

GOVERNMENT OF INDIA.
IMPERIAL LIBRARY, CALCUTTA.

Class No. 176.F. TELUGU

Book No. 199.

RARE BOOK

I. L. 38.

MGIPC-34-III-2-28. 15-2-43-5,000.

presented by C. V. B. in July 21 1868

VOCABULARY

OF

176 E. 199

GENTOO AND ENGLISH,

Composed of Words in Current Use, and Illustrated by Examples

APPLICABLE TO THE

FAMILIAR SPEECH AND WRITINGS,

OF THE

MIDDLE ORDERS AND MORE ELEVATED RANKS

OF THE

MODERN GENTOO PEOPLE.

BY A SENIOR MERCHANT,

ON THE MADRAS ESTABLISHMENT MANY YEARS RESIDENT IN THE

NORTHERN CIRCARS.

MADRAS:

PRINTED BY CONSTANTINE SAMPLE, AT THE COMMERCIAL PRESS,

1818.

1869

1815

P R E F A C E.

THE present Volume comprehending a part of the Work originally proposed for publication, under the title of a Grammar and Vocabulary of the Gentoo Language, is now offered to the Public in a detached and insulated form. It comprises a selection of words, with the English Translation of them, remarkable only for the familiar and approved use of them in the conversation and diction of the people, amongst whom the Gentoo Language of the present day is current. Why a separation and double use has been made of the work, and how it has happened to be so exceedingly tardy in making its appearance, a very few words will explain. The other observations which the present occasion calls for, will not take up much of the Reader's time in perusing; nor will the time so bestowed, it is hoped, appear to have been fruitlessly induced.

At the period, when in the midst of my labours for bringing the work forward in print, I had reached the conclusion of the sheets comprehending the Grammar only, a rival work issued from another Press; also purporting to be a Gentoo Grammar. Unwilling that a predilection, often as hastily formed as it is too often erroneous, should be adopted in favour of that production, the resolution of making the two Works appear together compelled me to separate my Grammar (which possessed the stamp of priority over ^{Campbells} ~~the other work~~ by about seven years) from its natural and avowed attachment to the Vocabulary. There was at least so much of principle in the violence committed by this separation, that it was dictated by a conscientious opinion of advancing the interests of the service by the measure, which had been an object of my avowed attention from the earliest period of the undertaking. A portion of self-pride, I am free to confess, intermingled its influence in the decision; and, if there was any thing of wounded feeling in the sensation, it arose from the reflection of seeing a work spring up so like my own in what it professed, and so unlike it in all the essential materials of which it was constructed.

* A. D. Campbell

In regard to the other question, I have to explain, that, called away from Madras upon official duties which prevented a daily revisal of the Press, the necessity of having the proof sheets transmitted to a distance for correction, may sufficiently account for the great deviation from the promised period of publication. Had I remained in Madras, there is no doubt the publication would have appeared in August last, as promised. I fear this explanation brings on another of a more delicate and important nature, as regarding the errors in print, which this mode of examining the proof sheets may unfortunately have caused. All I can say on this head is, to hope from the attention uniformly and assiduously bestowed on this part of my duty towards the public, as far as circumstances would admit, that the errors which may have crept in will neither be too numerous to give offence, nor yet so material as to call for censure.

Of the remaining points regarding the construction of the essential parts of the Vocabulary, I need make but a cursory mention; because, so much has already been said in my Preface to the Grammar, on every needful point connected with the Language, as to render any

observations in this place superfluous. In the Preface, the construction of the Grammar and the principle on which it has been framed, are fully laid open; and it is only necessary to say here, that the Vocabulary is formed on exactly the same model. The one professes to teach the Language spoken and written at the present day; the other, in like manner, displays the words and expressions and familiar phrases inherent in the Language most commonly in present use. It has also embraced those words of the Shanscrit or of any other Language, decidedly adopted and brought into use by habitual choice, either in speech or in writing: for it was recommended to the Learner in the Preface to the Grammar, that "he make frequent reference to the Vocabulary, in which few Shanscrit words of undoubted use and currency have been omitted."

It must be confessed, that those who fastidiously delight in an abstract consideration of words, for ever pausing in order to determine whether it be an adopted or an original word from any particular Language, will be disappointed in their search for the distinctions throughout the pages of the Vocabulary, to set them

right. No indicative S. or P. or E. is to be met with at the side of any words in the Vocabulary, to enable the leisure and lax attention of the Gentoo proficient to satisfy his curiosity, whether the word be Shanscrit, Persian or English; whether it be an adoption or a derivation. On this head I have said something in my former Preface, in the two second paragraphs of the fourteenth page. I could not find room for these initials and at the same time place the Substantive word in a prominent situation, so as easily to be discerned from the explanations of it which immediately followed. I conceived of the two points, the latter to be the most material; and the initial letters were discarded.

Many words are of Persian or other derivation and adoption, greatly corrupted in the mode of speaking and writing them in the Gentoos, which, perfectly unimportant when referred to their original rank in any particular foreign Language, are essentially requisite to be introduced and highly proper to be known in their Gentoo form. They are used in all writings, and in all Revenue transactions, as explanatory of particular branches of the Revenue, or as phrases of a polite or

political signification. Some might also be referred to in this respect, as adopted from our own Language, though these have not, until of late years, been so generally brought into use. They are now, however, coming into daily practice; and there cannot be a doubt, as our Indian Empire extends itself or as it increases in importance and stability, and as our policy may lead us to encourage the measure, these adoptions from our own Language will daily become more prevalent and more habitual. In this latter branch (I mean, the selection of words from the English) the Vocabulary will be found rather sparing; because, having in contemplation the framing of a counterpart work, to be a *Vocabulary of English into Gentoos*,^{*} it necessarily must compel me to introduce in that work a very great variety of words of this description, from the impossibility of finding Native Gentoos words to express an adequate and corresponding meaning.

In regard to quantity, I freely admit, that the aim of the Vocabulary never imagined more than such a selection of words, as would contribute readily to assist the assiduity of the student in acquiring a competent know-

^{*} This never appeared.

ledge of the Language. It was never meant to be so entire a collection as the strict rules of a Dictionary may demand; in which there ought perhaps not to be a single word omitted, of which the Language is susceptible. I lament that time, no less than the original plan of the work, did not permit me to do more. I lament that it should have compelled me to discard many very useful and highly important words of the language, both in science and in the arts and manufactures, as well as in the Commercial branches of the Hindoo people which, though principally drawn from foreign sources, are adoptions which have now become the ingrafted and legitimate terms and acceptations of the Gentoo Language. I am not, however, without some resource in this dilemma, if I can within any reasonable period after the present publication, contrive to bring forward the Volume in contemplation of English into Gentoos. It is obvious, that in all those specific omissions to which I now advert, the Native Translation of every useful and every refined term, and every familiar phrase and expression in the English, may have its denoted meaning annexed to it in that work. By this means, the defect

of brevity and the lack of expressive and significant terms, if observable in the present work, will be remedied in the most effectual and most satisfactory manner.

With a view to qualify the nature of that brevity which has been noticed as a defect in this Volume, it may be proper to develop so much of the plan as relates to this subject. Under any particular word such as I distinguish as a *primary* word, others will frequently be introduced as *collateral* words, which will afterwards be wholly omitted in any other place. For example, under the primary word. गन्धः. *Gundhum*, understood for a pleasant smell, will be found दूर्गन्धः *Doorgundhum*, bad smell. Now the word दूर्गन्धः being here introduced in a compound sense, will probably not be found in any place of the Vocabulary as a primary word. In this manner, a great variety of words will be found in the body of the work, which should be searched for according to the rule now pointed out; and perhaps, the brevity apparent on a first sight, will be found, on a closer inspection, to possess a very ample and effectual corrective.

Preface.

It may also be remarked, that there is a vast number of words and technical terms, though perhaps not introduced as primary or leading words, which are to be found scattered over the Vocabulary, in the variety of examples introduced to shew the way in which any principal or primary word should be used. The great assistance which these examples will afford, to those who may be doubtful of the application of any particular word, will induce a perpetual reference to them; and by that reference new words will occasionally develop themselves and become casually known, which may perhaps not have found their rank in the general scale of principal words.--Since the Gentoo literature is so deficient, that scarce any approved author can be named from whom to draw any appropriate quotation, and in the modern state of the Language not a single one, it has followed as a necessary expedient to introduce sentences on matters most familiar in common life. There is an advantage to be derived from this alternative, I think, much superior in a work of the nature here professed; which does not pretend to a vain and fallacious attempt

An unhesitating assertion! The Dictionary I published in 1852 has more than 10,000 quotations collected from about 200 native poems. C. O. Brown and in preparing a 2^d Edition I have doubled that number.

to teach the Language as a study, with a view to understand the writings in poetry or history. This I apprehend, would become rather an unavailable research and an idle attempt; for, with every assiduity and talent devoted to the object, will any one seriously tell me, that the result would repay his labour or justify the inconvenience of mis-spent time! But, to instruct the scholar in the current acceptation of the Language, in all it's decisive and peculiar changes, both as the *Caapoo* and the *Dhorra* speaks it at this day, that is to say, both the *Vulgar* and the *Polished* uses of it amongst the moderns; these are the great and justifiable advantages to be anticipated from a work of the nature now offered to the service.

It occurs to me to mention in this place, that, in whatever local information of Castes, of the manners and habits of the native Gentoos, of the religious ceremonies of the Hindoos, in short of all such casual information as the opportunity of introducing the subject has given rise to, the particulars have been collected from the best and most authentic authorities in my power to obtain, they are also recorded in the fairest and most

unbiased colour in my power to describe. Though nothing very elaborate has been offered on these topics, there is something of interest attached to it; and, as opinion will frequently waver on abstruse enquiries, and the reader may feel a doubt in fixing his judgment, I have thought it might be satisfactory under such an impression, to give him a solemn assurance, that the information displayed in this work on matters of this nature, was not the casual production of indifferent communication, gathered without further pains, and meant merely to fill the space intended for it. On the contrary, every article of this description has been carefully examined, stands corroborated by the most impartial testimony of it's truth and propriety, and will bear the test of the strictest scrutiny.

In the arrangement of the Initial Letters under which the words of the Vocabulary are classed, I have chosen the order of the Gentoo Alphabet, as most suitable to the genius of the work. Very few of the Letters have been rejected, as the native Alphabet stands displayed, in the Grammar which has preceded the Vocabulary. The

Preface.

mark of the Vowel, it would be unpardonable not to draw the attention of the Reader to the circumstance. After the eye is become habituated to the letter, however, the distinction will by degrees be conceived without difficulty; and, after all, we cannot be altogether unmindful of the peculiar cast of the Language itself, which, in the manner of writing it and particularly in the broken and current hand, rejects almost entirely the symbolical marks of the Vowels. It is indeed to be lamented, that for the express purpose of shewing the different modes of writing and of explaining more minutely this peculiarity of the Language, we are totally destitute of types to produce the examples, in the manner of most philological works. In progression of time, and as attention to the subject becomes more earnest and more warmly applied, this defect may probably be supplied. For there cannot be a doubt of it's use, fully as much as the display made in the different Characters of the Niskhi, the Talik, and the Shekest of the Persian writing.

There is but one remaining observation to make, but it is one of peculiar Interest, and with that, I leave the Reader in possession of the Volume, as it is now offered

for his inspection. This communication regards the sound of some of the letters, which cannot in any other way be taught, than by some such method as has been here adopted.

The letters so formed are the *ts* the *tsa* and the *tsa* the two former of which admit of two changes in their sound, and the latter of three. These various distinctions, with a view to perspicuity, have been placed in a separate Index below, and will admit of an easy reference from the Vocabulary.

By observing, for example, in the Vocabulary the word *ṭṭṭṭṭṭ* to *sprinkle*, having the initial *b* over it; I refer to the Index below and I observe the *ts* to be pronounced *tsa*; consequently the word *ṭṭṭṭṭṭ* will sound *tsalladum*. On the contrary; if I turn to the word *ṭṭṭṭṭṭ* to *spoil* or *corrupt*, I find the *ts* has an initial *a* placed over it, which on reference to the Index is made to sound *cha*. The word must therefore be sounded *charrapadum*. It is needless to remark, that to pronounce either of these words differently, that is to say, to pronounce the one *tsarrapadum* and the other *challadum*, would be as ridiculous, as if we were in English to call it *sheese*, instead of *cheese*;

VOCABULARY

OF THE

GENTOO LANGUAGE.

అ

అ

అక్క sub. అక్క|అక్కలు Elder Sister. vide అక్క.

అక్క int. Alas! It is also expressed by అయ్యో.

అక్కడ adv. There. అక్కడచూడు. Look there. అక్కడినుంచి. From there or thence. అక్కడినుంచివచ్చి నాను. I came from thence. When అక్కడ is joined to a word terminating in ee, it is written అక్కడి such as అక్కడినుంచి. The Pagoda of that place.

అక్కర sub. అక్కర|అక్కరలు. Need; necessity; want; occasion. అక్కర లేదు. No need; no occasion. It is generally used in the same sense, as by no means. నాకు అక్కర లేదు I by no means want it. vide అక్కర.

అక్కర sub. అక్కర|అక్కరలు. Necessity; need; want. యీ వస్తువుల నాకు అక్కర లేదు I have no need of these things. vide నిమిత్తం.

అక్కరమైన adv. Necessary; needful. యిది అందరికీ చాలా అక్కరమైన పని. This is a very useful business for every body.

అక్కడం v.n. అక్కడచూడు|అక్కడి. To observe; to appear; to seem. అక్కడి అక్కడ అక్కడ చూడారు. He did not discover them there; that is, they did not appear to him there. అక్కడ చెప్పిన మాటలలో అలాగున అక్కడ లేదు, It did not appear so from what he said. అక్కడం Item;

అకరచదం v. a. అకరచదు|అకరచిది. To make appear; to disclose; to develope. ఆశక్య.అకరచిదిఅకరచివాను. I made the particulars of that account appear to him. యిప్పుడునుకు చెప్పిన మూడయి వరికిలక చరచ వదు. You must not disclose to any one, what I have now told you.

అగ్ని sub. అగ్ని|అగ్నిలు. Fire. vide నిప్పు.

అగ్ని పానా శ్రం sub. అగ్ని పానా శ్రపు|అగ్ని పానా శ్రలు. Fire. vide అగ్ని.

అచ్చ adj. Pure; clear; unadulterated. అచ్చవెండి. Pure silver. అచ్చటి యగ్గం unmixed rice. అచ్చ తెనుగు Pure Gentoos.

అచ్చ sub. అచ్చ|అచ్చలు. A stamp; a mark; impression. అడు.రా అచ్చ. An impression of letters. కెల్లవఅచ్చ. These are thick pieces of clammy sugar, or jaggery (as it is termed in India) with Images stamped upon them, like the Gingerbread cakes in England.

అభి sub. అభి|అభిలు. A Petition; usually termed *Arzee*. అబ్జు, వాస్తు Item.

అటకాయంచదం v. a. అటకాయంచ|అటకాయించి. To hinder; to stop.

అటకాశ sub. అటకాశ|అటకాశలు. Hinderance; prevention; stop. అటకాశచెయ్యదం. To hinder or prevent. మనుష్యులనుఅటకాశకువెళ్లకుండా అటకాశ చేస్తాడు. He prevents People from going into that Garden.

అట్లా adv. So; thus అట్లాగు Item. అట్లాచెయ్యి. Do so. అట్లాచెప్పండి. Speak in that manner.

అటు adv. That way; in that direction. అటుగా Item. అటువెళ్లివాడు.

He went in that direction. అటువంటి. Such a one. అటువంటిమనిషి such a sort of person. The word అటువంటి is frequently used in the same sense. అటుకరువార. After that; then, since then.

అదకచ్చ sub. అదకచ్చ|అదకచ్చలు. The name given to an Instrument

used for breaking the Beetle nut, something in the shape of nut-crackers, with two sharp edges near the joint.

అడగడం. *v. a.* అడుగుచు/అడిగె. To ask; to require; to demand. నెన్న
యే వై నా అడిగావాడా Did he ask you for any thing? అక్కడివల్ల అడుగు.

You may go there and ask. నాకాకిని నిర్దుష్టము అడిగానను. I demanded
the payment of my balance.

అడ్డగించడం. *v. a.* అడ్డగించు/అడ్డగించి. To oppose; to cause hinderance,
అడ్డగించుకోవడం Item.

అడ్డబాస *sub.* అడ్డబాస/అడ్డబాసలు. A Trinket worn by Hindoo women
between the Nostrils. vide ఋలాకి.

అడ్డం *sub.* అడ్డ/అడ్డాలు An obstacle; or any thing opposed to you.
అడ్డంరావడం To oppose; To front. అడ్డంపడడం or వుండడం To be
opposed. అతను నా మాటకు అడ్డంపచ్చినాడు He came and took up my
word. నేను వెళ్లుచు వుండగా దారిలో అడ్డంపచ్చిన నీ కట్టెనాడు. As I was
going along, they came up to me and beat me. అక్కడికి వెళ్లడావకుండు
అడ్డంవున్నది. To go to that place, a wall is in my way.

అడ్డి *sub.* అడ్డి/అడ్డలు A deposit. vide అడవు.

అదివి *sub.* అదివి/అడువులు Wild, uncultivated country, covered with
brushes, commonly called *Jungle*. అదివిలో నుంచి మహారెడ్డి పక్షి వచ్చినది.
A mischievous Royal Tyger, has come out of the *Jungle*. అదివిమంది.

A wild Hog, అదివి దేశం. A wild or jungly country.

అడుక్కోవడం. *v. a.* అడుక్కుంటూ/అడుక్కుని To beg; To supplicate. అదివి
చేత నా యిల్లుకా నా అడుక్కుంటున్నారు These beggars are very persevering
in begging.

అడుగు *sub.* అడుగు/అడుగులు A Foot measure. అడుగునుగదల అడుగులతో

అణువునది. That Elephant is ten feet high. This word also means the bottom or under part of any thing. అణుఅడుగు. The bottom of a table; that is, below or under a table. పాలకీఅడుగునవకపామునుచూచినాను I saw a Snake under the Palankeen.

అణగడం v. n. అణుకుచూ|అణిగ To be pressed down; To subside. అట్టలుపట్టేలోఅణగడం. Clothes to be pressed down in a trunk. అతనికోపంఅణిగినది His anger has subsided.

అణచడం v. a. అణుకుచూ|అణిచి To Press or cause to subside.

అణుకువ sub. అణుకువ|అణుకువలు Humbleness; humility; ఆకునిష్ఠ అణుకువ That man's humility.

అతకడం v. a. అతుకుచూ|అతిక To join; to paste; to glue.

అతడు pro. అతదివారు He; vide అతను.

అతను pro. అతనివారు He, అతనువచ్చినాడు He came. అతనికేయిచ్చుచు give it to that man!

అత్త sub. అత్త|అత్తలు Mother-in-law. అత్తవారియిల్లు The Mother-in-law's house. This is the house to which a woman can go, and to no other, after marriage; to remain any time. The privilege is therefore very frequently indulged in.

అత్తరు sub. అత్తరు|అత్తర్లు Essence; better known by the name of Uther in India. It is generally produced from roses, and other flowers, from sandal-wood, or from strong herbs, మఱచీఅత్తరు Uther of roses. చందరీ అత్తరు Uther of sandal.

అతి adv. Very; Exceedingly, అతిదిస్తారం very much, అతిజాగ్రత్త exceeding carefully, అతివ్వరగా as quick as possible, అతిదీప exceeding sweet. So for many other words, అతి favours a sort of comparative

Augment, to give an increased power to the word to which it is attached; in the same way as *much* is used to express an increased excellence in some words in the English.

అతుకు *sub.* అతుకు/అతుకులు. A joint; also any repair or piece put in. **అతుకు** అతుకు. The joint of a table. ఆకస్పృలాకుకానాఅతుకులువ్రవ్వది. That Brass pot is full of patches. అతుకుపెట్టడం or అతికించడం. To repair, To patch; To join. This word is only applicable to wood, or to metals.

అర్థం *sub.* అర్థశబ్ద/అర్థాలు Meanings; Explanation; also ready money. ఆమాటకుఅర్థంచెప్పుంది. Tell me the meaning of that word. ఖజానాలోఅర్థంమేమీలేదు. There is no ready money in the Treasury. అర్థవంతుడు. A moneyed man.

అద్దం *v. a.* అద్దుకూ/అద్ది To die; to colour; to stain. నాపాకాకుకుముఖ బారంకుఅద్దినాడు. He has died my Turban of the Coosumb colour; that is, Red. అద్దించడం. To cause to die.

అద్దం *sub.* అద్దశబ్ద/అద్దాలు. A Looking Glass. అద్దంకళాయిపోయినందునకళాయిచేతేవాడికినాకుచెయ్యమనియిచ్చి నాను. The Quick Silver having come off the Looking Glass, I have sent it to the maker to repair. It means any Glass through which you see, or such as light appears through, as in a *Lanthorn*.

అదురడం *v. a.* అదురుకూ/అదిరి. To start; to shake. కిరంధునిచారముగదఅదిరినది. The report of the guns made the wall shake. నేనుపడుకున్ననిచారనాలిదిరిపడ్డాను. The noise of the thunderbolt made me start and tumble down. Some write it అదురడం.

అదృష్టం *sub.* అదృష్టశబ్ద/అదృష్టాలు. Lot; Fortune. నాలదృష్టంఅలా

అదృశ్యం. Such is my lot. అశుభియైత్య అనుచు అభ్యుష్టం. Good fortune always attends him. దురదృష్టం. Bad fortune; also, misfortune. అభ్యుష్ట కరుణుడు. A fortunate man. దురదృష్ట కరుణుడు. An unfortunate man. అది pro. That అది means also, that is; అది these. అది కుంబిరదు. That is not proper. అది కాకాభ్యుష్టం. These are good things.

అద్దె sub. అద్దె/అద్దెలు. Renting or letting; also hire. అద్దెయలు. A Rented house. అద్దెకుయిచ్చడం. To let to any body. అద్దెకుచ్చుకొనడం. To take lodgings. యెద్దలద్దె. Bullock hire.

అర్థా sub. అర్థా/అర్థాలు. The half. అర్థా-రూపాయి. Half a Rupee. అర్థా-శేరు. Half a seer. రెండు అర్థాలు వరదీ. Two halves make one whole. This word is used only to articles of consumption, that admit of measurement; such as money or grain.

అధికం sub. అధికత/అధికాలు. Superabundance; more than sufficient. యదివరకు వచ్చిన సొమ్ము నాలుగు ముయ్యల అధికం అక్కర లేదు. The money that I have got at present is quite sufficient, I wish for no superfluity.

అధికారం sub. అధికారత/అధికారాలు. Government; authority. చిఫ్ మా సర్వేసారి అధికార తుడి నముల నేను యాభ్యుష్టం లేను. I was not in this Town during the authority of the Chiefs and Councils. అధికారి or అధికారశుభుడు. The person invested with the authority and power.

అధైర్యం sub. అధైర్యత/అధైర్యాలు. Cowardice; want of spirit.

అన్న sub. అన్న/అన్నలు. An Elder Brother. అన్నకుమారుడు. A Brother's Son. A Nephew.

అనడం v. a. అనటా/అని. To speak; to say; to mention. This Verb is the most generally used of any in the language; but particularly the Participle Past, viz. అని said and అన from అనటా rather than

the manner of Phrasology than for any particular necessity ; or, it may be supposed to stand for—"it is said;" "it is supposed;" "they say;" వచ్చినానని 'It is said, he is come. వెళ్ళినానని they say, he went. చెప్పినామని having so said. ఇక్కడ వచ్చినానని చెప్పినామిడకోడంచేసినాడని having heard say I had come here, he was angry with me. నీవు అన్న కూడు అన్నకొత్తగా అన్నం. The words spoken by you, are all of them falsehoods. వచ్చినారట. They say, they are come.

అన్నం sub. అన్నపుఅన్నాలు. This word properly means rice or any other grain, boiled and prepared for eating ; such being the principal part of an Indian's meal. Hence the word అన్నం has acquired the name of victuals ; in which sense it is generally understood. అన్నం తినావా. Have you eat your victuals. అన్నం యింక వురక లేదు. The rice is not yet boiled. అన్న వస్త్రాలు. Victuals and Clothes ; అన్నం వండరాదు. To boil rice or dress victuals. అన్నం వట్టరాదు. To give victuals or to support.—N.B. This word is frequently called వన్నం.

అనా పండు sub. అనా పండ్ల|అనా పండ్లు. The Pine-apple.

అన్ని అర్థ. All (applied to things). అన్ని వస్తువులు. All the things. అన్ని పుస్తకాలు. All the books. అన్ని విధాల. By all means, in all respects.

అనుకూలం sub. అనుకూలపు|అనుకూలాలు. Agreement ; consent ; convenience. నీవు అనుకూలం అయితే వస్తాను. If you give your consent, I will come. అతనికి నాకూ యేమి అనుకూలం లేదు. There is no agreement whatever between him and me.

అనుకూలించుట a. a. అనుకూలించు|అనుకూలించు. To be agreed ; To consent.

అనుకోవడం v. n. అనుకుంటూ|అనుకుని. To reflect ; To report upon,

or represent. యామాటలు విజ్ఞానములో అనుకుంటూ వున్నారు. These accounts are reported in the bazar. నేను అట్లే ను అనుకున్నాను. It was in that way, I considered it.

అనుగ్రహం sub. అనుగ్రహపు అనుగ్రహాలు. Favour; kindness, విదేయము.

అనుభవం sub. అనుభవపు అనుభవాలు. Enjoyment; Fruition.

అనుభవించడం v. a. అనుభవించుట అనుభవించి. To enjoy; To reap the fruits of any thing. ఆదారసాక్షుచాలా అనుభవించినాను. I have enjoyed a great deal of that Gentleman's money. కష్టం అనుభవించడం To suffer distress. కుఱుం అనుభవించడం. To enjoy comfort.

అనుమానం sub. అనుమానపు అనుమానాలు. Suspicion. యీ పనిచేసినాడని అనుమానించుట అనుమానపడ్డాను. My suspicion fell upon that man, that he had done this business. అనుమానపడడం. To suspect; with విశ్వాసము added to it.

అనేక adj. Many; plenty. This word is a Sanscrit compound, of *an* and *eka*, and is variously applied. అనేకమంది. A great number of people. అనేక పశువులు రోడ్డులోకి వచ్చినవి. A great number of Cattle have come into the Garden. అతను అనేక విధాల చెప్పినాడు. He spoke in all manner of ways.

అంకురం sub. అంకురపు అంకురాలు. The Instrument used by Elephant Drivers to guide with. It is formed like a short harpoon, about two foot long, held by the driver; who sits across the Elephant's neck, with the point of it downward on the head of the animal. It has a hook placed near the point, by which the ears of the beast are pulled back, to make him stop or to keep him steady.

అంక sub. అంకపు అంకాలు. A figure; in reckoning. అంకెలు పెయ్యడం

To write figures. అంకెలు వ్రాయుట. **To multiply figures.** అంకెలు గుణించుట. **To cast up figures.** అంకెలు తేలుట. **To abstract figures.** అంకెలు తీయుట. **To divide figures.**

అంకె sub. అంకెలు. **A stirrup.** పల్లెదీపంకెలు తనందున రెండు మూడు రోజులనుండినున్న సవారకాలేదు. I have not been on horseback for two or three days; my saddle being without stirrups. **N. B.** This word also means the half of a bullock load; that is, what is on one side. ఆ నెలవకలంకె ధాన్యం పుచ్చుకునికలంకె ధాన్యం నాకుయియ్య. Take one half of the bullock load for yourself; and give me the other half, of that grain.

అంకరక sub. అంకరకలు. A name given to the sort of Vesture worn by the Natives, something in the shape of Jackets with long skirts, tied in the body with strings in front, at the neck and below the breast.

అంగి sub. అంగిలు. The palate. అంగి వ్రేయుట. To gulp down; in the manner physic is generally swallowed. Perhaps this word means the top of the throat; or what is technically called the *gullet*.

అంగి sub. అంగిలు. The long gown generally worn by Dubashes, or Natives at Madras; but very seldom to be seen amongst the Gentiles to the Northward.

అంగుళం sub. అంగుళాలు. An inch; also a finger. ఆ గ్రహం పై అంగుళాల పొడవున్నది. That piece of wood is thirty inches long. నా అంగుళాల మీదనున్న అంగుళాలు లేవు. There are no rings upon my fingers.

అంగూరు చెట్టు sub. అంగూరు చెట్టు. The Vine. The plant

that bears Grapes. అంకూరుపండ్లు. Grapes. అంకూరరీస. The top-drills of the vines. అంకూరలెరు. The vine leaf. హైదరాబాదునుండియుం
చిక్కాబ్బ అంకూరుపండ్లుబజార్లలోకివచ్చినవి. Some very fine large grapes
have come into the bazar from Hyderabad.

అంచనా sub. అంచనా|అంచనాలు. An estimate; an appraisement, (called
anchana in Gentoos,) is adopted from the Persian అంచనాదారుడు.
an Anchana-dur. అంచనాశెర్కలు. The anchana accounts.—N. B. An-
chanadars are persons employed in revenue to estimate the quantity
of a field of grain, about the time when it is nearly fit for outting, on
which estimate the amount of the revenue is frequently calculated.

అంచనాచూడడం. To form an appraisement.

అంచు sub. అంచు|అంచులు. A border; an edge; a fringe. ఎట్టలంచు.
The border of a cloth. ఎల్లలంచు. The edge of a table. అంచువెయ్య
డం. To make or place a border. పచ్చలంచు. A green border.—N. B.
పచ్చ. also means yellow.

అంచె sub. అంచె|అంచెలు. A relay. అంచెత్రువడం. To relay or post.
యిక్ష్మనుం చిరన్న పట్నం వెళ్లడానకు యెక్ష్మదైక్ష్మకు బిరీలలో అంచెలత్రువచిహ్నా
డు. He has posted Palankeen Boys at the different stages, to go from
hence to Madras.

అంటడం v. a. అంటున్నా|అంటి. To touch; to anoint. కలలంటడం. To
anoint the head. యెవరినిలయినా అంటడం. To touch any person.

అంటించడం v. a. అంటిస్తూ|అంటించి. To paste; To glue; that is, to join
papers. అబ్దుల్లాగారికాని అంటించినాడు. He has pasted the papers in
that book.

అంశ sub. అంశ/అంశము. Protection. గోడఅంశ. A prop to a wall. విదా ప్రాచీనం.

అంత adv. So far; so much. మీరుఅంతకుట్టుకు వ్రాయవలెను. You must write so far; that is, all to a certain limit. నేనుఅంతదూరంవెళ్లను. I will not go all that distance. అంతపరియంతం. In the meantime. అంతపరియంతంనయిక్కడవుండు. In the meantime, you stay here. అంతపరియంతంవెళ్లు. Go, as far as that. అంతమాత్రం. So much only. అంతలో, Meantime.

అంతకు adv. Thereupon; meantime; also every where. తేముమాట్లాడుతూవుండగాఅంతకుఅతనువచ్చిసాడు. Whilst we were speaking, meantime in he came. అతణ్ణిచెడ్డమాటలుబిదిఅంతకువచ్చికోట్టినారు. They were abusing him and there upon came and beat him. యీసంగతిఅంతకుచెప్పుకుంటూవున్నారు. This circumstance is spoken of every where. N.B. In this sense, it may be written అంతటా.

అంతకునుంచి adv. From that time or thence forward. అంతకునుంచిఅతనితోమాట్లాడడంబోలించినాను. From thence forward I forbore to have any intercourse with him.

అంతస్తు sub. అంతస్తు/అంతస్తులు. A story; or division of a house. ఇది అంతస్తు. The lower story. మీదిఅంతస్తు. The upper story. అయితే మూడునాలుగుఅంతస్తులున్నవిఅనివిన్నాను. I have heard that house has three or four stories in it.

అంతపురం sub. అంతపురపు/అంతపురాలు. The inner apartments; that is, those occupied by the women.

అంతా adv. All; the whole; entirely. అమెరికన్లుఅంతావచ్చిసారు. The whole of the People have come.

అందడం *v. n.* అందుకూ|అంది. To reach; to stretch; to extend; to hold out. చెట్టుమీదినుంచి పులిచేయ్ దానకు చేయ్ అందినది. The hand was stretched out to take down a Cloth from the tree.

అందం *sub.* అందపు|అందాలు. Beauty; comeliness. అలకదాని అందం మహా కాశాత్మకమని వినాను. I have heard that Woman's beauty greatly celebrated. అందపుచెక్కిళ్లు. beautiful Cheeks.

అందమైన *adj.* Handsome; beautiful. అనుగ్రంతుచో అందమైనది అనివాడు తోచినది. I conceive that to be a most beautiful Horse.

అందరు *sub.* అందరి. (No Plural). The whole; totality; every Person included; it applies only to People. అందరికీయుత్తరము. Give it to the whole of them. అందరినిజలులందు. Call the whole or all of them.

అందాకా *adv.* Until then; so far. అందాకావెళ్లి. Go so far. వేసుకున్నత ప్రాస అందాకా యిక్కడవుండు. I shall return again; until then, stay here. అందనుకా. Item.

అందు *adv.* Inside; within; also figuratively understood for that; which properly means within that, or, on account of that. అందులో. Item. పముక్రమందు. Within the sea. భూమి అందు. Inside of the ground. అందులో చూచి అనుచుండఁజేయఁజూయింపు. Look into it, or therein and if you find that word, write it down. అందుకుయేమి చెప్పుకాదు. What do you say on that account; or, to that? అందుచోతయ్యదికిరచ్చివాను. For that reason I came here. అందువల్ల or కాక on that account.

అందుకొ *adv.* For that purpose or account.

అందుకోతడం *v. a.* అందుకుంటూ|అందుకుని. To extend; to stretch out or to reach. పట్టుమీదినుంచి రంగు అందుకో. Reach me the Ring from the Table.

అందుమీదకు *adv.* Thereupon; vide అందు.

అంబు sub. అంబు/అంబు. This is the name of a Ring of silver or other metal, which the Natives, principally women, wear round the leg and just below the Ankle. It is hollow and small minute pebbles are inserted, which produce a glingling noise when put in motion.

అమ్మ sub. అమ్మ/అమ్మలు. Eldest Sister. అమ్మ చెల్లెల్లు. This means *Sisters in general*.

అపకారం sub. అపకారప్రకారాలు. Unkindness. అపకారం చెయ్యడం. To use *unkindness*; to show *unkindness*. అననువాదిగ నున్నది అపకారం అపకారాలు చేసినది. He having quarrelled with me, did me a great deal of *unkindness*.

అపకారి sub. అపకారి/అపకారులు. An ill-minded Person. అపకారి స్థూలము. ill-mind; for the Male Gender.

అప్పగించడం & c. అప్పగింపు/అప్పగించి. To deliver; to make over; to resign. అతనిదాన్ని అతనికి అప్పగించినాను. I made over his money to him. నాదానిని అప్పగించినాను. I have delivered my lesson.

అప్పగించ sub. అప్పగించ/అప్పగించు. Delivery; consignment. పంపించు. అప్పగించి. Delivery of Articles. అప్పగించ చెయ్యడం or పంపించడం. To make a delivery or consignment. రాజుచే పంపించు అంబు/పంపించు చెయ్యడం. అప్పగించ చెయ్యినాను. I made over the whole consignment of the vessel, to Chelmiak the Banian.

అపకారం sub. అపకారప్రకారాలు. Guilt; a fault. నానొప్పు అపకారం నొప్పు చేసి. I have committed a fault. అపకారం చెయ్యడం. To commit a fault; or crime.

అప్పుచప్పుటి sub. Now and then. అప్పుచప్పుటికినూ యిదిగప్పుచప్పుటికినూ. He comes every now and then to my house.

అప్పునం. *sub.* అప్పునపు/అప్పునాలు. The name given to *taxes in general*; also sums of money taken by force from the Ryotts by Zemindars or Renters or Revenue Officers, over and above their just dues.

అప్పు *sub.* అప్పు/అప్పులు. A debt; that is, a sum borrowed or lent. అప్పుచెయ్యకం or అప్పుకోవడం. To borrow. నేను అనామకారుడక్కరపడితే లక్షాపాయాలు అప్పుచేసినాను. I have borrowed the sum of ten thousand Rupees from that Senear; అప్పుయిచ్చడం. To lend; ఆతడు రూ. కులపక్షదితక్షణాన్యం అప్పుయిచ్చినాను. I have lent the inhabitants of that Village ten Candies of grain. అప్పుసప్పులు: The general name for dues, both *for* and *against* you. The word సప్పులు, has no meaning of itself, except in that sense. అప్పులవాడు. A Creditor. నా అప్పుల వాండ్లు వచ్చినన్న చాలా క్రమ పెట్టుకూతవ్వారు. My Creditors are come and cause me intolerable vexation.

అప్పుడు *adv.* Then; at that time. అప్పుడుచేసినాను. I did it then.

అప్పెల్లాంటు *sub.* అప్పెల్లాంటు/అప్పెల్లాంట్లు. Appellant; a term in Pleading.

అబ్బ *sub.* అబ్బ/అబ్బలు. Father. This name is variously used to express surprise, or fear; in which sense it is rather to be considered an interjection. Such as అబ్బకంట్రీ or అబ్బనాయనా. Oh! Father! అబ్బ యీ పాముయింక పెద్దది. Abah; what a very large Snake.

అబ్బకం *v. n.* అబ్బకూ/అబ్బి To acquire; to be received; to reach one. నాకు ఖాక్కిం అబ్బినది. That Property has come to me; or reached me.

అబద్ధం *sub.* అబద్ధపు/అబద్ధాలు. A falsehood; a lie; అబద్ధం చెప్పడం or అకడం. To tell a lie.

అబద్ధీకుడు *sub.* అబద్ధీకుని/అబద్ధీకులు. A Liar; one who speaks falsehoods.

అతిపెద్దమనుషుని-శక్తిని అణగారినాడు. That Liar has told a number of falsehoods against me.

అభిప్రాయము. అభిప్రాయము. అభిప్రాయము. An opinion; a sentiment.
విశేషాభిప్రాయము.

అమ్మ, నా. అమ్మ అమ్మలు. A Mother. This word is the familiar term given to Women in general, when speaking to them; often in the same sense as the word అయ్య when addressed to Men. యామరదెప్ప తన అమ్మయమిదెప్పనది. When you mentioned these words, what did your Mother say. వా అమ్మకోపించెయ్యవద్దు. My good Woman! do not be angry!

అమ్మకం నుం. అమ్మకపుఅమ్మకాలు. A sale; a vent. ఆకుర్రాలఅమ్మకంనా
 ఏమయితవచ్చినది. How much did you get by the sale of those Horses.
 గానననఅమ్మకం. A sale of Grain.

అమ్మదా-క. అ. అమ్మదా-అమ్మ. To sell; to vend; to dispose of. అక్కడ
 పో అవస్తావులనిన్నుంది. Go there and sell those things;

అనుర్థదం *arrange*. అనుర్థదం *arrange*. To arrange; to fit. అనుర్థదం *arrange*.
అనుర్థదం *arrange*. *Fit* the boards in the wall. అనుర్థదం *arrange*. *Arrange* the books upon the table.

అమృత దారు *sub.* అమృత దారుని|అమలదారు: A revenue term; mean-
ing the *Manager* of a country or district. vide చాళిదారు.

అక్షువారు నది. అక్షువారు|అక్షువారు. The name of the village Goddeya,
to which the Hindoos address their prayers, in order to preserve the
Village from the Small-pox, which frequently commits great havoc
amongst the Natives of India. vide ౪౩.

అమాంతం sub. అమాంతపు/అమాంతాలు. Management. అమాంతంబయ్య

రం. To place under Management. vide అమాది.

అమాది sub. అమాది/అమాదిలు. This is a revenue term and means the management of land under the proprietor's own servants or those of the governing authority and at his own risk; instead of renting it at a fixed sum. అమాదిబయ్యరం. To place under management or manamy. మత్తనూరుదుళరాశిలియనందు కాలాకాలమాదివేసెనాడు. The Renter having decamped, they put the country under management.

అమావాస్య sub. అమావాస్య/అమావాస్యలు. The term given to the state of the Moon on the last day of the Month.

అమ్మవయ్యరం &c. అమ్మవయ్యరమ్మ/అమ్మవయ్యరమ్మ. To put up for sale; To dispose by vent. అమామామశాలవేసెఅమ్మవయ్యరమ్మ. He put up these things and sold them by auction.

అంబివదం &c. అంబివదపు/అంబివది. To send; to forward; to despatch, vide గుండురం.

అంబివదమ్మ &c. అంబివదమ్మ/అంబివదమ్మ. Yourself to send.

అంబారం sub. అంబారపు/అంబారాలు. A Revenue term, meaning the *Girnar's* share of the crop or produce; అంబారంవారిదుపరారుఅంబారంవారిదుపరారు. That Tannadar has increased the Government share of the produce and diminished that of the Ryots.

అంబారీ sub. అంబారీ/అంబారీలు. The name given to the seat constructed for sitting on an Elephant. In the Hindostany Language it is termed *Hondah*; by which name it is generally known in India. They are often executed with great taste and ornamented with a profusion of

splendour. రాజు అయ్యదిలో యెక్కిప్తార వల్లినాడు. The Rajah has mounted his *Howdah* and is gone to take an airing.—N.B. The *Umhaary* is supposed to have a top to it; the *Howdah* is without one.

అయ్య *sub.* అయ్య/అయ్యలు. Father. This word is confined to particular casts. Banians, Gentoo people (not Bramins and Sooders in general, make use of the term. It is also the usual mode of speech either in addressing a person or in assenting to his word in conversation; in the way we use the word aye, or sir. Hence, the Natives commonly interpret our word *Sir*, into అయ్య and in this sense it is common to Bramins as well as all others; but there is properly speaking no word in Gentoo, that literally means *Sir*. మా అయ్యయింట్లో లేడు. My Father is not at home. మీ అయ్యను పిలువండి. Send for your Father. యెక్కడినుంచి వస్తావయ్య. Where do you come from, *Sir*? అయ్యనాడు. The name given to the Bramin who administers in matters of religion to a family. Some are attached to a particular family and some attend on several. They may be considered like *Abbots* in France and the Friars or Priests of all Roman Catholick countries; performing the functions often, also, of Father confessors. ప్రసాదేశం చెయ్యడానకు మా అయ్యవారయ్యరాత్రి వస్తాడు. Our ministering Bramin is coming this evening to perform his ministerial ceremonies. అయ్యనాడు. Is also the name for the School-master. మాకు పదుపు చెక్కి అయ్యనాడు రేపుకస్తాడు. My School-master is coming to-morrow.

అయ్య *adj.* Five. అయ్యోది. The fifth. అయ్యదింటికి. To the fifth.

అయ్య *par.* Been; done; accomplished; vide కావడం.

అయ్యం *sub.* అయ్యపు/అయ్యకలు, Impropropriety; unseemliness. అయ్య

ప్రపంచముచేయ్యదానకునాకునున్నది లేదు. It is not agreeable to me to perform acts of *impropriety*. అయుక్తప్రవర్తనలు. *unseemly practices*. అయుక్తం గా *adv.* Unseemly; improper. యెవ రైనాతమవ్యజ్ఞానముచే జరిపినారుది క్రి చెయ్యదానకునాకునా చేస్తూవున్నప్పుడుమాట్లాడవచ్చురా మహాఅయుక్తంగావుంటుంది. It is highly *improper* for any one to approach the Judge in order to speak to him regarding his own cause, whilst he is in the act of framing the Decree upon it.

అయ్యో *int.* Alas! O! అయ్యోనావనిచెదిపోయినది నేనుయేమిచేతును.

Alas! my Business is ruined; what shall I do?

అర *sub.* అర|అరలు. A half. అరపాలు. A half share. అరగదియ. A half Gurry.

అరగడం *v. d.* అరుగుతూ|అరిగి. To waste; rub out; wear out. అన్నం అరగడం. To digest food. సొమ్ముఅరగడం. To wear out as Jewels, or such like article.

అర్ర *sub.* అర్ర|అర్రలు. This word means the divisions made in a drawer, or a partition in a box; also, a small room in a house.

అరవ *sub.* అరవ|అరవలు. Malabar. అరవమనిషి or అరవనాడు. A Malabar Man. అరవది. A Malabar Woman. అరవమాట or విద్య. The Malabar Language, what at Madras, is usually called *Tamul*.

అరవడం *v. n.* అరుస్తూ|అరిచి. To exclaim; to call out; to cry out. దెబ్బలుకొడుతూఅరిచినాడు. He called out, as they were flogging him.

అరిగి. *sub.* అరిగి|అరిగిలు. An-Umbrella of State; applied to People of rank.

అరిచెయ్య *sub.* అరిచేరి|అరిచేరులు. The Palm of the Hand,

అరిటిచెట్టు *sub.* అరిటిచెట్టు|అరిటిచెట్టు. The Plantain-tree. This tree or plant, is in great request in India; the fruit, the leaves, the trunk, every thing but the roots, being converted to use. అరిటిఅకు. The *Plantain* leaf. అరిటివండు. *Plantain* fruit; commonly called *Plaintains*. అరిటిపంభం. The body or trunk of the *Plantain* tree.

అరుకు *sub.* అరుకు|అరుకులు. An Area, or open Veranda, fronting the house; a Platform.

అరుపు *sub.* అరుపు|అరుపులు. A credit; a trust; applied to any thing purchased upon credit. అతనికిపదిపల్లెఁదాన్యం నెరిదినములుకుపయికంయి పైదట్టుగాఅరుపుయిచ్చినాను. I have given him ten Candies of grain upon *Credit*, the money for it to be paid in one Month.

అరుపై *adj.* Sixty. అరుపైయ్యెది. The *sixtieth*. అరుపైయంటి. To or regarding *sixty*.

అలక *sub.* అలక|అలకలు. Displeasure.

అలకడం *v. a.* అలకుచూ|అలక. To be displeased. విప్లవరండికంయిక్కరపోయినాననిఅలకనాడు. He was *displeased* because I did not give him considerable pay.

అల్లడం *v. a.* అల్లకూ|అల్లి. To twist or plat. కురిచీకేత్తంఅల్లిండు. Put the *Rattans* into that chair; that is, *Plat* the *Rattans* in it; or, as we say in India, *Rattan* it. This Verb is used only for *Rattans*; or Mats; or Baskets; or Nets. తదికఅల్లడం. To make up a *Tattika* or *Tatty*. ములకాడుఅల్లడం. To twist or wire-work a *Muflaad*. A band of twisted Silver or Gold Wire, worn by the Natives round the Waist.

అవిధాలుఅల్లడం. To fabricate lies. పద్యలుఅల్లడం. To compose verses.

అలంకం *sub.* అలంకపు|అలంకాలు. A watch; a guard, అలంకంబరకడం.

To watch, అలంకారము. A *watcher*. This word is applicable to the watch kept in a city, against thieves; and to keep the peace at night. అల్లం *sub.* అల్లపు. (No Plural.) Ginger. అల్లపునూర నాయు. *Ginger pickle*. This is made of turmeric, chillies, salt and ginger; mixed up with oil and laid by for use.

అల్లరి *sub.* అల్లరి/అల్లలు. Disturbance. అల్లరి చెయ్యడం. To disturb. వూర్లోకి వెళ్లి సంపాదించుకొన్నామని అల్లరి చేశారు. They went to the Town and committed great disturbances in the Family houses.

అల్పాచమానం *sub.* అల్పాచమానపు/అల్పాచమానాలు. Urine:

అలవాటు *sub.* అలవాటు (No Plural) Practice; custom; habit. నాకు కూడా రోమాటుభోజనం చెయ్యడం అలవాటు లేదు. I am not in the habit of making more than two meals. అబద్ధపుమాటలు చెప్పడం మంచి అలవాటు కాదు. To tell lies is not a good habit. అలవాటు చెయ్యడం. To make a practice of.

అలసట *sub.* అలసట/అలసటలు. Fatigue; weariness. కానాదూరం నడిచి నొండ్లు విస్తారం అలసట వచ్చినది. I have walked a great way and feel considerable fatigue. అలసట పడడం. To get fatigued. The proper word should be అలసత.

అల్లుడు *sub.* అల్లుని/అల్లుంట్లు. A Son-in-law. మేనల్లుడు. Sister's Son, or Nephew.

అవమానం *sub.* అవమానపు/అవమానాలు. Disgrace; discredit; opprobriousness. అవమానపెట్టడం. To reproach or to discredit. అతణ్ణి నేరం లేకుండా అవమానపెట్టినారు. They put disgrace upon him, without his having committed any fault.

అవయవము *sub.* అవయవపు/అవయవాలు. A limb of the body; applied

Both to the human and brute species: జంతుకాలువైరానివయనాలు.

The arm, the leg and other limbs.

అనన్యం *adv.* Undoubtedly; Certainly; By all means. రేపుమానదికి అనన్యంవస్తాను. I shall *undoubtedly* be with you to-morrow.

అవివేకం *sub.* అవివేకపు అవివేకములు. Stupidity; Folly; Ignorance. అతను అవివేకం వాతయీతప్పుచేసినాడు. He committed this fault from his *stupidity*. అవివేకుడు. A *stupid, silly fellow*. అవివేకమైన. Silly; Foolish; unmeaning. అవివేకమైనవని. A *foolish business*.

అపుతల *adv.* Outside; Beyond; That side;

అవును *adv.* Yes. అవు Item. అవును అమాటనిజం. Yes; That observation is just. అవునుంది. This is the politer or less harsh mode of speaking the word. The termination in నుంది implying the Plural.

అవుషధం *sub.* అవుషధపు అవుషధాలు. Medicine. అవుషధంపిలచడం. To snuff up *Physick*; prescribed in some cases by the Native Doctors. Pronounced *Ovshadum*.

అశక్తం *sub.* అశక్తపు అశక్తులు. Sickness; Indisposition.

అశ్రద్ధ *sub.* అశ్రద్ధపు అశ్రద్ధలు. Negligence. అశ్రద్ధచెయ్యడం. To neglect. యీ పని అశ్రద్ధచెయ్యక న్వరగాచేయి. Do not neglect this business, but finish it quickly. అశ్రద్ధగా. *Neglectfully*. అశ్రద్ధకల. *Neglectful*.

అశుద్ధం *sub.* అశుద్ధపు అశుద్ధాలు. Human excrement.

అసలు. *sub.* అసలు/అసలు, Original; Principal. అసలుతెక్క. An *original* account. అసలుఫాయదాలు. *Principal* and Interest. N.B. This expression is generally used in matters of Revenue.

అభయ *sub.* అభయపు అభయములు. Fear, arising from self-reproach; *Diffidence*.

అభయము: Fearfully; Shame-facedly. అభయచారదూరకర్మకరకారము.

He is not come near the Gentleman, from *diffidence*.

అక్షరం *sub.* అక్షరపు|అక్షరాలు. A letter of the Alphabet. తెనుగులో

యాభైవక్త అక్షరంపున్నది. There are fifty-one letters in the Gentoo

Language. N.B. This is an example to instance the use of the Nu-

meral one, which is seen here to govern the Substantive and the Verb.

అ

అ

అ *pro.* That; also, those. అపుస్తకం. That book. అకురాలు. Those horses.

అశయ *sub.* అశయ|అశయలు. Trifling; Insignificance; Unim-
portant as to character. అతను పెద్దమనిషికాదును అశయ. He is
not a respectable character, but truly *insignificant*. It should pro-
perly be called అశయ from the Shanscrit; not in such use.

అక్రమించడం *v.a.* అక్రమింపు|అక్రమించి. To usurp; To assume. అత-
ను నా స్థలం అక్రమించుకున్నాడు. He has *usurped* a place belonging
to me.

అశి *sub.* అశి|అశిలు. Hunger; Appetite. అశికావడం. To be *hungry*.
యాభై నాకు అశికా లేదు. I have no *appetite* to day.

అకాశం *sub.* అకాశపు|అకాశాలు. The sky; The heavens; The firma-
ment.

అకు *sub.* అకు|అకులు. A leaf.

అనుకాయ *sub.* అనుకరి|అనుకాల్చు. A file; అనుకారకాయదం or పెట్టదం. To file.

అఖరు *sub.* అఖర్|అఖలు. A termination; An end. అఖరుకావదం, or చెయ్యదం. To end; To finish. అపనిలంతాఅఖరులయినది. The whole of that business is completed.

ఆడదం *v. a.* ఆడుతూ|ఆగి. To stop; To detain. *vide* ఆచదం.

ఆచదం *v. a.* ఆచుతూ|ఆచి. To stop; To hinder; To withhold. అతన్నే శ్రుతివెళ్లకుండాఆచివాను. I prevented him from going into the Village. మీరువచ్చినదాకాఅతన్నేయిక్కడఆచుకాను. I shall detain him here until your return.

ఆజ్ఞ *sub* ఆజ్ఞ|ఆజ్ఞలు. Order; Direction; Command. మీఆజ్ఞచొప్పున యీపనిచేస్తాను. I will do this business agreeable to your order. ఆజ్ఞ పించదం. To give orders. ఆజ్ఞావ్యతిరేకం చెయ్యదం. To disobey orders.

ఆడు *sub.* ఆడు|ఆడులు. Play; or Dance. It is applied in the same way as ఆడదం. The name given to the singing and dancing at a nautch, is called ఆడుపాట.

ఆటంకం *sub.* ఆటంకపు|ఆటంకాలు. Molestation; Disturbance; Inconvenience. ఆటంకంచెయ్యదం. To molest; To injure. నన్నయెందుకుఆటంకం చేస్తావు నేనుయేమిచేశాను. Why should you molest me? what have I done to you?

ఆడుదం *v. n.* ఆడుతూ|ఆడి. To avail; To suffice. నలమూడువరహాలువస్త్రీఆడుతుంది. With a hundred Pagodas a month, it will suffice.

ఆడ *adj.* Female. ఆడది. A woman. ఆడమనిషి. Item. ఆడగుర్రం. A mare. This word, in all cases, expresses the Female Gender.

ఆడదం *v. a.* ఆడుతూ|ఆడి. To play; To dance. This Verb is used in a

variety of senses, according to the Idiom of the Language. వ్రోగంబు
 ఆడడం. To dance; as nautch girls. చదరంగంబు ఆడడం. To play at chess.
 బొట్టాడడం. To quarrel, or to fight. బంతలు ఆడడం. To play with ball.
 కార్డులు ఆడడం. To play at cards. అబద్ధంబు ఆడడం. To tell lies. నిజంబు
 ఆడడం. To speak the truth. మాట్లాడడం. To speak. దిక్కు ఆడడం. To be
 brought to bed. సాకులాడడం or సారాడడం. To crawl, like a child.
 యీదులాడడం. To swim. సమర్థంబు ఆడడం. To have the first menstru-
 als, as women. శివాలంబు ఆడడం. To recite by inspiration. తరువుల్లాడడం.
 To seek out, or search for.

అతురం *sub.* అతురపు. (No Plural) Haste; Hurry. అతురంబు చేయడం. To
 hurry a person. అతుర పడడం. To be in a hurry. విడి త్వర.

అకరణ *sub.* అకరణ/అకరణలు. Comfort; Conciliation. అకరణంబు చేయ-
 డం. To console; To sooth.

అకరించడం *v. a.* అకరింపటా/అకరించి. To comfort; To sooth; To con-
 ciliate. అవిదెకుమహదాతవచ్చినదిగనుక నేనువల్లెఅకరించినాను. As she
 suffered very much, I went to her and comforted her.

అది *adv.* The first; A prior; also, a measurement. అదినీ. Item. అదినీ
 చెప్పినమాటకుయిప్పుడుచెప్పినమాటకుకానా హెచ్చుతక్కువున్నది. There
 is a great contradiction between what you said at first and what you
 now relate. మీగువచ్చినఅదిరోజున నేనుయక్కడ లేను. The first day you
 came, I was not here.

అదివారం *sub.* అదివారపు/అదివారాలు. Sunday. అదివారం మొదలుకుని
 థువారంవరకుఅయిదురోజులు. From Sunday to Thursday make five
 days.

అనపకాయం, *sub.* అనపకాయం/అనపకాయలు. A Water Pumpkin.

అనవాలు sub. అనవాలు/అనవాలు. A mark; A token; An impression. అనవాలు దెయ్యడం or చెయ్యడం. To make a *mark*. అతను తన పేరు వ్రాయలేక అనవాలు వేశాడు. Not being able to write his name, he made his *mark*. ఆమె దుడుకు అనవాలు కొరకై కొమ్ములకు తాళుకట్టినాడు. He fixed a string round the Bullock's horns, to serve as a *mark*. నా వ్రేంకరం అనవాలు వట్టుకుని తెల్లించుటంచు నాకు కావలసిన పాపానుయిస్తాడు. Take my ring to him and shew it him as a *token*, and he will give you some things for me. అనవాలు పట్టడం. To recollect.

అనసర్ sub. అనసర్/అనసర్. Answer; Term used in the Courts of Justice.

అనుకోవడం v. a. అనుకుంటూ/అనుకుని. To lean upon; To rest upon. తన కాను అనుకుని కూచున్నాడు. He is sitting down, leaning upon a pillow.

అకుడ sub. అకుడ/అకుడలు. A land measurement, supposed to be four coos, or eight miles; but the distance is never to be depended upon as correct. This distance is better known by the word *gom*.

అముదం sub. అముదపు. (No Plural). Lamp Oil. ఆముదాలు. Oil seeds. ఆమె *pro.* She. ఆమె వచ్చినది. She is come. ఆమె యిక్కడికిరాదు. She is not coming here. అవిదె is usually mentioned, as a more kind or more polite way of speaking.

అంబోరు sub. అంబోరు/అంబోరులు. A Bull.

అమన *pro.* He. vide అతను.

అముదం sub. అముదపు/అముదాలు. A Weapon. That is, a *Missile Weapon*.

అరకటి sub. అరకటి/అరకటిలు. A Pilot.

అరదం v.n. అరుకూ|అరి. To become dry. అరట్టలునీడనఅరినవి. These

Clothes have been dried in the shade.

అరవదం v.a. అరువుకూ|అరివి. To blow out; To extinguish. దీపంఅరివ

దం. To blow out a light. నిప్పుఅరివదం. To extinguish a fire.

అర పెట్టదం. v. a. అర పెట్టుకూ|అర పెట్టి. To dry. అరట్టలుయందలో అర పెట్టు.

Dry those Clothes in the Sun. అర వెయ్యదం. Item.

అరిన adj. Dry. అరిన అట్టలు. Dry Clothes.

అరిపించదం v. a. అరిపింస్తూ|అరిపించి. To cause to blow out, అపొయిలో

నిప్పుఅరిపించు. Put the fire out in that fire place.

అరిపోవదం v.n. అరిపోకూ|అరిపోయి. To be extinguished, as fire, అపొ

యిలో అన్ని అంశాలరిపోయినది. The fire is completely out in that fire places.

అరు adj. Six. అరునూరుమంది. Six hundred people. అరుంకాపు. Six and

a-quarter. This is a contraction of అరుంన్నువాపు. Item. అరు నూరు, Six

People. That is, Men or Women. అరు నూరు మొగవాండ్లు. Six men. అరు నూ

రు అడవాండ్లు. Six women. అరు మాత్రం. The number of six; that is,

six only. అరు పశువులుమాత్రం. The number of six head of cattle.

అరికించదం v. a. అరికింస్తూ|అరికించి. To listen; To pry; To hearken.

మేము మాట్లాడుతూవుండగా అరికనుకలుపుచూచున నిలుచుండి అరికించి నాడు

Whilst I was speaking, he got behind the door and listened.

అరిష్టం sub. అరిష్టపు|అరిష్టాలు. Delay; Dilatoriness; Leisure. యిక్కడ

రావదానకుయింత అరిష్టం చెందుకుచేకినావు. Why did you use so much

delay in coming here. అరిష్టం చెయ్యదం. To make delay, or take lei

sure. కడుపు. Item.

అలాగు *adv.* Thus; in that manner; So. అలాగు చేయించు. Do so. అలాగున జరగలేదు. It did not happen *that way*.

అలాగంటి *adv.* Such; *vide* అలాటి.

అలాటి *adv.* Such; Such kind. అలాటి పనులు చేస్తే మహాపాపం. If you do *such things*, it is a crime.

అలాము *sub.* అలావు|అలామాలు. Readiness; State of preparation.

అలాముంకడం or చడడం. To be in *readiness*; To be *prepared*.

అడండుమనమీడికిరావదానఁ అలాముచదివున్నది. That army is in *readiness* to come against us.

అలు *sub.* అలు|అంట్లు. A Wife. When it is written రాలు it forms the *Female Gender* of some Nouns. వీడరాలు. A poor *Woman*. భాగ్యకంఠురాలు. A rich *Woman*. The word అలు is meant for *woman-kind* in general.

అలోచన *sub.* అలోచన|అలోచనలు Consultation; Deliberation; Consideration. అలోచనచెయ్యడం. To *consult*; To *deliberate*. ఆపనిచెయ్యవలెననివక బ్రాహ్మణునితో అలోచనచేస్తే చెయ్యటాడని తెలిసినది. Having *consulted* a *Bramin* whether I might do such a thing, I find it is not proper. అక్కడికి వెళ్లదానను అలోచనచేస్తాను. I shall *deliberate* upon the propriety of going there.

అలోచించడం *v. n.* అలోచింస్తూ|అలోచించి. To *deliberate*.

అప *sub.* అప|అపాలు. Mustard. అపంబలు. *Mustard-seeds*. అపపిండి. Powder of *Mustard*. అప Is also the name given for a *Lake*.

అకం *sub.* అక|అకాలు. A Kilo; both for burning bricks, pots and tiles, or any *Earthern-ware*.

అవరణ *sub.* అవరణ|అవరణాలు. The boundary and also the dimension

of the ground occupied by any Person. నాఅవరణమునుగోడపట్టించుట
అనగాను. I mean to put a wall round my ground.

అవలించడం v. n. అవలించుట|అవలించి. To yawn; To gape.

అవలంతsub. అవలంత|అవలంతలు. A gaping; A yawning.

అవు sub. అవు|అవులు. A Cow. చూదిఅవు. A Cow with Calf. పాదిఅవు. A
Milch Cow. అవునుపరకడం. To Milk a Cow.

అవిదె pro. అవిదె|వారు or వాంట్లు. She or that Woman. Properly అవిదె.

అశ్చర్యం sub. అశ్చర్యత|అశ్చర్యాలు. Astonishment; Surprise; Admira-
ration. అశ్చర్యపడడం or కావడం. To be surprised; To wonder. అతని
మాటలనునాకుకొలదిఅశ్చర్యమయినది. I have been extremely surpris-
ed at what he has said. నేనుపడవారుమూళ్లయెత్తుకలయేనుగనుచూచి
కొలదిఅశ్చర్యపడ్డాను. I saw an Elephant sixteen feet high, which very
much astonished me.

అశ్వజం sub. అశ్వజత|అశ్వజాలు. One of the Gentoo months, nearly an-
swering to October. The proper word in Shanserit is అశ్వయుజం.

అషాఢం sub. అషాఢత|అషాఢాలు. One of the Gentoo months, nearly an-
swering to July.

అపరా sub. అపరా|అపరాలు. Protection; Asylum. అపరాచెయ్యడం. To
give protection. అతనునాకుఅపరాచేకినాడుగనక నాకుయేమిభయంలేదు.
He has afforded me his protection and I am under no apprehension.
This word when applied to Revenue, means land managed at the
expense of the Proprietor and not rented out. అపరమత్త.

అస్తి sub. అస్తి|అస్తులు. An Estate; A Property. అతనికిరాష్ట్రపశువులుక
స్తరాపదివేలరూపాయలఅస్తివున్నది. His Property in money and cattle
amounts to Ten thousand Rupees.

అను *sub.* అను|అనులు. These are a description of Distaffs, which are fixed in the ground, commonly three in number, on which the Thread is placed in a transverse direction, and wound off in a 'twisted form.

కక

కట

కకదం *v.a.* కకకమా|కక్కి. To vomit. పామువిషంకక్కినది. The Snake *vomited* the poison. The Natives conceive a Snake occasionally throws out it's poison.

కక్కు *sub.* కక్కు|కక్కులు. A vomiting. రంపపుకక్కులు. The *teeth* of a saw. కక్కిలకక్కులు. The *bit* of a bridle.

కచ్చదం *v.a.* కచ్చమా|కచ్చి. This Verb seems only applied to the *moves*, made at the Hindoo game called *sogataaloo*.

కచేరీ *sub.* కచేరీ|కచేరీలు. A *cutchery*. It is the name given to a Collector's *office*, and the *public office* of all persons engaged in the Revenue or public business, whether *Zemindars* or others.

కట్ట *sub.* కట్ట|కట్టలు. A *bundle*; also an *Embankment*. పానీదాలకట్ట. A *bundle* of papers. యేటికాలవకుకట్టపేసివారు. They made a *dam* (or an *embankment*) in the channel proceeding from the river.

కట్టదం *v.a.* కట్టమా|కట్టి. To tie; To bind. క్రయంకట్టదం. To *fix* a price. మనిషినికట్టదం. To *bind* a man. తాడుకట్టదం. To *tie* a rope. విరిచికట్టదం. To *tie* a man behind his back. పుస్తకంకట్టదం. To *bind* a book. యిల్లుకట్టదం. To *build* a house. వానకట్టదం. To *build* a ship. కండ్లకట్టదం. To *blindfold*.

కట్నం *sub.* కట్నపు/కట్నములు. Reward; Recompense; Present. కట్నం యివ్వడం To make a recompense.

కటాయం *sub.* కటాయపు/కటాయములు. Favour; Protection; Support. భగవంతుని కటాయం నాయందురా లేదు. The favour of the Almighty has not been shown me. మీ-కటాయం. Your favour.

కటిక *ado.* In this sense only; కటిక చీకటి. Quite dark. కటికాయ. Raw, Unripened fruit.

కటికేవాడు *sub.* కటికేవాది/కటికేవాంట్లు. A Butcher.

కట్టించడం *v. a.* కట్టించు/కట్టించి. To cause to tie, or bind. To build. ఆ పునుకట్టించు. Tie up the Cow. యిల్లుకట్టించు. Build the house. ఆమని పిచేతులుకట్టించు. Cause that man's hands to be tied.

కట్టు *sub.* కట్టు/కట్టు. A bandage. కట్టుకట్టడం. To tie a bandage. కట్టునీ పుడం. To untie a bandage. చేరికట్టు. The gall. N.B. The Natives use the gall of the Turtle and of Cows, in certain Medical preparations, to give to women in child-birth, and to infants. కట్టు or కట్టునాటు. Kindred, or Religious tie. వీరినలుసురిజారిలోనుకట్టు లేదు. These four people are not united in their different Castes. క్షులవకట్టు. The water from the boiling of gram. The same of some other pulses.

కట్టుకోవడం *v. a.* కట్టుకుంటూ/కట్టుకుని. To tie yourself. చేతులుకట్టుకుని మీవద్దకవస్తాను. With my hands tied, I come to you. This is a humble manner of writing and speaking, to signify most perfect submission.

కట్టుబడి *sub.* కట్టుబడి/కట్టుబట్టు. A Revenue term, implying, a Tax for free gift lands.

కట్టె *sub.* కట్టె/కట్టెలు. A piece of wood, or stick; commonly such as is used for fuel. పొయిలోకట్టెలు. Fire-sticks.

కతా *sub.* కతా/కతాలు. A dagger. కతాతోపాదవడం. To stab with a dagger.

కఠినం *sub.* కఠినపు/కఠినములు. Hardship; Severity; Duresse. నామి—ద
వారాకఠినంజరిగింస్తున్నాడు. He is shewing great *severity* towards
me.

కడ *sub.* కడ/కడలు. An end; that is, the end of a Street, or the end of
any thing else. కడవరు. Item. అవధికడనువున్నాడు. He lives at the end
of that Street. కొలకడ. The other end of the Garden. చెట్టుకడ. The
end of a Tree; that is, the top. కడనారి. Item.

కడగడం *v.s.* కడుగుతూ/కదిగ. To wash; To rinse. అగన్నెకడుగు. Wash
that cup.

కడమ *sub.* కడమ. (No Plural) A remainder; A residue. యారూపా
యాలయిస్తే కడమయిన్ని రూపాయాలబాకీవుంటున్నవి. If these Rupees
be given, how many Rupees will be the residue? కడమవాంట్లయెక్కడవు
న్నాడు. Where are the remaining people. కడమసంఘతులు మరిచకతి
ప్పుడుచెప్పురాను. The remaining circumstances, I shall explain to
you at another time.

కదియం *sub.* కదియపు/కదియములు. A Bracelet; a Hand Ring.

కడుపు *sub.* కడుపు/కడుపులు. The Belly. కడుపుతోవుండడం. To be pregnant.

కడుపుమెట్ట The Belly-ache. పొద్దికడుపు. The bottom of the Belly or
the Abdomen.

కణత *sub.* కణత/కణతలు. The Temple. కణతమెట్ట. A pain in the
Temples.

కణుజ *sub.* కణుజ/కణుజలు. An Elk.

కలుపు *sub.* కలుపు|కలుపులు. A joint. చేతికలుపులు. *Finger joints.* పెడు
రుకలుపులు. *Bamboo joints.*

కలకడం *v. a.* కలుకుచు|కలికి. To lap. కుక్కపాలుకలుకుచున్నది. The Dog
is *lapping* up the Milk.

కర్త *sub.* కర్త|కర్తలు. An Heir. అతనిసొమ్ముకుయెవరూకర్తలులేదు.
There are no *Heirs* to that Man's property. అంతకూకర్తదేవుడు. God
is the *Heir* to every thing ; that is, all things revert to God, క్రొత్త
కర్త. An *Author* or *Publisher.* న్యాయకర్త or ధర్మకర్త. A *dis-*
spender or *Lord* of Justice. Also, Security ; or Responsible Person. కర్త
నాశుండదం. To be responsible.

కత్తి *sub.* కత్తి|కత్తులు. A Knife or Sword. కత్తితోకోయ్యడం. To cut with a
Knife. కత్తితోనరకడం. To cut with a *Sword.* కత్తివర. A *Scabbard* or
Sheath. టాటాకత్తి. A large double-edged *Sword,* wielded with both
hands.

కత్తెర *sub.* కత్తెర|కత్తెరలు. Scissors. కత్తెరతోకత్తిరించడం. To cut with
Scissors.

కడవడం *v. a.* కడుపుచు|కదిపి. To shake. *vide* కదల్చడం.

కదపా *sub.* కదపా|కదపాలు. A term used in Revenue ; signifying a *coun-*
ter-agreement.

కదలదరి *v. n.* కదులుచు|కదిలి. To shake ; To be agitated. లొట్టిబట్టమీద
సవారి వెళ్లితేవల్లుకదులుతుంది. The body is *agitated* with riding on a
Camel.

కదల్చడం *v. a.* కదులుస్తూ|కదిలించి. To shake ; To move any thing from side
to side. గాలికోట్టివాదనుచాలాకదులుస్తూవున్నది. The violence of the
Wind, gives the Ship a considerable motion. భూచలనంయింటినికదులు

స్త్రాశున్నది. *The Earthquake shakes the House.*—It is applied in every sense. భుజిలించడం. *Item.*

కదురు *sub.* కదురు/కదులు. An Awl or Puncheon ; to bore holes with.

కదుపు *sub.* కదుపు/కదుపులు. A Herd or Flock. *vide* కుండ.

కథ *sub.* కథ/కథలు. A Story ; an Episode. కథచెప్పడం. To tell or relate a story.

కన్న *adv.* Than. అతను అక్కడికి వెళ్ళడం కన్న నేను వెళ్ళి తేమంది. It is better for me to go there, than for him. *vide* కంటే. N.B. This Adverb is used for the Comparative degree.

కనడం *v. a.* కంటూ/కని. To perceive ; to observe ; figuratively it is called, to bring forth ; as applied to the Human and Canine species. అమ్మాయిలు యెక్కడికిపోయినారో అజాడకన్నావా. Have you *observed* any traces, to discover where those thieves have gone. అదిన్నది ముగ్గురు పిల్లలను కన్నది. That young Woman has brought forth three Children. అప్పుకొపి పిల్లలను కన్నది. That Bitch has produced a litter of ten Pups. కలకనడం. To dream. కన్నతల్లి. An own Mother.

కన్యపడుచు *sub.* కన్యపడుచు/కన్యపడుచులు. A young Girl.

కన్నం *sub.* కన్నపు/కన్నములు, A hole. యెలకలుచేసిన కన్నాలు. Rat holes. దొంగలుచేసిన కన్నాలు. Holes, made by thieves. These are made in the walls of houses ; the Natives sleeping uncommonly sound, are seldom alarmed ; and this practice of thieves making holes to get through, in order to steal, is therefore frequent in India, the walls being commonly of mud.

కనచరచడం *v. a.* కనచరుస్తూ/కనచరచి. To shew ; to make another observe.

కనికరం *sub.* కనికరభాగకనికరములు. *Pity; compassion.* అతనికనాయందు
కొంచమైనాకనికరంలేదు. *He has not the smallest compassion for me.*
కనికరపడడం. *To compassionate; to have pity.* కనికరంకల. *Pitiful.*
కనికరంలేని. *Pitiless.* మాత్రమచూచిచాలాకనికరపడుతూవున్నాడు. *See-*
ing my difficulties, he shewed me great compassion.

కనిటించడం *v. a.* కనిటించుట|కనిటించి. *To seem; To appear.* నాకుఅలాను
కనిటించినది. *It seems so to me.*

కనిపెట్టడం *v. a.* కనిపెట్టుట|కనిపెట్టి. *To watch over; To take care of;*
To expect; To look for. యీపంట్లోనుంట్లోకద్రువులుకనిపెట్టివు
న్నాడు. *This peon is watching over the things in the house.* అతను
యీరోజువస్త్రాదనికనిపెట్టివున్నాను. *I am expecting that he will come*
this day. *N. B.* Simply to watch, or to wake, is a Verb Neuter.

కన్నీరు *sub.* కన్నీరు|కన్నీళ్లు. *A tear.* కన్నీళ్లువిడవడం. *To cry.* కన్నీళ్లువిడు
తూవున్నాడు. *He is crying.* *N. B.* There is a contraction of కన్ను
and నీరు.

కన్ను *sub.* కంటి|కంటు. *The Eye* కన్నువెయ్యడం. *To cast the eye at a*
person or thing; జాలరు or వలకన్ను. *The mesh of a net.* కంటిసాక్షి.
a blink or wink of the eye. కంట్లకలక. *Sore eyes.* కంటికోటి. *The cor-*
ner of the eye. కంటిబొమ్మ. *The eye brow.* కంటిగుడ్డు. *The eye ball.*
కంటిరెప్ప. *Eye lid.* కంటిపాచి. *The pupil of the eye.* కంటిరెప్పవెంట్టుక.
The eye lash.

కనుక్తోవడం *v. a.* కనుక్కుంటూ|కనుక్కుని. *To discover; To detect.* నాదిదొ
ంకతనేమునుకనుక్కున్నాను. *I have detected his tricks.* *N. B.* It is also
used for the Verb, to *bring forth.* కుమారునికనుక్కున్నది. *She has*
brought forth a son.

కనుకు sub. కనుకు/కనుకులు. A gap; also, a pass through hills. చెరువు లోనిట్లుయెక్కువలయినందుచోత రెండుమూడుదిక్కులకనుకులుపడ్డవి. The water having increased in the Tank, has formed gaps in two or three places. కిరూరిఖోల-అకొండకనుకులోనుండివచ్చినారు. The plunderers came through the pass in those hills.

కంకడం v. a. కంకుచూ/కంక. To scold; To abuse. పెళ్లా ముతన మొసూళ్ళి కంకెనది. The wife scolded her husband.

కంకర sub. కంకర/కంకరలు. Gravel. యదికంకరభూమి. This is a gravelly soil.

కంకణం sub. కంకణ/కంకణములు. A woman's hand-ring.

కంక sub. కంక/కంకులు. Head; as applied to-gtain. జొంకంక. Jonnakee head, &c.

కంచ sub. కంచ/కంచలు. A hedge. This word ought properly to be written కంచ.

కంచం sub. కంచపు/కంచాలు. These are small flat Plates turned up at the rim, either of brass or any richer metal, out of which the Natives eat their Victuals.

కంచరి sub. కంచరి/కంచరలు. A Brass-smith. vide కంపారి.

కంచు sub. కంచ/కంచలు. The name of a mixed Metal, probably what we term Tutanag.

కండ్లం sub. కండ్ల/కండ్లాలు. The name of the Bags in which the Natives carry articles for a journey on Bullocks.

కంకే adv. The Comparative Adverb, *than*. ఆకోకుకంటె యీకోకుకుందిది. *Than that, this is a good garden; that is, this is a better garden than*

that; there is no other word for expressing the Comparative degree in Gentoo; excepting కంటె and కన్న.

కంటె *sub.* కంటె/కంటెలు. The name of a Neck ornament worn by Women, and also by young Boys.

కంఠం *sub.* కంఠం/కంఠములు. The Throat. కంఠసారంచెయ్యడం. To get by heart.

కంద *sub.* కంద/కందలు. A piece or part. vide ఖండం.

కండువా *sub.* కండువా/కండువాలు. The *Upper Cloth*, as it is termed, which the Natives wear, loosely over them; and sometimes tie round them.

కండె *sub.* కండె/కండెలు. Head; as applied to Jonnaloo. మొక్కకొన్న కండె. Head of Mooka Jonnaloo. నాలుకండె. Ball of thread.

కంత *sub.* కంత/కంతలు. A hole. vide వొక్క.

కంచ *sub.* కంచ/కంచలు. The name of the Wens, which come in different parts of the face and body, and sometimes grow to a very large size.

కందకం *sub.* కందకం/కందకములు. A Ditch. కోటకండ్లకం. The Ditch of a Fort. తోటకండ్లకం. A Garden ditch.

కందకం *v.n.* కందుకూ/కంది. To be scorched. vide కమలం.

కందిరీ *sub.* కందిరీ/కందిరీలు. A Bee.

కంప్లైంటు *sub.* కంప్లైంటు/కంప్లైంటులు. *Complaint*; a term in pleading.

కపటం *sub.* కపటం/కపటములు. Mental concealment. నాయందుకపటము నుచేసినాడు. He made use of *concealment* towards me.

కప్పడు *v.a.* కప్పుచూ/కప్పి. To cover; to overspread. దుప్పటిఅసామా నుమీదకప్పి. Cover those things with a cloth. అసవారీమరకాకప్పి

శ్రుందినందునలో పరిమోచగవున్నాతోనేనుచూడలేదు. 'That dooly is covered up with the boorka, and I could not observe who was inside.

కప్పరాశం *sub.* కప్పరాశపు/కప్పరాశములు. A padlock.

కప్పు *sub.* కప్పు/కప్పులు. A covering; It is also applied to the black stuff, with which the Indian women rub their teeth; some men also use it. యింటికికప్పుచెయ్యడం. To cover in a house. మంచంమీదకప్పు నిమిత్తంపరింకుపోమవకటికెట్టించు. Bring a palampore to put as a covering upon the bed.

కప్పుకోవడం *v. a.* కప్పుకుంటూ/కప్పుకుని. To cover. ఐదుకప్పుకునివచ్చి నాను I threw my cloth over me and am come.

కఘ్రోరం-*sub.* కఘ్రోరపు. (No Plural) Camphire. రసకఘ్రోరం. Calomel. కఘ్రోరపువంశాయ. The name of a Vegetable, bearing a red head when ripe, used in soups. It is commonly called the *love-apple*.

కబూజాపండు *sub.* కబూజాపండు/కబూజాపండ్లు. The Melon;

కబూలియ్యకు *sub.* కబూలియ్యకు/కబూలియ్యకులు. A counteragreement; commonly called a *kabooliat*, vide కదసా.

కమతం *sub.* కమతపు/కమతాలు. This term is given to the cultivation entrusted to the care of any person.

క్రమం *sub.* క్రమపు/క్రమములు or క్రమాలు. Order; regularity. అతను క్రమంబోప్పుననడుచుకున్నాడు. He conducts himself with *regularity*.

క్రమంగా *adv.* Regularly, agreeable to order. మహాక్రమంగానడుచుకున్నాడు. He conducts himself very *regularly*.

కత్తుడం *v. a.* కత్తుచూ/కత్తు. To cover. చేతితోకత్తుడం. To cover with the hand. మాటకత్తుడం. To conceal the speech.

కత్తిరి *sub.* కత్తిరి/కత్తిరలు. A black-smith, vide కంసారి.

కమలదళం చ.న. కమలమచా|కమలి. To *blurn* up; to search. యెండనువువ్వం
లుకమిలినవి. The flowers are *burnt up* by the sun.

కమలాపండు *sub.* కమలాపండి|కమలాపండు. A sweet orange; better
known by the name of *hill orange*. విదే వారింజాచండు.

కన్తి *sub.* కన్తి|కన్తిలు. A bar. యినచకన్తి. An iron bar. కదవకన్తి. The
threshold. ముక్కుకన్తి or ముక్కున్తి. A *nose-joy*; an ornament worn by
women and fixed thro' the left side of the nose. It is a large ring,
nearly two inches in diameter, of gold; set with small pearls or
gems.

కంప *sub.* కంప|కంపలు. Dry bushes; thorn, &c.

కంసాలి *sub.* కంసాలి|కంసాలులు. A Gold or Silver Smith. This is the ge-
neral name of a particular caste called కంసాలకులం or జాతి. They
consist of five distinct trades, viz. కంసాలి|కంచరి|కమ్మరి|నల్లంబి|కాశి. i. e.
the *Gold or Silver-smith*; the *Brass-smith*; the *Black-smith*; the *Car-*
*pent*er, and the *Stone-cutter*; who can intermarry and eat victuals at
each other's houses.

కర *sub.* కర|కరలు. A spot; a stain; a mark; also, a hedge or an em-
bankment. నెర్తుకరలు. *Spots of blood*. సంయికరలు. *Ink blots*. మం
డికరలు. *Stains of mud or dirt*. ఆవోడుచుట్టూకరవేశినారు. They have
put a *hedge* round that garden. ఆవేసులోనుంచినిట్లుపోకుండాకరవేశి
వారు. They have fixed an *embankment*, to prevent the water from
running out of that field.

కర్ర *sub.* కర్ర|కర్రలు. Wood. పట్టుడుకర్ర or చేతికర్ర. A walking stick;
usually called *Bellum*. పొయిలోకర్ర. *Fire wood* or a *Fire stick*.

కరకనా *sub.* కరకనా|కరకనాలు. This is a term used, when a reference

is made to disputes regarding boundary. నాతాలూకాకువారితాలూకా
కూకరకసాపడ్డది. A dispute has arisen between him and me, about our
boundaries.

కరక్కాయ sub. కరక్కాయ|కరక్కాయలు. The Gall-nut of which Ink is
made, and which the Natives use in certain medicines. It is also used
by Painters in cloths, to produce a yellow colour aided by certain che-
mical preparations.

కరగడం ర. ౨. కరుసురూ|కరిగ. To melt. వెండికరగడం. To melt Silver.
N. B. The same for all metals. Figuratively నీమనుష్యుయింకాకరిగినది
కాదు. Your heart has not yet melted. వెన్నానెయ్యికరగడం. Butter
or Ghee to melt.

కర్క sub. కర్కపు|కర్కలు. A lot; a destiny. నాకర్కంచాలిట్లాఅయినది.
It has been my lot, that it should so fall out.

కరకడం ర. ౩. కరున్ను|కరిచి. To bite. పెద్దపులిమనిషినికరిచినది. A Tiger
has torn a man. కుక్కమనిషినికరిచినది. The dog has bit a man. కర్కరి
చినట్టి నాడు. He came biting a straw. N. B. It is a practice of people
confessing themselves guilty, to come with a straw in their mouths, to
throw themselves down and pray for mercy.

కరారు sub. కరారు|కరారు. Agreement; condition; settlement. కరా-
రుచెయ్యడం. To settle; to agree. కరారునామా. An agreement paper
or promissory note. కరారుపడడం. To be agreed. అలాగునయ్యాచనిచె-
య్యరానకుకరారు పడ్డాడు. He has agreed to do this business in that
manner.

కర్దు sub కర్దు|కర్దులు. A Plough-share.

కరుడు sub. కరుడు|కరుడులు. A Wave. సముద్రపుకరుడులు. The Waves of the

Sea. This term is also applied to what we call the *Surf*. పండుకరుడు.

The Female *surf*. పోతుకరుడు. The Male *surf*. The outward or larger, is called Male; and the inner or smaller, the Female.

కరుణ *sub*. కరుణ|కరుణలు. Favour. vide కటాయం.

కరువు *sub*. కరువు|కరువులు. Famine. కరువుపట్టడం. *Famine to arise*. కరువులో చాలామంది చచ్చినారు. Many People died in the *Famine*. కరువురావడం. *Famine to happen*.

కల *sub*. కల|కలు. A dream. నిన్నరాత్రి కలలో నిన్ను చూచినాను. I saw you last night in a dream.

కల్ల *sub*. కల్ల|కల్లులు. A. *falsity*. యామాటలో నిజంకల్లులు రెండూ తెలికనవి కావు. I do not know whether these words be true or *false*. నాతోటెల్ల ప్పీకల్లమాటలు చెప్పినాడు. Every word he spoke to me was *false*.

కలకటరు *sub*. కలకటరు|కలకటలు. *Collector*; i. e. of the Revenue.

కలగడం *v. n*. కలుగుచు|కలిగి. To possess; to be able or can; to have power; figuratively నిల్లుకలిగినవి. The water is *muddy*. బల్లుకలిగినది. The Child is born. కంట్లుకలిగినవి. The eyes are *sore*. In all these cases implying possession or the operation of power. Hence కడ్డు. *It is*, or *yes*; కడ్డుఅని చెప్పినాను. I said, *yes*.

కలశాని *sub*. కలశాని|కలశానులు. A flat Fish of that name.

కలత *sub*. కలత|కలతలు. Dispute; quarrel. కలతచడడం. To dispute; to quarrel. కలతకట్టాము. We two have been quarrelling; that is, we have differed.

కలప *sub*. కలప|కలపలు. House materials. ఆయిల్లకట్టడానకు కలపకుముత ఫిరదుపట్టుకుంది. How much will the materials cost for building that house?

కలవకల్పించడం చ. అ. కలవకల్పించు/కలవకల్పించి. Not to include; to exclude.

కలపడం చ. అ. కలుపుచు/కలిపి. To mix; to include. పాలలో పంచదార కలపడం.

To mix Sugar in the Milk. ఆ లెక్కలో యీ పద్దులు కలుపు. Include these items in that account.

కల్పన sub. కల్పన/కల్పనలు. Invention; fable; story. గ్రంథకల్పన. A

written story. యీమాటనామీద కల్పన చేశాడు or కల్పించినాడు. He

invented these stories against me.

కలం sub. కలను/కలములు. A gap, vide కనమ.

కలం sub. కలపు/కలములు. A Pen. కలంతో వ్రాయడం. To draw or to write

with a Pen. కలందాను. An Ink stand.

కలంకారీ sub. కలంకారీ/కలంకారీలు. Chintz painting. కలంకారీ వస్తువులు.

Painted goods. కలంకారీ వని. The business of Chintz painting. కలంకారీ

చెయ్యడం. To paint Clothes.

కల్లయెంటు sub. కల్లయెంటు/కల్లయెంటు. Client; a term used in the Courts of Judicature.

కలవరించడం చ. న. కలవరింస్తా/కలవరించి. To speak in sleep; or, to dream aloud.

కలారీ sub. కలారీ. (No Plural.) A Revenue term, signifying a *Arrack Farm*. కలారుగానా. Item.

కలిపించడం చ. అ. కలిపింస్తా/కలిపించి. To invent; to fabricate. నామీద లేనిపోనిమాటలు కలిపించినాడు. He has fabricated idle stories against me.

This word is sometimes written కల్పించడం.

కలియడం చ. న. కలుస్తా/కలిసి. To join; to unite. అతనినా పక్షవాంఛ్యులతో కలిసి యున్నాడు. He is joined with my Enemies.

కలియపడడం చ. అ. కలియపడుచు/కలియపడి. To close with another. అతని

చాదింకరియపదిమహాకట్టినాడు. He closed with him and beat him severely.

కల్లు sub. కల్లు. (No Plural.) A juice or liquor called *kalloo* by the Gentoos, drawn from certain trees. Europeans call this liquor *Toddy*. తాటికల్లు. *Palmira kalloo or toddy*. యాతకల్లు *Date toddy or kalloo*. కొబ్బరికల్లు. *Cocoanut kalloo or toddy*. This liquor is very much used by most ranks of Natives, and generally preferred in a fermented state, after it has been some time drawn. కల్లుగియ్యడం. To draw the *kalloo*. చిరికల్లు. The wheel of a Carriage. పిప్పికల్లు. The stone on which chillies and such things are bruised and ground small. శుష్పికల్లు. *Crystal of salt*.

కలుపు sub. కలుపుకలుపులు. Weed; also, the name given for the different preparations of milk. తోటకలుపు. The weeds of a garden. చేనుకలుపు. The weeds of a field. కలుపుతియ్యడం. To weed. నాతాలూకాలోనుండి రెండుకావళ్లకలుపునాయుంట్టి ప్రయోజనంనిమిద్రంపట్టినది. Two Cowdies of different kinds of milk, have come from my district for the use of the house.

కలుసుకోవడం n. a. కలుసుకుంటూ/కలుసుకుని. To meet; to associate. నేనుకలుపు తగ్గి కలుసుకున్నాను. I have been to meet him.

కవ్వము sub. కవ్వపుకవ్వములు. The stick with which Butter is churned.

కవలవాంట్లు sub. కవలవాంట్ల. Twins; only used in the Plural Number. కవలవాంట్లుపట్టడం. To be born twins.

కవిలె sub. కవిలెకవిలెలు. This is the name given to the slips of *Cajjan* or *Palmira* leaves, on which the Curnums of Villages write their accounts. Hence the word కవిలె is commonly understood for the accounts.

themselves. కవిలెలెక్క. The Carvela or Cadjan accounts. కరకాలకవిలె
కట్టలు. The bundles of the Curnums Cadjan accounts. These are al-
ways kept in the Village, to regulate the claims arising out of the
concerns of Revenue.

కష్టం *sub.* కష్టపుకష్టములు. Trouble; vexation; fatigue. పుట్టోంలేక
చాలాకష్టమునులనుభవించుచున్నాను. Being out of employ I suffer
very great hardship. యీపనిచెయ్యడంకుహాకష్టం. This business is
very laborious. కాయకష్టం. Bodily labour; కష్టపడడం. To endure
labour or to undergo fatigue.

కషాయం *sub.* కషాయపుకషాయములు. The name of a decoction of spices,
roots and herbs; used by the Natives in Fevers.

కషాయంకాచడం. To decoct.

కసరు *sub.* కసరు|కసరు. A gale or storm. గాలికసరు. A gale of wind.
వర్షపుకసరు. A storm of rain. కసరుపడడం or కసరుకోవడం. To be en-
raged or to storm.

కసపు *sub.* కసపు|కసపులు. Rubbish; sweeping. అయింట్లోకసపులెత్తరల
పారవెయ్యి. Throw the rubbish of that house outside.

కసాయి *sub.* కసాయి|కసాయిలు. A Butcher. vide కటికెనాడు.

కసుబా *sub.* కసుబా|కసుబాలు. Capital; chief city; head station: కసు
బావూరు. Item. అపరగణాకసుబాయెక్కడ. Where is the head-station of
that Purgunnah.

కస్తూరి *sub.* కస్తూరి. (No Plural) Musk. కస్తూరిపసుపు. A species of
scented turmeric, generally mixed up with the powdered sandal-
wood, with which the Natives rub their bodies.

కళ *sub.* కళ|కళలు. Brightness. చంద్రకళ. The Moon's brightness.

కల్లం sub. కల్లపుకల్లములు. Thrashing floor or ground; made by the custom of India, in the open field. వాచేనునూర్చు దానకునునచాలంలో కల్లమునుకానుచెయ్యి. Prepare the *thrashing floor* in my field, for the purpose of thrashing my produce. కల్లంచెయ్యడం. To *thrash*.

కళాయా sub. కళాయా/కళాయాలు. Plating; either of Silver, Tin, or other metal. లిద్దమునుగిన్నెనుతప్పేలానుకళాయాచేసినాడు. He *put quick-silver* on the looking glass and *plated* the brass pot and the cup. కల్లేం sub. కల్లేపు/కల్లేములు or కల్లేలు. A *bridle*. గుర్రానకుకల్లేమునుపెట్టు. *Bridle* the horse.

కాక sub. కాక. (No Plural.) Heat; of the Sun or of the weather, యావేకకాకవిస్తరించినది. The *heat* is much increased to-day.

కాకపోవడం v. a. కాకపోయా/కాకపోయి. Not to be done or accomplished. అకనికతోనేనుచెప్పినపనికాకపోయినది. The business which I required of him, *has not been done*. From this Verb is supposed to arise the common expression in Gentoos of కాదు which is frequently used, as if it meant simply *no* or *not*. అక్కడికివెళ్లవలెనాఅనిఅడిగితేకాదుఅనిఅంటాడు. When I told him he ought to go there; he said *no*, he would *not*.

కాకి sub. కాకి/కాకులు. A Crow. మూలకాకి. A Raven.

కాకడం v. a. కాకుతూ/కాక. To grow hot; to boil. వాదివల్లభ్యరందాతని శరీరంకాకుతూవుంటున్నది. His body *burns* without any intermission, from the Fever. నీళ్లుకాకనవి. The water *boils*.

కాగిడం sub. కాగిడపు|కాగిడములు. Paper. కాగిడాలుఅంటించడం. To paste Papers. కాగిడములుగోడపఅంటించడం. To paste or put up Papers against the wall.

కాకు sub. కాకు|కాకులు. A large Earthen or Iron Vessel. In this, the Natives boil water for bathing. కాకు also means heat. కాకువట్టడం. To heat or grow warm.

కాచడం v. a. కాస్త|కాచి. To warm; to afford heat; to protect; to defend; to produce fruit. అనిట్లు కాచు. Warm that water. యందమహా బదిగా కాస్తున్నది. The heat is very strong. తె న్నెలమహాసూరను కా కాస్తున్నది. The Moonlight is delightfully clear. శత్రువులను పద్రువం శేషంబాలకన్ని మేము కాచినాము. I protected him from the molestation of his enemies. యాపరాధ్యమునుపరితపింపుకాచు. Forgive him his fault, this time. యా సంవత్సరంబు చెట్టుచాలా కాయలు కాశినవి. That tree has produced a great deal of fruit this year. గొల్లవాడు పశువులను కాస్తున్నాడు. The herdsman is employed tending the Cattle.

కాచివుండడం v. n. కాచివుంటూ|కాచివుంది. To wait in expectation of in attendance. నేనుచాలా శేషటినుంచిమీనిమిత్తం కాచివున్నాను. I have been a long time waiting in expectation of you.

కాచు sub. కాచు. (No Plural.) This is a sort of sediment arising from the boiling of the Beetel nut; which, being dried, is used with the Beetel nut in its natural state.

కాచెయ్యడం v. a. కాచేస్తూ|కాచేకి. To finish. అదనివ్వరగా కాచెయ్యి. Finish that business quickly.

కాచకం sub. కాచకపు|కాచకములు. Famina. vide కరువు.

కాటా sub. కాటా|కాటాలు. Scales for large Weights.

కాటు *sub.* కాటు|కాటు. A bite. కుక్క కాటు. A dog's bite. పాము కాటు.

The bite of a Snake. కాటుపోవడం. To be burnt; applied, to milk, or victuals. కాటువాసన. A burnt taste in victuals. కాటు పెట్టడం. This Verb is applied to the custom of notching trees with a hatchet; generally to try their age, or for some other purpose. యీ చెట్టుకుందురుదో తేతదో కాటు పెట్టెచూడు. Cut a notch into that tree, to see what age it may be.

కాటుక *sub.* కాటుక. (No Plural.) The mildew or blight in grain; also, the black mixture made of soot and grease, which Women in India rub on the edges of their eye lids. చేసి కాటుక. Mildew in grain. కండ్ల కాటుక. The black mixture for the eyes.

కాడ *sub.* కాడ|కాడలు. A stalk. తోటకూర కాడ. The stalk of vegetables.

కాడి *sub.* కాడి|కాంట్లు. A yoke. దున్నేయెడ్లపొడవేసే కాడి. The yoke put on Bullocks for the plough.

కాడు *sub.* కాడు|కాడ్లు. A Burial place.

కాదనడం *v. n.* కాదంటూ|కాదని. To make denial; to refuse; to reject. యీపనిచెయ్యమనిచెప్పి తేనావల్సి కాదన్నాడు. I told him to do this business, but he refused.

కాదు *adv.* Not; no. నావల్ల కాదు. I cannot do it. అవునా కాదా. Yes or no?

కాని *adv.* Although; but; however. అతనితో యీమాటకూ త్రు పేచెప్పి నాను కాని మరివక మాటచెప్ప లేదు. I only spoke to him these words, and no more. పోక కానితీరదు. Unless I go myself, it cannot be done. కాని. Also means an imaginary valuation of monies, four of which go to an

Anna: కుక్కాని. *Three kanes; or, three quarters of an Anna: This word also means, bad, base, worthless.*

కాంతి sub. కాంతి/కామలు. *Brightness; brilliancy. కాంతికల. bright; brilliant. యావత్త్రంతుహాకాంతికలితన్నది. This diamond possesses uncommon brilliancy. యశనిముఖమహాకాంతికలితన్నది. This person has got a very clear countenance. కాంతికలగదం or కలితాంతగదం. To possess brilliancy.*

కాపు sub. కాపు/కాపులు. *A Village man or Cultivator. In another sense, a justification and also a watching. అరణ్యచేనివత్త కాపుత్తంచినాను. I have employed him ■ watch the grain. అరణికి మేము కాపుచేసినాము. I have afforded him my protection. దికాపుయె మోసించేవిచారించుకోవలసి నది. It is your business to consider of your own justification. కాపాడదం. To watch; to take care; కాపుత్తందదం. Item. పెద్దకాపు. A head Inhabitant or Cultivator. కాపుకరణాలు. The Inhabitants and Curnums. N.B. This word is also applied to the meaning of heat, and fruitfulness. అపాలు కాపురకృతలయినది. That milk is not sufficiently warm. యా సంవత్సరంనూ విడిరోతులు కాపుకలదా. Have the Mango gardens produced sufficiently this year.*

కాపురం sub. కాపురపు. (No Plural.) *Residence. కాపురస్థలం. Place of residence.*

కాబట్టి adv. *Therefore; consequently. కాబట్టి అలాగుచెయ్యును. Therefore act in this manner. యావేళ వర్షం వచ్చినది కాబట్టి రేపటిదినంనూ కాపుందవచ్చును. There has been rain to day, consequently to-morrow may be a fine day.*

కావలను adv. *Perhaps; probably. ఆరా అక్కడకి వచ్చినాడు కావలను*

The Rajah most *probably* is arrived there, అతను అలాను చేసి నాడు.
 థోలును, *Perhaps* he may have done so.

१० अक्ष. A Revenue term implying *private* or *own*. **१० अक्ष.** Private accounts; which are generally kept by Curmums of villages, in *private*; besides the set of accounts usually referred to in public.

కాయ *sub.* కాయ|కాయలు. A nut; also any fruit or vegetable in an unripe state. కొబ్బరికాయ. The *cocoanut*. యీ చెట్టు నలినీ కాయ లేకాని పండ్లు లేవు. This tree has produced *fruit*, but has not yet got ripe fruit. తలకాయ. The *head*. కూరకాయలు. *Vegetables*. This is applied only to such vegetables as produce a head like fruit. Figuratively చంపకాయ. A slap of the face. మెట్టకాయ. A knock on the head with the fist. This word is used in many senses, as a possessive copulative. పిల్లకాయ. A child; and so on.

కామకం వుట. కామకవు/కామకములు. Profession; business. నామకా
యకంయేమం చేకలంకారపని. My profession is to make up painted
goods.

కాముదం ల.క. కాన్ము|కాచి. To warm; to heat, vide కాచదం.

కాయం *sub.* కాయం|కాయములు. This word is taken from the Persian and means a *fixed residence, or appointed place.* కాయంచెయ్యడం. To confirm; to establish; to constitute.

పారడం చ.న. పారుతూ పారి. To flow; to run out. గాయంలో నుంచి రక్తం
 పారుతూ ఉన్నది. The blood flows from the wound. కూకా పుట్టింది
 ప్లుకారుతూ ఉన్నది. The gullet has got a crack and the water runs
 from it.

కారణం నాటి. కారణపు కారణములు. Cause, reason; purpose. మొదటిది.

కారణంచారయ్యుద్ధివచ్చినారు. What is the *reason* of your coming here. యాకుట్ర కుయిత నేకారణం. He is the *real cause* of all these intrigues.

కార్యం *sub.* కార్యపు|కార్యములు. Purport; business. నాకార్యంయింకా అయినదికాదు. My *business* is not yet accomplished. మీరువచ్చిన కార్యమేమి. Tell me the *purport* of your coming.

కారు *sub.* కారు|కారులు. Pincers; tongs. కంసాలికినిప్పులోనుంచికూస రియ్యదానకుకారువున్నది. A Silver-smith has his *tongs*, to take the crucible off the fire.

కారుడ్యం *sub.* కారుడ్యపు|కారుడ్యాలు. Ridicule; facetiousness. కారు డ్యంలిడడం. To ridicule; laugh at, or play upon.

కారుయింకువ *sub.* కారుయింకువ. (No Plural) Asafoetida.

కాల్చడం *v. a.* కాలుచు|కాల్చి. To burn. భిక్షూరిభోగ్యయింట్లుకాల్చినారు. The plunderers have *set fire* to the houses.

కాలడం *v. n.* కాలుచూ|కాలి. To burn; to be on fire. యింట్లుకాలుచూపు న్నవి. The houses are *burning*.

కాలం *sub.* కాలపు|కాలాలు or కాలములు. Season; time of the year. వర్షాకాలం. Rainy season. యెండకాలం. Hot season.

కాలు *sub.* కాలి|కాళ్లు. A leg; a claw. పిట్టకాలు. A Bird's *claw*, or *foot*. కాలునొస్తడం. To *shampo*; an Eastern custom of pressing the limbs with the hand, to revive the circulation of the blood. మీరకాలు. The *upper part* of the foot.

కాలువ *sub.* కాలువ|కాలువలు. A water channel.

కావడం ■ *n.* అకృతూ|అయి. To accomplish; to fulfill; to finish; to be; or, to be done. అపని కావదానకుచాలాదినములుపట్టుకున్నది. It will take

up a great many days before that business can be finished. కావచ్చును.

It may be accomplished. ఆపనిఅయినది. That business is done. యీ

పనిఅయినతరవాతతిరిగివస్తాను. I will come again, after this business is done.

కావలసివుండడం చ. a. కావలసివుంటూ|కావలసివుంది. To want; to require. vide కావలియడం.

కావలి sub. కావలి|కావలి. A watch; protection. vide కావు.

కావలియడం చ. a. కావలిస్తూ|కావలిసి. To want; to require. నీమయ్యంత కావలిస్తోంది. How much do you want?

కావిది sub. కావిది|కావిది. A Cowedy. A light flat stick placed on the Shoulders of Coolies, with ropes hanging from each end, in which Baggage is carried. కూలివాండ్లుసామానునిమీదకావిదితెచ్చినారు. The Coolies have brought their Cowedies for the baggage.

కాష్ఠం sub. కాష్ఠపు|కాష్ఠములు. The Shanscrit name for wood; by the Gentoos, is commonly applied to the wood used for burning dead bodies. ఆహారినాయకుడోయినాడునకలతణ్ణికాష్ఠంకట్టిపెట్టినోయినారు. The head Man of that Village being dead, the funeral Pile is prepared for him and they have taken him away.

కాస్త adj. A little; not much. కాస్తనిప్పుయియ్యి. Give me a little fire. అక్కడకాస్తపనివున్నది. I have a little business there. This word is frequently called కూస్త.

కాసంత adj. A little. కూసంత. Item. vide కాస్త.

కాసివాడు sub. కాసివాని|కాసివాండ్లు. A Stone-cutter; also, a Brick-layer. The Stone-cutter will often do both works; but the Brick-layer cannot cut in stone. కాసిపని. Bricklayer's or Stone-cutter's work. This word ought properly to be written కాసివాడు.

కాశు *sub.* కాను|కానులు. A Cash; an imaginary coin, eight of which, according to Gentoo reckoning, go to one Dub.

కిటికి *sub.* కిటికి|కిటికిలు. A window.

కిటుకు *sub.* కిటుకు|కిటుకులు. An artifice. అతను చేసిన కిటుకుమీ తెలివిదోవ వునది కాదు. You have not obtained a proper knowledge of his *artifices*.

కిన్నెర *sub.* కిన్నెర|కిన్నెరలు. This is an Instrument with Cat-gut Strings, played on with a bow; is of the dimensions of a dancing Master's kit, but louder in its tone, from having a projecting belly to expand the sound. It is played upon by Moor people only.

కింద *adv.* Below; under. అల్లకింద. *Below* the Table. నాకిందయితనువు న్నాడు. This man acts *under* me. కిందామీదా. *enO* over the other; or *Tops* and *bottoms*. ఝట్టేలుపట్టుపట్టుకునికిందామీదాపడ్డారు. The wrestlers having taken their grip, tumbled down *one over the other*.

కిందకు *adv.* Formerly. కిందకు అతనుయ్యిడినంకివూరికి వెళ్లివుండెను. He must have gone away from hence, *formerly*, to another Village.

కిఫాయతు *sub.* కిఫాయతు|కిఫాయతులు. Benefit; advantage. యీ ఖేరం లోను నకుదాలాకిఫాయతువచ్చినది. I have got a very handsome *profit* in this bargain.

కిన్నుతు *sub.* కిన్నుతు|కిన్నుతులు. Price; valuation, అది గ్రహకిన్నుతుయెంత. What is the *price* of that horse?

కిరణం *sub.* కిరణపు|కిరణములు. Ray. సూర్యకిరణాలు. The *Rays* of the Sun.

కిరీటం *sub.* కిరీటపు|కిరీటములు. A Crown. రాజుకిరీటం. The *Crown* of a King.

కిక్కి *sub.* కిక్కి|కిక్కిలు. A Revenue term, called *kist*; and means an instalment.

శీఘ్ర *sub.* శీఘ్రశీఘ్ర. An evil; a misfortune. అతనికిచాలాశీఘ్రపంభవించినది.

A great misfortune has befallen him.

శీర్ష *sub.* శీర్షశీర్ష. A song. దేముడిమీదశీర్షనపాడుతూవున్నారు. They are singing a song made upon the Deity.

శీర్ష *sub.* శీర్షశీర్షలు. Renown; reputation. అతనిశీర్షప్రపంచంతలంబటావిస్తరించినది. His reputation has spread over the whole world.

శీల *sub.* శీలశీల. A joint; also pitch; commonly called *dammer*, in India. చేరిశీల. The joints of the hand. కాచిశీల. The joints of the leg. పెడైశీల. The hinges of a box. వాడశీల. Ship tar or pitch.

కు *pre.* To. This Preposition changes to కీ, when connected with a word which has the termination in *ee*. నాకుయిప్పించు. Give it to me. అతనికియిచ్చవలెను. Let it be given to him. వీరికి. To these. వారికి. To those.

కుక్క *sub.* కుక్క|కుక్కలు. A Dog.

కుక్కాడుకు *sub.* కుక్కాడుకు|కుక్కాడుకులు. A Mushroom. యావర్షముకు కుక్కాడుకులుచాలామొలచినవి. This fall of rain has produced a great quantity of Mushrooms. వీధి పుట్టికొత్త.

కుక్కడం *v. a.* కుక్కడూ|కుక్కి. To fill up, or make full. పెట్టెలోబట్టలుకుక్కడం. To fill a trunk with clothes.

కుచ్చు *sub.* కుచ్చు|కుచ్చులు. A tassel. పాలకేకుచ్చులు. Palankean tassels.

కుట్ర *sub.* కుట్ర|కుట్రలు. An intrigue.

కుట్టడం *v. a.* కుట్టడూ|కుట్టి. To sew; also, to sting. తేలుకుట్టడం. To be stung by a Scorpion. పాముకుట్టడం. To be stung by a Snake. జెర్రి కుట్టడం. To be stung by a Centipede. బట్టలుకుట్టడం. To sew cloths.

కుట్టు *sub.* కుట్టు|కుట్టు. A sewing; Needlework. యాలింగరక కుట్టుకాగిత

వృద్ధి కాదు. *The needlework in this Jacket is not well done.* కడుపుపట్టు.

A pain in the Belly.

కుటుంబం *sub.* కుటుంబపు/కుటుంబములు. *Family.* మాకుటుంబంయొక్కవృద్ధుని
దికానిమా అన్న సారి కుటుంబం మరిచిపోయివున్నది. *My family is here,*
but my Brother's family is in another village.

కుది *adj.* Right. కుదివక్ర *Right side.* కుదిచెయ్యి. *Right hand.*

కుడుచుకోవడం *v. a.* కుడుచుకుంటూ/కుడుచుకుని. *To suck.* చిన్నవాడుపాలుకు
డుచుకుంటూవు న్నాడు. *The Child is taking its milk.*

కుదవడం *v. a.* కుదుపుతూ/కుదిపి. *To shake.* వోయీలుదాలాకుదుపుతూవు
న్నారు. *The Palankeen boys shake very much.*

కుదరడం *v. n.* కుదురుతూ/కుదిరి. *To recover from sickness; to be restored;*
to be settled; or arranged. తమ అనుగ్రహంతోతనా పనికుదిరినది. *By*
your favor my business has been settled. నాతల్లుకుదిరినది. *My health is*
restored.

కుదరచడం *v. a.* కుదురుస్తూ/కుదిరిచి. *To cure.* వైద్యుడునాతల్లుకుదిరిచినాడు.
• *The Doctor has cured me.*

కుదుపు *sub.* కుదుపు/కుదుపులు. *A shaking;* యూరేళ్లసాదిలోకూచూండడంబా
తనాకుచాలాకుదుపుతగినది. *I got a good shaking,* riding in a ha-
kery to day.

కుదువ *sub.* కుదువ/కుదువలు. *Mortgage.* కుదువపెట్టడం. *To mortgage; to*
pawn. అతనుయిల్లుకుదువపెట్టిబదులుపుచ్చుకున్నాడు. *He procured a loan*
by mortgaging his house. అతనునగలుకుదువపెట్టినాడు. *He pawned his*
jewels.

కునికిపాటు *sub.* కునికిపాటు/కునికిపాట్లు. *Drowsiness; sleepiness.* అతనుకూ
చుగొండికొంక వేపుకునికిపాట్లుపదిరారుచాలాకదిలోకివరుండపోయినాడు. *Al-*

ter sitting down and dosing for some time, he retired to his room to sleep.

కునుకు *sub.* కునుకు/కునుకులు. Sleepiness. అతనికి కునుకుపట్టినది. He fell asleep. It means a slight sleep.

కుంకుడుకాయ *sub.* కుంకుడుకాయ/కుంకుడుకాయలు. The Soap-nut; produced from a tree, the growth of India. This nut forms a strong lather when mixed with water, and is used in this state by the Natives to wash their hair. It is also used in India for washing horses, or other animals with. కుంకుడువిత్తులో శలుకు. The inside of the *Kunkurookaya* nut seeds. vide శలుకు.

కుంకుడుచెట్టు *sub.* కుంకుడుచెట్టు/కుంకుడుచెట్టు Soap-nut tree.

కుంకడం *v.n.* కుంకుతూ/కుంగి. To sink; to depress. పునాదిలో కుట్టిపలక లేదుగనక ఆముంటే కుంకడమగునది. The foundation not being sufficiently firm, the wall of that house has *sunk*. ఆమనిపిచ్చి కోస్తాం లేక కుంకుతూవున్నాడు. That man is depressed for want of employment.

కుంచడం *v.a.* కుంచుతూ/కుంచి. To reduce; to decrease. జీతం కుంచడం. To reduce wages. దస్తు కుంచడం. To diminish the Revenue.

కుంచం *sub.* కుంచపు/కుంచములు. A measure equal to eight seers or sixteen pounds.

కుంట *sub.* కుంట/కుంటలు. A small tank or pond; also, the name of a land measure.

కుంటడం *v.n.* కుంటుతూ/కుంటి. To limp; to walk lamely.

కుంటి *adj.* Lame; limping. కుంటివాడు or మనిషి. A lame man; one who limps. కుంటితనం. Lameness. కుంటిమాటలు అడడం. To speak lame or trifling words.

కుండ *sub.* కుండ|కుండలు. An earthen vessel.

కుండు *sub.* కుండు|కుండ్లు. A cistern. కోటలోవున్న మనమ్యలకుమంచికిల్లని మిత్తంబందరుదాలో కుండుకట్టించినారు. They have constructed cisterns of good water on the road side, for the use of the people in the Fort.

కుండ *sub.* కుండ|కుండలు. A pillar. యింటికుండలుమహాపెద్దవి. The pillars of that house are very large. N.B. This word is only current in the higher parts of the Circars.

కుండకం *sub.* కుండకం|కుండకములు. Impediment; hindrance.

కుప్ప *sub.* కుప్ప|కుప్పలు. A heap. నొన్నకుప్ప. A heap of Jonnalo, మంటికుప్ప. A heap of dirt. రాళ్లకుప్ప. A heap of stones. కుప్ప తెయ్యడం. To heap; to pile up.

కున్నడం *v. a.* కున్నడూ|కున్ను. To butt like a Ram; to toss or strike with the horns like a Bull.

కున్నరి *sub.* కున్నరి|కున్నలు. A Pot-maker. కున్నరివాడు. Item. కున్నరికులం. Pot-maker caste.

కున్నరించడం *v. a.* కున్నరించు|కున్నరించి. To Empty; to discharge. పంబి లోదూపాయాలులన్ని బిల్లిపొదకున్నరించు. Empty all those Rupees from the bag, upon the table.

కుమార్తె *sub.* కుమార్తె|కుమార్తెలు. A Daughter.

కుమారుడు *sub.* కుమారుడు|కుమారులు. A Son.

కుంపటి *sub.* కుంపటి|కుంపట్లు. A chafing-dish. చలికాయపనేనివిత్తంకుంపటిని మకునిరా. Bring the chafing-dish to warm us against the cold. కుంపటి

తోనిచ్చులంతిమకురా. Fill the chafing-dish with fire and bring it here.

కుంబి *sub.* కుంబి|కుంబిలు. Bleaching. కుంబిచెయ్యడం. To bleach. ఇంట్టుకుంబి కాకలేదు. That cloth is not well bleached.

కుయ్యడం చ.న. కూస్తూ|కూక. To bark, or bray; also, to call and sing.
 కుక్కూస్తూవున్నది. The Dog barks. గాదిదెకూస్తూవున్నది. The Ass
 brays. పిట్టకూస్తూవున్నది. The Bird sings, or whistles. కోడియంకూ
 స్తూవున్నది. The Cock crows.

కురచ *adj.* Short; diminutive. కురచమనిషి. A short Man. కురచదూలం.
 A short beam. కురచచెయ్యడం. To diminish; to shorten. కురచగా.
 In a short manner. అతనుఅందరికన్నమహకురచగావుంటాడు. He is
 by far the shortest of them all.

కుర్ర *adj.* Infantine; youthful. కుర్రడు or కుర్రవాడు. Infant, or very
 young boy. కుర్రది. Female infant.

కురవడం చ.న. కురుస్తూ|కురిసి. To rain. వానకురవడం. Item. Figuratively
 it is used as follows, అది అత్రోకువర హరివిద్యంవచ్చినప్పుడునిప్పులుకురి
 టింప్తాడు. That peon is in a great hurry, when he comes to demand
 money.

కురిచి *sub.* కురిచి|కురిచీలు. A chair.

కురుపు *sub.* కురుపు|కురుపులు. A boil. నెత్తురుకురుపు or కురుపులు. Small
 boils; produced by the heat or bad state of the blood.

కురూపం *sub.* కురూపపు|కురూపములు. Ugliness. అమనిషయోగ్యకురూపం
 యంత అనిచెప్పను. How can I well describe the ugliness of that man.

కులకడం చ.న. కులుకుచూ|కురికి. To rejoice; to gladden. తుద్యోగంబరిగెనం
 దుచాతమహకులుకుచూపున్నాడు. He rejoices extremely because he has
 got an employ.

కులం *sub.* కులపు|కులములు. Caste. నీకులమేమిది. What is your caste? This
 word is applied both to the four principal tribes or castes of Hindoos,
 as well as to each particular profession. The four principal castes are

the Bramins called బ్రాహ్మణకులం. The Raotsavaars, రాచకులం. The Banians, బోమడికులం, and the Sooders, శూద్రకులం. The inferior castes are those of professions; such as మంగలకులం, The barber caste; చాకలకులం, The washer caste; &c. &c. &c.

కులస్థుడు *sub.* కులస్థుని/కులస్థులు. A person of the same caste with yourself, for the Male Gender. వాకులస్థులు అంతయు క్షత్రియునిచేతిలోపోయినారు. My own caste people have all left the place. కులస్థురాలు. Of the same caste, for a woman.

కులస్థురాలు *sub.* కులస్థురాలి/కులస్థురాంబు. One of the same caste, as relating to women. The word కులస్థులు is common to both sexes, as being in the Plural.

కుసుంబా *sub.* కుసుంబా/కుసుంబాలు. A tree or shrub; the flower of which produces a beautiful red die.

కుళ్ల గొచ్చడం *v. a.* కుళ్ల గొచ్చుచున్నా/కుళ్ల గొచ్చి. To dig; as applied to a garden. కుళ్లడం *v. n.* కుళ్లుచున్నా/కుళ్లి. To decay; to grow rotten. అరిటిపండ్లు కుళ్లిపోయాయి. Those Plantains are rotten.

కుకాయీ *sub.* కుకాయీ/కుకాయీలు. A cap, worn by the Natives in India. vide చోట.

కుళ్లు *adj.* Rotten. కుళ్లినీళ్లు. Putrified water. కుళ్లుచున్నా. Decayed fruit.

కూక *sub.* కూక/కూకలు. A noise. కూకలు పెట్టడం or పెయ్యడం. To make a noise. అక్కడ కూకలు పెట్టకు. Do not make a noise there!

కూజీ *sub.* కూజీ/కూజీలు. The name of the earthen ware, commonly called gugglet; in which water is kept for drinking.

కూడడం *v. a.* కూడుచున్నా/కూడి. To assemble; to join together; to sum up figures. నువ్వెక్కడనది. There assembled a crowd. కోటకూడినది.

The court is assembled ; or met. అం తెలుకూడదం. To reckon up figures.

కూడని *adj.* Bad ; base ; worthless.

కూడా *pre.* With ; accompanying. అతనితో కూడావచ్చివాను. I came along with him.

కూడు *sub.* కూటికూళ్లు. Victuals. This term is generally used by common people ; the more polished term is అన్నం.

కూత *sub.* కూత|కూతలు. A barking ; a braying ; also the call of a bird.

పట్టకూత. The *whistling* or *singing* of a bird. పెట్టకూత. A hen's *cackling*. vide కుయ్యడం.

కూర *sub.* కూర|కూరలు. Garden greens. తోటకూర. *Spinage* or *small greens*. పెరుకూర. A *long* kind of *greens*.

కూరకాయ *sub.* కూరకాయ|కూరకాయలు. Vegetables of all descriptions go by this name.

కూరడం *v. a.* కూరుకూ|కూరి. To load ; to fill. అకునాకికూరితమకునిరా.

Load that firelock and bring it here. అకోతులతోమన్నారాళ్లున్నకూరు.

Fill those holes with mud and stones.

కూర్చడం *v. a.* కూర్చకూ|కూర్చి. To compose ; to join ; to combine. అతని అక్షరంధలొమూటలుకూగాకూర్చినాడు. His words are well arranged in that composition. దర్జీదుప్పట్లుకూర్చినాడు. The Taylor has joined the clothes.

కూర్చుండడం *v. n.* కూర్చుంటూ|కూర్చుంది. To sit. అక్కడకూర్చుండు. Sit down there.

కూలడం *v. n.* కూలుకూ|కూలి. To fall down ; to overturn. Used with కింక.

Such as గోడకిందకూలినది. The wall fell down. ఎండికూలినది. The

Carriage was overturned. కూలచడం. To cause to fall.

కూలి *sub.* కూలి. (No Plural.) Hire or labour. నీవువాడికిమొంతకూలియిచ్చి నావు. How much did you give him for his *coolie* or *hire*. కూలివాడు. A labouring man; usually called a *coolie*. తోటతవ్వేడుండుకుకూలివాండ్లవచ్చినారా. Have the *coolies* come to dig in the garden. కూలిపని. Work for hire.

కూసం *sub.* కూసపు|కూసాలు. The name of the *cast*-skin of a snake. It also means a dress worn by very young children. కూసంవిడవడం. To cast the skin, as a snake. పాముకూసం. A snake's skin. అబిన్నదాసికికూసు కొడిసెయ్య. Put on that *infant's* dress.

కెంపు *sub.* కెంపు|కెంపులు. A Ruby.

కెలకడం *v. a.* కెలుకుకూ|కెలికి. To turn or twist; to mix up or stir. కెం నపూసలోపేలు పెట్టికెలికినాడు. He put his finger in the butter and stirred it up. అతనుఅంసమాటలుకెలికినాడు. He turned and twisted the words that were spoken by him.

కేక *sub.* కేక|కేకలు. Noise, vide కూక.

కేపు *sub.* కేపు|కేపులు. Freight, వివాదకేపుయెంత. What is the freight of your ship.

కైతప్పు *sub.* కైతప్పు|కైతప్పులు. A mistake in writing. నావల్లకైతప్పువచ్చినది. I have made a *mistake* in writing; that is, I have written wrong.

కైదు *sub.* కైదు|కైదులు. Prison; confinement. అతణ్ణికైదులోపెయ్యడమైనది. He has been put in *confinement*. కైదుచెయ్యడం. To confine, to *imprison*.

కైలు *sub.* కైలు|కైలు. A Revenue term, signifying the measurement of the crops, before a division of it is ordered. కైలుకొనడం. To make a

kyle; or form a measurement. అగుప్పైలుకా లేదు. That heap has not been measured. పైలుచెయ్యడం. To measure grain.

కైవారం *sub.* కైవారపు కైవారములు. Circumference. ఆత్తంభపుకైవారంకొలిచిరే. Bring me the measurement of that circle.

కొట్టడం *v. a.* కొట్టుచూకొట్ట. To flog; to beat. అతణ్ణియికడుకొట్టినాడు. This man has *beat* the other one. మేది స్త్రీలువారుదొంగలనుకొట్టించినారు. The Magistrate has caused the thieves to be *flogged*. దాలుకొట్టడం. To rob on the highway.

కొట్టివెయ్యడం *v. a.* కొట్టివేస్తూకొట్టివేసి. To exclude; to dismiss; to strike out. ఆజావితాలనుచిలకనాపేరకొట్టివెయ్యి. Strike his name out of that list. కోర్టువారుఅతనివాగ్దానకొట్టివేసినారు. The Court has *dismissed* his suit.

కొట్టు *sub.* కొట్టుకొట్టు. A beating; a flogging; also, a godown. నిమగ్నపుకొట్టు. Rice godowns. సామానుకొట్టోవేసినారు. They have put the baggage in the godown.

కోరి *sub.* కోరికోరిలు. A Soucar's place of business; synonymous with Banking house or Bank. ఆసాపాకారుయెక్కడకోరివేసినాడు. Where has that Soucar fixed his *coty*, or place of business.

కోడవలి *sub.* కోడవలికోడవంట్లు. A sickle. మహామూలుకోతకుకోడవంట్లుతచ్చినారు. They have brought the *sickles* for cutting the crops.

కోది *sub.* కోదికోద్ది. A flame; a flag. అగ్నితేజాత్రునకోది. The *flame* of fire. దీపవకోది. The *flame* of a lamp. ప్రేనవత్తికోది. The *flame* of a candle. కుంభిణివారికోదివేసిననాటనుంచిమేమువారి ప్రావకంలొపుందివున్నాము. We have lived under the Company's protection, ever since their *flag* was raised.

కడుగు *sub.* కడుగు|కడుగులు. A Son. vide కుమారుడు.

కణజ *sub.* కణజ|కణజాలు. A tick.

కత్త *adj.* New. కత్తసామాను. New things.

కతకదం *v.s.* కతుకుతూ|కొరికి. To evade, or prevaricate in speech.
మాటలు అన్ని చెప్పక కతుకుతాడు. He *prevaricated* and would not tell all.

కడ్డి *adj.* Little; small; few. కడ్డిపని. A *small* business. కడ్డిమంది.
Few people. కడ్డిచెయ్యడం. To *diminish*; to *curtail*. వాడిరంకడ్డిచేసి వారు. They have *curtailed* my allowances. యాశ్వరుడువారిపనికడ్డి చేసినాడు. Providence has *brought* them into this *low* state. కడ్డిపరచడం. Item.

కడువ *sub.* కడువ. (No Plural) A remainder; a residue; vide కడము.

కొన *sub.* కొన|కొనలు. An end. vide కడ.

కొనడం *v.s.* కొంటూ|కొని. To purchase. It is used in all senses.

కొన్ని *adj.* Some. కొన్నివస్తువులు. Some articles. కొన్నిచుక్కలు. Some cattle. This word is applied only to things or animals.

కొను *adj.* Waste. కొనుభూమి. Waste land.

కొంక *sub.* కొంక|కొంకలు. The Crane. It is the general name of birds of this species.

కొంకు *sub.* కొంకు|కొంకులు. Hem, or border of a garment or piece of cloth.

పైకొంకు. End of a woman's cloth, thrown over the shoulder.

కొంచువదం *v.s.* కొంచుపోతూ|కొంచుపోయి. To carry away; to remove.

అవస్తువు అక్కడనుంచి కొంచుపో. Carry that thing away from that place.

కొంచం *adj.* Little or few. కొంచమంది. Few people. vide కడ్డి.

కొండ *sub.* కొండ|కొండలు. Depravity; impudence; is generally ap-

plied to young people. కొండెవారో. A wicked roguish fellow. కొండె.

తనం. *Depravity ; wickedness.*

కొండ sub. కొండ|కొండలు. A hill; a rock. కొండకన్నం or కాక. A pass or narrow road between two hills. కొండదిలుక. The rock snake.

కొండముచ్చ sub. కొండముచ్చ|కొండముచ్చలు. The large black faced Monkey.

కొండనాల్మిక sub. కొండనాల్మిక|కొండనాల్మికలు. The pallet of the Mouth.

కొంది sub. కొంది|కొండ్లి. A sting. కేలుకొంది. The sting of a scorpion.

చీమకొంది. The bite of an ant; that is, the sting. చీమకొంది. A mosquito bite; literally sting.

కొండెం sub. కొండెత్త|కొండెములు. False complaint. అరసువేసుకుని కొండెత్తాననడకొండ లేదనివామికొండెములుచెప్పినాడు. He made a false statement against me, of not being careful in my business.

కొంత ada. Some or few. కొంతమంది. A few people. కొంత పంకం. Some money.

కొందరు adj. Some, or some people. కొందరుకునుమ్యలు. Item. This word is entirely applied to people.

కొప్పు sub. కొప్పు|కొప్పులు. The hair knot; fixed in the manner observed by the women in India.

కొబ్బరి sub. కొబ్బరి. (No Plural.) This is the name given to the white substance inside of the Coconut. They make an oil from this stuff, which is consequently called కొబ్బరినూనె. Coconut oil. కొబ్బరిపిండి. Coconut meal or flower; which means the refuse of the stuff left in the mill, after expressing the Oil from it; and is given to fatten Bullocks. కొబ్బరిచెట్టు. A Coconut tree. కొబ్బరికాయ. The Coconut fruit.

కొప్పరిమట్ట or అకు, *Cocconut leaf*. కొప్పరిమట్ట, *Cocconut kalloo*, or toddy. This toddy is not commonly drawn or used to the Northward; where the Palmira toddy is the prevailing liquor.

కొక్కు *sub.* కొక్కుకొక్కులు. A branch. చెట్టుకొక్కు. The branch of a tree.

కొమ్ము *sub.* కొమ్ముకొమ్ములు. A horn. యెద్దుకొమ్ము. A Bullock's horn.

కొమ్మువూర. A blowing horn. This word also means the mark to the Consonant, which makes it sound like oo, called *Kanumoo*.

కొయ్య *sub.* కొయ్యకొయ్యలు. Wood; also, a ship's mast. వాడకొయ్య.

Item. రెండుకొయ్యలవాడ. A two masted vessel. N.B. *Wood*, is the real meaning; but, by custom, it is applied to *masts* of a ship.

కొయ్యదం *v. a.* కోస్త, కోసి. To cut; to amputate; to pluck; to gather;

కుంట్లకొయ్యదం. To gather fruit. తుప్పలకొయ్యదం. To pluck or gather flowers. ముక్కుకొయ్యదం. To cut off a nose. N.B. This was the practice amongst the Zemindars for the punishment of thieves, before the Judicial system was established.

కోరకదం *v. a.* కోరుకుచు, కోరికి. To gnaw. బిడ్డవామకుపండుకోరినది. A bird has been gnawing at that guava fruit.

కోరకంబు *sub.* కోరకంబుకోరకంబులు. A fire brand.

కోరకు *pre.* For; on account of. vide కోసం.

కోరదువారదం *v. n.* కోరదువారుచు, కోరదువారి. To be benumbed or to deaden. అతనునీళ్లలో కానా శీత్రునిలుచున్నందున చల్ల కోరదువారినది. Having been a long time in the water, his body is become numbed.

కోరివి *sub.* కోరివికోరివులు. A fire brand: vide కోరకంబు.

కోల *sub.* కోలకోలు. *Measurement*. అభివ్యక్తకోలకుర్యాదప్రకారం తెలుసు

The *measurement*, of that grain is not agreeable to standard. కొలకొల
లలు అన్నిటా కొలలు. The *measures* at this place are all false *measures*.
It also applies to land.

కొల్ల *sub.* కొల్లకొల్లలు. Dissipation; booty. యీ సొమ్మునాకు కొల్లావచ్చిన
దికాదు. I did not get this property as a *booty*.

కొలవడం *v. a.* కొలుపుకొలిపి. This Verb is applied to the prompting
of the men to the dancing girls at a nautch, to assist them in the words
of the song, which generally accompanies the dancing. మేలుకొలవడం.
Means also to *wake a person from sleep*. పుసుకొలవడం. To *set a dog*
upon one.

కొల్లపెట్టడం *v. a.* కొల్లపెట్టుకొల్లపెట్టి. To dissipate; to squander; to
make away with. వూరి గ్రామమును పశువులు బోరికొల్లపెట్టినారు. The
Village people have completely *made away* with the produce. అతడు
యంట్లా సొమ్ములంతా కొల్లపెట్టినాడు. He has *squandered away* the whole
of his estate.

కొలకడం *v. a.* కొలుస్తూకొలిచి. To measure; also to serve; and to wor-
ship. ధాన్యంకొలవడం. To *measure* grain. చిట్టకొలవడం. To *measure*
cloth. భూమికొలవడం. To *measure* ground.

కొలిమి *sub.* కొలిమికొలుములు. A forge. కమ్మరవాడు కొలిమిపెట్టలేదు.
The blacksmith has not *set up* his *forge*.

కొలుపు *sub.* కొలుపుకొలుపులు. Service; or servitudo. *vide* నలుకరి.

కొత్తడం *v. n.* కొత్తకొత్త. To strengthen and get fat. Figuratively,
To swell out with pride, or riches.

కొత్త *sub.* కొత్త. (No Plural.) Grease; fat. పందికొత్త. Hog's *lard*.

కొన *sub.* కొనకొనలు. End. *vide* కొన.

కొనకడం చ.న. కొనుదురూ|కొకరి. To demand over. అతనుకొనాలోన
మారకొన్నప్పుడుచాలాకొకరి నాడుకొనియేమిన్నియిచ్చలేదు. Buying
greens in the Bazar, he tried hard to get something over, but nothing
was given.

కొక sub. కొక|కొకలు. A name given to the cloths worn as the usual dress,
by the women in India, vide చీర.

కొడు sub. కొడు|కొడులు. A Fort. అనక్కలొకొడుకట్టించిపారు. They have
built a Fort at that Town.

కొడు sub. కొడు|కొడులు. The Court; any Court of Justice.

కొడలు sub. కొడలు|కొడలలు. A Daughter-in-law.

కొడి sub. కొడి|కొడ్లు. A Fowl, కొడికూత. The crow of a Cock. కొడిబల్ల. A
Chicken. కొడిబొట్టు. A Cock's comb. బల్లకొడి. A brood Hen. కీమకొడి.
A Europe Fowl. The name usually given to a Turkey. కొడిఅకె. A
Cock's spur or heel.

కొడు sub. కొడు|కొడ్లు. The leg of a set. ముచంకొడు. Item. Also, a we-
ter-course.

కొడె sub. కొడె|కొడెలు. A male or Bull Calf; or Steer.

కొణం sub. కొణం|కొణములు. A corner; an angle. అబల్లకుకొణములుకా
నాతిచినానా. Have you measured the angles of that Table properly?

కొత sub. కొత|కొతలు. A cutting. కొతకాలం. Harvest time. యీదేశం
లోకొతకాలంయిదికాదు. This is not the time of harvest in this coun-
try. మహమ్మదుకొతమతయూదులయినదికాదు. The crop is not yet
prepared for cutting.

కొరి sub. కొరి|కొరులు. A monkey.

కొనేరు sub. కొనేరు|కొనేరులు. A pond, or small piece of water in a gar-

den; generally called *Tank*. అతను కోనేరుకట్టరవ్వించినాడు. He has dug a *Tank* or pond.

కోపం *sub.* కోపపు|కోపములు. Anger. అతనువామీదచాలాకోపంచేసినాడు. He has been exceedingly *angry* with me.

కోమటి *sub.* కోమటి|కోమట్లు. A *Banian*. కోమటిమలం. The *Banian* east: కోమటివారు. A *Banian* man. కోమటిది. A *Banian* woman. This is considered to be the third east amongst the *Hindoes*.

కోర *sub.* కోర|కోరలు. A *tusk*; a *fang*; also, the side teeth of the human head, పాముకోరలు. The *fangs* of a Snake. పులికోర. The *teeth* or *fangs* of a Tiger. ముడికోర. The *tusk* of a bear.

కోరదం *v. n.* కోరుతూ|కోరి. To wish; to hope; to choose. మీరుకనుక లానుకోరుకున్నారా. Have you *chosen* arbitrators? పాతులనుకోరదం. To *choose* witnesses.

కోరా *adj.* Unbleached, కోరాబట్ట. Unbleached cloth. కోరాపొరచావులు: unbleached long cloths. కోరామంసారం. Adulterated gold; what the *Pogoda* is made of; that is, with alloy in it. } *all wrong*

కోరిక *sub.* కోరిక|కోరికలు. A *desire*; a *wish*; a *hope*. మీకోరికయేమి. What is your *wish*? మీకుభాగ్యంరావ తననినామకోరికవున్నది. My *hope* is, that you may be rich.

కోల *sub.* కోల|కోలులు. A *stick*; an *arrow*. కోలలపొది. A *quiver* of *arrows*. అవిల్లుకాదుకోలులుకావేస్తాడు. That *bowman* is very expert in delivering his *arrow*. తప్పుకోల. A *hoe*; to grub up grass. This is the method of cutting grass in India, for horses and other animals.

కోసం *pre.* For; because of; on account of. నాకోసంఅతనువచ్చినాడు.

He has come *for*, or *on my account*; or *because of me*. నాకోనువిచారించవద్దు. Do not be grieved *for*, or *on, my account*.

కోను. *sub.* కోను|కోనులు. A distance of two miles, as it is generally reckoned; but it varies so considerably in different parts of the country, as seldom to be depended on.

కొలి *sub.* కొలి|కొలి. An embrace. స్నేహమిదియొక్కకొలిచాలానం రోషమునుగలచేసినది. The *embrace* of a friend, gives great satisfaction. కొలిచుకోవడం. To *embrace*. This word is usually written కలిచుకోవడం.

కొబ *sub.* కొబ|కొబలు. A partridge.

కొను *sub.* కొను|కొనులు. The waist; a pure Gentoo word, now Obsolete.

కొలు *sub.* కొలు|కొలు. Agreement; also lease.

కొడు *sub.* కొడు|కొడులు. General name given to meat purchased in the bazar; more particularly applied to prawns and fish of any kind.

ఖచు *sub.* ఖచు|ఖచులు. Expenditure or expense. ఖచుచేయడం. To make *expense*. ఆకునపిచాలాఖచుచేస్తాడు. That man lives at a great *expense*. నాదగ్గరఖచుకుయేమిలేదు. I have got nothing for my *expenditure*.

ఖజానా *sub.* ఖజానా|ఖజానాలు. Treasure; or money. ఖజానాపెట్టె. A *Cash* chest. ఖజాన్దార్. A *Cash-keeper*.

ఖజూరచెట్టు *sub.* ఖజూరచెట్టు|ఖజూరచెట్టు. The *Palm* or *Date* tree. ఖజూరపండు. *Date* fruit.

భూయించడం *v. a.* భూయింక్తా|భూయించి. To erect; to raise. లేరా
భూయించడం. To raise, or pitch a Tent. లేరావేయడం is more ge-
nerally used.

భవరు *sub.* భవర్క|భవలు. News; information. అతనువచ్చి వాడనికూకు
భవరు తెలిసినది. I am informed he is arrived. బాజారుభవరు. Bazar re-
ports; that is, fabrications; వాడభవరు. Ship news. మెట్టిభవరు. Very
bal information.

భరిదు *sub.* భరిదు|భరిదులు. Price; value. భరిదువేయడం. To value.
vide ఎలక.

భానిగి *adj.* Private; clandestine. భానిగిసొమ్ము. Private money. భానిగి
తెళ్లు. Private accounts. భానిగిపని. Private business; or any thing
done in a clandestine manner. నీవు చేసిన భానిగిపనినాకు తెలిసినది. I
am well acquainted with all your private doings.

భారీ *adj.* Empty. అయిల్లుభారీచేసినారు. They have left that house
empty.

భావందు *sub.* భావందు|భావందులు. Master; superior. *vide* దొర.

భానా *adj.* Own; private. నాభానాయిల్లు. My own house. జమీందారు
దిభానాలు. A Zemindar's private servants; that is, his slaves.

భూని *sub.* భూని|భూనిలు. Murder. భూనిభోరు. A murderer.

కచ

కజ

కచ్చు *sub.* కచ్చు. (No Plural). The name given to what is generally called
fine chunam.

కజ్జ *sub.* కజ్జ|కజ్జలు. The groin.

కజం *sub.* కజం|కజములు. A yard measure. కుపాకీకజం. A ramrod.

కతి *sub.* కతి. (No Plural.) The itoh.

కతి *sub.* కతి|కతిలు. Morris bells; tied by dancing girls to their feet, when they dance; also tied to the trappings of horses in India.

కట్ట *చెయ్యడం* *v. a.* కట్టన చేస్తూ|కట్టన చేసి. To ram down; also, to beat. శిరంగిలో కుందుకు రిదు చేసి కట్టన చేస్తూవున్నారు. They are *loading* the cannon with powder and ball, and *ramming* it home. ఐదీవాన్లు దారి అంతా కట్టన చేస్తూవున్నారు. The prisoners are *beating* the roads hard. దొక లవాడు ఐట్టలు కట్టన చేస్తూవున్నాడు. The washerman is *beating* the cloths.

కట్టి *adj.* Strong; capable. కట్టిపని. Substantial work. కట్టిమనిషి. A strong man. కట్టివాడు. A man of capacity.

కట్టు *sub.* కట్టు|కట్టు. A bank or dam. విడ కట్టు.

కడ *sub.* కడ|కడలు. A cane, stick or stalk. కెదురుకడ. A bamboo stick. జొన్నకడ. A Junnaloo stalk. చెరుకుకడ. The stalk of the sugar plant. కలకడ. A pillow; according to Idiom.

కడ్డ *sub.* కడ్డ|కడ్డలు. A boil; an ulcer; also a root; and, a lump of earth. అకనిపిపుమొక కడ్డ కడ్డ లేచినది. A large ulcer has come upon his back. కుంటికడ్డ. A clod of earth. పెండలపుకడ్డలు. Yams. కడ్డకట్టడం. To grow into lumps, or congeal. నెయ్యి కడ్డకట్టినది. The ghee is got into lumps; that is, congealed.

కడన *sub.* కడన|కడనలు. Acquirement; also, a regard. కడన చెయ్యడం. To regard; or, to acquire. అకనికడనయేమా వ్రంపుంటుంది. How much has that man acquired? అకనియెవరిని కడన చెయ్యడు. He has no regard for any person.

కడప *sub.* కడప|కడపలు. A threshold.

కడచడం v. a. కడుపుతూ/కదిట. To put off; to postpone. యితనుకూట
సొమ్ముయివ్వక కడుపుతూపు న్నాడు. He won't pay me my money, and
puts me off.

కడమంచ sub. కడమంచ/కడమంచలు. A stand or wooden horse, to hold
trunks and boxes.

కడ్డం sub. కడ్డ/కడ్డములు. The beard. మనిషికడ్డం. A man's beard. చిం
తోరుకడ్డం. The beard of a goat. ఆమనిషికడ్డం రెల్లగావున్నది. That
man's beard is gray.

కడ్డి sub. కడ్డి. (No Plural) Grass. కడ్డియిల్లు. A thatched house. కడ్డితేత.
Thatching.

కడించడం v. a. కడిరస్తూ/కడించి. To provide for yourself; to acquire.
అతనుకానాసొమ్ముకడించినాడు. He has acquired a great deal of
money.

కడియ sub. కడియ/కడియలు. A bolt; the Gentoo hour. ఆరలుపుకడియనె
య్యి. Bolt that door. యగ్గిదివచ్చివక కడియలియినది. A gurry of time
has passed since I came here. N. B. Two guries and a half are
reckoned to our English hour.

కడియడం v. n. కడుపస్తూ/కడిచి. To elapse; to expire; to pass. నలసంవ
త్సరంకడిచినది. The year Nallah has expired. ఆపుపత్రవములోనుంచి
కడిచివచ్చినాడు. He has escaped from that danger, and is come away.

కడుసు adj. Self confident; of good address. కడుసుమనిషి. A man of
free approach, and elegant manners.

కణితం sub. కణితపు/కణితములు. Arithmetick. యితనుకణితపు ప్రద్ధలోమ
హుగల్గినాడు. He is well versed in the science of Arithmetick.

కస్తర sub. కస్తర/కస్తరలు. Disturbance; vexation. కస్తరచెయ్యడం. To dis-

disturb; to give trouble. అతడు పట్టణమునందు దురుష్టత చేసెనాడు. He went to the town and created disturbances there.

౫౭ sub. ౫౭|౫౭లు. State; condition; nature. వాడు చేసిన మాయచాత మాకు యీ ౫౭ సంభవించినది. This is the condition I am brought to, owing to his deceitful conduct. యీశ్వర ౫౭యినా చున్నట్లేనది. Such is the will of Providence. ౫ పాత. The course of the planets.

౫౭ sub. ౫౭|౫౭లు. A kite.

౫౭ sub. ౫౭|౫౭లు. A room; an apartment; a chamber.

౫౭ adv. Therefore; because. vide కావ్యము.

౫౭ sub. ౫౭|౫౭లు. A mine. వజ్రములను. A Diamond mine.

౫౭ sub. ౫౭|౫౭లు. (No Plural.) This is the preparation made from the leaf of the Poppy, which is taken in great quantities in India mixed up with Tobacco and smoked in the Hooka. It has an exhilarating and intoxicating effect, like the Opium.

౫౭ sub. ౫౭. (No Plural.) Conjy. ౫౭బిల్లు. Thin conjy. This is rice boiled down to a liquid, and is a very cooling, wholesome drink.

౫౭ sub. ౫౭బిల్లు|౫౭బిల్లులు. These are small thick tablets, ninety six in number, on the principle of our cards; with king, and vizier, drawn upon some; and 1, 2, 3, to the number of 10 marked on others. They are commonly of eight different colours; generally played by three people; but four can play at them. The game is called *Ganjeepha*, from the Persian. ౫౭బిల్లు ఆడడం. To play at *Ganjeepha*.

౫౭ sub. ౫౭బిల్లు|౫౭బిల్లులు. The Iron Pen, or style; with which the

Natives write on the *Palmyra* leaf. *గంబంక* ప్రాముడం. To write with the *Gunlum*.

గండం sub. గండపు/గండములు. Danger; peril; fatality. *గండంకప్పుడం.* To escape from danger.

గంధ్ర adj. Cunning; sharp; quick. *మహాగంధ్రమనిషి.* A man of great cunning; vulgarly termed a *knowing fellow*. *గంధ్రయిసుక.* Coarse sand.

గంది sub. గంది/గండ్లు. A small channel cut in the bank of a Tank for letting the water go into the fields; also, a breach in the bank, when the water forces its way through.

గంక sub. గంక/గంకలు. A bullock saddle. *అయెడ్డుమీదగంక వేసినావా.* Have you saddled that bullock?

గంతువెయ్యడం చ.గ. గంతువేస్తు/గంతువేసి. To jump; to vault.

గంధం sub. గంధపు/గంధములు. Prepared Sandal-wood; in the state in which the Natives rub it on their bodies; also, the general term for smell. *యిక్కడమంచిగంధంకొట్టుచూపున్నది.* There is a nice smell here. *దుర్గంధం.* Bad smell. *మంచిగంధం.* Sandal-wood; also, a good smell.

గంధకం sub. గంధకపు. (No Plural.) Brimstone.

గద్దీలం sub. గద్దీలపు/గద్దీలములు. A Bat.

గంప sub. గంప/గంపలు. A basket; such as Coolies use for carrying Wine, &c.

గ్రంథం sub. గ్రంథపు/గ్రంథాలు. A composition; a work; that is, such as contains both prose and verse. *గ్రంథం* also means the collection of leaves in which the work is contained, commonly called a *book*. It is also the name of the letter, in which the Shanscrit is written amongst the Malabar people.

గ్రంథిజినన్సు *sub.* గ్రంథిజినన్సు|గ్రంథిజినన్సులు. Medical drugs. అలెవుషన్
థంల్ గ్రంథిజినన్సులుకీనుకునిరా. Bring those *drugs* here, to mix up
in that Medicine.

గ్ర హం *sub.* గ్ర హం|గ్ర హంములు. A Planet; a Demon. అకణ్ణి గ్ర హంబట్టి
నది. Ho is possessed by a *Demon*. సూర్యుడుచంద్రుడు మొదలైన గ్ర హ
ములు. The Sun and Moon and other *Planets*.

గ్ర హణం *sub.* గ్ర హణం|గ్ర హణములు. An Eclipse. సూర్య గ్ర హణం.
An *Eclipse* of the Sun. చంద్ర గ్ర హణం. An *Eclipse* of the Moon.
గ్ర హణంబట్టడం. To be *Eclipsed*.

గ్ర హించడం *క. అ.* గ్ర హించు|గ్ర హించి. To comprehend. అవుత్తరములో
కుతలము గ్ర హించినావా. Did you *understand* the meaning of that letter.
గర్భం *sub.* గర్భం|గర్భములు. The Belly. గర్భంకోపుండడం. To be *pregnant*.
అ ప్రి యది సంచత్సరములనుంచిబిల్లులేకయుప్పుడుగర్భంకోపున్నది. That *wo-*
man is now *big with child*, after having been ten years without get-
ting children.

గరిట *sub.* గరిట|గరిటలు. A ladle; a spoon. N.B. The word గరిట has
been adopted to signify a *spoon*, but గరిట is the proper word.

గరిడి *sub.* గరిడి|గరిడిలు. Place of exercise. యావత్తగరిడిలోనాధనంనిమి
తంబెల్లినాను. I went this day to the *place* of exercise to practice.

గర్భిణి *sub.* గర్భిణి|గర్భిణులు. Pregnant. vide గర్భం.

గర్భశృంగము *sub.* గర్భశృంగముని|గర్భశృంగములు. The Kite commonly called the
Braminy Kite, which the Natives consider sacred; from an idea, that
Vintneo used to ride upon this bird, or upon one of the same species,
but infinitely larger.

కరువ పదం చ. గ. కరువ పడుతూ/కరువ పది. To be insolent; to be proud;
proud.

కరువం sub. కరువపు/కరువములు. Sauciness; insolence; pride.

కరువంగా adv. Insolently. అరసునాతోమహాకరువంగామాట్లాడినాడు. He
spoke to me very overbearingly.

కరువు sub. కరువు/కరువులు. A sandy, low, flat soil. కరువ వేల. Item.

కల్లంతు sub. కల్లంతు/కల్లంతులు. Disturbance. ride కత్తర.

కల్లా sub. కల్లా. (No Plural.) Grain. యాత్రాల్లోయంతకల్లావున్నది. How
much grain is there in this Village?

కవ్వ sub. కవ్వ/కవ్వలు. A covey; the average of which is eighty to one
dub.

కాక adv. Besides; moreover. యదికాక or అదికాక. Besides this; that
is, moreover. యదికాక మరియే వై నావున్నదా. Is there any more besides
this? మారుయచ్చినవి కాక యంకా పదిరూపాయలువున్నవి. Besides
what you gave, there are ten Rupees over.

కాకరా sub. కాకరా/కాకరాలు. An under-garment; the same as pet-
ticoat.

కాజు sub. కాజు/కాజులు. Glass, or China-ware; also glass hand-rings;
కదిలోవున్న కాజు చిప్పి తీసుకునిరా. Bring that China-vessel from the go-
down. ఆ ఆడమనిషి కొత్త కాజులు కొదుపున్నది. That woman has put some
new hand-rings, or bangles on.

కాది sub. కాది/కాదిలు. A hackery; a carriage drawn by bullocks, used
by the Natives in India.

కాదిదె sub. కాదిదె/కాదిదెలు. An Ass. కాదిదెకూత. The braying of
an ass.

సానుక *sub.* సానుక|సానుకలు. A press; a mill. నూనెసానుక. An Oil press. చెరుకుసానుక. A Sugar press. సానుకఅడదం. To work a mill.

సానోలును *adv.* Perhaps. *vide* కానోలును.

సాభరా *adj.* Confused; perplexed. అతడితో బెదురుమాటలుచెప్పి సాభరాచెయ్యకు. Do not confuse him, by speaking threatening words.

సాయం *sub.* సాయపు|సాయాలు or సాయములు. A wound. సాయంతకలదం or కావదం. To be wounded. సాయంచెయ్యదం. To wound.

ప్రాసం *sub.* ప్రాసుపు|ప్రాసుములు. A village.

ప్రాసం *sub.* ప్రాసుపు|ప్రాసుములు. Subsistence. నీకు ప్రాసముకుయ్యేలాగున జరుగుచూతన్నది. How do you obtain your subsistence. ఆవుల్లోపకు క్రలకుయ్యేమైనా ప్రాసంకలదా. Is there any forage for the-cattle at that village.

సారదీవాడు *sub.* సారదీవాని|సారదీవాంట్లు. A slight-of-hand performer; or, as they are generally termed in India, a Conjurer. These people are very numerous in India and very dexterous in their art.

సాలం *sub.* సాలపు|సాలాలు. A hook. యీ సాలంకొయ్యేలాగంటిదాపలు పట్టుకున్నావు. What kind of fish do you catch with this hook.

సాలి *sub.* సాలి|సాల్లి. The wind; also, a demon. సాలిభాసావేస్తూవున్నది. There is a fine wind blowing. నుదిసాలి. A whirl-wind. సాలిచెయ్యదం. The wind to blow. సాలివిపరదం. The wind to blow hard. సాలివాన. Wind and rain; properly, a tempest. This word when written సాల్లి in the Plural, means an infection amongst cattle. పకుక్రలకు సాల్లి. An infection amongst the cattle.

సాలిరచదం *v. t.* సాలింపు|సాలించి. To search for; to look out; to clear out. వియ్యంలలో రాల్లి సాలించదం. To clear rice of sand or stones.

పెట్టలోవస్తువులు పాలించడం. To search a trunk for any articles. కూని

పని పాలించడం. To send in search of a man.

ఇట్టమి sub. ఇట్టమి/ఇట్టములు. Enmity; varience. అరవి నామిద ఇట్టమి
న్నది. He is at varience with me.

ఇస్త sub. ఇస్త/ఇస్తలు. A steer, or runt.

ఇట్ట sub. ఇట్ట/ఇట్టలు. A small measure, eight to the seer and sixteen to
the maund.

ఇన్నె sub. ఇన్నె/ఇన్నెలు. The name of the small cups of brass or other
metal, used by the Natives to hold ghee.

ఇంజ sub. ఇంజ/ఇంజలు. Seeds. vide ఇచ్చు.

ఇయ్యడం v. a. ఇయ్య/ఇయ్య. To rule lines. vide ఇన్ ఇయ్యడం. This word
when applied to toddy implies the drawing of it. కల్లు or తాది ఇయ్యడం.

To draw toddy. నాలుక ఇయ్యడం. To scrape the tongue. శల ఇయ్యడం.

To shave the head. కత్తిరి ఇయ్యడం. To scrape with a knife.

ఇల్లడం v. a. ఇల్లుచూ/ఇల్లి. To pinch.

ఇల్లు sub. ఇల్లు/ఇల్లులు. A pinch.

ఇకడం v. a. ఇకుచూ/ఇకే. To scrape. vide ఇరడం.

ఇటు sub. ఇటు/ఇట్టు. A line; also a mark or stroke. అపుస్తకంలో ఇట్టు గీయించు.

Rule the lines in that book. అలలు రంమిద ఇటుచూ కావయ్య. Make

the stroke over that letter, properly. ఇటు in this sense, means the

stroke over a letter, to denote a stress to be laid upon it on pronoun-
cing it; distinguishing the long from a short vowel.

ఇ పెరుడం v. a. ఇ పెరుచూ/ఇ పెర్రే. To cry.

ఇరడం v. a. ఇరుచూ/ఇరి. To scrape; to scratch with any sharp instrument.

Also to tear any thing with the teeth. మామిడి పెంక చండ్లతో గీరినాడు.

He took the inside of the Mango and tore it with his teeth.

గీర్వాణం *sub.* గీర్వాణం. (No Plural.) Synonymous with, *Shanscrit.* *vide సంస్కృతం.*

గీరితెయ్యదం *v. a.* గీరితెన్ను/గీరితెసి. To scratch out, or to erase. ఆమాటను గీరితెయ్యి. *Scratch out that word.*

కుక్క *sub.* కుక్క/కుక్కలు. The breath. వకకుక్కలో నేను వస్తాను. I shall be back in a breath. కుక్కెడు నీళ్లు. As much as a gulp of water.

కుక్కిలం *sub.* కుక్కిలం. (No Plural.) Dammer.

కుచ్చదం *v. a.* కుచ్చుచూ/కుచ్చి. To prick; to thread; to string. వాచేతులో

ముల్లుకుచ్చుకున్నది. A thorn has pricked my hand. ఆమాదిలో దార

కుచ్చి. *Thread that Needle.* ముత్యలుకుచ్చదం. To string Pearls.

కుచ్చుకోవదం *v. a.* కుచ్చుకుంటూ/కుచ్చుకుని. To prick. *vide* కుచ్చదం.

కుబ్జప్త *adj.* A Revenue term signifying *expired; elapsed.* కుబ్జప్త పాలు
or పాలుకుబ్జప్త. *last year.*

కుజారు *sub.* కుజారు/కుజారులు. The soft substance in fruit. *vide* కుంజ.

కుట్ట *sub.* కుట్ట/కుట్టలు. A hillock; or unevenness in ground. ఆభూమిలో

కానాకుట్టలున్నవి. There are many *hillocks* in that ground.

కుట్టు *sub.* కుట్టు/కుట్టులు. Deceit; false appearance. *vide* కుర్తం.

కుర్త *sub.* కుర్త/కుర్తలు. A cloth; also, a small piece of cloth. ఆకుర్త ముక్కయి
చ్చించు. Give me that *piece of cloth.*

కుర్లకూబ *sub.* కుర్లకూబ/కుర్లకూబలు. An Owl.

కుడి *sub.* కుడి/కుడ్లు. A Pagoda, or Eastern temple; also, the name of the
mark on Consonants, to signify the Vowel *e.*

కుర్చి *adj.* Blind. కుర్చివాడు. A *blind man.* కుర్చిది. A *blind woman.*

కుడికె *sub.* కుడికె|కుడికెలు. A hut.

కుడ్డు *sub.* కుడ్డు|కుడ్డు. An egg. కుడ్డుపెట్టడం. To lay eggs. కంటకుడ్డు. The ball of the eye.

కుడుకుళ్లాడడం *v. n.* కుడుకుళ్లాడుచూ|కుడుకుళ్లాడి. To whisper. వారుకుడుకుళ్లాడుచూపున్నారు. They are whispering together.

కుసకుసలాడడం. Item.

కుణకం *sub.* కుణకపు|కుణకాలు. The multiplier, in Arithmetic.

కుణం *sub.* కుణపు|కుణములు. Nature; quality; disposition. అతనుకుణం బుణంకలవాడు. He is a man of a good disposition. చెడ్డకుణం: Bad disposition. నాకుశరీరంలో కుణంఅయినది. My body is restored to a good state again.

కుణించడం *v. a.* కుణింస్తూ|కుణించి. To multiply. మూడింటికోనాలుగు కుణిం పైపన్నెండుఅవుతుంది. The multiplication of four by three makes twelve.

కుణింతం *sub.* కుణింతపు|కుణింతములు. Spelling, as it relates to letters; and multiplication, as it regards figures. కుణింతంకుణించడం. To spell, also, to multiply.

కుత్త *sub.* కుత్త|కుత్తులు. Rent; farm. కుత్తగాడు. Renter, or farmer. కుత్తచెయ్యడం. To rent.

కుత్తి *sub.* కుత్తి|కుత్తులు. A bunch, or cluster. అంజూరుపండ్లకుత్తి. A cluster of grapes. పువ్వులకుత్తి. A cluster of flowers.

కుర్తు *sub.* కుర్తు|కుర్తులు. Mark; token. ఐట్టమీదకుర్తు పెయ్యలేదు. They have not put a mark upon the cloth. అనుగ్రహనకుకుర్తు. Taken of favour. కుర్తుపట్టడం. To recollect and recognize.

కుడ్డు *sub.* కుడ్డు|కుడ్డులు. The clenched fist. వాణ్ని కుడ్డుతో పడవేసినాడు. He knocked him down with his fist.

సంకపర sub. సంకపర/సంకపరములు. An Iron Crow. ఆంధ్రపదకోష్ఠదానకు

సంకపరతాప శేష. The crow is wanted to knock down that wall.

సంకపదం ర.క. సంకపద/సంకపద. To grumble with discontent; to murmur.

సంకపదం ర.క. సంకపద/సంకపద. To fling, or throw at. అతడునామీదకు

పెట్టెడుపువ్వులు సంకపద నాడు. He throw a handful of flowers at me.

సంకపర sub. సంకపర/సంకపర. A clenched hand, or fist.

సంకపద sub. సంకపద/సంకపద. Handful of any thing.

సంక sub. సంక/సంకలు. A pillar. యింటిసంకలు. The pillars of a house. vide స్తంభం.

సంక sub. సంక/సంకలు. Inside, or substance of fruit. అరిటిపండు లో సంక. The inside of a plantain:

సంకలాదదం ర.క. సంకలాదుతూ/సంకలాది. To wrestle.

సంక sub. సంక/సంకలు. A hole. vide గొయ్యి.

సంక్రమ sub. సంక్రమ/సంక్రమలు. Roundness. సంక్రమిల్ల. A round table. ఆంధ్రకోశం సంక్రమిల్ల. That ball wants roundness.

సంకా ad. Thro'. ఆద్యరంసంకానేనులో పలికిపెట్టినాను. I went thro' the gate; it is also figuratively used as follows. అతనుమహాసంకామనిష్ఠ. He is a very thorough fellow.

సంక sub. సంక/సంకలు. A bullet or ball. ముసాసంక. Musket ball. ఖరంగీసంక. A cannon ball.

సంక sub. సంక/సంకలు. A heart. సంకెకాయ. Item. సంకె. means (figuratively) fortitude and boldness. అతనుమంచిసంకెకలవాడు. He is a man of a stout heart. ఆలాగంటిపనిచెయ్యదానకునాకుసంకెచెప్పదా. Have I the boldness to do such a thing?

సంకపిఠుర sub. సంకపిఠుర/సంకపిఠురములు. A species of Butterfly.

సమాప్త sub. సమాప్త/సమాప్తలు. An agent; commonly called *Go-mastah* in India.

గిద్ది sub. గిద్ది/గిద్దులు. A granary.

కుంపు sub. కుంపు/కుంపులు. A knot. ఆ గ్రామచాలాకుంపులున్నవి. There are a great many knots in that wood. This word is applied to our meaning of band or assemblage. దొంగకుంపు. A knot of thieves. మనుషులకుంపు. An assemblage of people. పశువులకుంపు. A number or parcel of cattle.

కుర్రం sub. కుర్రపు/కుర్రములు. A horse. కుర్రపుకల్ల. A foal. కుర్రం తొక్కడం. A horse to step out. కుర్రపుదెక్క. A horse's hoof. కుర్రపు లడ్డి. Horse dung. కుర్రపునాల. Horse stable.

కురి sub. కురి/కురులు. An aim, or sight. కురితప్పు పెయ్యడం. To miss your aim. కురిచూడడం. To take aim. అతను ఆ గోడమీద కురిచూచినాడు. He aimed at that wall. అతని పిల్లలు కురి నా వేస్తాడు నానితప్పు పెయ్యడు. Whenever that man takes aim, his arrow never misses the mark. This word also means esteem or respect. కురిస్తుండడం. To have esteem.

కురించి adv. Regarding; or, on account of. అందున కురించి. On that account or therefore. యెందున కురించి. Wherefore; on what account. ఇందున కురించి. On this account; for this reason; hence అతణ్ణి కురించియే విచేసి నావు. What did you do regarding him? అందున కురించియక్కర్లేక రావడం లేదు. I did not come here, on that account. యెందున కురించి అంత దూరం వెళ్ళినావు. What was the reason you went so far?

కుర్చు sub. కుర్చు/కుర్చులు. Snoring. నిద్రలో కుర్చు పెడుతాడు. He snores in his sleep. Figuratively కుర్చు నావుండడం means, to be enraged.

కూరువారము. కూరువారపుకూరువారములు. Thursday.

కూరుపు sub. కూరుపు|కూరుపులు. A Teacher; both for the instruction of the mind and the care of the soul. విద్య అయ్యవారు.

కూల్షు వేపుత్త్య sub. కూల్షు వేపుత్త్య|కూల్షు వేపుత్త్యలు. The *goolshub* flower; is long in its leaves, of a white colour, resembling the *Hyacinth*; but of a much stronger smell. It is commonly used at nights, both by men and women in India; hence its name, as derived from the Persian.

కూల్ల sub. కూల్ల|కూల్లులు. An Oyster. కూల్లర్ర. A hollow stick. This name is also the general term for, shell. కూల్లసున్నం. Shell Chunnam. చింతకూల్ల. Tamarind in the shell or pod.

కూలబుపుత్త్య. sub. కూలబుపుత్త్య|కూలబుపుత్త్యలు. A rose.

కూవ్య sub. కూవ్య|కూవ్యలు. A dove.

కూసకూస sub. కూసకూస|కూసకూసలు. A whisper. కూసకూసలాడడం. To whisper.

కూహ sub. కూహ|కూహలు. A den; a cave. ఆకొండకూహలో పెద్దపులులున్నదనచ్చును. There may be Royal Tigers in the den of that hill.

కూడుం sub. కూడుపు|కూడుములు. A wooden mallet.

కూడ sub. కూడ|కూడలు. This is the name of a hollow shaped matting, having strings tied to each end, by which two people take hold and lift water out of any tank or reservoir into a field; or from a lower field into a higher.

కూడు sub. కూడు|కూడులు. A bird's nest. కుట్టకూడు. Item. This word also means the small receptacles, formed in the walls of the Native houses in India. This word is also applied to the *Junnaloo*, when heaped, before it is thrashed.

కూన *sub.* కూన|కూనలు. A large earthen vessel, used by Washers, and also in family houses. *vide వాన.*

కూను *sub.* కూని|కూనులు. A hunch or unevenness. క్రమకూనులు. *Bumps* in wood. కూనివాడు. A man with a *hunch-back*. కూనుది. A woman of the same kind.

కూమ *sub.* కూమ|కూమలు. The drum of the ear; also the proper name for an Owl; more generally called కుడలకూమ.

కొంటుదం *v. a.* కొంటుచూ|కొంటే. To push. వెట్టుదం. Item.

కొంటు *sub.* కొంటు|కొంటు. A push. వాణ్నికొక కొంటులో పడచేసినాను. I overthrew him with one push.

కొల *sub.* కొల|కొలు. A bunch. అరిటికొల. A bunch of plantains.

కొలవడం *v. a.* కొలువ్చు|కొలిచి. To gain; to win అటలో పదిరూపాయలు కొలిచినాను. I gained ten rupees at play.

కొలుపు *sub.* కొలుపు|కొలుపులు. Gain. అటలో అతనికొక కొలుపువచ్చినది. How much was his gain at play.

కొదె *sub.* కొదె|కొదెలు. A female buffalo. These animals are used in India, exactly as they use cows.

కొక్కి *sub.* కొక్కి|కొక్కిలు. Crookedness. కొక్కిముత్యం. An uneven pearl. కొక్కిపండ్లు. Crooked teeth. కొక్కికల. Crooked; uneven.

కొట్టం *sub.* కొట్టపు|కొట్టములు. A case; a small box. చుట్టలకొట్టం. A box for holding seggars or cheroots. It is made of a bamboo hollowed out; and is applied to various other uses. తుపాకికొట్టం. The barrel of a musket fowling piece.

కొట్టు *apj.* Difficult to remember, or to retain. This word is applied to such phrases or lines in composition as are of a cramped nature, and

not easily remembered in the repetition. కొట్టుమాటలు. *Difficult words to remember.* కొట్టుకా. Possessing *difficulty.* యొక్కోకంమహాకొట్టుకావున్నది. This verse is very *difficult*; that is, to remember and repeat. కొద్దిలి *sub.* కొద్దిలి|కొద్దిల్లు. A hatchet, or axe; కొద్దిలితోకొట్టడం. To *hew*, or *cleave* with a hatchet.

కొదారివాడు *sub.* కొదారివాని|కొదారివాంట్లు. A maker of slippers; or a shoe-maker.

కొడ్డు *sub.* కొడ్డు|కొడ్డు. A head of cattle; also, barrenness and impotence.

అతనికిపదికొడ్డులున్నవి. He has got ten head of cattle. కొడ్డువోరు. A

man of impotence. The term is also erroneously applied to women;

కొడ్రాలు. A barren woman. కొడ్డుటూవు. A sterile cow. కొడ్డుచెట్టు.

A barren tree. కొడ్డుభూమి. Sterile ground or soil.

కొడుకు *sub.* కొడుకు|కొడుకులు. An umbrella. నేనుయెందరగలకుండాకొడుకు తెచ్చుకున్నాను. I have brought the umbrella, to keep the sun off.

కొలుగడం ఐ.న. కొలుకురూ|కొణిగ. To mutter to yourself.

కొంకలి *sub.* కొంకలి|కొంకల్లు. A sort of rug, usually termed *komeli* in

India. They are very coarse, being made of hair, and answer for covering to horses.

కొంకలిపురుకు. A kind of caterpillar full of hair, the touch of which inflames the skin.

కొంతుక *sub.* కొంతుక|కొంతుకలు. The throat.

కొంది *sub.* కొంది|కొందులు. A narrow street; a harbour. యొపట్నము

లో సందులుకొందులుచాలావున్నవి పైదవీధులు లేవు. This town has a

great number of lanes (or small passages); but no principal street.

గాలివిస్తరించినందువలనవాడనుకొందిలోకిరీసుకునిపోయివుంచినారు. The

wind being very strong they have taken the vessel into harbour.

కొప్ప *adj.* Great; eminent. **కొప్పమనిషి.** A big man, or man of eminence. **కొప్పయిల్లు.** A large house. **కొప్ప సుర్రం.** A big horse. **కొప్పతనం.** Bigness; also, elevation of rank.

కొయ్య *sub.* కోరి/కోతులు. A hole. **అకోవలోకోతులురవ్వవారు.** They have dug holes in that road.

కొరపం *sub.* కొరపపు/కొరపములు. A curry comb. This word should properly be written కొరపం.

కొర్రె *sub.* కొర్రె/కొర్రెలు. A sheep. **కొర్రెచాడీలు** or **కొర్రెచోడు.** A ram. **కొర్రెబిల్ల.** A lamb.

కొల్ల *sub.* కొల్ల/కొల్లులు. A cowkeeper or shepherd. **కొల్లవాడు.** Item **కొల్లమం.** Cowkeeper cast. **కొల్లవాంట్లుమేకలనుమేపుతూవున్నారు.** The shepherds are attending the sheep. **కొల్లవాంట్లువెన్నచేపారు.** The cowkeepers are making the butter.

కొలుకు *sub.* కొలుకు/కొలుకులు. A chain. **పరికిణికొలుకు.** A gold chain worn at the wrist.

కొడ్లం *sub.* కొడ్లపు/కొడ్లములు. A hasp, for shutting upon a staple, where padlocks are used.

కోశదం *v. d.* కోకుకూ/కోశి. To scratch. **నాకివుదురదపెట్టుతూవున్నదికోకు.** My back itches; scratche it!

కోటు *sub.* కోటు/కోట్లు. Lace or border. **నీలికోటు.** A blue border. **జరికోటు.** Narrow gold lace. **పట్టుకోటు.** A silk border. **కోటునాడు.** A person of self sufficiency.

కోడ *sub.* కోడ/కోడలు. A wall, **రాతికోడ.** A stone wall. **మంటికోడ.** A mud wall.

కోడి *sub.* కోడి/కోడినాలు. A mare.

కోడి పెట్టు *sub.* కోడి పెట్టు/కోడి పెట్టు. A blow with the knuckles on the head.

కోడు *sub.* కోడు/కోడులు. Circumstance; concern; subject matter. అతని కోడు యేమి. What is the matter with him. అతని కోడును మోచి చూచు. Enquire into his case and see what it is.

కోదు *sub.* కోదు/కోదులు. Gum; paste.

కోదుములు *sub.* కోదుములు. (No Singular.) Wheat.

కోనె *sub.* కోనె/కోనెలు. A kind of pack-cloth, well known by the name of *gunny*. కోనె పుట్ట. A piece of *gunny*.

కోండ్రించడం *verb.* కోండ్రించు/కోండ్రించి. To roar, as a wild beast. ఆ కొండమీద పెద్ద పులి కోండ్రించు గా విన్నాను. I heard a Tiger roaring, on the top of that hill. కోండ్రించడం is also used for the noise made by a person, when vomiting.

కోపురం *sub.* కోపురపు/కోపురములు. The gateway or archway, at the entrance of Pagodas.

కోమేధికం *sub.* కోమేధికపు/కోమేధికములు. The name of a hard black stone.

కోరింగ *sub.* కోరింగ/కోరింగలు. The name of the bird, commonly called the *Myna*.

కోరింత *sub.* కోరింత/కోరింతలు. Iveny. కోరింతకంచ. Iveny hedge. It yields a red die, when bruised; which the Natives apply to the nails and palms of their hands, at certain feasts.

కోరు *sub.* కోరు/కోరులు. The nail of the finger or toe. పక్షి కోరు. A bird's claw. పులి కోరు. A Tiger's claw. పుల్ల కోరు. A Cat's claw.

కోరీ *sub.* కోరీ/కోరీలు. Marbles; with which boys play.

కోవు *sub.* కోవు/కోవులు. A cow.

శుభించడం *v. n.* శుభించు|శుభించి. *To happen; to arise; to accrue.*

యాభర్త కార్యంచేసెనందున మీకు బాలాప్రణయము జరిగినది. *By this charitable act of your's, your reputation will increase for benevolence.*

ఘంట *sub.* ఘంట|ఘంటలు. *A bell.* These are used of all sizes, in Pagodas and on Elephants or Bullocks. The *plate* made of a mixed metal on which the Natives strike their hours; better known by the name of *ghurry*. Hence *gunia* is the adopted name for our word *hour*.

ఘనం *sub.* ఘనపు|ఘనాలు. *Honor; dignity; honesty.*

ఘరషణ *sub.* ఘరషణ|ఘరషణలు. *Dispute; contention.* ఘరషణచేయుడం. *To dispute; to contend.* నాతో బాటినిమిత్తం ఘరషణచేసాడు. *He has disputed with me, regarding a balance.*

చక్క

చచ్చి

చక్కన *sub.* చక్కన|చక్కనలు. *Beauty.* ఆ ప్రియచక్కన చూడు. *Behold the beauty of that woman.*

చక్కని *adj.* Beautiful; handsome. చక్కనివాడు. *A handsome man.* చక్కనిది. *A beautiful girl.* చక్కనిమాటలు. *Agreeable, or pleasing speeches.* చక్కనితనం. *Beauty.*

చక్కముకిరాయి. *sub.* చక్కముకిరాతి|చక్కముకిరాయి. *A flint.*

చక్రం *sub.* చక్రపు|చక్రములు. *A wheel.*

చక్కిరింప *sub.* చక్కిరింప|చక్కిరింపలు. *A tickling.* నాకుచేతిలో చక్కిరింపవున్నది. *I have got a tickling in my hand.* చక్కిరింప పెట్టడం. *To tickle.* నాకుచక్కిరింప పెట్టకు. *Do not tickle me.*

చచ్చిపోవడం *v. n.* చచ్చిపోవు|చచ్చిపోయి. *To die.* *vide చనిపోవడం.*

చచ్చెకం *sub.* చచ్చెకపుచచ్చెకములు. *Squareness.* చచ్చెకముచచ్చెకం.

The squareness of a table.

చడ్డ *adj.* Bad; wicked. చడ్డతనం. *Badness; evil.* అకనిచడ్డతనంలేదు.

There is no evil in that man, చడ్డపని. A bad action.

చడ్డ *sub.* చడ్డచడ్డలు. *Rubbish; dirt.* యింట్లాచడ్డలంతాతొలగించివెయ్యి.

Sweep out all the dirt from the house.

చత్వరం *sub.* చత్వరపుచత్వరములు *Dimness of sight.* అకనిచత్వరం

రంబట్టినదికనుకనులోచనాలులేనిదిప్రామత్యం. *That man is dim-sighted and cannot write without spectacles.*

చడ *sub.* చడచడలు. *A white-ant.* చడపురుగు. *Item.*

చడరంగం *sub.* చడరంగపుచడరంగములు. *The game of chess.* చడరంగపు

నాణెలు or కామలు. *Chess-men.* చడరంగపుములం. *Means, the whole of the Chess-men.* చడరంగంఆడడం. *To play at chess.* చడరంగపుబ్బ. *A chess-board.*

చడనడం *v. a.* చదువుతూచదివి. *To Read; to peruse.* అకునిచదువించి

ధికుంతుడుకనుకనానాపుస్తకాలుచదివినాడు. *That man is a man of knowledge, having read a great many authors.*

చదును *sub.* చదునుచదునులు. *Evenness; level.* చదునుచెయ్యడం. *To*

make even or equal. కోటలోనేలచదునుచెయ్యి. *Make the ground of the garden level.*

చనిపోవడం *v. n.* చనిపోతూచనిపోయి. *To die.* చావడం.

చన్ను *sub.* చన్నుచన్నులు. *The breast; also, the teat of animals.* మొ

గవారిచన్ను. *A man's breast.* ఆడదానిచన్ను. *A woman's breast.* కుక్కచన్నులు. *A bitch's teats, &c. &c.*

చనుమొన *sub.* చనుమొనచనుమొనలు. *The Nipple;*

చనువు *sub.* చనువు|చనువులు. Friendship. స్నేహం. Item.

చంచలగువ్వ *sub.* చంచలగువ్వ|చంచలగువ్వలు. A Turtle Dove.

చంద్ర కాంతపువ్వు *sub.* చంద్ర కాంతపువ్వు|చంద్ర కాంతపువ్వులు. The name of a flower. It is of different colours; white, red and yellow, and sometimes of mixed colours. It does not smell well.

చందమామ *sub.* చందమామ|చందమామలు. The moon. The name also of a part cut from the centre of the sprout first issuing from the Pal-mira nut, which the Natives eat.

చంద్రుడు *sub.* చంద్రుడు|చంద్రులు. The moon. అట్టి ముగ్ధుని పైన ముఖం వెయ్యి చంద్రులవలె వున్నది. That woman's beautiful face, shines like a thousand moons.

చందా *sub.* చందా|చందాలు. Subscription. చందా వెయ్యడం. To Sub-scribe. అతని పెండ్లిని మిత్రులందరూ చేసినారు. They have made a Sub-scription for his marriage. చందా కాగితం. Subscription paper.

చందువా *sub.* చందువా|చందువాలు. The name given to the cloth, put to the roofs of Native houses in India; commonly to the bed-rooms.

చందువాచాప *sub.* చందువాచాప|చందువాచాపలు. This is the fish which we call the *Pomphret*; it is extremely delicate and well flavoured. It is thought to resemble the Turbot.

చంప *sub.* చంప|చంపలు. The cheek. చంపకాయ. A slap on the face.

చంపదం శ. ఆ. చంపుకూ|చంప: To kill; to murder. చకమనిషిని చంపినాడు. — He has murdered a man.

చప్పరా *adv.* Insipid; tasteless. యీ చప్పరా పప్పు కావున్నది. This butter-milk is tasteless. యీ పండు చప్పరా కావున్నది. This fruit is insipid.

చప్పట్లు *sub.* చప్పట్లు. (No Plural.) A clapping of the hands. చప్పట్లుకొ

ఉచదం. To clap the hands. కాకిని బెడరించెనిమిదంచప్పట్లుకొట్టినాడు. He claps his hands, to frighten away the Crows. N.B. The Natives clap the hands sometimes in ridicule, but never in the way of applause, as Europeans are accustomed to do.

చప్పరించదం v. a. చప్పరింస్తూ|చప్పరించి. To suck. అరసుపట్టెదెల్లం సుాట్టో పనుకునిచప్పరించివాడు. He has taken Sugar Candy in his mouth and is sucking it.

చప్పా sub. చప్పా|చప్పాలు. A mark or impression; such as is made on cloth. This word has lately been understood to mean *printing*, to which it is not inapplicable. చప్పా పెయ్యదం. To mark or print. బట్టలుచప్పా పెయ్యదం. To mark or print cloths. కాకితాలమీదచప్పా పెయ్యదం. To mark or print papers.

చప్పుకు sub. చప్పుడు|చప్పులు. A noise; a disturbance. అక్కడయే మోచ త్పుదులెత్తమాపున్నదివిచారించు. Go and see what that noise is there.

చచ్చు sub. చచ్చు|చచ్చులు. Dampness. యా కాగితంచచ్చుపట్టినది. This paper has got damp. చచ్చులదం. To be damp.

చమచదం v. n. చమచుతూ|చమచి. To be damp. vide చచ్చు.

చమకు sub. చమకు|చమకులు. Perspiration. చమకుపట్టదం. To perspire.

చమకు కాయ sub. చమకు కాయ|చమకు కాయలు. A Pimple.

చమత్కారం sub. చమత్కారపు|చమత్కారములు. Dexterity; ingeniousness; subtilty; wit. అరసుమాట్లాడెడుత్పుదుచమత్కారపుమాటలుఅడినవ్వొస్తాడు. His speech is so full of ingeniousness and wit, that he makes all people laugh. చమత్కారి. A dexterous person.

చమరదం v. a. చమురుతూ|చమిరి. To rub or besmear.

చముడు sub. చమిడి|చములు. Deafness. చముడుపట్టదం. To become deaf.

చముడుచెట్టు is the name given, to what is commonly called, the *mistle*
hedge. చముడుకాకి is also the name of a bird, commonly called the
Crow-Pheasant. The word is often written చవుడు.

చమురు *sub.* చమురు|చములు. Oil or grease of every kind.

చర *sub.* చర|చరలు. A ravaging; also, ravishing; or violating.

చరపదం *v. a.* చరువుకూ|చరిప. To spoil; to corrupt. పనిచరపదం. To
spoil business. కాగడంచరపదం. To blot paper. స్త్రీనిచరపదం. To de-
file a woman.

చర్మం *sub.* చర్మపు|చర్మములు. The skin; also, a hide. మనిషిచర్మం. A man's
skin. గొడ్డుచర్మం. The hide of a beast.

చల్ల *sub.* చల్ల|చల్లలు. Butter-milk.

చల్లదం *v. a.* చల్లుకూ|చల్లి. To sprinkle. ఆవునీరుచల్లదం. To sprinkle
Sprinkle a little water on those flowers. పన్నీరుచల్లదం. To sprinkle rose
water.

చల్లన *sub.* చల్లని. (No Plural.) Coldness or freshness of air. చల్లదనం.
Item. చల్లనినీరు. Cold water.

చలనం *sub.* చలనపు|చలనములు. A shaking.

చలమ *sub.* చలమ|చలములు. A garden well.

చలవ *sub.* చలవ|చలవలు. A bleaching. చలవచెయ్యదం. To bleach. చాళలవా
డుబట్టలుచలవచేసినాడు. The Washer has bleached the cloths. N.B.
When this word is written in the Plural, it applies to the cold in the
human frame, at the point of death.

చలి *sub.* చలి. (No Plural.) A shivering or severe cold. చలిజ్వరం or
చలిజ్వరం. Cold and fever. చలికాలం. The cold season. యింకాచలి
నానన్నది. It is very cold to-day.

^aచరిత్ర ^bsub. చరిత్ర|చరిత్రలు. A companion or friend, as applicable amongst women.

^aచరిత్రాడు ^bsub. చరిత్రాది|చరిత్రాంలు. A companion or friend, as applied amongst men.

^aచలించడం ^bv. n. చలించుకూ|చలించి. To shake. vide కదలడం.

^aచవడు ^bsub. చవటి. (No Plural.) A sort of *clayey sand*, of the nature of Fuller's earth; used by the Washing people in India, for *cleansing* the *clothes* given to them to wash; and also, by Diers, to *prepare* the *cloth* before it is painted. This word is also written చవుడు.

^aచవి ^bsub. చవి|చవులు. Taste. మంచిచవి. A good taste. చవిసాక్షంద లేదు. The *taste* is not good, చవిచూడడం. To *taste*. తిపిండుచవిచూడు. *Taste* that fruit.

^aచవుక ^badj. Cheap. చవుకవస్తువు. A cheap thing. This word is also written చోక.

^aచవులబిల్లి ^bsub. చవులబిల్లి|చవులబిల్లులు. A hare.

^aచాకరు ^bsub. చాకరు|చాకలు. A servant.

^aచాకలవాడు ^bsub. చాకలవాది|చాకలవాంలు. A Male washer. చాకలమలం. The Washer caste. చాకలది. A Female washer.

^aచాకలి ^bsub. చాకలి|చాకంలు. A washer. vide చాకలవాడు.

^aచాకిరి ^bsub. చాకిరి|చాకిరలు. Service. నాకిందచాకిరీచేస్తావున్నాడు. He is in my service.

^aచాచడం ^bv. a. చాచుకూ|చాచి. To stretch. చెయ్యిచాచిబిల్లిహిడకాడం వుచ్చుకో. *Stretch* out your hand and take that paper off the table.

^aచాట ^bsub. చాట|చాటలు. A hand basket. They are made flat, and used

for winnowing grain, and for holding rice, and vegetables and other articles in common use.

^bచాటింపడం *ch. n.* చాటిస్తా|చాటింది. To publish or proclaim by beat of tom tom.

^bచాటింపు *sub.* చాటింపు|చాటింపులు. Publication, by beat of tom tom. యీ మాటచాటింపు చేయించు. Get this beat by tom tom! *vide* పు కటం.

^bచాటు *sub.* చాటు|చాట్లు. A shadow, or any thing to obscure the light. It also means *secrecy*; or, any thing *private*. చాటుమాటు. Secret or private information. చాటునిలుచోకు. Get out of the light! that is, do not stand as a shadow to me. ఆనోడచాటుననిలుచోకు. Do not stand in the shade of that wall! that is, behind the wall.

^bచాడీ *sub.* చాడీ|చాడీలు. A tale; a story. చాడీలుచెప్పడం. To tell tales. వామీదవాలాచాడీలుచెప్పినాడు. He has invented a great number of tales against me.

^bచాత *pre.* By, or through; for. యీబనిఅతనిచాతచేయ్యబడ్డది. This business is done by him. చాతను. Item. నిశ్చయమందుచాతయ్యబడినది. నాశ్చ. For what purpose, have you come here?

^bచాందినీ *sub.* చాందినీ|చాందినీలు. Cloths, fixed to the roofs of houses. *vide* చందువా.

^bచాప *sub.* చాప|చాపలు A fish. చాపవాడు. A fisherman. చాపలుపట్టడం. To catch fish. చాపడేట. Fishing. చిల్లెవాంట్లచాపంజేటనిజిత్తుంజెల్లినారు. The fisherman have gone to fish.

^bచాప *sub.* చాప|చాపలు. A mat. యీచాపమీదచాపజేయ్య. Put the fish, upon this mat. టెరచాప. The sail of a ship.

^bచాయ *sub.* చాయ|చాయలు. Paint; shadow. చాలిచాయవా నాశ్చన్నది.

The paint of the Palankeen is very good. పేముకుంటనారీచాయను భున్నాము. *I live under the Company's shadow; that is, their protection.*

చారుజామా sub. చారుజామా|చారుజామాలు. *A pad; used in the room of a Saddle by the Natives in India.*

చాలదం ర. న. చాలుకూ|చాలి. *To suffice.* నీవుయిచ్చిన సొమ్మునాకు చాలునున్నది. *The money you have given me will suffice.*

చాలదు adv. Insufficient. మీరుయిచ్చిన సొమ్ము చాలదు. *The money you have given is not enough.*

చాలా adj. Plenty. చాలాకుంది. *Plenty of people; చాలాపంట్లు. A great quantity of fruit.*

చాలు sub. చాలు|చాళ్లు. *A furrow; also destiny.* నాజీచాళ్లు. *Plough furrows.* యింటిచాలు. *Fortune or destiny of a house.* దానియింటిచాలుయే చూటితెలిపిల్లులని శేమరియాడే. *It was the destiny of her house, to bring forth nothing but girls.*

చాలును adv. Enough. మీరుఅన్నమాటచాలును. *What you have said, is enough.*

చావదం ర. న. చచ్చు|చచ్చి. *To die.* vide చనిపోవదం.

చావది sub. చావది|చావళ్లు. *The hall in a house; also, the Culwal's Choultry.* అతనుయింట్లాచావట్లా కూచోచివున్నాడు. *He is sitting in the hall of his house.* నిన్నటిరాత్రి కొంతవలచావట్లోయెందరుదొంగలను పోకనారు. *How many thieves were put in the Culwal's Choultry last night?*

చావు sub. చావు|చావులు. *Death; decease; demise.*

చిక్కిదం ర. న. చిక్కుకూ|చిక్కి. *To grow lean; to secure; to hold fast.* అనున

ఒక పులికినాడు. That man has got very *lean*. అరొంక నామికినాడు.
I could not secure that thief. ఒట్టనా చేతిలో దక్కినది. I have got hold of
a bird in my hand.

చిక్కిన *sub.* చిక్కిన/చిక్కినలు. Thickness. కాగితపుచిక్కిన. Thickness of paper;
ఒట్టచిక్కిన. Thickness of cloth.

చిక్కిన *adj.* Thick. చిక్కిన కాగితం. Thick paper. చిక్కినతనం. Thickness.

చిక్కిరి *sub.* చిక్కిరి/చిక్కిరిములు. A small net, to hold birds or grass.

చిక్కిరిము *sub.* చిక్కిరి/చిక్కిరిము. The name of a species of comb with only
four or five large teeth, with a long handle to lay hold of; and is used
for the purpose of separating the hair, in order to make it into plate.

చికిరించడం *sub.* చికిరించు/చికిరించి. To neigh. ఆకుర్రంకు హుచికిరిస్తున్నది.
That horse neighs very much.

చికిరింపు *sub.* చికిరింపు/చికిరింపులు. A neigh or neighing.

చికిరికర్ *sub.* చికిరికర్/చికిరికర్లు. A Chickelder; properly speaking, a
knife-grinder. చికిరికర్ కిక్కిరిమీనాడు. Has the Chickelder ground the
knife?

చిక్కు *adj.* Entangled. తలవెంటుకలుచిక్కుచున్నది. My hair has got entangled.

చిక్కుడుకాయ *sub.* చిక్కుడుకాయ/చిక్కుడుకాయలు. Country beans.

చిక్కుడం *v.n.* చిక్కుడుకాయ/చిక్కుడు. To bud; to shoot out leaves. ఆచెట్టు
చిక్కునది కాని ఆకులు పెద్దవి కా లేదు. That tree has shot forth the young
leaves, which have not yet come to any size.

చిక్కు *sub.* చిక్కు or చిక్కు/చిక్కులు. A young leaf; a shoot. మామిడి
కుడిమీదకు చిక్కువున్నది. There is a worm upon that young mango leaf.
This word also means the gums; and also the tender part of the flesh.

under the nail. చుట్టిచిరురు. The *gum*. గొట్టిచిరురు. The fleshy part of the nail.

చిట్టడం *ch. n.* చిట్టడూచిట్ట. To split; to crack. అద్దంచిట్టినది. The Looking-glass is cracked. కలంచిట్టుకున్నది. The pen is split.

చిటికెవేయడం *ch. a.* చిటికెవేస్తూచిటికెవేసి. To snap with the fingers.

చిటికెనచేలు. *sub.* చిటికెనచే|చిటికెనచేళ్లు. The little finger. చిటిచిటికెనచేలు. The little toe.

చిట్టా *sub.* చిట్టాచిట్టాలు. This is a Revenue term, implying a Daily account or account particulars.

చిదిముక్తి *sub.* చిదిముక్తిచిదిముక్తిలు. Anger. వా రిమ్మిక్కిరిలోకో రించిదిముక్తి పట్టినది. These two people have got a little angry.

చిరకడం *ch. n.* చిరుకుకూ|చిరికి. To burst. పండుచెట్టుపొడమంది పడిచిరికినది.

The fruit fell from the tree and burst. కురుపుచిరకడం. A boil to burst or break.

చిత్తం *sub.* చిత్తపుచిత్తములు. Mind; liking; choice. మీచిత్తం. As you please. N.B. This word is very frequent, in replying to a person; and means as often a cheerful, as a reluctant assent.

చిత్రకుపు *sub.* చిత్రకుపుచిత్రకుపులు. A picture, or drawing. చిత్రకుపుచిత్రయడం. To draw; to delineate; or, paint.

చిత్రక *sub.* చిత్రకచిత్రకలు. A Carpenter's plane. చిత్రకకట్టడం. To plane. కట్టకాండ్లపల్లకుచిత్రకకాకా పట్టినారు. The Carpenters have planed that table very nicely. వడ్డుకాండ్లచిత్రకవేయడం. To put marks in the cadjan-leaf books. These are small bits of cadjan, placed between the leaves, as marks.

చిత్తు *sub.* చిత్తుచిత్తులు. A foul draft, or copy; also, a blot, or erasure.

చిత్తు కాగడం. *A foul draft.* యామాదచిత్తులోవున్నది. *This word is in the foul copy.* కాకిడంలో చిత్తులు. *Blots or mistakes in paper.*

చిన్న *adj.* Small, or little; also, young. చిన్న బిల్ల *A young child.* చిన్న తనం. *Youth.* చిన్నది. *A small thing; also, a young girl.* చిన్నవాడు. *A young-boy or lad.*

చినుకు *sub.* చినుకు|చినుకులు. *A drop.* తవ్వపుచినుకు. *A drop of rain.*

చిన్నె *sub.* చిన్నె|చిన్నెలు. *Mark; turn of countenance.* కాదిముఖంమీ తవ్వొంగచిన్నెలులగపడతదు. *His countenance does not betray the marks of a thief.*

చించడం *v. a.* చించుతూ|చించి. *To tear.* చిత్తుచించడం. *To tear cloth.*

చింత *sub.* చింత|చింతలు. *The tamarind tree.* చింత చెట్టు. *Item.* చింత పండు.

Tamarind fruit, or tamarinds. చింత కాాయ. *Unripe tamarinds.* చింత

కోట. *A tamarind garden.* చింతకుల్ల. *The shell or pod of the tamarind.*

This word, when used as a Sanskrit derivative, means affliction, sorrow, or vexation. చింత చెయ్యడం. *To feel grief or vexation.*

చింత నా. *Sorrowfully; afflictively; మీరుచింతచెయ్యవద్దు. Do not be grieved!* In this sense the word is Sanskrit.

చిప్ప *sub.* చిప్ప|చిప్పలు. *A shell; or, any small concave vessel to hold liquids.* అక్కొప్ప రిచిప్ప లో పెయ్యవేసితిమినిరా. *Put ghee in that coconut shell and bring it here.* వెలగచిప్ప. *A shell of the Vellaga fruit.*

చిత్తుడం *v. a.* చిత్తుతూ|చిత్తి. *To squirt; to spurt out.* వాదిమీదరక్తం చిత్తువాడు. *The blood has spurted out upon him.*

చిత్తుడు *sub.* చిత్తుడు|చిత్తుడులు. *A moth.*

చింతోరు *sub.* చింతోరు|చింతోరులు. *A he-goat.* vide టేక.

చిరగడం *v. n.* చిరుగుతూ|చిరిగి. *To tear; to wear out.* అంట్లచిరిగివున్నం

మనకట్టుకోవదానకుపనిరాకుండావున్నది. That cloth is so torn and worn, that there is no further use for it.

చిరత *sub.* చిరత|చిరతలు. A cudgel; used for exercise and practice.

చిరతచెయ్యడం. To play at cudgels. This word also means, the round piece of wood put into the end of a description of boats, called *sangarees*.

చిరతపులి *sub.* చిరతపులి|చిరతపులులు. The cheetah; a fierce animal of the cat kind, half as big as a Royal Tiger.

చిరిశేరు *sub.* చిరిశేరి|చిరిశేళ్లు. The chay root; which produces a red dye.

చిరుసు *sub.* చిరుసు|చిరుసులు. A hole in cloth. ఆబట్టనిండాచిరుసులువున్నవి. That cloth is full of holes.

చిలక *sub.* చిలక|చిలకలు. A Parrot.

చిలకరించడం *v. a.* చిలకరింపు|చిలకరించి. To sprinkle. *vide* చల్లడం.

చిలకరింపు *sub.* చిలకరింపు|చిలకరింపులు. A sprinkling.

చిల్లర *adj.* Sundry. చిల్లరకన్నపులు. Sundry articles.

చిల్లి *sub.* చిల్లి|చిల్లులు. A small hole.

చివకడం *v. n.* చివుడుకూ|చివికి. To spoil by dampness; to get damaged.

కర్రనిళ్లలోజాలాదినములువుందిచివికినది. That piece of wood is spoiled, by being too long in the water.

చివర *sub.* చివర|చివరలు. An end. *vide* కడ.

చీకటి *sub.* చీకటి|చీకట్లు. Darkness.

చీకురువాయి *sub.* చీకురువాయి|చీకురువాయిలు. A cricket.

చీటి *sub.* చీటి|చీట్లు. A note; usually called *chit*; in India.

చీకడం *v. a.* చీదుకూ|చీది. To blow the nose. ముక్కుచీకడం. Item.

చీకర *sub.* చీకర|చీకరలు. Perplexity; distraction of mind.

చీపురుగట్ట *sub.* చీపురుగట్ట|చీపురుగట్టలు. A broom.

చీమ *sub.* చీమ|చీమలు. An ant. యర్రచీమ. A red ant. నల్లచీమ. A black ant. కొండచీమ. The large black ant.

చీము *sub.* చీము. (No Plural.) Matter; *pass.* అది చీమునందు విస్తరించియున్నది. A great deal of matter came from that boil.

చీర *sub.* చీర|చీరలు. A woman's cloth. *vide* కోక.

చీరడం *v. a.* చీరుచూ|చీరి. To rend; to tear. పెద్దపులిచీరినది. The Tiger has torn that man to pieces.

చీరక *sub.* చీరక|చీరకలు. A remnant, or piece of cloth; also, tatters. చీరకలుచెయ్యడం. To tear into pieces, or wear into rags. అతను చీరకలు కొద్దిన ములకిందట నెడనుకున్నాడు కాచిచీరకలు అయినవి. He has worn his clothes only a short while, and they are all in tatters.

చీలచడం *v. a.* చీలుపడ్డ|చీలచి. To break asunder; to split; to divide, as wood or leaves.

చీలడం *v. n.* చీలుచూ|చీలి. To divide off; to part company, as people do on a road.

చుక్క *sub.* చుక్క|చుక్కలు. A dot; a mark; also, a star. అతను ఎప్పుడీదుర చుక్క పెట్టుకుంటాడు. That man always wears a red mark. అనుగ్రం మెనుటమీద తెల్లచుక్క వున్నది. That horse has a white star on his forehead. రాత్రి ముఖ్య చాతమల కాకంమీద చుక్కలు అగపడ లేదు. This night is so cloudy, that the sky does not display a single star. చుక్క also means a drop of any liquid. చేరుచుక్క. Means a small trinket worn on the forelock of women and children.

చుక్కాని *sub.* చుక్కాని|చుక్కానుట. The helm or rudder of a ship.

చుట్ట *sub.* చుట్ట|చుట్టలు. A roll. చొరచుట్ట. A cheroot; as it is called in

India ; literally a *roll* of Tobacco, made for smoking. చినాచుట్ట. A *roll* of China silk. This word also means the *round rings* of straw or cloth, which women put on their heads to carry loads ; and what are put under round vessels, to keep them standing.

చుట్టడం *v. n.* చుట్టుతూ|చుట్టి. To roll up ; to wrap. పానాదు హాహాచుట్టి నాడు. He has *tied* his turban on with great taste.

చుట్టం *sub.* చుట్టపు|చుట్టాలు. A relation.

చుట్టరికం *sub.* చుట్టరికపు|చుట్టరికాలు. Relationship ; consanguinity. అతనికి నాకు యేమిన్నీ చుట్టరికం లేదు. There is no *relationship* between him and me.

చుట్టు *sub.* చుట్టు|చుట్టు. Circumference. తోటచుట్టు. The *circumference* of a garden. పల్లచుట్టు. *Round* the table ; or, the *circumference* of a table. పల్లచుట్టూమనములు నిలుచున్నారు. People are standing *round* the table. చుట్టువిడదం. To go *about* or *out* of the way. అతనియింటికి వెళ్లడానకు దారి తెలియక చుట్టుపది వెళ్లినాను. Not *knowing* the road to His house, I came a *round about* way.

చునాయించడం *v. a.* చునాయించు|చునాయించి. To plait ; or to fold. Some Hindoos, in imitation of the Mahomedans, plait the sleeves of their vests in a very tasty manner, from the shoulder downwards to the wrist.

చుంచు *sub.* చుంచు|చుంచులు. A mouse.

చులకన *sub.* చులకన. (No Plural.) Lightness ; not heavy. పాలకిచులకన రాతబోయిలు పోరంపస్తారు. The palankeen boys will come soon, because the palankeen is *light*.

చులకని *adj.* Light, not heavy. చులకనిపాలకె. A light Palankeen, చులకని

తనం. Lightness. చులకతనం. Item.

చువ్వ *sub.* చువ్వ/చువ్వలు. The name of Bamboos, as they are cut in the

jungle; also, *long sticks*, in imitation of Bamboo, which the class of

people called *Yerrakaloos* shape out of the stem of the Date leaf; with

which they make up baskets; యూతచువ్వ. Palm leaf cuttings, చువ్వ

కర్ర. A name given to *slips of wood*, in imitation of *Ratans*.

చూడదం *v. s.* చూస్తూ/చూసి. To see; to look. తొంగిచూడదం. To peep,

తిరిగిచూడదం. To look behind or back; also to look again. వాసనచూ

డదం. To smell.

చూపించదం *v. a.* చూపింస్తూ/చూపించి. To shew; that is, to cause ano-

ther to see. ఆకుర్రంలితనిచూపించు. Shew him that horse.

చూపు *sub.* చూపు/చూపులు. A seeing; a sight. అతనికిదగ్గరచూపుకాని

దూరపుచూపులేదు. His sight answers only, for near objects, not for

those at a distance.

చూర *sub.* చూర/చూరలు. A small knife. చూరకర్ర. A creese or small

dagger; worn by most Hindoos at their girdle.

చూలు *sub.* చూలి/చూల్లు. Pregnancy; with young. ఆవకుపుచూలుకొపు

న్నది. That cow is *in calf*. చూదిలపులనురీనుకునిరా. Bring the cows

here that are *with calf*. This word is commonly written చూడు.

చెక్క *sub.* చెక్క/చెక్కలు. A piece. దూలపుచెక్కలు. Pieces of a Beam. వేచచెక్క.

The bark of the Murgosa tree.

చెక్కదం *sub.* చెక్కుకూ/చెక్కి. To chop; to cut. కలంచెక్కదం. To make a pen.

కర్రచెక్కదం. To chop or shave wood, with a hatchet, చెక్కనికలం. A

quill.

చేశదా *sub.* చేశదా|చేశదాలు A cart.

చేక్కి *sub.* చేక్కి|చేక్కిలు. The cheek.

చెట్టు *sub.* చెట్టు|చెట్టు. A tree. It is used also for a bush, and even smaller productions; such as పచ్చిరుచెట్టు. A rose bush. గోరింటచెట్టు. Ivory bush; of which hedges are made. మిరియపుచెట్టు. A chilly plant. గోగుచెట్టు. The Gogoo plant. చెట్టుకూను. The trunk of any large tree.

చెడ్డ *adj.* Bad. చెడ్డది. A bad woman, or article. చెడ్డవాడు. A bad man.

చెడ్డపని. A bad or reprehensible act. చెడ్డతనం. Badness; wickedness.

వాడిచెడ్డతనంబట్లనేవాడుచెడిపోయినాడు. He is ruined by his own wickedness.

చెడ్డ in a figurative sense, also means clever, sharp, and arch.

అతనుయీలాటిమాటలువిన్నడుమహాచెడ్డవాడు. He is a very sharp,

clever fellow, and will not listen to such words.

చెదాయించడం *v. a.* చెదాయించు|చెదాయించి. Applied to Revenue, implying an excess of Assessment beyond former years.

చెదరడం *v. a.* చెదురుకూ|చెడిరి. To disperse. బలంపోట్లూరలేకచెడిరినది.

The troops are dispersed, not being able to stand the battle.

చెంకు *sub.* చెంకు|చెంకులు. The border or edge of cloth. బట్టచెంకు. Item.

చెప్పడం *v. a.* చెప్పుకూ|చెప్పి. To tell. నాకోటిలాగుచెప్పినాడు. He told me so.

చెళ్ళు *sub.* చెళ్ళు|చెళ్ళులు. Sandals.

చెంబు *sub.* చెంబు|చెంబులు. A Chembo; or what we generally call *jump-bo*; is a small round vessel of brass or other metal, generally of copper, is used for drinking out of by the Natives and for washing with.

చేయడం *v. a.* చేస్తూ|చేసి. To do. నీవుయేమిచేస్తావు. What are you about?

అనుక్రమే నూరువరహాళం డేయ్యవచ్చెయ్యదు. That horse will not produce more than five hundred Pagodas. దీపం పెద్దచెయ్యడం. To put out a light. This phrase is used, rather than దీపం దీయడం because the Hindoos have a superstitious objection to *blow out a light*. రాచెయ్యడం. To get by heart. కంఠపాఠంచెయ్యడం. Item.

చెయ్యకపోవడం v.n. చెయ్యకపోతూ|చెయ్యకపోయి. Not to do; not to fulfill.

చెయ్య sub. చేతి|చేతులు. The hand. తాళంచెయ్య. A key. అరిచెయ్య. The palm of the hand. చేతికట్టు. The gall. మీచెయ్య. The back of the hand. చెయ్యజారడం. To let fall, or slip from your hand. చేప్రాలు. Hand-writing. చేప్రాత. Item. i. e. signature.

చెరగడం v.a. చెరుకుతూ|చెరిగి. To rinvow. Commonly done with hand baskets in India. vide చాచు.

చెరుకు sub. చెరుకు|చెరుకులు. Sugar cane. చెరుకుగడ. Item.

చెరువు. sub. చెరువు|చెరువులు. A reservoir of water, commonly called a tank; for the purposes of cultivation, or when near a village, for the use of the inhabitants and for cattle to drink out of.

చెల్లు. sub. చెల్లు|చెల్లులు. A Revenue term, implying the collection of the Revenue.

చెల్లెలు sub. చెల్లెలు|చెల్లెల్లు. A younger sister. చెల్లి. Item.

చెవి sub. చెక్కి|చెవులు. The ear. తాళంచెవి. A key.

చేత sub. చేత|చేతలు. Workmanship. ఆకంపాలచేతన చేతమహాజ్ఞాగాత్రన్నది. The workmanship executed by that Gold-smith is very excellent. నగంచేత. Workmanship of Jewels.

చేడడం v.a. చేడుతూ|చేడి. To draw; to wind. నూరిలోనుంచినిట్లు చేడు

కారు. They are *drawing* water from the well. నాలుచేదరం. To wind thread.

చేదు *sub.* చేదు|చేదులు. Bitterness: శేపాకుచేదు. The *bitterness* of the Murgosa leaf. చేదుగా. *Bitterly*.

చేను *sub.* చేని|చేనులు or చేలు. A crop; the cultivation: జొన్నచేను. A *junna crop* or *field*. వరిచేను. A *field* of paddy; and so for all other grains. చేను కాటుక చట్టరం. The *grain* to get *mildewed*. This is applicable only to grain.

చేరరం *v. n.* చేరుకూ|చేరి. To arrive; to receive; to reach. నిన్నన ఆ ఖాదికి చేరినాను. I *arrived* yesterday at that town. ఆవస్తువు నాకు చేరినది. That thing *has reached* me.

చేరుక *adj.* Near, పొయిల్లుయిక్కిరిచేరువాడూరకూ. Is your house far from hence, or *near*?

చేష్ట *sub.* చేష్ట|చేష్టలు. Behaviour; manners. వాడిచేష్టలు మంచివికాత్ర. His *manners* are disagreeable.

చైత్రం *sub.* చైత్రపుచైత్రాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to the month of April.

చాట్ట *adj.* Lame; limping; also, written. చాట్ట *vide* కుంటి.

చాట్టు *sub.* చాట్టు|చాట్టులు. A dent. ఆరవేలాకుచాలాచాట్టువున్నది. There are several *dents* in that brass pot; The word is commonly written:

చాట్టు,

చాంక *sub.* చాంక|చాంకలు. Saliva. *vide* చాట్టు.

చాప్ప *sub.* చాప్ప|చాప్పలు. Junnalo straw.

చాప్పున. *adv.* Agreeable to; according. యీచాప్పునచెయ్య. Act in *this manner*; or, do *accordingly*. మీ ఆజ్ఞాచాప్పున నేను అక్కడికి వెళ్ళినాను. Agreeable to your order, I went there.

చోర పడదరి *ch. a.* చోర పడుతూ చోర పడి. To break into a house, or penetrate into a place. ఆ మంట్రా చోర పడ్డాడు. He has broken into that house. వాణ్ణి కొట్టవస్తే ఆ మనుష్యులలో చోర పడ్డాడు. When they came to beat him, he ran in and mixed amongst those people.

చోరవ *sub.* చోరవ|చోరవలు. Confidence; firmness. ఆ చోర దస్తిరమని విచేయ్యదానమలకనికీ చోరవతక్కువ లేదు. He does not want for confidence, to state his case to that gentleman.

చోల్లు *sub.* చోల్లు|చోల్లులు. Saliva, or spittle. వాడి నోటి నుండి చోల్లు కారుమావున్నది. The saliva comes from his mouth. కుక్కచోల్లు. The saliva of a dog.

చోటు *sub.* చోటు|చోట్లు. Place; situation. అన్ని చోట్లు. Every where: *vide* స్థలం.

చోద్యం *sub.* చోద్యపు|చోద్యములు or చోద్యాలు. A curiosity. యిలాటి చోద్యాలు యెక్కడా చూడలేదు. I never saw such curiosities any where. చోద్యపు వస్తువులు. Curious articles.

చోరుడు *sub.* చోరుడి|చోరులు. A thief. *vide* దొంగ.

చోళ్లు *sub.* చోళ్. (No Singular.) The name of a small grain; more commonly called *Natcheny*.

చోకి *sub.* చోకి|చోకిలు. The name given to a Place appointed for *watchers*; also, the Place appointed for collecting duties. పాయరుచోకి. A Custom house. చోకివుండడం. To be on watch. చోకిదారుడు. A Custom-Officer; also, a watcher. చోకి means a wooden stool, used by the Natives instead of chair; principally to sit upon, whilst they wash themselves.

చోరా *sub.* చోరా|చోరాలు. A litter; more generally called *Dooly*.

జగదం *sub.* జగదత్|జగదములు. A quarrel; dispute, జగదమాదదం. To quarrel.

జట్టి *sub.* జట్టి|జట్టిలు. Handsel. చదివట్టధాన్యానకు రాగు చేసిజట్టివుచ్చుకున్నాడు. I have made an agreement with him for ten candies of paddy, for which he has received the *handsel*.

జట్టు *sub.* జట్టు|జట్టు. An assemblage, or body of people. vide గుంపు.

జడ *sub.* జడ|జడలు. A plat, or plait of the hair. This word also means the *pod* in plants, when they have grown into seed.

జదిపించడం *v. a.* జదిపింస్తూ|జదిపించి. To threaten; to frighten; to alarm.

జదియడం *v. n.* జడుస్తూ|జదిసి. To fear.

జదువు *sub.* జదువు|జదువులు. Fear; affright. చీకట్లో సంగీతం పాడుతూ వెళ్లు రాదుగనక అతనికి జదువు లేదు. Being dark, he went along singing and was not *afraid*.

జత *sub.* జత|జతలు. A pair; a set. జతయెడ్డు. A pair of oxen. జతగుర్రాలు. A pair of horses.

జనం *sub.* జనత. (No Plural.) Population, or community. యీతూర్లో జనం విస్తారం వున్నది. There is a great concourse of people in this Town. జనాంకం. Item.

జనము *sub.* జనచ|జనములు. The *Junnam*. A plant from which a coarse hemp is made in India. జనచనార. The fibres of the *Junnam*, of which the hemp is made.

జంకడం *v. n.* జంకుతూ|జంకి. To fear. అతణ్ణి చూడడానకు జంకినాను. I was afraid to see him.

జంకమం *sub.* జంకమం|జంకమాలు. Any moveable article. యింట్లో జంకమాలు. Household articles.

జంకం *sub.* జంకం|జంకాలు. A Taylor; accepted term from the name of the caste.

జండా *sub.* జండా|జండాలు. A flag; usually termed *Junda*. జండా పెట్టడం. To hoist a flag.

జంఢెం *sub.* జంఢెం|జంఢెలు or జంఢెములు. The string worn by the Bramins, Raatsawars and Banians; and by other castes. vide వదుగు.

జపం *sub.* జపం|జపములు. A prayer, observed by the Bramins. ఆరాధన దుస్సానం చేసి జపం చేస్తాడు. That Bramin having made his ablutions, is repeating the *joppum*. జపతాపథం. Praying beads or rosary.

జప్తి *sub.* జప్తి|జప్తులు. Sequestration, జప్తిచెయ్యడం. To sequester.

జబ్బ *sub.* జబ్బ|జబ్బులు. The arm.

జబ్బు *sub.* జబ్బు|జబ్బులు. Negligence; carelessness. అతను అపనిలో జబ్బు చేసినాడు గనక చెడిపోయినది. Owing to his carelessness, that business has been spoiled.

జమ *sub.* జమ|జమలు. A Revenue term, signifying collections. జమచెయ్యడం. To make the collections. జమాబందీ. The settlement or fixed assessment of the Revenue. జమాఖచూ. Account of receipts and disbursements. జమావసూలుకాకీ. Demand collection and balance.

జమీ *sub.* జమీ|జమీలు. A Zemindary; properly, the ground or land; generally understood for the district of a Zemindar. జమీదారుడు. A Zemindar.

జయం *sub.* జయం|జయములు. Success; advantage. ఆపనిలో మీకు జయం కావలెనని కోరుకాను. I wish you may have every possible success in that concern.

జయించడం *v. a.* జయింపు|జయించి. To be successful; to succeed; to

very advantage. ఆముక్తంవారుజయించినారు. *They had the advantage in that battle.*

జరిగడం *v. a.* జరుగుతూ|జరిగి. *To act; to do.* మీమకుం ప్రకారంపనిజరుగుతున్నది. *The business goes on, according to your orders.*

జరిపడం *v. a.* జరుపుతూ|జరిపి. *To put off; to defer; to postpone.* నానాకి అదిగి తేదినములుజరుపున్నాడుగానియిదివరకుయిచ్చలేదు. *I have asked him for my balance, but he puts me off daily, and to this time has not paid me.* N.B. This word also means to *shove* or *move* any thing away. బల్లజరిపడం. *To push the table on.*

జరిగించడం *v. a.* జరింగిస్తూ|జరిగించి. *To cause to act.* మీరుచెప్పిన పనినిజరిగింపున్నాను. *I shall cause that person to execute the business, which you mentioned.*

జరి *sub.* జరి|జరలు. *Gold thread or lace.* జరితాడు. *Item.* N.B. This word is generally called జలతారు, but not correctly so. జరిగోటు. *Narrow gold lace.*

జరిమి *sub.* జరిమి|జరిమలు. *The small Rents, or Contracts for tobacco, chillies, &c.*

జరూరు *sub.* జరూరు|జరూలు. *Necessity; occasion.* ఆవస్తువునాకుజరూరులేదు. *I have no occasion for that article.*

జల *sub.* జల|జలలు. *A spring of water.* జిల్లజల. *Item.*

జలక *sub.* జలక|జలకులు. *A leach.*

జల్లించడం *v. a.* జల్లించుతూ|జల్లించి. *To sift grain or any thing.*

జల్లు *sub.* జల్లు|జల్లులు. *A shower.* వర్షపుజల్లు. *A shower of rain.*

జలుమి *sub.* జలుమి|జలుమలు. *A cold; that is, the complaint of that name.* జలుమిచెచ్చడరె. *To take cold, or to catch cold.*

^b జల్లెడ *sub.* జల్లెడ|జల్లెడలు. A sieve.

జ్వరం *sub.* జ్వరపు|జ్వరములు. Fever. చలిజ్వరం. *Fever and cold.*

జవ్వది *sub.* జవ్వది|జవ్వదులు. Civet. జవ్వదిట్ల. A Civet cat; from which the Civet is obtained.

జవాబుదారుడు *sub.* జవాబుదారుని|జవాబుదారు. A surety; or, the person responsible.

జాగ్రత *sub.* జాగ్రత|జాగ్రతలు. Carefulness. అతనిజాగ్రత నాకుజాగా తెలిసినది. His *carefulness*, I am well acquainted with. జాగ్రతమనిషి. A *careful* man. అజాగ్రత. *Carelessness*. అతిజాగ్రత. *Extreme carefulness*. జాగ్రతచెయ్యడం. To be *careful*; to take care; జాగ్రతగా. *Carefully*. మహాజాగ్రతగానడుచుకుంటూవున్నాడు. He conducts himself very *carefully*.

జాగా *sub.* జాగా|జాగాలు. A place.

జాగీరు *sub.* జాగీరు|జాగీరులు. A Revenue term, signifying *Free gift land*.

జాగు *sub.* జాగు|జాగులు. Delay. జాగుచెయ్యడం. To make delay.

జాబికాయ *sub.* జాబికాయ|జాబికాయలు. Nutmeg.

జాడ *sub.* జాడ|జాడలు. Haunt; place of resort. అతనుయెక్కడికోయ నాలో అతనిజాడ నేనుయెరగను. I do not know where he is gone to, or where his *place of resort* is. ఆకొండమీద పెద్దపులులువున్న జాడ నాకు తెలిసినది. I know that hill to be the *haunt* of Royal Tigers.

జాతకం *sub.* జాతకపు|జాతకములు. A register of birth; which is in fact a *horoscope*; in the manner they are executed in India, This being attended with trouble and expense, hence follows the ignorance of most Natives of India as to their age.

జాతి *sub.* జాతి|జాతులు. Caste; tribe. బ్రాహ్మణజాతి. *Braminy caste*.

జాతి నాడు. A general term given for *Europeans*. జాతి is the same in other respects, as కులం.

జాతియ్యం *sub.* జాతియ్యపు|జాతియ్యములు. Mode of speech; also phraseology; as applicable to some particular people or caste. యీ వాళ్ళ గాడులనేక జాతియ్యములు చెప్పుతున్నాడు. This *mimic* takes off the *technical terms* and *manner of speech*, of a number of people.

జ్ఞాపకం *sub.* జ్ఞాపకపు|జ్ఞాపకములు. Remembrance; recollection. ఆ మాట నాకు జ్ఞాపకం లేదు. I have no *recollection* of that speech. జ్ఞాపకం చెయ్యడం. To *remind* one. అక్కడికి వెళ్లుమని అతనిని జ్ఞాపకం చెయ్యి. *Remind* him of going there.

జాన *sub.* జాన|జానలు. A span. జానెడు. Item. This is considered in extent, from the thumb to the end of the little finger.

జాపత్ర *sub.* జాపత్ర, (No Plural.) Mace; a spice, so called.

జాబితా *sub.* జాబితా|జాబితాలు. A list; or, enumeration.

జాబు *sub.* జాబు|జాబులు. A letter. *vide* పుత్తరం.

జామపండు *sub.* జామపండు|జామపండ్లు. The guava fruit. జామ చెట్టు.

The guava tree.

జామీను *sub.* జామీను|జామీనులు. Security.

జారడం *v. n.* జారుతూ|జారి. To slide; to slip. నా కాలులు రకలో జారి నది. My foot *slipped* on account of the mud. చెయ్యి జారడం. To let *fall* or *slip* from your hand.

జారత్వం *sub.* జారత్వపు|జారత్వములు. Incontinence; slipperiness.

జారుడు *sub.* జారుని|జారులు. A libertine; a debauched character.

జాలరు *sub.* జాలరు|జాలరులు. Net-work; fringe. జాలరుకన్న. The *mesh*; (literally, the *eye*) of a net.

జాతి *sub.* జాతి|జాతులు. Pity; commiseration. అతని క్రమచూచేటప్పు డిహిమచారాజాతిపుట్టినది. When I contemplated the difficulties of that man, I felt great *compassion* for him.

జాతి *sub.* జాతి|జాతులు. A small net or purse.

జాన *sub.* జాన|జానలు. A drink; so called by the Natives of India, made of rice or wheat boiled down to a liquid.

జాహిరు *sub.* జాహిరు|జాహిరు. A representation. జాహిరుచెయ్యడం. To represent. మీదిత్తానకుయీసంకరిజాహిరుచేసినాను. I have ob-
truded this circumstance on your mind.

జిగట *sub.* జిగట|జిగటలు. Paste or gum. vide జిగురు.

జిగ *adj.* Strong. జిగపని. Substantial work.

జిగురు *sub.* జిగురు|జిగురులు. Paste or gum. జిగురురాయడం. To rub paste.

జినస్సు *sub.* జినస్సు|జినస్సులు. A thing; an article. అమ్మివేసినజినస్సు. articles for sale.

జిరాయతి *sub.* జిరాయతి|జిరాయతులు. A Revenue term, signifying the cultivation. జిరాయతిభూమి. Land under cultivation; also, Circar land.

జిరిగింజ *sub.* జిరిగింజ|జిరిగింజలు. The marking nut.

జితం *sub.* జితం|జితాలు. Pay. నెలజితం. Monthly pay.

జిను *sub.* జిను|జినులు. A saddle.

జీర *sub.* జీర|జీరలు. A crack; a flaw. ఆవజ్రంలోజీరవున్నది. There is a flaw in that diamond.

జీలకర్ర *sub.* జీలకర్ర. (No Plural.) Cumin seed, కుసాలాలోజీలకర్ర తెచ్చించు. Get some Cumin seed to mix with the Curry stuff. నల్లజీలకర్ర. Black Cumin seed.

జీవనం *sub.* జీవనపు జీవనములు. Life; means of subsistence. మానొరయ్యగారే నందున నా జీవనం పోయినది. My master not being here, I have lost my means of subsistence.

జీవం *sub.* జీవపు జీవములు. The soul.

జీవించడం *v. a.* జీవింస్తూ జీవించి. To subsist; to exist.

జుట్టు *sub.* జుట్టు|జుట్టు. A name given to the tuft of hair, which the Natives keep on the top of their heads. జుట్టుముది. The knot of the hair, in which this tuft is always tied.

జున్ను *sub.* జున్ను|జున్నులు. Cheese.

జులం *sub.* జులం|జులములు. Force; oppression. జులంచెయ్యడం. To oppress; to distress. అతను జులం చేసి నా దగ్గర కా నా సొమ్మును పుచ్చుకున్నాడు.

By dint of oppression, he has extorted a great sum of money from me.

జులుమానా *sub.* జులుమానా|జులుమానాలు. A fine; a forfeiture.

జువ్వీ చెట్టు *sub.* జువ్వీ చెట్టు|జువ్వీ చెట్టు. The joozy tree; it resembles the *Banian tree*.

జూజం *sub.* జూజపు|జూజములు. Play, or gambling; gaming. అతను పనికి మూలిన వాడుకనకయెప్పు టికి జూజం అడుతాడు. He is a good for nothing fellow, forever engaged in gambling. జూజనాడు. A gambler. జూజం. Item.

జెడ్డ *sub.* జెడ్డ|జెడ్డలు. A small branch. The mark made to Gentoo letters, to shew the emphasis, is also called *jedda*. అచెట్టు కొమ్మకు చాలా జెడ్డలు పడినవి. The bough of that tree has thrown out a number of smaller branches.

జేరి *sub.* జేరి|జేర్లు. The Centipede; a reptile with many legs.

జేకండు *sub.* జేకండు|జేకండులు. A round flat plate made of mixed metal, which the Natives of India beat at their religious festivals.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. Red Earth ; which the Natives of India commonly rub on their houses ; both inside and outside.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. A partioular caste of weavers, so called in India. The word శ్రీమం, is commonly used శ్రీమం Item.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. The pocket of a vest.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. One of the Gentoo months, nearly answering to the month of june.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. The jonna grain ; commonly termed jonnaloo. శ్రీమం శ్రీమం. Jonnaloo crop. మొక్కజొన్న. Mocca-jonnaloo.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. To pacify ; To pat children to make them quiet. బిల్లయేడున్ను పట్టినట్టివాడు. As the child was crying, they patted it to make it quiet.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. A Vagrant or vagabond ; properly speaking, a beggar.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. A Pair చెప్పులపాదు. A Pair of slippers or shoes.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. Force ; compulsion.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. The Dogfly. It also sticks to cattle.

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. Purpose ; business ; intention ; design. అశనితో లిసికుయేడు. What business have you with him ? నాజోలికరావట్టు. Don't meddle in my concerns. Vulgarly ; mind your own business !

శ్రీమం *sub* శ్రీమం|శ్రీమం. This means, the *alek* which beggars carry with them, for receiving the rice or other things given to them.

ఝంఠారం *sub.* ఝంఠారఠ్రఠ్రఝంఠారములు. *Gesticulation*, in testimony of anger; also, a buzzing or humming. రాజుకు కోపం వచ్చిన దిక్షనరణ తను ఝంఠారాలు చాలా చేస్తూ వున్నాడు. The Rajah having put himself in a passion, makes a vast number of *angry gesticulations*. కుమ్మేతల ఝంఠారం. The humming noise of beetles. Hack

ఝాము *sub.* ఝాముఠ్రఝాములు. This is the name of a part of Gen-
too time, considered a quarter of the day or night; that is, seven and
a half *gurries* of their time. ఝామురాత్రి. The *first quarter* of the
night. రెండుఝాములరాత్రి. *Two quarters* of the night; that is,
about *midnight*; మూడుఝాములరాత్రి. *Three quarters* of the night;
that is, about *three o'clock* in the morning. తెల్లనారఝాము. *Day
break*. This word ought to be written ఝాము.

ఝాలు *sub.* ఝాలుఠ్రఝాలు. Covering for a Horse; called *jool* in India:

టక్కు *sub.* టక్కు/టక్కులు. Deceit; dissimulation; hypocrisy. అతను నన్ను టక్కు చేసి నా పద్దవదివర హాలువుచ్చుకున్నాడు. He obtained ten Pagodas from me, by *deceitful* means:

టంకం *sub.* టంకం/టంకములు. A *Tunkum*; that is, an imaginary valuation of money, equal to sixteen Dubs or four fanams. Also a stone cutter's *chissel*, or *tool*; with which he models or graves.

టంకపాల *sub.* టంకపాల/టంకపాలు. A mint. N.B. The word *Tunka* was, anciently, the name of a coin current in India; and the Rupee is called so at this day, in the Woddia language.

టప్పా *sub.* టప్పా/టప్పాలు. The Post; generally called *Tappal*, in India. This is established in India by runners, from stage to stage; which are commonly eight or ten miles distant from each other. టప్పానం బ్రతు.

A *Tappal* peon or runner. టప్పామీద పంపించడం. To send by the *Tappal*. టప్పాకి *sub.* టప్పాకి/టప్పాకులు. A sort of cracker; made up of a small piece of cadjan leaf, in which the powder is compressed, and let off from the hand. చీనాచుప్పాకి. A China cracker.

టలాయించడం *v. n.* టలాయించు/టలాయించి. To delay; to put off. నూ జూమియ్యక టలాయించుచున్నాడు. He *delays* paying my balance and *puts me off*. నేను అడిగిన మాటలకు జవాబులు యిక్కడ రోజురోజు టలాయించుచున్నాడు. He *defers* from day to day, replying to my questions; vide జరపడం.

టాకు *sub.* టాకు/టాకులు. A ring; generally made with a flat rim, as a guard to more valuable. వజ్ర పుత్రం గరం పదిపోగుండా అతను టాకు పెట్టుకుంటూవున్నాడు. He puts on a *Taakeo*, or flat-rimmed ring, to prevent

his diamond ring from falling off. This word also means the *point* or *end* of a *pen*.

టిక sub. టిక|టికలు. Inoculation ; also, the small pox, by inoculation.

టిక పెయ్యడం. To *inoculate*. vide మకుచికం.

టూకి sub. టూకి|టూకిలు. An abstract ; the contents. అభిప్రాయం టూకి
ప్రాసాదమనునది. Write down the *contents* of that letter and bring it
to me.

టెంక sub. టెంక|టెంకలు. The stone of any fruit. మామిడికాయ టెంక.

The *stone* of the Mango fruit:

టెంకాయ sub. టెంకాయ|టెంకాయలు. The coconut. vide కొబ్బరికాయ.

టేకిదాచ sub. టేకిదాచ|టేకిదాచలు. The name of a fish resembling the
scate.

టేకుచెట్టు sub. టేకుచెట్టు|టేకుచెట్టు. The teak tree.

టోపి sub. టోపి|టోపిలు. A cap used by the Natives of India as an un-
dress, made of linen, and sometimes quilted.

తానా *sub.* తానా|తానాలు. The head place of a district. ఆరాజ్యే
 పూర్వోతానా చేసినాడు. In what village has that Rajah fixed his
Tannah. తానాదారుడు. The *head Revenue manager* of a district.

తావు *sub.* తావు|తావులు. A place of residence; a resort. అభిమానితో
 గుయిప్పుడుయెక్కడవున్నారో వారి తావు తెలిసినదికాదు. Where can I say
 those plunderers are just now, when I am ignorant of their place of
resort.

రికానా *sub.* రికానా|రికానాలు. Place of resort.

తట్ట sub. తట్ట|తట్టలు. A small rude instrument, on the principle of a drum; held by the left hand and struck by the fingers of the right.

దప్పు sub. దప్పు|దప్పులు. A large noisy species of drum, made like the *tamburine*, but without gingles; and beat with a thin stick, incessantly, at marriages and other festivals of the Natives of all castes in India. దప్పువాయించడం. To beat the *dappeo*.

దబ్బ sub. దబ్బ|దబ్బలు. A pouch. తుపాకిదబ్బ. A *gun pouch*. కోటా-లదబ్బ. A *cartridge box*.

దబ్బీ sub. దబ్బీ|దబ్బీలు. A small box. vide భరితే.

దబ్బ sub. దబ్బ|దబ్బలు. A dub, or twenty cash. దబ్బలుదబ్బదం. A figurative way of telling a man that he tells falsehoods, and deceives you. మహాదబ్బలుదబ్బతున్నావు. You seem to tell me a parcel of complete lies! దబ్బXలవాడు is generally spoken of a *rich man*, a *man worth dubs*.

దాకు sub. దాకు|దాకులు. A mark.

దాలు sub. దాలు|దాలు, A shield.

దిక్రీ sub. దిక్రీ|దిక్రీలు. Decree, or decision in Court.

దెక్క sub. దెక్క|దెక్కలు. A hoof. సుర్రపుదెక్క. A horse's hoof. యెడ్డుదెక్క. A bullock's hoof.

దెఫ్దాదాంటు sub. దెఫ్దాదాంటు|దెఫ్దాదాంటు. Defendant; term in the Courts.

దెబ్బ adv. Seventy. దెబ్బయ్యోది. The seventieth.

దేX sub. దేX|దేXలు. A hawk. దేXవేట. Hawking.

దేరా sub. దేరా|దేరాలు. A tent. దేరావయ్యడం or ఖదాయించడం. To pitch a tent.

దొక్క *sub.* దొక్క|దొక్కలు. The side of the belly. The outward covering of the cocoanut.

దొంక *sub.* దొంక|దొంకలు. A bush. యిదికుంచిషి సారుజా గాదొంకలువిస్తా రంపున్న విచపులబల్లులుకొజులుంన్నపుండవచ్చును. This is a nice sporting country, there are plenty of *bushes* and there must be Hares and Partridges.

దొలదం *v.n.* దొలదూ|దొలి. To tumble over; to trundle. ఆకునిష్టి మంచంమీదనుంచిదొలికిందపడ్డాడు. That man turning over in his bed, has *tumbled* off. టరం గెలుండుకిందవదిదొలి పోతూవున్నది. A shot has lit here and is *rolling* on.

దొగడం *v. a.* దొగడూ|దొగి. To grub; to root up. The manner in which they get grass in India, which is always taken up by the roots; and is given to Horses in this state, as we give hay at home.

దొలి *sub.* దొలి|దొలీలు. A dooly. వీధి చౌరూ.

దొలు *sub.* దొలు|దొల్లు. A kind of barbarous Instrument made with parch- ment fixed on a broad hoop, beat violently and incessantly with a short stick, at festivals and marriages in India; and certainly in the Native term, makes a most *doleful* sort of musick.

దొలు *sub.* దొలు|దొల్లు. A Revenue term, implying the *dowl* or *estimate* of the Revenue. This word is also adopted, in the original Hindostanny meaning, for *manner* or *appearance*. అతనిదొలుకాశువున్నది. He is a man of a good *appearance*.

తగ్గడం *v. n.* తగ్గుతూ|తగ్గి. To move with grace, or with an air; such as in dancing.

తకాబి *sub.* తకాబి|తకాబిలు. A Revenue term, meaning an *advance* for cultivation.

తక్కు *sub.* తక్కు|తక్కులు. A graceful and tricky movement, as a girl in dancing.

తక్కువ *adj.* Short of; less. నాజీవంతక్కువలయినది. My pay is become *less*. యోక్తువతక్కువమాటలు. *Contradictory words.* తక్కువగా. *Inferiorly.* తక్కువ చేయడం. To reduce; to diminish.

తక్కువ *sub.* తక్కువ|తక్కువలు. Large scales. కోమటితక్కువలు. A Banian's scales. తగడం *v. n.* తగుతూ|తగా. To be suitable, or becoming. యీలాగుచేయడం నీకుతగదు. It does not *become* you, to act in this manner.

తగరం *sub.* తగరపు|తగరాలు. Tin.

తగలడం *v. n.* తగులుతూ|తగిలి. To hit; to come in contact. గుండ్లుతగలడం.

To be wounded by a shot. వరుకుతగలడం. To be wounded by the cut of a sword. రాయితగలడం. To be *hit* by a stone. వెంటతగలడం. To pursue. అతనుపారిపోతూవుండగా నేను వెంటతగిలినాను. As he was in the act of running away, I pursued him. దెబ్బలుతగలడం. To be flogged or beat. దండుతగలడం. To be oppressed. రోగంతగలడం. To get disordered.

తగలచడం *v. p.* తగలచదురూ|తగలచది. To be burnt. ఆదివితగలచుతూ వున్నది. That jungle is *burning*.

తగలపెట్టడం *v. a.* తగలపెట్టుతూ|తగలపెట్టి. To burn; to set fire to. ధిశూరిఖోలు-అశూరవర్తిగారతగలపెట్టినారు. The plunderers have completely *burnt down* that village. తగలపెట్టడం. Item.

తనాదా *sub.* తనాదా|తనాదాలు. A claim; a suit. అతనికితనాదా మైనా తనాదావున్నదా. Is there any suit between you and him? తనాదాదారుడు.

A claimant. తనాదాచెయ్యడం. To prefer a claim.

తగినట్టు *adj.* Suitable; proper; becoming. అతనికితగినట్టువిసుకూసంచేసినాడు. He made him a suitable present. తగినట్టుగా. Suitably. అపనిలో అతనికితగినట్టుగా నెజరిగినది. Things fell out very suitably to him, in that affair.

తగ్గించడం *v. a.* తగ్గించు|తగ్గించి. To decrease; To diminish, vide తగ్గుత.

తగ్గింపు *sub.* తగ్గింపు|తగ్గింపులు. A reduction; a diminution.

తగువరి *sub.* తగువరి|తగువలం. An arbitrator, అతగువలంలో వకదులం చంపిన్నాడని అనుకుంటారు. It is said one of those arbitrators has received a bribe. There are Natives in every town, who make the business of arbitration their trade; they live on bribery.

తగుపు *sub.* తగుపు|తగుపులు. Arbitration. యీ తగుపు అతనికి సమాధానం లేదు.

He does not agree to this arbitration. A favourite tribunal amongst the Natives, from the facility of bribery, and the instability of its decisions, as heretofore constituted.

తట్ట *sub.* తట్ట|తట్టలు Basket; they are round, and used for carrying articles as a load.

తట్టు *sub.* తట్టు|తట్టు. A small degenerate breed of horses in India, usually called *Tattoo*. తట్టు. It means also, a side, or direction. యీ తట్టు. This side. అతట్టు. That side. యీ తట్టు నవస్తున్నారు. They are coming in this direction, వాడతట్టు. The deck of a ship.

తడ *sub.* తడ|తడలు. Confusion, or trouble in speech or writing. తడవతడం

To be *confused* in speech. అరమకూట్లా చెటవ్వుడుకుహారదవడుకాడు.

That man has a very *confused* manner of speaking.

శడక *sub.* శడక|శడకలు. The name of the *straw doors*, to the huts of the poor people in India; made up of wicker work or bamboos. శడక is also the name given to *frames* made of *bamboo* stuffed with loose grass, and put up against the doors of Gentlemen's houses in India, in the land-wind season; which, being watered, produce a cold damp air.

These are usually called *talties*.

శడకుచం *v. a.* శడువుకూ|శదిట To wet; to moisten. యొనట్టమీరువు. Moist-
ten that cloth.

శడవడం *v. a.* శడువుకూ|శదివి. To search, or feel for. అనుద్దినాడుశవయిం
టికిపల్లడానకుకోవ తెలియక శడువుకూ వెళ్లుకున్నాడు. That blind man, not
knowing the road, keeps *feeling* his way to get to his own house.

శది *sub.* శది|శల్లి. Wetness, or a wetting; also, a flooding. అనట్టలశదియిం
కాపోయినదికాదు. A *wetness* still remains in those clothes. శదినట్టలు:
Wet cloths.

శదియుడం *v. n.* శడున్నా|శదిసి. To be wet. శర్షంలో నానట్టలుశదిసినవి. My
clothes have got *wet*, in that shower of rain.

శడువు *sub.* శడువు|శడువులు. A wetting; or, any thing got wet. ఛాన్యపుత
డువులు. Grain got *wet*.

శడువు *sub.* శడువు|శడువులు. Delay. శడువుచెయ్యడం. To delay.

శడువుక్లాదడం *v. a.* శడువుక్లాదుకూ|శడువుక్లాది. To seek out, or search for.

శణగం *sub.* శణగపు|శణగములు. A leathern bag carried on bullocks to
hold water; generally attached to the troops in India. *Puckaaly bags*;
is the usual name given to them.

తదివచ్చు *adj.* Remainder. తదివచ్చువస్తువులుతీసుకునిరా. Bring the remainder of the things here. తదివచ్చురూపాయలుయెక్కడవున్నవి. Where are the rest of the Rupees.

తన *pro.* His; his own; itself. రాముడుతనయిల్లుబాగుచేయించుకొన్నాడు. Raamadoo is repairing *his own* house. లోకులసొమ్ముతనసొమ్ములాగేవిచారించును. He considers the property of other people, as *his own*.

తనభా *sub.* తనభాతనభాలు. Assignment. నాదాకినిసురించిలివ్వఁగఁగొనిమిడితనభావ్రాసియిచ్చినాడు. He gave me a *tanakah* (or assignment) upon that village, for my balance.

తన్నడం *v. a.* తన్నుతూతన్ని. To kick. మనిషితన్నడం. To kick, a man. సుత్రంతన్నడం. To kick; as a horse.

తనికే *sub.* తనికేతనికీలు. A Revenue term, signifying the examination; or comparison of an account. తనికేచెయ్యడం. To examine.

తన్ను *sub.* తన్నుతన్నులు. A kick.

తంటా *sub.* తంటాతంటాలు. Difficulty; trouble. ఆతనికేమహాకష్టతంటావచ్చునన్నది. He has got into uncommon difficulty.

తండ్రి *sub.* తండ్రితండ్రిలు. A father. చిన్నతండ్రి. A father's younger brother. పెద్దతండ్రి. A father's elder brother.

తంత్రిం *sub.* తంత్రితంత్రిములు. An intrigue; a plot. తంత్రించెయ్యడం. To intrigue.

తప్ప *adv.* Except; unless; without. మీరుతప్ప. Without you. According to Idiom. తప్పకాయ. Fruit without a heart; such as a nut, without kernel.

తప్పుడం *v. a.* తప్పుతూతప్పి. To err; to mistake; to fail; to miss. అతను కూడడంలోతప్పినాడు. He has made a mistake in casting up the ac-

count. అతనుకొలుతట్ట నావద్దరా ముయ్యెళ్ళవచ్చుకున్నాడు. He has *failed* in the terms of his Cowle and increased his demand upon me. నాకురి తట్టినది. I have *missed* my aim; literally, *my aim has missed*. దారి తప్పుదం. To *miss* the road.

తట్టించడం చ. a. తట్టించు|తట్టించి. To *extricate*; to cause to escape; or avoid. అతనికీడుపద్రువల తగుండాతట్టించినాడు. He *extricated* him from danger.

తట్టించుకోవడం చ. a. తట్టించుకుంటూ|తట్టించుకుని. To *escape*. ఆకల్తినడు కుతలకుండాతట్టించుకున్నాడు. He *avoided* the cut of the sword, so that it should not touch him.

తప్పు sub. తప్పు|తప్పులు. *Mistake*; *error*; *fault*; *crime*. వ్రాతపోతప్పు. *Error in writing*. నడవడిలో తప్పులు. *Crimes or faulty actions*. అతనుడుంచివాదో కానియూపనిమా త్రంతప్పుచేసినాడు. Though he be a good man, yet, in this transaction, he did wrong.

తప్పుకోవడం చ. a. తప్పుకుంటూ|తప్పుకుని. To *escape*; to *avoid*; to *dodge*.

(6) తఫావతు sub. తఫావతు|తఫావతులు. A *difference*; a *mistake*; a *fault*; an *error*. నేనుయూపనిలోయేమైనాతఫావతుచేశానను కాయవద్దు. If I have done any *thing wrong* in this business, then do not forgive me!

తఫిరకు sub. తఫిరకు|తఫిరకులు. A Revenue term, signifying a *separate assessment* upon each species of the Revenue. తఫిరకు. Also means an *unjustifiable exaction*, beyond the regular assessment. తఫిరకుచేయడం. To *make exactions*. జమీదార్లుకట్టూలుకెత్తునుమనిర హతులమీదతఫిరకుచేసినచాలా హంసామాచేస్తున్నారు. The Zemindars are *making exactions* upon the Ryots, and causing them great vexation.

తఫిలేలు *sub.* తఫిలేలు|తఫిలేల్లు. A Revenue term, meaning the *particulars* of an account. తెళ్ళపడిలేలు. Item.

తవికు *sub.* తవికు|తవికులు. A salver; a waiter; తవికుతోతమలపాకులుతీసుకునిరా. Bring the beetle on the *salver*.

తవేలా *sub.* తవేలా|తవేలాలు. A stable.

తమలపాకు *sub.* తమలపాకు|తమలపాకులు. A beetle leaf. తమలపాకులచెట్టు or తీగ. The *beetle* tree or *oreeper*. ~~కలము~~ a tree called the అవిక చెట్టు which grows very straight and slender, planted near it; round ~~which~~ the beetle ^{creeper} tree twines, and ~~by which it is supported~~.

తమాషా *sub.* తమాషా|తమాషాలు. A show; pageantry; any thing *curious* or handsome. తమాషామాటలు. *Uncommon* words. అట్టచెక్కిమీడిట్టుమహాతమాషాగావున్నది. The tuft on that bird's head is very *curious*.

తమ్ముడు *sub.* తమ్ముడి|తమ్ములు. A younger brother.

తంబురా *sub.* తంబురా|తంబురాలు. The name of an *Instrument* resembling the *guitar*, having five strings of wire; and is played upon much in the same way.

తంబోలీ *sub.* తంబోలీ|తంబోలీలు. A beetle concern, or rent; also, the *renter* or *seller*.

తయారు *sub.* తయారి|తయారులు. Readiness. తయారుకావడం. To be in *readiness*. మీరుసవారీ వెళ్లడానకు గుర్రం తయారు అయివున్నది. The horse is *ready* for you to ride.

తరగడం *v.n.* తరుకుతూ|తరిగి. To waste; to diminish in quantity. ధాన్యం తరిగినది. The grain has wasted. When a Verb Active, it means, to cut vegetables or other provisions.

తరగ *sub.* తరగతి|తరగతులు. Order; rank; difference of quality. అట్లే నూయినట్టినూచాలాతరగతివున్నది. There is a great difference in the quality of these two cloths. అతనికి నామాచాలాతరగతివున్నది. There is a great difference in the rank of us two. ముత్యాలుతరగతిచొప్పున హారంలోనుచ్చు. String the Pearls in that Necklace, according to their size and quality.

తరచడం *v. s.* తరుచుతూ|తరిచి. To agitate, as in churning; to search and examine, as a witness; to investigate. తెల్లతరచడం. To examine accounts.

తర్జుమా *sub.* తర్జుమా|తర్జుమాలు. Translation. తర్జుమాచెయ్యడం. To translate.

తరద్దూడు *sub.* తరద్దూడు|తరద్దూడులు. A Revenue term, signifying *dutification*.

తరపు *sub.* తరపు|తరపులు. Towards; side. ఏయిటాభూభోమప్పరితరపునవున్నావు. Whom do you belong to, in this Town? యీతరపువస్తారు. They are coming to this side.

తరం *sub.* తరపు|తరములు. Generation or life time. వారికిమామామూడే తరాలుగడిచినవి. Three generations have intervened, between that man and me.

తరంగం *sub.* తరంగపు|తరంగాలు. Wave; surge. సముద్రపుతరంగాలుచుహి పదిశావున్నవి. The waves of the Sea are very high.

తరవాణి *sub.* తరవాణి|తరవాణులు. A kind of drink made of diluted rice, sour and thin, which the poorer sort of Natives drink.

తరవారు *sub.* తరవారు|తరవారులు. A sword. తలవారు. Ham.

తరహా *sub.* తరహా|తరహాలు. Method; manner; మిఠుహాటియీతరహా ను చేయించండి. Let the Palankeen be done after this manner.

తరాణ *sub.* తరాణతరాణలు. Large scales. *vide* తరణ.

తర్కించడం *v. a.* తర్కించుట/తర్కించుచి. To argue; to declaim. అతను ప్రతిమాటకు తర్కించుచున్నాడు. He has an argument to propose, for every word.

తరుగు *sub.* తరుగుతరుగులు. Wastage; deficiency. గిరివాసి కంపానుకు తరుగునష్టం చాలా దినములునుండి కలుగుచున్నందున విస్తరించి తరుగుచున్నది. The Company's grain has suffered great wastage, by being kept so long a time in store.

తరుచు *adj.* Superfluous; redundant; repeated. తరుచు రాక. A repetition of visits. తరుచు మాటలు. A repetition of words or redundancy of speech. నీవు తరుచు మాటలు అడుతావు. Your words are full of repetitions. తరుచు పట్టు. Close weave cloth. తరుచుగా. Repeatedly; often; redundantly. మాయింట్లో తరుచుగా వస్తువుంటాడు. He is repeatedly coming to my house.

తరువాత *adv.* Afterwards; after. ఆ తరువాత. After that. అటువలెనా. Item.

తల *sub.* తల/తలులు. A head. మనిషి తల. A human head. పశువులకు తలులు. The heads of cattle, horses and generally of all others. తలకాయ. Item. తలకడ. A pillow.

తలచడం *v. a.* తలుచుట/తలచుచి. To remember; to recollect. మొన్నటిరోజున వాస్తవికతను తలచుచున్నాను. The other day, my friend was brought to my recollection.

తలచు *sub.* తలచుతలచులు. Inquiry or search. తలచుచేయడం. To inquire. ఆ పట్టును నిమిత్తం వాతలచుచేస్తున్నాను. I am making a particular search for that thing.

తల్లి *sub.* తల్లి/తల్లులు. A mother. చినతల్లి. A mother's younger sister, and

the your father's brother's wife. 399. Your aunt or your mother's
elder sister.

కలుపును, కలుపుకలుపులు. A door. కలుపునొక్కం. To open the door.
కలుపునొక్కం. To shut the door.

త్వర sub. త్వర|త్వరలు. Quickness; haste; hurry. త్వర పడవం. To be
 in a hurry. ఏమి త్వర పడవం. Don't be in a hurry! త్వర గా. Hastily;
 quickly. ఏమి త్వర! వెళ్ళు మరియు త్వర గా. Go there and return quickly
 again.

ᑭᑦ ᑭᑦ ᑭᑦ ᑭᑦ ᑭᑦ. A measurement; equal to half a manikka.

తవ్వడం చ.ః తవ్వఁజూ-తవ్వ. To dig. భూ-మితవ్వడం. To dig the earth.

చెరువును దొంగ. To dig a mine. చెరువును దొంగ. To dig a tank.

ತವುದು ಸು. ತವು. (No Plural.) Made from rice, or from wheat, and
bruised or beat down for use. It is given to cows in India, to enrich the
milk; and also, to fowls; and is commonly called *towr*.

కష్టము గలది. కష్టము/కష్టములు. A Revenue term, applied to the *final settlement* of the Dowl, or *appraisement* of the Revenue.

తహశీలు నుడి తహశీలు/తహశీలు. A Revenue term, signifying the *collec-*
tions. తహశీలుచేయ్యడం. To make *collections.* తహశీలుదారుడు. The
 'person employed to *collect* the Revenue.'

తల్లి మఱి. తల్లివల్లులు. Force; incursion; invasion. తురకలవల్లుల నాధు-
రంజుక నావాయనది. A great deal of my property was lost, in the Mo-
guk invasion.

5415 and 5416. Entro; brighten. 5415. The lustre
of a diamond. It applies to the differentialials, and to a looking-glass,
but not to the sun's brightness.

తబ్బుకునదం. వ. గ. తబ్బుకుంటూ తబ్బుకుని. To shine, to glitter. Applied like the Substantive, అట్టి వెయిదీవాలవలెను తబ్బుకున్నది. That woman shines as bright as a thousand lamps.

తక్షణం adv. Instantly. యీపుత్తర్లచూచినతక్షణంరా. When you see this letter, you must instantly come here.

తాకట్టు sub. తాకట్టు|తాకట్టు. Mortgage; pawn. అన్నతప్రములు లేకనాలు తాకట్టు పెట్టినాను. Being without victuals or clothes, I have pawned my joys.

తాకడం v. a. తాకుచూ|తాకి. To touch. వన్న తాకవట్టు. Don't touch me.

తాకిదు sub. తాకిదు|తాకిదులు. An order; an injunction.

తాగడం v. a. తాగుచూ|తాగి. To drink. అతనుమహాతాగుతాగు. That man is a great drinker.

తాచుపాము sub. తాచుపాము|తాచుపాములు. The name of the snake, usually called the *Cobra de capella* or hooded-snake; whose bite is known to be so fatal. The female is the largest and most dangerous; as is the nature of all the snake kind.

తాల్లి sub. తాల్లి|తాల్లి. A palmira tree. తాల్లిచెట్టు. Item, యావేళ్లపదితాల్లికోట్టనాదు. They have cut down ten palmira trees to day. తాల్లిఅకు. The palmira or cadjan leaf; on which the old Gentoo and Shanerit writings are preserved; and on which the accounts in villages and by dealers are kept. తాల్లికల్లు. *Palmira calloo* or *toddy*. తాది or కల్లునయ్యడం. To draw calloo or toddy.

తాడు sub. తాడి|తాడ్లు. A rope. పెద్దతాడ్లుచిన్నతాడ్లుకూడావీసుకునితా. Bring both small and big ropes along with you. తానకితాడు. A match for fire-arms.

తాత *sub.* తాత|తాతలు. A grand father.

తాతమ్మ *sub.* తాతమ్మ|తాతమ్మలు. A grand mother.

తాత్పర్యం *sub.* తాత్పర్యపు|తాత్పర్యములు. Opinion. అతనితాత్పర్యం నాకు కలిపిందేదు. I do not concur in *opinion* with him.

తాను *pro.* He; himself. యీచనితానుచేసినాననిచెప్పినాడు. He said that he *himself* did this business.

తాపం *sub.* తాపపు|తాపములు. Heat; inflammation. నీవునీదమరదపునం చివల్లుతాపంచేక్కిది. The boil on my back has produced great *heat* in my body.

తాపి *sub.* తాపి|తాపిలు. A bricklayer's trowel. తాపిమేద్ర: A head bricklayer.

తావిందు *sub.* తావిందు|తావిందులు. A species of petticoat; chiefly worn by the dancing women, and by the Raama caste and Mussulman women of India. It is not uncommon to all the other castes.

తామర *sub.* తామర|తామరలు. The Ring-worm. అతనినీపుమీదతామర లేచినది. A ring-worm has broke out upon his back. తామరపువ్వు. The name of a flower, that shoots up from the bottom of Lakes and Tanks; probably the *Lotus* or *Nymphaea*.

తాంబూలం *sub.* తాంబూలపు|తాంబూలములు. The whole apparatus of beetle; that is, the leaf, the nut, the *chunam* and the *spicery* in the manner the Natives of India take it, తాంబూలంబెయ్యడం or వేసుకోవడం. To take beetle.

తాంబేలు *sub.* తాంబేటి|తాంబేళ్లు. A turtle; that is, the *Sea-turtle*.

త్యాగం *sub.* త్యాగపు|త్యాగములు. A resignation of property. త్యాగంబెయ్యడం. To abdicate, or renounce. అతనుసొమ్మునుహాత్యాగంచేస్తూవున్నాడం.

He *resigns* a great deal of wealth. అతడు తన పుణ్యమును వదులుచు కత్తుకొని
 గొడవేసినాడు. He has *completely renounced* every observance of his
 caste.

తాయత్తు *sub.* తాయత్తు|తాయత్తులు. An amulet; a charm or spell. నామె
 చుట్టోరవకొనకుతాయత్తులు వుట్టించుక రెను. The *amulets* must be fixed
 to the ring round my neck. మంత్రపుతాయత్తు. The *charms* of the sun-
 trum.

త్రాణ *sub.* త్రాణ|త్రాణలు. Ability; capacity. త్రాణులవాడు. A
 man of *ability*.

త్రాసు *sub.* త్రాసు|త్రాసులు. Small scales; such as Apothecaries,
 money dealers, or small sale-people use.

తారదం *l. n.* తారుచూ|తారీ. To move about, in a busy officious manner.
 తారాజుచ్చ *sub.* తారాజుచ్చ|తారాజుచ్చలు. A rocket; a description of
 fire-works.

తారీ ఖు *sub.* తారీ ఖు|తారీ ఖులు. Date; time. మొన్నటితారీ ఖుకూ ఖుకు
 జ్జపందను. The day before yesterday was dated Manghashudda the fifth.

తాలూకా *sub.* తాలూకా|తాలూకాలు. A district.

తాలూకు *adv.* Belonging to. యీవస్తువునాతాలూకుది. This is a thing
 belonging to me. అతనితాలూకునవుడు. A servant *belonging* to him.

తావళం *sub.* తావళం|తావళములు. A ring, worn by the Male natives of
 India round the neck; made of gold or silver, and sometimes of a
 silken twist strung with coral beads. జపతావళం. Praying beads.

తావడం *l. n.* తావుచూ|తావీ. To wait; to stop. యీవేళకుతావడం రేపునీ
 గీ మోడలు పెట్టుదాము. Let us *wait* now, and to-morrow we will begin
 again.

తాళం *sub.* తాళపు|తాళములు. A lock; a cymbal. This word is also commonly used for key; but తాళంచెయ్యి or చెవి is the correct word for it. తాళాలుబ్రేసుకునిరా. Bring me the keys or cymbals. తాళంచెవులుబ్రేసుకునిరా. Bring the keys, తాళంబెయ్యడం. To shut a lock. తాళం తెయ్యడం. To open a lock. తాళాలుచాటుచడం. To strike the cymbals. In this sense, the word is an adoption from the Shanscrit. They have a large kind used at the Pagodas, without nautching; and there are smaller ones, for the nautching girls to dance by. Those at the Pagodas are called కయితాళం. Those used for the dancing girls, are called చిత్తి తాళం.

తాళిమి *sub.* తాళిమి|తాళిములు. Patience; forbearance; resignation. అమ్మరకు హాతాళిమిచేస్తాడు నక అందరుకుట్రలుచేస్తూవుంటారు. That Gentleman shows a great deal of patience, and therefore all ranks engage in intrigues. తాళిమిలగడం or వుండడం. To be patient or to have patience.

తిట్టడం *v. a.* తిట్టుతూ|తిట్టి. To abuse. అతనుకు హాతిట్టివాడు. He was very abusive. తిట్టువాడు. An abusive man. తిట్టుతొడువి. An abusive woman. **తిట్టు** *sub.* తిట్టు|తిట్టు. Abuse. అతనితిట్టులిన్నివాడుక గలినది. The whole of his abuse fell upon me.

తిత్తి *sub.* తిత్తి|తిత్తులు. A leather bag. తొలిమిత్తి. A pair of bellows. తిత్తి also means the drone or plish pipe, formed on the principle of bag pipes, which is used at the Native nautches; in order to regulate the voices of the performers. తిత్తి in another sense, is the name for the bags, in which arrack or water is carried in India.

తినకపోవడం *v. n.* తినకపోతూ|తినకపోయి. Not to eat. కానాదినముత

నుంచి తన భోజనాన్ని వదిలి. He has *refrained from eating* for several days past.

తనగా *adv.* Straightways; directly; properly. అతని తనగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. He conducts himself *properly*. యిక్కడనుంచి యింటికి తనగా వెళ్లి. Go *straightways* from hence, to your own house. తనగా చేయడం. To act *correctly*.

తినడం *v. n.* తింటూ|తిని. To eat. అతని తిన్నంతింటూవున్నాడు. He is *eating* his victuals. దెబ్బలు తినడం. To *receive* blows, or to *get* beat. రామ్ము తినడం. To *make away* with property. తిట్లు తినడం. To *suffer* abuse. తుప్పు తినడం. To be *eat* by rust. చీడలు తినడం. To be *eat* by white ants.

తిన పడడం *v. p.* తిన పడుతూ|తిన పడి. To be *eat*.

తినిపించడం *v. a.* తినిపింప|తినిపించి. To *cause* to eat.

తిప్పుడం *v. a.* తిప్పుచూ|తిప్పు. To *turn*; to *wind*. కొంత దూరం వెళ్లితిక్కడ నుంచి పాలకీతిప్ప ముప్పున యింటికి తీసుకునివచ్చినారు. Going some distance, turning the palankeen back, they brought me home.

తిప్పి వెయ్యడం *v. a.* తిప్పి వేస్తూ|తిప్పి వేసి. To *reject*; to *return*. అక్షితి తిప్పి వెయ్యడం. To *reject* a petition. వలంబితిప్పి వెయ్యడం. To *protest* a bill.

తిమిరడం *v. n.* తిమిరుచూ|తిమిరి. To *exult*; to be *proud*.

తిమ్మిరి *sub.* తిమ్మిరి|తిమ్మిర్లు. Numbness. నా కాలు విస్తరించి కూచుండడం వారతిమ్మిరి పట్టినది. By sitting too long my leg has got *benumbed*; or, as we term it, has got *asleep*. తిమ్మిరి రోగం. The *apoplexy*.

తియ్యడం *v. a.* తీస్తూ|తీసి. To *take*; to *open*. తలుపు తియ్యడం. To *open* the door. సామూను తియ్యడం. To *take away* a thing. తాళం తియ్యడం. To *open* a lock. వెనక తియ్యడం. To *draw back*; to *hesitate*.

తమ్యని *adj.* Sweet. తమ్యనిచండ్లు. Sweet fruit.

తిరగడం *v. a.* తిరుగుతూ-తిరిగి. To turn; to go astray; to travel. నాకు యీ వేళ వైత్యంచే శీటప్పటికితలతిరిగినది. I was seized with bile to day, till my head went round. ఆమనిపియ్యెత్తదెక్కడతిరుగుతూవున్నదిఅని తెలిసినది. It is understood that person is in the habit of, here and there going astray. యితనుచాలా దేశాలుతిరిగినాడు. He has travelled over great tracts of country. నేనుయీ పనినిమిత్తంతిరుగుతూవున్నాను. I am engaged about this business. నేనుఅన్నమాటకుతిరగను. I shall not turn away from my promise. గాలితిరగడం. To change, as the wind. తలతిరగడం. To turn mad. N. B. This Verb is also used in the following manner. ప్రొద్దుతిరగడం. The sun to go down; that is, turn to the west. కుండితిరగడం. A bill to be returned, or protested. పాతదానితిరగడం. To reject paper; that is, to turn useless. మెదురుతిరగడం. To turn against one; or, to oppose.

తిరగతి *sub.* తిరగటితిరగండ్లు. A hand grinder; for grain in general. It is made of two flat stones about two feet in diameter, rough inside, the uppermost of which has a small handle, by which it is turned upon the other; the grain being thrown in through a small hole.

తిరిగి *adv.* Again. నేను తేపుతిరిగివస్తాను. I shall come again to-morrow.

తిరుగ *adv.* Repeated; over again. తిరుగ చెయ్యడం. To repeat or do over again. ఆ పనితిరుగ చేయించు. Do that business over again. తిరుగ పెయ్యడం. To turn over; also to overturn. ఆమెకు రెండో గాదం తిరుగ వేసి చూస్తే యీ మాటల గ పడుతున్నది. If you turn over the second leaf of the book, that word will appear.

తరుకుడు *sub.* తరుకుడు/తరుకులు. A screw. తరుకుడుమాటలు. *Round about words.*

తివాళి *sub.* తివాళి/తివాళిలు. A carpet;

తీర *sub.* తీర/తీరాలు. A tendril; also the string of a musical instrument. ఆ చెట్టుకానా తీరాలు నేనెత్తెనన్నది. That tree shoots forth a great number of tendrils. సారంగాతీరాలు. The strings of a Saarangah; a musical instrument, so called. పెదతీర. This is the name given to a necklace, generally made of a flat band of gold, worn by women.

తిరువడిట్ట *sub.* తిరువడిట్ట/తిరువడిట్టలు. The name of a bird, probably the *Lapwing*; the cry of which the Natives consider to forebode evil.

తీప *sub.* తీప/తీపలు. Sweetness. ఆపంటలో తీప నాకుచాలాపక్షుతిగావున్నది.

The sweetness of that fruit is very pleasant to me. తీపగా. *Sweetlike;*

తీర్చడం *v. a.* తీర్చు/తీర్చి. To settle; to adjust; to decide. జదిజిరాదునా వ్యజ్యంయిదివరకుతీర్చలేదు. The Judge has not to this time decided my cause. యీ లెక్కచూచితే తీరతీర్చండి. Look into this account and settle it quickly.

తీరడం *v. n.* తీరుచూ/తీరి. To be settled, or concluded. This Verb also means to have leisure. నాకుతీరదు. I have no leisure.

తీర్చించడం *v. a.* తీర్చించు/తీర్చించి. To make a conclusion or settlement.

తీర్పు *sub.* తీర్పు/తీర్పులు. A settlement; an agreement. తీర్పు కాగడం. A paper of agreement or an acknowledgement. తీర్పు చెయ్యడం. To make a settlement or to pass a decision.

తీరుబది *sub.* తీరుబది/తీరుబదిలు. Leisure. రెండుమూడుదినములనుంచి నాకుతీరు పది లేనందునరా లేదు. I have not come for two or three days past, for want of leisure.

శీగుకాటు *sub.* శీగుకాటు|శీగుకాటులు. Leisure; opportunity. vide శీగుబది:
 తీశవెయ్యడం *v. a.* తీశవెస్తూ|తీశవేసి. To remove; to discharge. అతణ్ణెనో,
 శరీలోనుంచితీశవేసినారు. They have removed him from the service.

తీశవేత *sub.* తీశవేత|తీశవేతలు. A removing, or removal. సరుకులతీశవేత, A
 removal of the things.

తీసుకోవడం *v. a.* తీసుకుంటూ|తీసుకుని. To take; to remove.

తుడవడం *v. a.* తుడుస్తూ|తుడిచి. To wipe; to clean; to rub. యింటినితుడవ
 డం. To clean the house.

తుడుపు *sub.* తుడుపు|తుడుపులు. An erasure or blotting out. యీపుస్తకంలో
 మేునిచ్చుతుడుపులు లేకుండానాపు గాప్రాసిపున్నది. This letter is written in
 a chaste manner, without any corrections.

తుడుము *sub.* తుడుము|తుడుములు. A species of small kettle drum, the bot-
 tom being made of wood. It is slung round the neck and beat with
 two slender sticks, on public occasions. It is usually called a *Tem-tem*.

తుడ *sub.* తుడ|తుడలు. An end. vide చివర.

తునక *sub.* తునక|తునకలు. A piece or part; a quarter. చిట్టతునక. A piece
 of cloth. శత్రుతునక. A piece of wood. రాజుమీగునక అదివిపండితునక,
 పంపించినాడు. The Rajah has sent you a quarter of wild hog.

తుంచడం *v. a.* తుంచుతూ|తుంచి. To pluck; to gather; to break off. పండ్లు

తుంచడం. To gather fruit. పువ్వులుతుంచడం. To pluck flowers.

తుంటరి *sub.* తుంటరి|తుంటరులు. Impudence. vide కులక.

తుపర *sub.* తుపర|తుపర్లు. A small rain or slight shower. తుపర పడుతూవు
 న్నందునవర్షంవచ్చునేమో. A slight shower has fallen, which will
 probably be succeeded by a proper fall of rain. మోటితుపర్లు. A sla-
 pering in speech.

తుప్ప sub. తుప్ప|తుప్పలు. A bush. vide దొంగ;

తుపాకీ sub. తుపాకీ|తుపాకులు. A musket, or firelock. తెలఁగుపాకీ. A *matchlock*. చోళ ముఠతపాకీ. A *firelock*. వేటతుపాకీ. A *fowling piece*.

తుప్పు sub. తుప్పు|తుప్పులు. Rust. కత్తితుప్పు. Rust of a sword. యిన పతుప్పు. or తుప్పుయినము. The rust of Iron, or rusty Iron.

తుఫాను sub. తుఫాను|తుఫానులు. A Typhoon, or very violent gale; frequently termed *Typhoon*. తుఫాను పెట్టినందుచొత వాడ పగిలిపోయినది. The ship being over taken by a *typhoon*, went to pieces.

తుమ్మచెట్టు sub. తుమ్మచెట్టు|తుమ్మచెట్టు. The *loomma* tree; better known by the name of *loommacarra*. తుమ్మకర్ర. *Tomma* wood; generally called *loomacarra* wood.

తుమ్మకం v. a. తుమ్మకూ|తుమ్మి. To sneeze.

తుమ్మ sub. తుమ్మ|తుమ్మలు. A sneezing. తుమ్మతాపకం. To fall to sneezing. అతనికి కైత్యంబొతవొలాతుమ్మలువచ్చినవి. He has caught cold and sneezes a great deal in consequence. మనిషియొక్కవందకుమ్మకుంటిది కాదు. The sneezing of any person only once, is reckoned bad.

తుమ్మెద sub. తుమ్మెద|తుమ్మెదలు. A large black beetle, very troublesome and destructive. They bore holes into the roofs of houses in India, particularly into raw palmira, in which they lay their eggs.

తురక sub. తురక|తురకలు. A Mussulman; the general term by which the Mussulman caste is known in India. Literally speaking, *Turk* is the name given to them by the Gentoo. తురకకులం. The *Mussulman* caste. తురకవారు. A *Moor* man. తురకది. A *Moor* woman.

తురంజీపండు sub. తురంజీపండు|తురంజీపండ్లు. The citron.

తులన² *sub.* తులన|తులనలు. Impudence; depravity. తులనమనిపి. A loose character.

తులశి చెట్టు *sub.* తులశి చెట్టు|తులశి చెట్టు. The *Toosy plant*; well known in India. The leaf is considered a great sweetner of the blood, when infused in hot water and taken in the manner of Tea. The stalk of this plant is made into *Beads*, to form the *Rosary*, which the long marked Bramins use. vide పూస.

తుర్లదం ర. అ. తుల్లుతూ|తుల్లి. To be elated; to shew pride. అతనికి పుండేభాగ్యంచాతచాలాతుల్లుతూవున్నాడు. He gives himself *great airs*, on account of his riches. అతను పంహోపంచాతతుల్లుతూవున్నాడు. He is *elated* with joy.

తూచదం ర. అ. తూస్తూ|తూచి. To weigh.

తూనిక *sub.* తూనిక|తూనికలు. A weight; also the thing weighed against it. అకోమటితూనికెలోదగావున్నది. That Banian has false weights. అకోమటితూచేతూనికె సరిపడవున్నది కాదు. That Banian has not given full weight.

తూపించదం ర. అ. తూపింస్తూ|తూపించి. To cause to weigh.

తూము *sub.* తూము|తూములు. A measurement, generally called a *Toom*, twenty of which go to one Candy. The *Toom* differs in different places, being sometimes 20 sears and sometimes only 3 sears; but it makes always 20 *Tooms*, to the Candy. తూము is also a *drain*. లోచలిపందిటి లోనిట్లు తూమునుండా టైటికి పారుతున్నది. The water from the Pandall within, runs outside through a *drain*. నలుతుం. Four *Tooms*; a customary way of speaking, instead of saying 'నాలుగుతూములు. The word తూము, also means a large stone sluice; for which, vide మదుము.

తూర్పు *sub.* తూర్పు. (No Plural.) The East. ఆవాడతూర్పు నుంచి వస్తుంది.

That ship is coming from the *Eastward*.

తూలదం *v.n.* తూలుతూ|తూలి. To stagger; to reel, as a man in liquor.

వాడుకల్లు తాగి తూలుతూ పోతూవున్నాడు. That man has been drinking toddy, and goes *reeling* along.

తెల్లు *sub.* తెల్లు|తెల్లు. A wooden ladle; also, a paddle to row with.

తెనుకు *adj.* Gentoo. తెనుకువిద్య or మాట. The *Gentoo* language. నీకు తె

నుకువస్తున్నదా. Do you understand *Gentoo*s? తెనుకువాడు. A *Gentoo*

man. తెనుకుది. A *Gentoo* woman.

తెంచడం *v.a.* తెంచుతూ|తెంచి. To break. It is only applicable to rope,

string or thread. తాడుతెంచడం. To *break* a rope.

తెప్ప *sub.* తెప్ప|తెప్పలు. Commonly called a *cattamaran*; constructed

of one or two long pieces of light wood; and used by fishermen,

when they go out to catch fish with the hook. తెప్ప is also the name

for small pieces of wood, on which the Natives sometimes swim across

rivera, when they are suddenly swoln by the rains.

తెప్పించడం *v.a.* తెప్పించుతూ|తెప్పించి. To cause to bring.

తెప్పించబడడం *v.a.* తెప్పించబడుతూ|తెప్పించబడి. To cause to be brought.

తెప్పించుకోవడం *v.a.* తెప్పించుకుంటూ|తెప్పించుకుని. To dispose oneself to

bring; that is, yourself to bring. ఆ వెనక తెప్పించుకుంటాను. I shall

bring it, by and by.

తెప్పన *adv.* Quickly.

తెమద *sub.* తెమద|తెమదలు. Phlegm. అతనికి వైద్యం చూపాలా తెమద

వస్తావున్నది. The bile causes a great quantity of *phlegm*, to come from

him.

తెర *sub.* తెర|తెరలు. A bed curtain; also, that hung down before the women's apartments, in the houses of the Natives in India. దోమతెర; a musquitoe curtain. రోగపుతెరలు; the returns of a sickness. వానతెరలు; The return of rain.

తెరవడం *v. a.* తెరుస్తూ|తెరిచి. To open; as applied to the mouth and eyes. కంఠ్ఠానుమూతెరవడం. To open the eyes and mouth. N. B. In all other cases, the Verb తెయ్యడం is used. Such as తలుపుతెయ్యి; Open the door!

తెరిచిన *adj.* Open: N. B. This word is used in all senses. తెరిచిన నమూనా. An open mouth. తెరిచినతలుపు. An open door. తెరిచిన పెట్టె. An open box.

తెరిపి *sub.* తెరిపి|తెరపులు. A cessation; a suspension; also, figuratively, a disclosure. అతనిపనిలంతా తెరిపికొందవచ్చినది. The whole of his business is brought to a stand. అడ్డపలువారికి తెరిపించెయ్యి. Make a disclosure of those circumstances to them. తెరిపికొనడం. To cease; to leave off. వానయింకా తెరిపిలయినదికాదు. The rain has not yet ceased.

తెరువు *sub.* తెరువు|తెరువులు. A way; a road; a manner; a means. పైద రాజాదుకాశ్చీ తెరువులో దొంగలువారినికొట్టినారు. Thieves over-powered them on the way to Hyderabad. వానికి ప్రతికూల తెరువులేమీ లేదు. He has no means of support; that is, no way of livelihood.

తెలకబడి *sub.* తెలకబడి. (No Plural.) The grounds or sediment of the oil plant, after the oil has been expressed from it.

తెలగా *sub.* తెలగా|తెలగాలు. A Gentoo; that is, a man of the Gentoo

caste. తెలగావాడు. Item. తెలగది. A *Gentoo* woman. తెలగామల. The *Gentoo* caste.

తెల్లవారగట్ల *sub.* తెల్లవారగట్ల|తెల్లవారగట్లలు. Daybreak. తెల్లవారి. Item: తెలిగొందం *v. a.* తెలిగొమ్మ|తెలిగించి. To render into *Gentoo*. ఆమాట తెలిగించిచెప్పు. Speak that word in the *Gentoo*!

తెలియదం *v. n.* తెలుస్మ|తెలిసి. To understand. ఆ నేకవర్తమానములు నాకు తెలిసినవి. I understand all the particulars. అతనుచెడ్డవాడున్న లంచంతింటాడని నాకు తెలిసినది. I know him to be a bad man, and one who takes bribes. అతనుచేసిన పని నాకుబాగా తెలిసినదికాదు. I do not rightly comprehend, what that man has been about.

తెలియచెయ్యదం *v. a.* తెలియచేస్మ|తెలియచేసి. To inform; to tell; to make known. రాజరాముయ్యదికివస్తామని తెలియచేసినారు. The *Rajah* has informed me, that he was coming here. ఆమాటలు అతనికి తెలియచేసి నావా. Have you made those circumstances known to him.

తెలివి *sub.* తెలివి|తెలివలు. Understanding; intellects. అతనిమాటలు విచారింపైకుంచి తెలివివున్నట్టు గా అనిపిస్తది. If you judge by his language, he appears to be a man of good intellects.

తెలివిమూలినతనం *sub.* తెలివిమూలినతనం|తెలివిమూలినతనములు. Stupidity. అతను తెలివిమూలినతనంచారవుదోగ్రంభోకుట్టుకున్నాడు. Owing to his stupidity, he is left without employ.

తెలుకులవాడు. *sub.* తెలుకులవాది|తెలుకులవాంట్లు. An Oil man.

తెలుపు *sub.* తెలుపు|తెలుపులు. Whiteness.

తెలుసుకోవదం *v. a.* తెలుసుకుంటూ|తెలుసుకుని. To learn or be informed. అక్కడికివెళ్లి అసంగతియేలాగంటిదో అతనికి తెలుసుకో. Go to him and procure information of that circumstance.

తేక *sub.* తేక|తేకలు. The sprout from the Palmyra nut, when first put in the ground.

తేట *sub.* తేట|తేటలు. Clearness; pureness. తేటనీళ్లు, *Clear water.* మజ్జిక తేట is a term given to the water that swims on the top of butter-milk. తేటముఖం. A *clear, handsome countenance.*

తేన్నడం *v. a.* తేనున్న|తేన్ని. To eruct; deemed so extremely vulgar amongst Europeans, is practiced by all ranks of Natives in India, without considering it and far from meaning it to be uncivil or disrespectful. They deem it rather the reverse.

తేనువు *sub.* తేనువు|తేనువులు. The act of eructing; an *eruclation.*

తేనె *sub.* తేనె|తేనెలు. Honey. తేనెపట్టు or తుట్టె. A *honey-comb.* తేనెటీక. A *Bee.*

తేవడం *v. p.* తేవడుచూ|తేవడి. To be brought.

తేలడం *v. a.* తేలుచూ|తేలి. To float; to right; to adjust. పడవయ్యేటిమీద తేలుతున్నది. The boat is *afloat* upon the river. అచనిజాగా తేలినది. That business has got *righted, or adjusted* again. అమనిపిచెరువులో మునిగితరువార తేలినాడు. That man dived to the bottom of the tank, and is up and *afloat* again. తేల్చుమెట్టు తేలడం. To *sum up* the total of an account.

తేలిక *adj.* Light; not heavy; also, easy; and, in another sense, vulgar or low. అక గ్రమహ తేలిక. That wood is *very light.* తేలికచని. An *easy* business; that is, *not difficult.* It also means a *low transaction.* తేలిక మనిషి. A *mean* character. తేలికమాటలు. *Mean, low, words.*

తేరి *sub.* తేరి|తేరిలు. An oil man; also, the oil rent. తేరియ్య. An *oil farm.*

శేలు *sub.* శేలు|శేల్లు. A Scorpion. శేలుకుట్టడం. To sting, as a scorpion.

లేవడం *v. a.* లేవ్చు|లేచ్చి. To bring; to fetch. వోటమాలివిస్తరించికం

గ్లూకూరలూలేచ్చినాడు. The gardener has brought a vast quantity of

fruit and vegetables. వాతోపేలే. Bring my cap.

శైనాదు *adv.* A Revenue term, signifying attached to and acting with.

నాశైనాదుననూరుకుందిశిఫాయీలువున్నారు. I have got a hundred Se-

pays along with me.

శైలం *sub.* శైలపు|శైలములు. Oil. It is properly, the Shanscrit name for

oil; and, when it is used in Gentoos, it is considered to mean medi-

cine; because medicines are usually mixed up with oil, for outward

application, in India.

తొక్క *sub.* తొక్క|తొక్కలు. The skin, or peel of fruit.

తొక్కడం *v. a.* తొక్కుతూ|తొక్కి. To step upon, or into any thing. నీకాతి!

కున్నువున్నదిగనఁజరిచివారీతొక్కకు. Your feet being dirty, don't step upon

that carpet. అమరియపువారలతమకొక్కినాడుగనఁజచ్చిపోయినది. He

has trampled down that chilly plant, and it has died in consequence.

కుర్రుతొక్కడం. To step out, as a horse. మనిషి తొక్కడం. To step, as a

man. The Verb తొక్కడం is also used for the beating or pounding of

the jonnaloo, of oil seeds, and of a small grain called *sedzaloo*; and

certain fruits.

తొగరు *sub.* తొగరు|తొగలు. A red dye; one of the various shades

produced from the chay root; turbans, and thread for making bor-

ders, are dyed with it.

తొట్టి *sub.* తొట్టి|తొట్లు. A tray; sometimes formed of clay, sometimes of

wood, out of which the cattle when they come home and enter the house, get their water or mashes prepared for them:

కొట్ట *sub.* కొట్ట|కొట్టులు. A cradle for children, commonly swung by hooks from the roofs of houses in India.

కొద *sub.* కొద|కొదలు. The thigh.

కొడగడం *v. a.* కొడుగురూ|కొడిగ. To dress; to put on clothes. అతను శ్చేదబట్టలుకొడుక్కురిటాడు. He is putting on clean clothes.

కొదిమె *sub.* కొదిమె|కొదిమెలు. A stalk. జామపంటికొదిమెకుహాకొద్ది. The guava fruit has a very short stalk.

కొన *sub.* కొన|కొనలు. The cleft or division in particular fruits. ఆక నసపంటికొనలలోనాకుకొన్నియియ్యి. Give me some of the clefts of that jack fruit.

కొంగడం *v. n.* కొంగుకూ|కొంగ. Pesping; prying.

కొంగుండడం *v. n.* కొంగుంటూ|కొంగుండి. To lay down; to recline. పరుండడం. Item.

కొండ *sub.* కొండ|కొండలు. A Blood-sucker; a species of reptiles of the Lizard kind, very common in India.

కొండం *sub.* కొండపు|కొండములు. The trunk of an Elephant. యేనుక కొండం. Item.

కొండర *sub.* కొండర|కొండరలు. Disturbance; trouble; vexation. నేనూ యాపనిచాకకుహాకొండరలోపున్నానునాకొమాట్లాడకు. This business gives me great trouble; do not speak to me!

కొన్నున్నాను *adj.* Nine hundred.

కొన్నుది *adj.* Nine. కొన్నుదినూలు. Nine hundred.

కొంఠై *adj.* Ninety. కొంఠైయోది. The ninetyeth.

తొయ్యడం *v. a.* తొన్ను|తొసి. To propel; to push; to shove. తొయ్యలుపాలకిబొంకుపట్టుకునితొసినారు. The boys held the palankeen by the bamboos and *pushed* it on. అతణ్ణి మెడపట్టుకుని అవతరికితొసినారు. They laid hold of him by the cuff of the neck and *pushed* him out.

తొరట *sub.* తొరట|తొరట్టు. A cavity; a hollow. చెట్టుతొరట. The *hollow* of a tree. పండ్లతొరట. The *hollow* in fruit; that is, when eaten into by birds or insects. This word is not applicable in any other sense.

తొలకరి *sub.* తొలకరి|తొలకలు. The spring;

తొలగడం *v. a.* తొలుసుచు|తొలిగి. To step a side; or, get out of the way; to abstain.

తొలవడం *v. a.* తొలున్ను|తొలిచి. To clean or rinse; also, to bore. తొక్కతొలవడం. To bore a hole; figuratively తొక్కతొలగడం నిమిత్తం తొలవడం. To bore, or pester for an employment.

తొలి *sub.* తొలి|తొలులు. A perforation, or hole through any thing. పడ్లవాడుక త్రుకుతొలిచేసినాడు. The carpenter has *bored* a hole in the wood, తొలి also means, the *first* or a *prior*. తొలిరోజు. The *first* day. తొలిమాట. The *first* word.

తో *pre.* With; to; unto. అతను నాతోకూడావచ్చినాడు. He came *along* with me. అతనితో మాట్లాడు. Speak *to* him. అదికానామందితో వెళ్ళునుంది; She goes *to* a variety of people. దానితో వెళ్ళినాడు. He went *to* her; that is, he had connexion *with* her. వారునూరుమందితో మాట్లాడుకూ శున్నారుగానివకరితోకాదు. They were not speaking of one man, but of one hundred.

తోక *sub.* తోక|తోకలు. A tail, అపెద్దవులితోకమహాపాదుడు. That tiger has a very long tail. తోకచుక్క. A comet.

తోకచుక్క *sub.* తోకచుక్క|తోకచుక్కలు. A comet; literally, the tail of a star; or, as we would say, a tailed star!

తోచడం *v. a.* తోచు|తోచి. To think; to conjecture; to conceive. అతను తేడతీర్జునవస్తాడనితోచున్నది. I think he will come to-morrow. అతను చెడ్డవాడనివాచుతోచదు. I don't conceive him to be a bad man.

తోట *sub.* తోట|తోటలు. A garden. మామిడితోట. A mango garden. అరిటితోట. A plantain garden. తోటకూర. Garden vegetables. తోటమాలి. A gardener.

తోటా *sub.* తోటా|తోటాలు. A squib, or cracker; also, a cartridge. అపల్లకాయలు పెద్దపీఠిలోదాలాతోటాలుకాలుపూవున్నారు. Those children are letting off a great number of crackers, in the high street. అలదాయాలోకిపాయాలకుతోటాలుదాలకపోయినవి. In that battle, the troops became short of cartridges.

తోడడం *v. a.* తోడుతూ|తోడి. To draw up, or wind. నీళ్లుతోడడం. To draw water. నూలుతోడడం. To wind thread.

తోడు *sub.* తోడు|తోడు. A companion; an associate. రాత్రి అయితేతోడు లేనిదియింటికి వెళ్లడానకుజరుస్తాడు. If at night time he had no companion on the way, he would be afraid to go home. నేను వెళ్లినదిగ్గుకల్లారామస్వామినాకుతోడువస్తాడు. Whenever I go, Ramaswamy comes along with me as my companion.

తోడుకోవడం *v. n.* తోడుకుంటూ|తోడుకుని. To curdle. పాలుతోడుకోవడానకు కొంచెంబల్లవెయ్యి. Put some butter milk into the milk to make it curdle.

తోడిలు *sub.* తోడి||తోడిలు. A wolf.

తోపు *sub.* తోపుతోపులు. A grove; usually called *Tope* in India. Also, the name of a *purple die*, produced from the *chay root*. తోపు means also, a *push* with the hand, against any body or thing. చింతతోపు A tamarind *tope*. కాజితోపు. A palmira *tope*. తోపుపాగా. A purple turban. నన్ను పకతోపుతోసిపాడు. He gave me a *push*.

తోమడం *v. a.* తోముతూ||తోమి. To rub down. తొల్లుతోమడం. To rub the body with the hand. నుర్రాన్నితోమడం. To hand-rub a horse; as is practised in India. పల్లెతోమడం. To rub the table. N. B. It is also frequently used, for beating a person. వాణ్నితోము. Beat that fellow!

తోరమల్లిచెక్క *sub.* తోరమల్లిచెక్క||తోరమల్లిచెక్కలు. A false diamond.

తోలడం *v. a.* తోలుతూ||తోలి. To drive; also, to drive away. పశువులను పొలంలోకి తోలవోలనారు. They have driven the cattle to the field to graze. చేనుమీద పట్టులను తోలండి. Drive away the birds from the grain!

తోలివెయ్యడం. *v. a.* తోలివేస్తూ||తోలివేసి. To drive away. అటునిడిన మాయంటిలోనుంచి తోలివెయ్యి. Drive that man away from my house.

తోలు *sub.* తోలు||తోలు. Leather.

తోన *sub.* తోన||తోనలు. Road; way. అత్తారికి తోన నాకు చూపించు. Shew me the road to that village.

తోసివెయ్యడం *v. a.* తోసివేస్తూ||తోసివేసి. To turn, or push out. వీధి తోయ్యడం.

దక్ష్మదం v.n. దక్ష్మమా|దక్ష్మి. To secure; to appropriate to one's use; to save. వాడుసంపాదించుకున్నసొమ్ములంతావానికిదక్ష్మనది. He has *saved* the whole of what he has *acquired*. వాడులిన్నదియెమోవానికిదక్ష్మనదికొదవదిలంతాకీసుకునిపోయినారు. All that he had dissipated, was *appropriated* to himself; the rest they took from him.

దగా sub. దగా|దగాలు. Deceit; trick; dishonesty; chicanery. నాసొమ్ములోకానాదగాచేసినాడు. He has played a number of *tricks*, with my money. అతనుమహాదగామనిషి. He is a man full of *tricks*; that is, a very slippery fellow.

దగ్గర adv. Near; with. నాదగ్గరలేదు. It is not *with* me; that is, I have not got it. నాదగ్గర నిలువ్. Stand *near* me.

దగ్గు sub. దగ్గు|దగ్గులు. A cough. నాకుదగ్గుపట్టినది. I have got a *cough*.

దట్టం sub. దట్టపు|దట్టములు. Thickness. ఆబట్టలోపోకుదట్టంకాగావున్నది. There is great *closeness* of thread in that cloth. దట్టపుఅదివి. A *thick* jungle.

దత్తక sub. దత్తక|దత్తకలు. An adoption.

దత్తుడు sub. దత్తుడి|దత్తులు. One adopted. దత్తుణ్ణి చేసుకోవడం. To adopt. చిన్నవాణ్ణిదత్తుణ్ణి చేసుకోవడానకుకానాకుట్రలుచేస్తూకాకుండాపట్టితనాడు. They have *intrigued* so very much in adopting that child, that they have prevented it from taking effect.

దద్దిలదం v.n. దద్దిలూతూ|దద్దిలి. To feel alarmed; to startle; to be confounded. అతనుకానిపనిచేస్తూవుండగాపెద్దమనుష్యులువస్తేదద్దిలి నాడు. Being about something wrong, the appearance of his superiors *confounded* him.

దంచడం v.s. దంచుమా|దంచి. To pound, or bruise; to beat. They

bruise, or *pound* the paddy grain in large wooden mortars, with heavy sticks four feet long, one end being armed with an iron ring, to make it into rice. Chunam is also mixed and beat up with the same kind of sticks, when made into a consistence for use. మన్నందంచదం. To beat up chunam. వడ్లుదంచదం. To beat paddy into rice. అమనిమి నిమహంబించినారు. They have bruised that man exceedingly.

దంట *adj.* A pair; a couple; twins. దంటపండ్లు. Fruit in pairs. దంటపిల్లలు. Twins. దంటపదదం. To league; to combine; to be coupled; to join. కిచూరిఫోలలోదంటపదివున్నాడు. He is in league with the plunderers; that is, coupled with them.

దండ *sub.* దండ|దండలు. A garland. పువ్వులదండ. A garland of flowers. దండచెయ్యి. The round part of the arm.

దందన *sub.* దందన|దందనలు. Punishment; chastisement.

దందం *sub.* దందపు|దందాలు. A salutation; commonly called a *dandum*; which is made to the Idol by all Hindoos who approach it. It is done by placing the palms of the hands one against the other, and raising them to the forehead. This salutation is exacted by Bramins from all inferior castes, as an obeisance or submission to caste; and is practised by one Bramin to the other, in the way of common salutation.

దందించదం *v. a.* దందింస్తా|దందించి. To chastise.

దండు *sub.* దండు|దండ్లు. A camp; a force. హైదరాబాదులోవిస్తరించిదండు కూడినది. A very large force has been assembled at Hyderabad. అకిసాబూలుదండుకు వెళ్లుతున్నారు. These sepoys are going to camp.

దండుX *sub.* దండుX|దండుXలు; A fine; forfeiture; seizure. అతనుకేళ్ళు చెయ్యకపోయినా అతనిదావున దండుX వుచ్చుకున్నారు. They levied a fine

upon him, though he committed no fault. దండుXతXలదం. To be oppressed.

దంతం *sub.* దంతపు|దంతములు. A tooth; commonly applied to the large tooth at the back of the jaw. దంతం is also called Ivory. దంతపు నెట్టు: The tooth-ache. దాజూరులో దంతం విస్తరించి ఖరీదు చేసినారు. They have bought up a large quantity of Ivory in the bazaar.

దఫా *sub.* దఫా|దఫాలు. A time; an interval. నేను వక దఫా రెండు దఫాలు ఆ యింటికి వెళ్లివుంటిని. I have gone once or twice, to that house.

దబ్బనం *sub.* దబ్బనపు|దబ్బనములు. A packing needle.

దబ్బ పండు *sub.* దబ్బ పండి|దబ్బ పండ్లు. The fruit usually called the *Dubba-kaya*. It is about double the size of a large orange, and sour to the taste. The Natives of India make pickle of it. దబ్బ కాాయ is the name of it when it is unripe.

దబాయించడం *v. a.* దబాయించు|దబాయించి. To threaten. మమ్మున దోచుకుంటామని దబాయించినాడు. He threatened to plunder me. ? కూరీ దబాయించడానకు వక కుంపిణీకి నాయీలను పంపించినారు. They sent a company of sepoys to suppress the troubles.

దబ్బన *adv.* Quickly; hastily.

దబ్బరీ *sub.* దబ్బరీ|దబ్బరీలు. A quarter of a dub; or five cash.

దంపదం *v. a.* దంపుమా|దంపి. To beat or bruise. వీధి దంపదం.

దంపతులు *sub.* దంపతులు. (No Singular.) A man and wife; bride and bridegroom, commonly termed a couple. యీ రోళ్ల కూయింటికి వారు రుతులు యిట్టరూప చ్చినారు. That couple came both, to my house to-day.

దంపు *sub.* దంపు|దంపులు. A beating; a bruising. వడ్లదంపుని నిక్షంభాల్ వాండ్లను తీసుకువీరా. Bring the coolies for the beating of the paddy.

దయ sub. దయ|దయలు. Favour; affection; kindness. దొరగారిదయనామిక లేదు. I have lost the gentleman's favour. దయచెయ్యడం. To favour; to oblige; to concede. మామనివిదయచేసినాడు. He has granted my request.

దయ్యం. sub. దయ్యన|దయ్యలు. A demon; an evil spirit. ఆకునిపినిదయ్యంపట్టినందున దాన్ని వదలికొట్టి దానకుచెప్పు దెబ్బలుకొట్టినారు. The evil spirit having laid hold of that man, they beat him with slippers in order to expel it.

దరఖాస్తు sub. దరఖాస్తు|దరఖాస్తులు. A Revenue term; signifying a proposal or offer for a rent or farm. దరఖాస్తుచెయ్యడం. To make proposals.

దర్శనం sub. దర్శనపు|దర్శనములు. The presence; that is to say, audience or visit. ఆరనురమదర్శనానకురావదానకుకోరుతున్నాడు. He is desirous of being admitted into your presence; that is, to make a visit. దర్శనంచెయ్యడం. To obtain audience, or to visit.

దర్బారీ adj. A Revenue term, signifying of or belonging to Durbar. దర్బారీ ఖర్చు. Durbar expenses. By this is meant, the particular expense of a Gulcherry.

దరిద్రీ sub. దరిద్రీ|దరిద్రీలు. A Taylor.

దరిద్రుడు sub. దరిద్రుడి|దరిద్రులు. A man in extreme want. అన్నపద్రులు కులేకవకదరిద్రుడునావద్దకివచ్చినాడు. A poor wretch, wanting both victuals and clothes, came to me.

దర్శనం adv. A Revenue term, signifying, entirely; without exception. దర్శనం దర్శనం రెక్కలు. The whole of the accounts of the district.

దలారీ *sub.* దలారీ|దలారీలు. Brokerage; or the office of a broker. దలారీ
చేయ్యడం. To act as *broker*. దలారీమాటలు. *Deceitful words*.

దలారు *sub.* దలారు|దలాల్లు. A broker; an agent. This name is also
given to a description of people, found in the bazars of large towns;
ready to assist buyers and sellers, in settling the price of purchases
made there. ఎట్టలుఖరీదుచేసియిప్పించడముకుముప్పుడువాజారులోకా
నాకుందిదలాల్లువాడు. There are a great many *dallaals* or agents
just now in the bazaar, to settle the price of the articles purchased
there. యీపరుకులఖరీదుకట్టడానకువకదలారునుచంటించు. Send a *dal-*
laal (or *broker*) to settle the price of these articles.

దవ్వ *sub.* దవ్వ|దవ్వలు. Pith; the soft part of wood. యీకాటిచెట్టులో
అంతదవ్వ కానిదావలేదు. That *palmira tree* is full of *pith*, and has
no proper substance.

దవడ *sub.* దవడ|దవడలు. The jaw. దవడ నొప్పి. A pain in the *jaw*.

దవారీ *sub.* దవారీ|దవారీలు. A belt. తోలుదవారీ. A leathern *belt*. చట్ట
దవారీ. A silk *belt*.

దశ *sub.* దశ|దశలు. A period of ten years; also; good fortune. ఆరాజు
యెన్ని దశలుభాగ్యమునుఅనుభవించినాడు. How many *dashes* (or *pe-*
riods of ten years) has that *Rajah* enjoyed his *fortune*? గ్రహదశ.
The period or revolution of the planets.

దస్త్రు *sub.* దస్త్రు|దస్త్రులు. A revenue term, signifying an order; or pass.

దస్థ *sub.* దస్థ|దస్థలు. Signature; sign Manual. దస్థ చేయ్యడం. To sign.

దస్త్రం *sub.* దస్త్రపు|దస్త్రములు. A Revenue term, signifying the public
document of a district or of an office, కచేరీదస్త్రాలు. The records of the
Cutcherry.

దస్తా *sub.* దస్తా|దస్తాలు. A quire; containing twenty-five sheets of paper.

అంబులదస్తా. A bundle of arrows; perhaps called so, because twenty-five of them go the bundle.

దస్తావేజు *sub.* దస్తావేజు|దస్తావేజులు. A Revenue term, signifying a document.

దస్తు *sub.* దస్తు|దస్తులు. A Revenue term, signifying the collections.

దస్తూర్లు *sub.* దస్తూర్|దస్తూర్లు. Custom; manner. దస్తూర్లుప్రకారం. Agreeable to custom.

దహనం *sub.* దహనపు|దహనములు. This word is applied to the burning of a corpse, according to the funeral rites of the Hindoos. యీ శరమా బంధువుడు పక్ష దుచనిపోయినాడు నక దహనంచేకేనిమిత్తన వెళ్లుతాను. A relation of mine having died to-day, I am going to see the body burnt.

దళ సరి *adj.* Thick; opaque. దళ సరి కాదం. Thick paper.

దక్షిణం *sub.* దక్షిణపు. (No Plural.) The South. నేను దక్షిణాది వెళ్లుతాను. I am going to the Southward.

దాకొనడుం *v. n.* దాకొంటూ|దాకొని. To meet; to approach; to encounter. రెండుదరక్షాపోట్లదానకుదాకొన్నవి. The two armies have met for battle. దసరామడుగు దాకొంటూవున్నది. The time of the Dassara feast is approaching.

దాఖలు *sub.* దాఖలు. (No Plural.) A Revenue term, signifying the delivery of money or other thing. దాఖలుచెయ్యడం. To deliver. దాఖలుకావడం. To be delivered; also, to arrive. యీ ఊరికినిన్నదాఖలులయినాను. I arrived in this town yesterday.

దాగడం *v. n.* దాగుతూ|దాగి. To abscond; to disappear. గొంగలుకైదులో నుంచి పారిపోయియెక్కడ నెచోదాగివారు. The thieves having escaped from confinement, are concealing themselves somewhere.

దాకలి *sub.* దాకలి|దాకంట్ల. An anvil.

దాచడం *v. a.* దాపు|దాచి. To conceal; to secret; to hide; to take care of. దొంగలు తీసుకునిపోయిన వస్తువులకు దగ్గర లేవని చెప్పి యొక్కడ సోదాచి వారు. The thieves having *hid* the goods that they had taken somewhere, denied that they had got them. యీ వస్తువుని ఏదో లోకాగ్రత నాదాచు. Take this thing, and *take care* of it in your box.

దాటడం *v. a.* దాటుతూ|దాటి. To jump; to vault; also, to cross a river. కృష్ణదాటడం. To cross the river Kistnah. గోడదాటడం. To jump over or clear a wall.

దాటించడం *v. a.* దాటించు|దాటించి. To cause one to cross a river.

దాటు *sub.* దాటు|దాట్లు. A jump.

దాణా *sub.* దాణా|దాణాలు. This is usually called *gram* and is given to horses in India, instead of corn. It is a species of pulse.

దాన *sub.* దాన|దానలు. A charitable, liberal person. అతనుకు హాదాన|వచ్చినవారికి కన్నం పెట్టుతున్నాడు|వస్త్రాలు యిస్తున్నాడు|పల్లిండ్లు చేయింపున్నాడు. He is a very *charitable* man, whoever comes to him, he gives victuals and clothes to them and gets them married.

దానం *sub.* దానపు|దానములు. Charity; gift. యీదేశ రాజు పది అశ్వలను దానం చేసినాడు. This day the Rajah gave away ten cows in *charity*. దాన పత్రం. A written grant, sometimes engraved on copper, making over a *charitable* gift. దానం చెయ్యడం. To be *charitable*.

దాళి *adv* Nea along with. నాదాళిన అతనుకొంత సొమ్ముదులు తెచ్చుకున్నాడు. He borrowed some money *from me*; that is, *from* money that was *with me*. అతని దాళిను నిన్న వెళ్ళితింటిని. I *went and stayed* near him yesterday.

దామాది *sub.* దామాది|దామాదులు. A relation. మాదామాదులు

తాపోకులియిమామిరాసితిగ్రహించుకున్నారు. *My relations having combined against me, have defrauded me of my patrimony. The proper word is దాయాదుడు. which is in Comment on A. 3. 30*

దాయి *sub.* దాతి|దాయులు. An anvil. *vide* దాగతి.

దాయీ *sub.* దాయీ|దాయీలు. A wet-nurse; generally called ammah.

దారి *sub.* దారి|దారులు. A road; and, figuratively, conduct and ability.

అవూరికిదారియేది. Which is the *road* to that village. వారిదారివారు దనందుచాతవాణ్ణి తైదులో వేసి నారు. His *conduct* not being proper, he has got himself put in prison. దార్లకొట్టడం. To rob on the *high-way*

దారుణం *sub.* దారుణపు|దారుణములు. Fear; atrocity; cruelty; oppression.

భిరూరిభోలు యింట్లతగల పెట్టడం మనుష్యులను చంపడం మొదలయిన దారుణాలు చాలా చేస్తూవున్నారు. The plunderers are burning houses, killing people, and committing various other acts of *cruelty*.

దారుణపుమనిషి. A *cruel* man.

దాల్చిన *sub.* దాల్చిన|దాల్చినీలు. Cinnamon.

ద్యాపరం *sub.* ద్యాపరపు|ద్యాపరములు. A particular name given to one of the *Hindoo Ages*; also, called ద్యాపరయుగం.

ద్యారం *sub.* ద్యారపు|ద్యారములు. A door way; also, a gateway. ద్యార ఖంధం. The *top part* of a door frame. In India there is seldom anything more in the houses of the Natives, than the top frame and the threshold; the rest being wall.

దావా *sub.* దావా|దావాలు. A claim; cause of complaint. దావాచెయ్యడం. To prefer a complaint.

దాసనపుష్పం *sub.* దాసనపుష్పపు|దాసనపుష్పములు. The red flower, that is commonly called the *shor flower*.

దాసి *sub.* దాసి|దాసీలు. A Female slave.

దాసిరావడం *v. n.* దాసివస్తు|దాసివచ్చి. To come near; to approach. అదం
చుదాసివస్తువున్నది. That force is *approaching* nearer. దాదాసి రావడం
Item.

దాహం *sub.* దాహపు|దాహాలు. Thirst; drought; figuratively, drink. దాహం
కావడం. To be *thirsty*. నేనును గ్రంథిదశవారలయిరావడంచాత నా
కుచాలాదాహంలయినది. Having returned from my ride, I feel myself
extremely thirsty. నాకుకాస్తదాహంయ్యిండు. Give me something to
drink.

దాళింబపండు *sub.* దాళింబపంటి|దాళింబపండ్లు. The pomegranate. దానిమ్మ
పండు. Item.

దిక్కు *sub.* దిక్కు|దిక్కులు. A quarter, or direction; also, protection. ప్రపంచ
పునాలుగుదిక్కులు. The *four quarters* of the world. అతణ్నిపోషించడా
నకుయెవరూదిక్కులేరు. There are none to whom he can refer for *pro-*
tection. దిక్కుమూలినవాడు. A *helpless* man, who has no where to go to.

దిగడం *n. v.* దిగుతూ|దిగి. To alight. ను గ్రంథిదశమందిదిగడం. To *alight*
from a horse. వాడమిదమందిదిగడం. To *land* from a ship. పొలకిలోనుం
చిదిగడం. To *get out* of a palankeen.

దిగదియ్యడం *v. n.* దిగదీస్తూ|దిగదీసి. To decrease; to grow less; to get down.

దిగబడడం *v. n.* దిగబడుతూ|దిగబడి. To remain; to be left behind. శడువు
దిగబడడం. To miscarry, or have an abortion.

దిగుమతి *sub.* దిగుమతి|దిగుమతీలు. Disembarking; landing. ఆపామాను
దిగుమతీయింకాకా లేదు. The *landing* of those things has not as yet
been effected. దిగుమతీవస్తువులు. Goods for *importation*. దిగుమతీచెయ్య
డం. To *land*; to *import*.

దిశవ *adv.* Down; below. దిశవకురావడం. To come down; to descend.

దిశలు *sub.* దిశలు|దిశలు. Cowardice; fear; alarm. పోట్లాడేటప్పుడు

శులుచాతపారిపోయినాడు. He ran away in the middle of the battle,

from cowardice. దిశలుపడడం. To be frightened; to take alarm. పెద్ద

పామునుచూచిదిశలుపడ్డాడు. He got frightened, at seeing a large

snake. దిశలుపెట్టడం. To impose fear; to frighten; to terrify. అతని

మీదకిరియూదుచేస్తాననిఅతనికిచాలాదిశలుపెట్టినాడు. He terrified him

greatly, by threatening to complain of him.

దిట్ట *adj.* Clever; stout; able. అతనుచదువులోకుహరిట్ట. He is very able

in literature. అతనుపోట్లాడటకుకుహరిట్ట. He is a stout man in battle.

దిట్టతనం. Cleverness; ability. దిట్టపర్చడం. To perfect; to make proper.

దిడ్డి *sub.* దిడ్డి|దిడ్డు. A back door or passage. దిడ్డివాకిలి. A back passage.

దిడ్డితలుపు. A back door. అందుకునాలుగుదిడ్డుతలుపులు. There are four

small doors, to that garden.

దిద్దడం *v. a.* దిద్దుకూ|దిద్ది. To correct; to erase; to rectify; to adorn.

వకలులోతప్పులుదిద్దడం. To correct mistakes in a copy. అచక్కనిమ్మ

దానికిఅటుకువెళ్లడానకుదిద్దుకూతున్నాను. They are adorning that pretty

little girl, to prepare her for the nautch.

దినం *sub.* దినపు|దినములు. A day; also, time. నేనుఅనేకదినములుఅక్కడ

వుండివుంటిని. I have been for a long time, resident in that village. యాది

నాకుంచిదనంనాడు. This day is not a good day; that is, it does not

possess a good omen.

దిశించడం *v. a.* దిశించుకూ|దిశించి. To set down; to take down. నాలకిదిశించడం.

To set down the palankeen. తప్పువునుదిశించడం. To take down any thing.

దిలాపా *sub.* దిలాపా|దిలాపాలు. Comfort; encouragement. యీపనిచెయ్య

కానకు నాపయే మీదిలాసా లేదు. The performance of this task, deprives me of all *comfort*. దిలాసాచెయ్యడం. To *comfort* or *encourage*. దిలాసా యివ్వడం. To *give comfort*.

ద్వీకాపి *sub.* ద్వీకాపి|ద్వీకాములు. An interpreter; a dubash. This word has usually been called దొబాసి, the term given to a numerous class of Natives; who, sometimes rising from poverty, but generally educated for the office with the greatest care, have for a long period back flourished as the avowed agents, the advisers, and chief resort of Gentlemen in office or in authority. But the title and occupation of these people, tho' not entirely extinct, is getting daily out of vogue. ద్వీకాపితనం. The office of *dubash*.

దివాలా *sub.* దివాలా|దివాలాలు. Bankruptcy. దివాలాఫోరు. A *bankrupt*. దివాలాతియ్యడం. To *become bankrupt*; or, to *declare oneself bankrupt*. అతను యిచ్చిన బదులు తిరిగి వసూలు కానందున దివాలా తీసి నాడు. His debts not coming in, he has declared himself *bankrupt*.

దివిటీ *sub.* దివిటీ|దివిటీలు. A flambeau or torch; such as are used at feasts; commonly called a *mashall*. They are made up of old rags, having a stick through the centre and an Iron ring to compress the end, being fed with oil when lighted. Travellers use them for the journey at night. *vide* కుషాలు.

దివ్వ *sub.* దివ్వ|దివ్వలు. A lamp. *vide* దీపం.

దినుమోల *sub.* దినుమోల|దినుమోలలు. Nakedness; barrenness. దినుమోలవాడు. A *naked man*. దినుమోలది. A *naked woman*.

దీనత *sub.* దీనత|దీనతలు. Wretchedness; miserableness.

దీనుడు *sub.* దీనుడు|దీనులు. A poor, wretched object.

దీపం *sub.* దీపత్రే|దీపాలు. *Light.* దీపావళిపండుగనకవిస్తారం గాదీపాలు పెట్టి నారు. *It being the Deepavali feast, they have crowded the place with lamps.* ఆయింట్లోయిం కాపించెలిగించలేదు. *They have not yet lit the lamps, in that house.* దీపం పెట్టచేయ్యడం. *To put out a light.*

దీప్తి *sub.* దీప్తి|దీప్తులు. *A light; brightness; a glare; మూర్యదీప్తి or మూర్యనిదీప్తి.* The *light* of the sun. చంద్రదీప్తి or చంద్రనిదీప్తి. The *light* of the moon.

దీప్తిదీప్తి. The *light* of a lamp. వజ్రదీప్తి. The *brilliance* of diamonds. దీపించడం *v. a.* దీపింపు|దీపించి. *To bless.* వేమకాకుం దేవుట్టు గానమ్మక మురుదీపంచంది. *Give me your blessing, that I may prosper.*

దీపేన *sub.* దీపేన|దీపేనలు. *A blessing.* పెద్దలయోగ్యదీపేన మేలుకు హేతువు అవుతున్నది. The *blessings* of our superiors, may be called the source of our prosperity.

దుకాణం *sub.* దుకాణపు|దుకాణాలు. *A shop.* కోమట్లుదుకాణాలు శాసనారు. The *Banians* have set up their *shops.* దుకాణదారుడు. *A shop-keeper.*

దుక్తి *sub.* దుక్తి|దుక్తులు. *A ploughing.* మాపొలం పోవక దుక్తిదున్ని నాము. *I have gone once ploughing over my field.* దుక్తివర్షం. *One fall of rain;* that is, sufficient properly to soak a ploughed field.

దుఖం *sub.* దుఖత్రే|దుఖములు. *Unhappiness; affliction.* ముఖదుఖములు అందరికివంటవి. *We are all subject to happy and unhappy hours.* దుఖ పడడం. *To become afflicted.*

దుడుకు *adj.* Mischievous; wicked. మహాదుడుకుదీన్నవాడు. *A very wicked boy.*

దున్నడం *v. a.* దున్నుతూ|దున్న. *To plough.*

దుప్పటి *sub.* దుప్పటి|దుప్పట్లు. The name of the cloth, sometimes of muslin, which the Natives of India throw loosely over them, and often

tie round their bodies. వల్లదుప్పటి. A cloth for sleeping on, or, a sheet.
దుట్ట sub. దుట్ట/దుట్టులు. A spotted deer. దుట్ట బల్ల. A young deer or
fawn.

దుట్ట sub. దుట్ట/దుట్టులు. A tuft or bunch. గడ్డిదుట్టులు. A tuft of grass.
తోటకూరదుట్ట. A bunch of greens. దుట్టతల or వెంట్రుకలు. A tuftly-
head of hair.

దుక్కు sub. దుక్కు/దుక్కులు. The bone at the joint; also, dust.

దుక్కులగొంది sub. దుక్కులగొంది/దుక్కులగొండ్లు. The Hyena.

దుంప sub. దుంప/దుంపలు. Vegetables; roots. పెండలపుదుంప. The yam.

చిర గడ్డుదుంప. The sweet-potatoe. బంగాళాదుంపలు. The name given
to the Europe potatoe; because they have usually been brought from
Bengal.

దుయ్యదం v. o. దూక్షి/దూసి. To bare; to strip; to make naked. This
word is applied principally, to the stripping a branch of its leaves, by
drawing it through the hand; so that the leaves are forced off. So of
any other article in this way. కత్తిదుయ్యదం. To draw a sword. వరదు
య్యదం. Item.

దుర్గద sub. దుర్గద/దుర్గదలు. An itching. పయిత్తంబాతకడ్డులు-లేచి నొ
ళ్లంతాదుర్గదపట్టినది. The bile has produced lumps upon the whole of
my body, which cause a great itching. దుర్గదవెయ్యదం or పెట్టదం. To
itch.

దుర్దృష్టం sub. దుర్దృష్ట/దుర్దృష్టలు. Misfortune.

దుర్మయం sub. దుర్మయ/దుర్మయాలు. Wickedness; depravity. యా
దేశంలో చాలాదుర్మయాలు జరుగుతూవున్నవి. A great many depravi-
ties are practiced in this country.

దుర్మార్గం *sub.* దుర్మార్గపుదుర్మార్గాలు. Wickedness; bad way. వాడు దుర్మార్గంయిం శావడిలినాడుకాదు. He has not yet forsaken his wickedness. దుర్మార్గుడు. A vicious man.

దురాయా *sub.* దురాయా/దురాయాలు. *Doorye*; a term of speech, implying the protection or power of some superior authority, invoked in a man's behalf. అతనునాయంటికివచ్చిచాలాహం నామా చేస్తేకుంటి దురాయా పెట్టినాను నానిమనాయంటినాడుకాదు. He came to my house and committed great disturbances; and, tho' I called out the Company's *Doorye*, he would not mind me.

దురాశ *sub.* దురాశ/దురాశలు. Avarice; covetousness.

దులపడం *v. a.* దులుపుతూ/దులిపి. To shake off; to divest. తినాకేమిదిదు వున్నదులపడం. To shake the dust off a carpet. చెట్టు కాములుదులపడం. To shake a tree for the fruit.

దుశ్శడం *v. a.* దుశ్శుతూ/దుశ్శి. To comb. తలదుశ్శడం. To comb the hair or adjust it. పేలుదుశ్శడం. To comb the head, to free it from vermin.

దువ్వెన *sub.* దువ్వెన/దువ్వెనలు. A comb.

దుస్తు *sub.* దుస్తు/దుస్తులు. A suit. దుస్తుబట్టలు. A suit of clothes.

దూట *sub.* దూట/దూటలు. The interior substance of the plantain tree; which being soft and considered of a cooling and also of a diuretick nature, is frequently dressed up in curries by the Natives of India.

దూడ *sub.* దూడ/దూడలు. A calf. పెయ్యదూడ. A cow calf, or female; కోడెదూడ. A bull calf, or male.

దూది *sub.* దూది. (No Plural.) Cotton. దూదియేకడం or దూడేకడం. To clean cotton. దూడేకులవాడు. A cotton cleaner.

దూరడం *v. a.* దూరుతూ/దూరి. To get through or into, దొంగకన్నంకో

దూరినాడు. The thief has got *through* the hole. మేము సీపని చెయ్యలేక పోయినామని మున్నదూరవద్దు. You must not *attack* (or *reproach*) me, for not having succeeded in your business.

దూరం *sub.* దూరపు|దూరములు. Distance. యీవూరికి ఆవూరికియంతదూరం. What is the *distance*, between this village and that. దూరపుబంధువులు. *Distant* relations; that is, *not near* of kin. దూరపువూరు. A *distant* village. దూరంగా. *Distantly*; or *distant*. దూరంగావుండడం. To stay at a *distance*.

దూలం *sub.* దూలపు|దూలములు. A beam. యింటిదూలం. The *beam* of a house.

దెబ్బడం *v. t.* దెప్పుచూ|దెబ్బ. To rate; to chide hastily and vehemently. రిథిలో యిద్దరుపోట్లాడుతూవుండివాంట్లు చేసిన పనులువకర్చి చకరు దెబ్బవారు. Two people quarreling in the street, the one *rated* the other.

దెబ్బ *sub.* దెబ్బ|దెబ్బలు. A blow; a stroke with a stick or hand. అది దీవాన్ని బెత్తంలో ముప్పై దెబ్బలుకొట్టినారు. They gave that prisoner thirty *strokes* of a *rattan*. దెబ్బలుతినడం or తగలడం. To receive *blows* or to *get beat*. దెబ్బలుకొట్టడం. To give *strokes* or *blows*.

దేకడం *v. n.* దేకుచూ|దేకే. To creep or move slowly and feebly.

దేంఢ్రవాడు *sub.* దేంఢ్రవాని|దేంఢ్రవాంట్లు. A particular description of the Weaver caste of Natives.

దేవత *sub.* దేవత|దేవతలు. A deity; the general name given to the multiplicity of the *beings* worshipped by the Hindoos, whose names and pre-eminence are regulated and understood by the Shasters.

దేవాంగుడు *sub.* దేవాంగుని|దేవాంగులు. A Weaver; vide దేంఢ్రవాడు.

దేవాలయం *sub.* దేవాలయపు|దేవాలయములు. A Pagoda or place of worship of the Hindoos.

దేవుడు *sub.* దేవుని|దేవులు. God. The Supreme Being.

దేవులొడదం *verb.* దేవులొడుచు|దేవులొది. To search; to dive. చీకట్లో దేవులొడదం. To search in the dark. నీళ్లలో దేవులొడదం. To dive and search in the water.

దేశం *sub.* దేశపు|దేశములు. A country; or district. చూపు దేశం. The Northern country. మందరు దేశం. The district of Masulipatam.

దేశస్థుడు *sub.* దేశస్థుని|దేశస్థులు. The Native of a country. చూపు దేశస్థుడు. A Native of the Eastward.

దేహం *sub.* దేహపు|దేహములు. The body. నా దేహంలో వాసులేదు. My body is out of order.

దొడ్డ *adj.* Good; excellent; proper; fine. మహాదొడ్డవార. A most excellent master. దొడ్డరాళ్లు. A rare or excellent property.

దొడ్డి *sub.* దొడ్డికి|దొడ్డి. A backyard to a house; usually termed compound in India. It comprises the ground for kitchen and out-offices దొడ్డి means also, a carpenter's square. దొడ్డికాళ్లు is a term given to men with square legs; what is in English termed, bow-legged. The frame of a window or door when newly put in, is also called దొడ్డి. A turner's lathe, is also named దొడ్డి.

దొన *sub.* దొనకి|దొనలు. A waterfall; a cascade.

దొన్నె *sub.* దొన్నెకి|దొన్నెలు. A cup made with leaves. దొన్నెపట్టడం. To make a cup.

దొంగ *sub.* దొంగకి|దొంగలు. A thief. దొంగలదం. To steal; to embezzle. తాజేదాలు సర్కారుదస్తులో నుంచి విస్తారం నున్న దొంగలనారు. The Ta-

nadars embezzled a great deal of the Circar's money under their charge.

దాపు *sub.* దాపు/రాపులు. Leaves made into a cup. *vide* దాన్నె.

దార *sub.* దార/దారలు. A master; a lord; a superior. యాయంటి దారయెచరు. Who is the *master* of this house. పెద్దదార has usually been the name given to the *head authority* of any place; such as a *chief* formerly was. చిన్నదార or చిన్నదార is the name given to the *second in power*.

దారకదం *చ. అ.* దొరకదం/దారక. To obtain; to procure; to get. ఆవతారకంలో విస్తారంలాభం దొరికినది. I have got considerable profit, by that merchandise.

దొరికించుకోవడం *చ. అ.* దొరికించుకుంటూ/దొరికించుకుని. To apprehend; to secure. దొంగలను దొరికించుకోగలదుకుపడికుండినా దొంగలును పంపించినాము. I have sent ten peons, in order to apprehend those thieves.

దోచుకోవడం *చ. అ.* దోచుకుంటూ/దోచుకుని. To plunder; to rob. కొందరు పంపాలానుకోవలో దొంగలు దోచుకున్నారు. The thieves have plundered some family people on the road.

దోనె *sub.* దోనె/దోనెలు. A Doney. The name of the small vessels, employed for the coasting trade, by the merchants of India. దోనె is also the name of boats of various dimensions, used for crossing rivers. దోనె means further, a weaver's beam, దోనె is also, a wooden spout, నీళ్లుపోయేదోనె. A water spout. In this last sense, the word is Shan-crit.

దోపదం *sub.* దోపదం/దోప. To thrust in; to insert. ఆయింటియెక్కడక్కడ పోయినది కున్నది పు. Thrust some straw into the different places of that house, where it is wanted.

దోపు *sub.* దోపు|దోపులు. Robbery; plundering. *vide* దోపుడు.

దోపుడు *sub.* దోపుడు|దోపుడు. Robbery; theft. దోపుడినామ్మాను. *Stolen property.* దోపుడుగాడు. *A plunderer.*

దోమ *sub.* దోమ|దోమలు. A musquitoe; the gnat of Europe, but much bigger. దోమతెర. *Musquitoe curtains.*

దోటి *sub.* దోటి|దోటి. A technical term, meaning, as much as *two handfuls*. అనునిషిలదుక్తం దానకువస్తేదోటినిం దానియ్యం పెట్టినాము.

That man having come to beg, I gave him a *doshily* full of rice. It is applied to the practice of giving certain *handfuls* of grain, at the gathering of the crops, to Bramins and others entitled to the privilege.

దోటికట్ట. Handful of drink. This expression proceeds from the practice of the poorer Natives, to hold the hands up to the mouth, into which water is poured for drinking.

దోషం *sub.* దోషపు|దోషములు. A sin. చీమనుచంపదంబుదోషం. To kill an ant is a great sin. దోషంజెయ్యడం. To commit sin.

దోషి *sub.* దోషి|దోషులు. A sinner.

దోషకాయ *sub.* దోషకాయ|దోషకాయలు. A cucumber.

దోడు *sub.* దోడు|దోడు. A sudden attack, or surprise. శిరూరిఖోల్లనా శ్లమిదికిదోడువచ్చిరగం పెట్టినారు. The plunderers made a *sudden attack* on the villages and set fire to them.

దోలు *sub.* దోలు|దోలులు. Riches; prosperity.

ధనం *sub.* ధనపుధనములు. *Species; money.*

ధనియాలు *sub.* ధనియాలు. (*No singular.*) *Coriander seeds.*

ధర *sub.* ధర/ధరలు. *Price; rate.* యీతస్తుతలధరబాజారులో యేలాగున ఉన్నది. *What is the price of these articles in the bazaar?*

ధర్మం *sub.* ధర్మపుధర్మములు. *Charity; liberality; generosity.* రాజునూరు పర హలుధర్మం చేసినాడు. *The Rajah made a gift of one hundred Pagodas in charity.* జజ్జువారి అపనిధర్మం చూపునట్టిగా నారు. *The Judge has settled that matter according to justice.* ధర్మకర్త. *Offspring or dispenser of charity and justice.* ధర్మశాస్త్రం. *The Durma Shaastar of the Hindoos, which is referred to by our Indian Courts of Law in all doubtful cases of caste or Religion, regarding the Hindoos.*

ధరావతు *sub.* ధరావతు/ధరావతులు. *A deposit.* అతడు రెండుకీళ్ల పైకంకు బట్టిబజానాలో ధరావతు ఉంచినాడు. *He made a deposit of two kists in the Company's Treasury.*

ధరి *sub.* ధరి/ధర్లు. *The side of a river or of the sea.* యేడధరి. *A river side.* సముద్రపుధరి. *The sea side or the shore.* This word ought properly to be written ధరి.

ధరించడం *v. a.* ధరించు/ధరించి. *To bedeck; to adorn.* నగలుధరించడం. *To bedeck with jewels.* పువ్వులుధరించడం. *To adorn with flowers.*

ధరించుకోవడం *v. a.* ధరించుకుంటూ/ధరించుకుని. *To adorn, or ornament oneself.*

ధ్వని *sub.* ధ్వని/ధ్వనులు. *Sound; report.* కువిషిధ్వని. *The human voice.*

ధ్వనిధ్వని. *The report of a gun.* బాజారుధ్వని. *The noise in a market; chiefly the confused voices of people there.*

ధ్వనిచెయ్యడం. *To make a noise or a report.* ప్రతిధ్వని. *An echo.*

ధాతు sub. ధాతువు|ధాతువులు. *The pulse.* అతని ధాతువు కదిచానకున్నట్లు
న్నది నశవుండువచ్చినట్టు రోచినది. *His pulse beats very quick; I*
think he has got a fever. ధాతువుకోట్టుకోవడము లేదని నశవము. *The*
pulse to beat. ధాతువుచూడడం. *To feel the pulse.* ధాతువుచూడకోట్టుకు
న్నది. *The pulse beats uncommonly quick.* This word is also written,
but erroneously దాతువు.

ధాన్యం sub. ధాన్యపు|ధాన్యములు. *Grain in general; principally paddy.*
కందులు మినుములు తలవలు మోదలైన ధాన్యాలు తెచ్చి వాని. *A barebought*
woolawooloo, kandaloo, minoomooloo, and various other kinds of grain.

ధారం sub. ధారపు|ధారములు. *Sewing-thread; such as tailors make use*
of. ధారవేయించి. *A ball of thread.* Properly వారం.

ధిక్కరించడం v. a. ధిక్కరింపూ|ధిక్కరించి. *To retort; to gain-say; to contra-*
dict. మంప్రోసుమనందరు వెలుగుకుం దేనన్న ధిక్కరించి వాడు. *I told the man*
to go to Bunder, to which he gave a retorting reply.

ధుముకడం v. a. ధుముకుకూ|ధుముకి. *To jump, or spring.* Properly ముకు
వం.

ధుముకు sub. ధుముకు|ధుముకులు. *A jump, or spring with both feet on the*
ground. Properly దుముకు

ధూళి sub. ధూళి|ధూళులు. *Dust.* యింట్లో ధూళి. *The dust in the house.*
రోవలో ధూళి. *The dust in the road.*

ధైర్యం sub. ధైర్యపు|ధైర్యములు. *Boldness; venturesomeness; daring.* పెద్దపు
లిదగ్గరకు వచ్చినప్పుడు జీలకరిన మహాధైర్యం వున్నది నశవమిది రోచేడు. *Altho'*
a royal tiger came near him, being very courageous and bold, he did
not run away from him. ధైర్యం వా. *Courageously.*

నగదు rub. నగదు|నగదులు. Ready money. సిక్కిందము నగం నగదు నగంపుర

టెలూరెచ్చినారు. *They brought half in ready money and half in bills, on account of their kista.*

నజరు *sub.* నజరు|నజర్లు. *A present; usually termed Nuzzur. నజరుయి వ్వదం. To make a present.*

నట్యలు *sub.* నట్యలు|నట్యల్లు. *An amble, or ambling. నట్యలు తొక్కడం. To amble. నట్యలుకొల్పడం. To cause to amble.*

నడ *sub.* నడ|నడలు. *A nadda; a small kind of boat used on rivers, generally to receive and land cargoes from large vessels.*

నడక *sub.* నడక|నడకలు. *A walk. అగుర్రపునడకహాసాపున్నది. That horse has a good walk.*

నడక *sub.* నడక|నడకలు. *Conduct. నదిరి. Item. vide నడకది,*

నడకదం *v. a.* నడుపుకూ|నదిరి. *To continue; to preserve. మొదటివారు మా మొఘాసాలరిన్న నానడుపుకూపున్నారు. The Company continues my Mokassas, without any interruption.*

నడమ *pre.* Betwixt; between. *మియిద్దరినడమమీమివాద్యంపున్నది. What cause or dispute is between you two. అదోనడమ. Midway on that road.*

నడవ *sub.* నడవ|నడవలు. *A passage in a house; or, from house to house,*

నడవదం *v. a.* నడుపు|నదిరి. *To walk; to proceed. యావేళివారినుంచి నేనునదిరివచ్చినాను. I walked from that town to this place, to day.*

ధాతువునడకదం. *To beat, as the pulse. రిన్న నానడవదం. To behave properly. క్యరిరిక్రంనానడవదం. To act with disobedience. యామొ*

ఘాసానలుదైపంపత్తరములనుంచి నాంకనడుస్తూవున్నది. This mokassa has been going on under me, for this forty years past,

నడకది *sub.* నడకది|నడకది. *Conduct; behaviour.*

నర్తి *adj.* Bent; crooked. నర్తిముక్కు. A dented nose; that is, a flat nose.

నర్తినదుము. *Hollow* backed.

నదికట్టు *sub.* నదికట్టు|నదికట్టు. A waist-band.

నదిపించడం *v. a.* నదిపింప|నదిపించి. To cause one to walk; to continue; to preserve. ఆచిన్నవాడుమేదాదివాడుఅయినప్పటికినీ నదిపించుకునివచ్చినారు. They have made that child walk, although he is only one year old. అతనునినాయించినశీతంమాకునదిపింపజేస్తాడు. He has continued me the allowance, which he appointed for me.

నదిపించుకోవడం *v. a.* నదిపించుకుంటూ|నదిపించుకుని. To cause another to persevere in or undertake a thing.

నడుము *sub.* నడుము|నడుములు. The waist, or the middle. నడుముమెట్ట. A pain in the reins; sometimes termed, the lumbago. నాయుల్లదిధనదుమత్తన్నది. My house is in the middle of the street.

నత్త *sub.* నత్త|నత్తలు. The small shell-fish, called *musoles*.

నర్తి *sub.* నర్తి|నత్తలు. Stammering or hesitation in speech. అతనికిమాట్లాడేటప్పుడునర్తివస్తుంది. That man has a stammering in his speech.

నది *sub.* నది|నదులు. A river. నదిదాటడం. To cross a river.

నమస్కారు *adj.* Four hundred. రెండునమస్కారులయెనమస్కారు. Twice four hundred, makes eight hundred.

నంజు *sub.* నంజు|నంజులు. The term given by the Natives to the pains, which commonly succeed a severe illness; and which is considered by them as a disorder in itself.

నంజుడు *sub.* నంజుడు|నంజులు. Meat of any kind.

నంబరు *sub.* నంబరు|నంబరులు. A number.

నత్తంపకత్వం *sub.* నత్తంపకత్వత్త|నత్తంపకత్వములు. Impotency.

నశ్చంపకుడు *sub.* నశ్చంపకుడినశ్చంపకులు. An impotent man.

నఫా *sub.* నఫానఫాలు. Profit; gain; advantage. యీవనిలోఅతనిచాలానఫావచ్చినది. He has got a great deal of profit, in this business: Pronounced, *nuffaa*.

నమ్మకు *sub.* నమ్మకునమ్మకులు. Salt. నమ్మకుకుహల్లి. The salt pans. నమ్మకుత్తకోళ్లు. The sale of salt.

నమ్మడం *v. n.* నమ్ముకూనమ్మి. To trust; to confide; to rely on. అతనుచాడయం చేస్తాడనిచాలానమ్మినాను. He being noted for his justice, I entirely relied on him:

నమలడం *v. a.* నములుకూననలి. To chew; to masticate; to gnaw. తమలపాకులునమలడం. To chew betel. చూగునమలడం. To chew tobacco.

నమస్తారం *sub.* నమస్తారపునమస్తారాలు. This is an expression used by one Bramin to another, on meeting together, when they at the same time make the *dandum*. This is seldom practised by the other castes, unless by *Rastsaoars*, who are reckoned the next caste to the Bramins. నమ్మిక *sub.* నమ్మికనమ్మికలు. Confidence; dependance. నమ్మికలియిన. Trust-worthy; faithful.

నమ్మించడం *v. a.* నమ్మించునమ్మించి. To cause confidence, or give assurance.

నయము *sub.* నయపునయములు. A state of improvement in health; also, any proper state of things. అతనియిప్పుడే వరకు ఆరోగ్యమునయములేదు. He is not to this time in a good state of health, from his sickness. బజారులో ధాన్యపుదర కాస్తనయం గావున్నది. Grain has got rather a proper price again; that is, cheap.

నరకడం *v. a.* నరుక్కుకూనరికి. To wound; to cut with a weapon. అనుని

తంనరికినారు. *They cut off that man's head.* అరొదలోనలుదైరాటిచె

ట్టునరికినారు. *They have felled forty palmira trees, in that garden;*

అరొట్టులునరకడం. *To cut off branches.*

నరకం *sub.* నరకపునరకాలు. *The place of future punishment; that is,*

Hell. పాపాత్ములునరకానకుపోతారు. *Those who have committed sins, will go to Hell.*

నరం *sub.* నరపునరములు or నరాలు. *A vein;*

నరుకు *sub.* నరుకునరుకులు. *A cut; a wound.* నరుకులుతగలదం. *To receive wounds.*

నల్ల *adj.* Black. నల్లకుక్క. *A black dog.* నల్లమందు. *Opium.* నల్లవాడు, also,

నల్లనివాడు. *A black-man; a Native.* నల్లజీలకర్ర. *Black Cummin seeds.*

నలక *sub.* నలకనలకలు. *Dust or any small particle.* కంట్లోనలక. *Dust or dirt in the eye.*

నలకడం *v. n.* నలుసుకూనరికి. *To become crushed or bruised.* వాదిరాలు
మండిందబడినరికినది. *His leg got under the wheel and was crushed;*

పువ్వులునలకడం. *Flowers to wither.*

నలచడం *v. a.* నలుస్తూనరికి. *To rub; to squeeze.* *vide* నలచడం.

నలచడరం *v. a.* నలచడరపునలచడరములు. *A square.* అబల్లనలచడరం
దు. *That board is not square.* నలచడరపుమేజులు. *Square tables;*

నలచడం *v. a.* నలుపుకూనరికి. *To squeeze; to compress; to rub.* నిమ్మకాయలు
నలచిర సులియ్య. *Squeeze the juice out of these limes.* వడికిపిండి

నలుస్తున్నాడు. *He is rubbing his body with powder.* N.B. The Na-

tives are accustomed first, to rub oil over their bodies; to remove

which, they use flour made of a small grain called Pensaloo; and also

rice flour, mixed in warm water. చెవులునలచడం. *To pull the ear.*

నలభై *adj.* Forty. నలభైగుర్రాలు. *Forty horses.* నలభైకుంది. *Forty people.* నలభైయోది. *The fortieth.* Properly నలుభై.

నల్లమందు *sub.* నల్లమందు|నల్లమందులు. *Opium.* నల్లమందురి నేవారు. *A man addicted to taking opium.* నల్లమందువుచ్చుకోవడం. *To use opium.*

నలవడం *v. a.* నలుమ్ము|నలిది. *To squeeze,* విడ నలవడం.

నల్లి *sub.* నల్లి|నల్లులు. *A bug.* నల్లికుట్టడం. *A bug to bite.*

నల్లికండ్లపాము *sub.* నల్లికండ్లపాము|నల్లికండ్లపాములు. *The name of a small reptile of the lizard kind; thin and slightly made; with a red tail; very harmless in its nature.*

నలుగురు *sub.* నలుగురి. *(No Nural.) Four people.* నలుగురువచ్చికుమ్ము నదోమకున్నాకు. *Four fellows came and plundered me.* నలుగురుకును కులుయూపుచికిసురనిమిత్తంవచ్చి నారు. *Four people came to this town, on account of the fair.*

నలుగుము *sub.* నలుగుము|నలుగుములు. *This word is a contraction of four teams.* అయిదునలుగుములువు క్కేడు. *Five naligums make one candy.* నలువు *sub.* నలువు|నలువులు. *Black; blackness.* యెంతవుదికినాఅబద్ధనలువు వదల లేదు. *No washing seems able to take the blackness out of that cloth.*

నలుగు *sub.* నలుగు|నలుగులు. *Dust or dirt.* విడ నలక.

నవ్వడం *v. n.* నవ్వుతూ|నవ్వి. *To laugh.*

నవారు *sub.* నవారు|నవారులు. *White loaf-sugar.*

నవాపాగరం. *sub.* నవాపాగరపు|నవాపాగరములు. *Salt-ammoniac.*

నవ్వు *sub.* నవ్వు|నవ్వులు. *A laughter, or a laugh.* అతనుయూహించుచు అన్నందునవిస్తారంనవ్వువచ్చినది. *When he spoke these words, it occasioned great laughter.*

నకించడం *v. n.* నకింపఁజేయునకించి. To go to ruin, or be destroyed. అతని కుటుంబమింతా నశించినది. The whole of his family has gone to destruction.

నష్టం *sub.* నష్టప్ర/నష్టములు. Loss ; detriment. యీ సంవత్సరం పంటకష్టమయినందున నామచాలా నష్టంపట్టినది. The crops having failed this year, it has caused me great loss. నష్టం కావడం. To lose ; to expire. యీ సంవత్సరం వారియింట్లో పదిమందినష్టమైనారు. A matter of ten people have died in their houses this year. నష్టమునుపొందడం. To suffer loss. నక్షత్రం *sub.* నక్షత్రప్ర/నక్షత్రాలు. A star. యీ శతాబ్దకాలం మోదనక్షత్రాలుకాకాల్పకదడంలేదు. Just now, the sky does not shew the stars clearly.

నా *pro.* Nominative Singular, of the Personal Pronoun my. నాది. mine. నాకడం *v. n.* నాకురూ/నాకి. To lick up. అవుషధములో తేనెపోగు కుని నాకురూప్రన్నాడు. He has mixed honey in the physic and is *licking it up*. కుక్కవిస్తరినాకురున్నది. The dog is *licking the vistry* ; that is, the leaves *grown together*, on which Natives eat their victuals.

నాగలి *sub.* నాగలి/నాగండ్లు. A plough. నాగలికర్త. A ploughshare. నాగలిచాలు, The furrow, made by a plough. అనాగలికాకా తెనుతుంది. That plough holds well in the ground.

నాగవాసం *sub.* నాగవాసప్ర/నాగవాసములు. The staple for a hasp. నాగవాసానికిగాఁజెప్పింతగఱించిచాళంబెయ్యి. Fix the hasp on the staple and lock the padlock upon it.

నాచు *sub.* నాచు/నాచులు. The weed of lakes. The sugar refiners in India, after having boiled the coarse sugar and cooled it in pots, apply

this weed to the surface; to draw off the watery particles and to whiten the sugar.

నాటడం v. a. నాటుతూ|నాటి. To transplant.

నాట్యం sub. నాట్యట|నాట్యములు. A *nauteh*; that is, the dance of the women called *dancing girls*, according to the fashion of the Natives of Asia. నాట్యంచెయ్యడం. To *nauteh*. నాట్యంచెయ్యడానకున్ గంపాంట్లక బ్బినారు. The dancing girls are come for the purpose of *nautehing*.

నాటు sub. నాటు|నాటులు. This word is applied to any town or out place, from which things come in for a principal town. Hence, it is generally applied to *weaving towns*; because, the cloth is commonly sent in from the country, to the Cusbah town.

నాటుకోకడం v. n. నాటుకుంటూ|నాటుకుని. To flourish, after being transplanted. ఆ మొక్కలు నాటుకున్నవి. Those young plants flourish.

సాది sub. నాది|నాట్లు. The pulse; a vein. నాదిఅడుతూపున్నది. The pulse beats. నాదిమీదనరుకుతగిలిపిస్తరించిరక్తంకారుతూపున్నది. One of the veins has received a cut, and the blood flows from it in abundance.

నాడు adv. Belonging to; referring to. N.B. This word is used in several senses, all drawing their meaning from this explanation of the word. Such as చిన్న నాడు. During childhood. ఆనాడు. At that time. రెండో నాడు or మర నాడు. The day after. నాడుచెప్పరిని. I told him on that day; that is, referring to some particular day. తూర్పు నాడు. Eastward. వేగ నాడు. Belonging to the vaigy sect of Bramins; of which, there are five or six other descriptions. నాడుమొదలుకుని నేటివరమంతం. From the beginning of that period, to the present day. పుట్టిన నాడు. A birth day.

సాదెము *sub.* సాదెపు|సాదెములు. *Sorting*; also, trying of money. సాదెము. *Item.* బట్టలసాదెము. A *sorting* of cloth. ఖంఠారపుసాదెం. A *trying* or *judging* of Gold. సాదెంచూడడం. To *sort* cloth; also, to *prove* money. *Sorting* is done by feeling the cloth, by examining the threads and texture, and judging in this way of its quality. *Proving* money is done by the *sight*, and also by *rubbing* it on the stone used for that purpose, called వరగంటిరాయి.

సానడం *v. n.* సానుకూ|సాని. To *soak*; to *steep*. అటుపలుపాల్లో సానినది. The rice cakes have been *steeped* in milk. అబట్టరాత్రి నుంచీళ్లలో సానుకూపున్నది. That cloth has been *soaking* in water ever since last night.

సానపడం *v. a.* సానుపుకూ|సానిప. To *bleach*.

సానా *adv.* Every way; different ways. సానావిధాలా. *Item.* కుక్కున సానావిధాలాగతరాహంగామా చేశాడు. He gave me trouble and vexation in all manner of ways.

సామకరణం *sub.* సామకరణపు|సామకరణములు. *Baptism*. అతనికొమారు దినామకరణంయూ చేశనులయినది. His son has been this day *christened*. N. B. Christening among the Hindoos is performed in the house of the parents. The father writes the name of the child with a gold ring, in consecrated rice; previous to which, the child and its parents must go thro' their religious ablutions. After the ceremony of naming the child, the day is spent in rejoicings.

స్వామం *sub.* స్వామపు|స్వామములు. *Justice*; also, *logic*. స్వామంబరింబడం or చెయ్యడం. To *distribute* or to *do justice*. ఆరాస్త్రులు పోలి పదిసంవత్సరములు స్వామంచదువుకునివచ్చినాడు. That Pundit is re-

he calls it *Christening* !!

turned from Cassae, where he has been ten years studying *logick*.

నామకాస్త్రం. The art of *logick*. నామకర్త. Maker, or Lord of Justice. నామధుడు. A just, upright man.

నాయన *sub.* నాయన|నాయనలు. A father. vide అబ్బ.

నాయుడు *sub.* నాయుది|నాయుల్లు. Name given to the head inhabitant of a village.

నార *sub.* నార|నారలు. Hemp. It is made from plants, and from the branches of various trees in India, when used for the coarser purposes. తాటినార. Palmira hemp. కొబ్బరినార. Cocoanut hemp. మొగరినార. Kildaira hemp. నాగనార. Hemp of the aloe leaf. జనపనార. The hemp of the *janpam* or *sunn* plant. This plant is very plentiful in India and yields an abundant produce of excellent hemp. గొగూనార. The hemp of the *Gogoo* plant.

నారింజాపండు *sub.* నారింజాపంటి|నారింజాపండ్లు. The orange. నారింజాచెట్టు. The orange tree. నారింజాకోలు or నారింజాపంటికోలు. Orange peel or skin. నారింజాకొనలు. Pulp of oranges; which is commonly in cloves. నారింజావిత్తలు. Orange pips. N.B. The same terms are applicable to all fruits of a similar description.

నారు *sub.* నారు|నారులు. The name given to young vegetables and other productions, when fit to be transplanted. ఆకోటలో విత్తరించిమిరియపు నారుపోశినారు. They put down a great number of young chilly plants, in that garden.

నాల్ *sub.* నాల్|నాల్లు. A horse shoe. నుర్రపునాల్లు. Item. నాల్లకట్టకం. To put on shoes; or to shoe horses. నాల్మందు. A horse-shoer or farrier.

నాలకి *sub.* నాలకి|నాలకిలు. This is a description of state Palankaens, sup-

posed to have been anciently used only by Kings. At present, some Rajahs have them, to add to their splendour on public occasions. They have eight feet, and a sort of canopy like a parasol on the top; there being across stick fixed in front and behind, by which they are carried; instead of a bamboo arched over the whole, as in common Palankeens.

నాళికె *sub.* నాళికె|నాళికెలు. The tongue. అతను రెండునాళికెలవాడు. He is a double *tongued* fellow; or, a man of *double speech*. మోడ్డునాళికె. A thick tongue. పరిచనినాళికె. A glib tongue. N.B. The proper word is నాలుక.

నాలుకు *adj.* Four. నాలుకువందలు. *Four* hundred. నాలుకువర హాలు. *Four* Pagodas. నాలుగోది. The *fourth*.

నాశనం *sub.* నాశనం|నాశనములు. Destruction; ruin. నాశనంచేయుటం. To *destroy*.

నికటం *sub.* నికటం|నికటములు. Force; compulsion. అతనినికటంపల్లనాడు శ్రమపట్టినది. He has used measures of *compulsion*, by which I am brought into trouble. నికటపెట్టడం. To compel; to use *force*. నికటం చేయుటం. Item. అతనుమీద ప్రేమనువచ్చి గొరిచాలానికటపెట్టినాడు. He has placed *peons* over me, and been guilty of *great violence*. నిబంధం. Item.

నిక్టం *v. n.* నిక్టం|నిక్టం. To walk erect; to strut; to stretch the head out.

నిచ్చెన *sub.* నిచ్చెన|నిచ్చెనలు. A ladder.

నిజం *sub.* నిజం|నిజములు. Truth; veracity. నీవుచెప్పినమాటనిజం. What you have said, is *truth*. అతనునిజంకలనునిపి. He is a man of *veracity*. నిజమైన. True. నిజమైనమాటలు. *True words*.

నిట్టూర్తు *sub.* నిట్టూర్తు/నిట్టూర్తులు. Hard breathing; sobbing. అతడు మహాలావుకునిపిగనకలేవలేక నిట్టూర్తులువిడుస్తూవున్నాడు. Being a heavy over-grown man, he can hardly get up; and his *breathing* is very hard and difficult.

నిదివి *sub.* నిదివి/నిడువులు. Length. ఆస్థలంనిదివియెంత/వెడలువుయెంత. What is the *length* and breadth of that place. నిదివిxల. *Long*; in opposition to broad.,

నిత్యం *adv.* Every day; perpetually. యీ ప్రపంచంనిత్యంకాదు. This world is not for ever. నేనునిత్యంవస్తాను. I will come every day.

నిద్ర *sub.* నిద్ర/నిద్రలు. Sleep. రాత్రినాకుబొత్తుగానిద్రలేదు. I got no sleep whatever last night. నిద్రపోవడం. To go to sleep. బిల్లినిద్రపోయినది. The child has gone to sleep. అబిల్లినునిద్రీపాద్యేయివట్టుచేయ్యి. Make that child to go to sleep, or, put the child to sleep. నిద్రమట్టు or నిద్రమత్తు. Drowsiness; inclination to sleep. నిద్రలేవడం. To wake a person from sleep. నిద్రలేవడం. Yourself to wake.

నిద్రించడం *v. n.* నిద్రింపు/నిద్రించి. To sleep; to repose. దొరనిద్రింపిస్తూవున్నాడుయింకాలేవలేదు. The Gentleman has not got up, but is still sleeping.

నిన్న *adv.* Yesterday. నిన్నఅయిననుచూచినాను. I saw him yesterday.

నిండా *sub.* నిండా. (No Plural.) Fullness; state of complete measurement. అగూజాలోనిండాబిడ్డవున్నది. That gullet is full of water. అతనికినిండా కోపంవచ్చినది. He got full of anger.

నిండుగా *adv.* Full; complete. అతనుఅన్నివిధాలానిండుగావున్నాడు. He is complete in all respects; that is, in point of quality, family, &c. &c.

నికర *sub.* నింద|నిందలు. Accusation; blame. అతనికి నేరం లేనదేనింకవచ్చి నది He has got *blame*, without having committed any fault.

నిందించడం *v. a.* నిందిస్తూ|నిందించి. To blame; to accuse. అతనికేమి యింటికేను తెల్లనాననినన్నునిందించినాడు. He has *accused* me, of frequenting the house of his enemy.

నిప్పు *sub.* నిప్పు|నిప్పులు. Fire; that is, coal or wood lighted for use. నిప్పు రాజవెయ్యడం. To *kindle* a *fire*. అన్నంవండేనిమిత్తంత్వరగానిప్పురాజవెయ్య. Make haste to *light* the *fire*, for dressing the victuals. చట్టాలుచూపేటందుకునిప్పుతీసుకునిరా. Bring some *fire* to *light* my cheroot.

నిబద్ధి *sub.* నిబద్ధి|నిబద్ధులు. Truth. *vide* నిజం.

నిభాయించడం *v. a.* నిభాయించు|నిభాయించి. To suffer; to endure. యీ చూళ్లో అన్నం వస్త్రాలు లేకపోతేనేను నిభాయించలేను. Without clothes or victuals, I can no longer *endure* my situation in this village.

నిమిషకా *sub.* నిమిషకా|నిమిషకాలు. Remainder. *vide* నిలువ.

నిమ్మపండు *sub.* నిమ్మపంటి|నిమ్మపండ్లు. A lime.

నిమూనా *sub.* నిమూనా|నిమూనాలు. A model or sample. This, in India, we term *muster*. మరిచకనగ చెయ్యదానకువకనగకంసా లికినిమూనాయొచ్చినాను. I gave a joy to the goldsmith, as a *model* (or *muster*) by which to make another.

నిమిత్తం *sub.* నిమిత్తం|నిమిత్తాలు. Necessity; need; want; purpose; exigence. నీవుయెందునిమిత్తంచాతయ్యిదికవచ్చినావు. What *exigence* has brought you here: యిదినిమిత్తవైవచ్చినాను. This is the *purpose* for which I am come. నీకుయిక్కడనిమిత్తంలేదు. There is no *necessity* for you here. రూచాయీనిమిత్తం నేనుచెల్లూరువచ్చినాను. I went to Nellore for the *purpose* of getting Rupees.

నిమిషం *sub.* నిమిషపు/నిమిషములు. A part of the Gentoo hour. It makes 97,200 *mishums*, or *twinklings*. అగ్గడివెల్లినిమిషంలోకుర్చీరా. Go there and come back in a *twinkling*.

నింపడం *v. a.* నింపుతూ/నింపి. To fill or make full. ఆకుండలోనింపునింపు. *Fill* that pot with water. నాపట్టెవరహలోనింపనారు. They *filled* my chest with *Pagodas*.

నియమించడం *v. a.* నియమింపు/నియమింపి. To direct; to require; to appoint. అతణ్ణిఆవుారికివెళ్లమనినియమించినాను. I have *appointed* him to go to that village. ఆచిన్నధాన్ని పెండ్లిఅడవ తననినియమించివుంచినాను. I have *appointed* that girl, to be taken care of, in order to be married to me.

నిరఖునామా *sub.* నిరఖునామా/నిరఖునామాలు. A price current. It is usually called the *nerick*. యీవస్తువుఖరీదునిరఖునామాలోయేలా యునప్రనినారు. What price have they put down in the *nerick* (or *price current*) for the value of this article?

నిరంతరం *v. a.* Daily; or, every day. నేనునిరంతరంబోతువస్తున్నాను. I come to the garden *every day*.

నిర్ణయం *sub.* నిర్ణయపు/నిర్ణయములు. Agreement; settlement; stipulation. అమచటినిర్ణయం నాకు సమ్మతి లేదు. Such kind of *agreement*, I do not consent to. రెవ్వ రేజ్లోవున్న నిర్ణయముల ప్రకారంయీజనిపిరిగించవలెను. This business must be done, agreeable to the rules laid down in the Regulations. నిర్ణయంచెయ్యడం. To make a *stipulation*. నిర్ణయం కా. Conformably; exactly; that is, agreeable to *stipulation*, or *appointment*. నిర్ణయం కాచెప్పు. Tell *exactly*!

నిర్ణయించడం *v. a.* నిర్ణయింపు/నిర్ణయించి. To stipulate; to settle; to ap-

point; to agree to. రేపు పదిమూడులకు వస్తామని నిర్ణయించి పోరు. They appointed and agreed, to be here to-morrow at ten o'clock. కోర్టుకు పురి సంవత్సరంకు సరావండుగ కుముత్తుడిన ములుకల ప్రయిచ్చే దుట్టు నిర్ణయించినారు. They have appointed thirty days in every year, on account of the Dassara feast, for a vacation to the courts.

నిర్మలం *sub.* నిర్మలపు|నిర్మలాలు. Clearness; puteness. నిర్మలపుకడుపులు పంపించు. Send me the things pure. నిర్మలమైన స్త్రీ. A woman of purity. అన్ని నిర్మలం అనేక మంది చెప్పుకుంటారు. Numbers speak of the clearness of that water. నిర్మలం నా. Clearly; brightly; perceptibly.

నిరుతి *sub.* నిరుతి. (No Plural.) Last year; or, the year before this. నిరుతి సంవత్సరం కూతురు విస్తారం పంటనది. My village produced very abundantly, last year. నిరుతి లెక్కలు. Last year's accounts. ఆతను యీ వూళ్లోకి వచ్చినాడు. He came last year, into this village.

నిర్మూలం *sub.* నిర్మూలపు|నిర్మూలములు. Extirpation; destruction. ఆ వూరుకలదిదడంచాత కొద్ది నా నిర్మూలం అయినది. That village is involved in complete destruction, from fire.

నిరోగం *sub.* నిరోగపు|నిరోగములు. Health. యీ వూరు వచ్చిన తరువాత అతని నిరోగం అయినది. After he arrived in this town, he recovered his health.

నిలబడం *v. a.* నిలుపుచూ|నిలిచు. To stop; to arrest; to fix; to desist. ఆ సుర్రాన్ని నిలుపు. Stop that horse. ఆ మాట చెప్పిన తరువాత నేను వ్రాయుచుండితిని నాను. After making use of that speech, I stopped writing; that is, desisted from writing. యీరోజు ఏలగను నిలిచినారు. To day they have fixed up their Peerboos or Images.

నిలకడం వ. న. నిలుచుట|నిలిచి. To stay; to remain. యీతూర్లో నిలుచును.

I shall stay in this town.

నిలుచుండడం వ. న. నిలుచుంటూ|నిలుగుంది. To stand up;

నిలుక sub. నిలుక|నిలుకలు. The remainder; a balance of account. వాతే క్షేపణంధంనీకట్టయెన్నిరూపాయలునిలుకవున్నవి. What *balances* of Rupees have you, in account, with me, in your hands? నిలుకవున్నవామూ నుయ్యిక్రొకీకుకువెరా. Bring the *remainder* of those things here. It is commonly written నిలక.

నివాదా sub. నివాదా|నివాదాలు. A Revenue term, signifying the *settlement* of the Revenue, or Revenue accounts, నివాదాచెయ్యడం. To make the *settlement*.

నివాసు sub. నివాసపు|నివాసములు. Place of residence. కూనివాసంబు జరులో. My *place of residence*, is at Masulipatam; or, Bundar.

నిశ్చయం sub. నిశ్చయపు|నిశ్చయములు. Agreement. వీధి నిర్ణయం.

నిశేకముపూర్ణం sub. నిశేకముపూర్ణతాపు|నిశేకముపూర్ణములు. Consummation of marriage; completion. అతనికే పెండ్లిలియినమ్మాడు పంచవర్సరములకునిశేకముపూర్ణంఅయినది. *Consummation* took place, after he had been married three years.

నిష్పత్తు sub. నిష్పత్తుపు|నిష్పత్తులు. Weakness; inability, యీమందులింపే నిష్పత్తువువచ్చినది. The effects produced by that medicine, is *weakness*. మునుపువాదిమహానిష్పత్తువులం దెనుయిప్పుమునిం గాచిన్నది. I used formerly to be subject to great *debility*, but have now got strong again;

ని pro. Nominative Case, Personal Pronoun. Thy. నీది. Thine.

నిచం sub. నిచపు|నిచములు. Lowness; without character. అతనిచనిలంకా నిచంబడవచ్చినది. His business has ended in great *meaniness*. అతనియిం

21. నేను వెళ్లినప్పుడు అలా నీచవు కూడులు పడినాడు. When I went to his house, he gave me nothing but *low words*. నీచం పెట్టడం or నీచపరచడం. To *despise*. నానక్కుచాలా అపద్ధాలు అధివండున అకట్టి నేను చాలా నీచం పెట్టినాను. As he told me a great number of lies, I *entertained* a great *contempt* for him. నీచత్వం. Item.

నీచుడు *sub.* నీచుని నీచులు. A low character; a man of a bad reputation. అతను కోమటి అయితోంది కూర్చుంటున్నందున నీచుడైనాడు. Being a *Banian* and having eat victuals with a *Sooder*, he is become a fellow without character.

నీచు *sub.* నీచుని నీచులు. Vanity; pride of dress. నీచుకుని. A *dressy man*; a *coxcomb*. నీచుకల. *Coxcomical*; *foppish*.

నీడ *sub.* నీడని నీడలు. Shade; shelter from the sun. చెట్టునీడ. The *shade* of a tree.

నీతి *sub.* నీతిని నీతులు. Conscience; uprightness. అతనికి మంచి నీతివున్నది. That man has a good *conscience*. నీతికలవాడు. He is a man of *conscientiousness*. నీతికూడులు. Moral discourses.

నీరు *sub.* నీటిని నీళ్లు. Water. It is commonly used in the Plural number. నాకు దాహం నీటిని ఇయ్యించు. Give me *water*, to quench my thirst. యేటికొత్త నీరు వచ్చినది or తగలినది. A body of fresh *water*, has come into the river. N.B. When water is mentioned in a large quantity, it is put in the Singular number; and when in small quantities, in the Plural. నీళ్లుబుగ్గ. A *water bubble*. నీటివది. A *torrent*. నీళ్లుకల. A *spring* of water.

నీరుల్లి *sub.* నీరుల్లి. (No Plural.) Onions. ఎవరూలో ఏదైనా నీరుల్లి అమ్మక

చ్చినది. A great quantity of Onions, came into the bazaar for sale.
 నిర్మలగడ్డలు or పాయలు. Onion plants. vide పుల్లిచాయ.

నీలగదం v. n. నీలుసుచూసినదిగా. To strut; to walk proudly; also to die.
 యుద్ధంలో నీలగదం. To die in battle.

నీలం sub. నీలపునీలములు or నీలాలు. A sapphire. అతని చెవులను నీలం
 లువేసినపోగులజోడుకు హాళాంతి నావున్నది. The sapphires in his ear-
 rings, are very bright.

నీలి adj. Blue; నీలిరంగు. A blue colour. నీలిపాగా. A blue turban. నీలిమొ-
 దు. Indigo. నీలి చెట్టు. The Indigo plant.

నీవు pro. నీమీరారు. Thou; నీవుయేమి చేసినావు. What hast thou been do-
 ing? నీవుస్తకం. Thy book. మీరుయెక్కడికి వెళ్లుతారు. Where are you go-
 ing? నీది. Thine. మీది. Yours. ఆరోటనీదిగాని అతనిది కాదు. That gar-
 den is thine, and not his.

నీల్లాదదం v. n. నీల్లాదుతూసినదిగా. To be in labour; in childbirth, or in
 travail. ఆదిన్నది నీల్లాదివరకొ మారున్నది. That young woman has
 been brought to bed, and has got a son.

నుదురు sub. నుదుటినుదులు. The forehead. నుదుటిపైన గ్రీనచిహ్నము
 దిద్దినారు. They have marked his forehead, with the green mark.

నున్నని adj. Smooth, నున్ననిచేర్చి. A smooth cheek.

నున్నం conj. And. It is always coupled to some words in writing. అతనూ
 నేమన్నా. He and I. యీవేళాదేవున్నా. To day and to-morrow. The
 word is properly only written నున్నం.

నునుపు sub. నునుపునునుపులు. Smoothness. బల్లనునుపు. The smooth-
 ness of a table. గోడనునుపు. The smoothness of a wall. నునుపుచేయు-
 చు. To make smooth, నున్నన. Item.

నండి *pre.* From; since. నేను అక్కడినుంచినిన్న కచ్చి నాను. I came here yesterday, *from* thence. ఎక్కడినుంచి. *From* hence అక్కడినుంచి. *Thence*, or *from* thence. కానాదేవములనుంచి. *From* a long period back.

నయ్య *sub.* నూరి|నూతులు. A well. అనూరిలో నిల్లయ్యేమీ లేవు. That well has got no water in it. నూదినయ్య. A well with a channel to it; made for conveying water into a garden, or for cattle to drink out of. కరం నయ్య. A pot well. యిడికనయ్య. A brick well. రాతి నయ్య. A stone well.

నరుకు *sub.* నరుకు|నరుకులు. Froth; foam. పాలనరుకు. The froth of milk. కుర్ర ప్రనరుకు. The foam from a horse. నీటి నరుకు. The foam produced by water.

నలక *sub.* నలక|నలకలు. The name of a small kind of rope, or thick string; with which the poorer sorts of Natives lace, or rather string, their bedsteads. In this state they are, what Europeans in India commonly call *country cols*. మంచపునలక. *Cot string*.

నెత్త *sub.* నెత్త|నెత్తలు. The oil plant, నెత్తలు is the usual term given to oil seeds. నెత్త చేను. The oil crop; or plantation. నెత్తలనానుక. An oil mill. N.B. The oil mills are turned by a bullock, the man who feeds the mill sitting on the bar close to the pivot; managing the bullock and feeding the mill at the same time.

నెకుడు *sub.* నెకుడు|నెకుడులు. The eye fly; a small almost imperceptible insect; extremely troublesome in the hot weather in India; commonly attacking the eyes in great numbers. They only appear in the day time.

మాక *sub.* నూక|నూకలు. The name given to grain, when half ground.

It is generally termed *Rolong* by Europeans in India. గోధుమనూళ్ళ. *Wheat rolong*. దివ్యప్రసూక. *Rice rolong*. పెసరనూళ్ళ. *Pensera rolong* and so, of other grains.

నూనె *sub.* నూనె|నూనెలు. Oil; in the state when prepared for use. కొబ్బరినూనె. *Cocconut oil*. బీదినూనె. *The marking nut oil*. ఆరనూనె. *Oil of mustard*.

నూరడం *v. a.* నూరుతూ|నూరి. To bruise; to grind down into a mash. కత్తిరూరడం. To *grind* a knife or sword. చింతపండునూరడం. To *grind* Tamarinds into a mash. అవ్వపండునూరడం. To *grind* or *mix* medicines. అవలునూరడం. To *grind* Mustard seeds, in a mash.

నూర్చడం *v. a.* నూరుస్త|నూర్చి. To thrash. In India, thrashing is performed by bullocks in the open air. A spot is cleared from dirt and hardened, in the field where the grain ripens; the grain is thrown upon it in loose heaps, and bullocks are turned in upon it and kept in a constant motion treading it under foot till the grain is completely freed from the husk. N. B. The bullocks are generally muzzled, though contrary to the Hindoo shaasters. కుప్పలునూర్చడం. Thrash out the heaps.

నూరు *adj.* One hundred. నూరుమంది. *One hundred men*. పదిమూటూ.

Ten *hundreds*. నూటికరియంకం నేను లెక్కచెప్పుతాను. I can reckon as far as *one hundred*. ఐనకున్నూర్పరహాలు. *Eight hundred Pagodas*.

నూర్చు *sub.* నూర్చు|నూర్చులు. A thrashing. అంతాదికుప్పలుఅర్చి నూర్చులు అయినవి. The *thrashing* of the whole of the heaps of that village is completed. The word నూర్చి is more generally used.

నూలు *sub.* నూలు|నూళ్లు. Thread; generally speaking, thread in it's raw

state, దూదివదికి తేనూలు అవుతుంది. నూలు పేసి తేదారం అవుతుంది. If you spin the cotton, you get *thread*; which *thread* is twisted, to make *sewing thread*. అపారచావులనూలుకుంచిది కాదు. The *thread* in that long cloth, is not good. సన్ననూలు. Fine *thread*. ముతకనూలు. Coarse *thread*. నూలుకండా. An oblong ball of thread.

నెట్టడం v.a. నెట్టుచూ|నెట్టి. To push or thrust violently.

నెత్తి sub. నెత్తి|నెత్తులు. The head. నెత్తి కాయ. Item. ఆనామానువాది నెత్తిమీద పెట్టు. Put those things on his *head*. యీ కురిచీన నెత్తిని పెట్టుకో. Put this chair upon your *head*.

నెత్తురు sub. నెత్తురు|నెత్తులు. Blood. నెత్తురు కారడం. Blood to flow or run; to bleed. అతనిదిక్కుల్ల పెంతు నెత్తురు చుడుతుంది. His gums bleed.

నెనరు sub. నెనరు|నెనలు. Affection; attachment. ఆమెకు బిడ్డ వాంఛయుండునట్టి నెనరువున్నది. She discovers a great *affection* for her children.

నెవము sub. నెవవు|నెవములు. Blame; accusation; imputation of fault. అతను నామీద రేనిపోని నెవం వేసినాడు. He brought up frivolous *accusations* against me. నెవం పెట్టుకోవడం. To use *pretences*. అతడు సుంక దుంగావు న్నానన్న నెవం పెట్టుకుని రెండుదినములనుంచి రాకుండావున్నాడు. Having used the *pretence* of sickness, he has stayed away for two or three days.

నెమరు sub. నెమరు|నెమరులు. A ruminating or chewing of the cud. నెమరు రుచెయ్యడం. To *ruminate*. పశువులు మేక మేసినవి నకయిప్పుడు నెమరు తే పుచ్చుచున్నవి. The cattle having done feeding are now *chewing* the cud. నెమరుకు తేవడం. To *ruminate* or *muse*. అతను ఆమూడుజాగా నెమరుకు తే చ్చుకున్నాడు. He *ruminates* a good deal upon that *subject*.

నెమలి sub. నెమలి|నెమల్లు. A Peacock; నెవలి is usually the name given

to it. నెకులిపిట్ట. Item. మొక నెమలి. A Peacock; that is, the male. ఆడ నెమలి. A Pea-hen. నెమలికుంచ. A Peacock's tail. నేల నెమలి. The ground Peacock. This is the bird Gentlemen in India call the *Florika*. It is of the same species as the *Bustard*; about as big as a half grown fowl in the body; with a long neck and long legs, and a large beautiful eye.

నెయ్యదం చ. య. నేవ్త్రానేసి. To weave. చిట్ట నెయ్యదం. To weave cloth. మంచం నెయ్యదం. To lace a cot. తివాళీ నెయ్యదం. To weave or make a carpet. పెంకు నెయ్యదం. To tile. ఖడ్గి నెయ్యదం. To thalch. కాటిలప నెయ్యదం. To cover a house with palmira leaves. పాతెత్తుకు నెయ్యదం. To weave, as a spider.

నెయ్య sub. నేరి నేకులు. Ghee; the grand desideratum of the Natives of India. It is made by boiling down butter, and, after laying it by, is mixed with their victuals and frequently taken in a pure state.

నెరియదం చ. య. నెరుమ్మ నెరికి. To grow grey. తల నెరియదం. Item. అతని యాదై సంవత్సరముల వాడు అయి వాడుక నక తల ఖడ్గమున్ను నెరికినది. Having got to the age of fifty, his head and beard have grown grey.

నెరుపు sub. నెరుపు నెరుపులు. The greyness of age. అతనితల నెరుపుకు హావిం త గావున్నది. All people speak of that man's grey head.

నెల sub. నెల నెలలు. A month. నెలకుముప్పై రోజులు. There are thirty days to the month. నెల నెల. Monthly. ప్రతి నెల. Every month. నెలవది రోజులు. A month and ten days. నెల is the general name for the moon.

నెలబాడుపు. The new moon.

నెకవరి sub. నెకవరి నెకవలు. A well informed, clever person. In some

senses, also, it means a person having acquaintance. యీతూరి నెర తరినాను, I am a *stranger* in this town.

నెరపు *sub.* నెరపునెరపులు. Information; acquaintance; experience. యీ పనిలో నాకు నెరపు లేదు. I have no *experience* in this business. అయ్యి తో నాకు నెరపు లేదు I have no *acquaintance* with him. అమాగ్గానాకు నెరపు లేదు. I have no *knowledge* of that road:

నేడు *sub.* నేటి (No Plural.) To day; this day; నేటిదినం or నేటిరోజు. Item. నేటిదినం వాటికిరిగివస్తాను. I shall come back *this day* again; that is, on the return of this day. This is a mode of speech. నేటివారం: Item.

నేత *sub.* నేతనేతలు. A weaving; a texture; a weaf. అపట్టనేతనుహాగా నాపున్నది. The *texture* of that cloth is very good. నేత నాడు. A weaver; that is, one who weaves cloth. They may be of any caste:

నేను *pro.* నామేము. I. నేనువస్తాను. I am coming. నాయెల్లు. My house. మాతూరు. Our town. నేనే. Myself; or, I myself. నాది. Mine. నేనే యీపనిచేసినాను. It was I *myself*, did this business.

నేను *sub.* నేనునేనులు. A dub. నేను, in some places, is understood to mean *two dubs*.

నేర్పడం *v. s.* నేర్పకూనేర్పి. To teach; to instruct. అచిన్నవాడివిద్య నేర్పకూపున్నాను. I am *teaching* that boy a language.

నేర్పరి *sub.* నేర్పరినేర్పరులు. A well instructed, skilful person.

నేరం *sub.* నేరపునేరములు. Crime; offence. గొప్పనేరం. A great offence. చిట్టినేరం. A small offence. నేరంచెయ్యడం. To commit a crime. నేర పెట్టుటడం. To accuse of crime. నేర పెట్టుటడం. To be accused of crime.

నేరప్రకూటలుప్రదనం. *To use criminal words.* నేరంబ్రచ్చుకోవడం. *To levy a fine.* వాడలోవేసేనేరం. *The ballast of a ship.*

నేరస్థుడు *sub.* నేరస్థుడి|నేరస్థులు. *A criminal; a culprit; an offender.* జిల్లాకోర్టులునిన్నయం అయినతర్వాత దేశములో నేరస్థులుమహాకొద్దిగానియులుపెట్టకున్నారు. *Since the establishment of the Zillah Courts, there have been fewer offenders in the country.*

నేర్పించడం *v. a.* నేర్పించు|నేర్పించి. *To cause one to teach.*

నేర్చుకోవడం *v. a.* నేర్చుకుంటూ|నేర్చుకుని. *To learn.* అతనుచదువులచేత కులదగ్గర నెనుకు నేర్చుకుంటూవున్నాడు. *He is learning the Gentoos from his preceptor.*

నేర్పు *sub.* నేర్పు|నేర్పులు. *Instruction; teaching; information.* అతనికి చిత్రరచనవిలోమంచినేర్పువున్నది. *He possesses great knowledge in drawing.*

నేల *sub.* నేల|నేలలు. *Earth; soil; ground.* ఆ నేలమహద్గచ్ఛెట్లుగాగాలితీరవి. *Fruit trees thrive very well in that soil.* నేల నెమలిబట్ట. *The ground Peacock; or Florikin.*

నెక్కుడం *v. a.* నెక్కుతూ|నెక్కి. *To press down or in; to compress.* నన్నురలు పుసందున పెట్టి నెక్కినాడు. *He squeezed me in, between the door.* అతని చెవిపోసుచదకుండా దగ్గర నెక్కు. *Squeeze down his ear-ring, so that it may not fall off.*

నెక్కు *sub.* నెక్కు|నెక్కులు. *A dent or pressure.* మురుగులు నెక్కులుపోయినవి. *My hand rings have got dents in them.*

నెట్టు *sub.* నెట్టు|నెట్టులు. *Pain; ache.* రాల నెట్టు. *The head aches.* కడుపు నెట్టు. *The belly aches.* ప్రసవపు నెట్టులు. *Childbirth or labour pains.*

మోరు చెయ్యడం. To hurt or give pain. మోరు పట్టడం. To receive or feel pain. మోపులవడం. To be in labour or travail.

మోరు *sub.* మోటామోలు. The month; that is, the inside of it. అతని మోరు పెద్దదిగ నక విస్తారం అన్నం పట్టుచుంది. Having a large *mouth*, he can take a large swallow of victuals. వాకి మోరు. A wide *mouth*.

నోకరి *sub.* నోకరినోకరిలు. Service. నోకరి చెయ్యడం. To serve. రెండు సంవత్సరములు అనారద్య నోకరి చేసినాను. I have served that Gentleman, two years. నోకరి తుండడం. To take service. యివేళ ప్రొద్దున పటాలం లోకి సాయీ నోకరి ప్రన్నామ. I took service this morning, as a sepoy in the battalion. నోకరి తుంచడం. To entertain in the service. నోకరి మానుకోవడం. To take a discharge from service. నోకరి రీతి చెయ్యడం. To dismiss from service.

నోకరు *sub.* నోకరునోకలు. A servant. అతను అనేక దినముల నుంచి నా నోకరు. He has been my servant, for a considerable period.

పక్క sub. పక్క|పక్కలు. A side; also a bedding. యీపక్క. This side. ఆపక్క. That side. అన్నిపక్కలు. All sides. పక్కమీదకుకోవడం. To sleep upon a bed. నాపక్కలోచందుకుంటావా. Will you come and sleep along with me?

పక్కు sub. పక్కు|పక్కులు. A scab. పక్కుకట్టడం. To form a scab. ఆకునుపపక్కుకట్టినదిగతకత్వరగానేపడుతున్నది. A scab having formed upon that sore, it will soon heal. పక్కువూరడం. The scab to fall off.

పక్ష sub. పక్ష|పక్షలు. Enmity; hostility; variance. అతనికినాకుచాలాదినములనుంచిపక్షమన్నది. An enmity has subsisted between him and me, for a long period past. పక్షవాదు. An enemy. పక్షపట్టడం. To take or feel enmity. అతనుపామునుకత్తిచుట్టుకునికొట్టపోతేకట్టంచుకునిపక్షపట్టినది. Having taken a stick to kill a snake and failing to do so, the snake retained enmity. N.B. The Natives suppose a snake retains enmity and strives to revenge, at a convenient opportunity, any unsuccessful attempt to kill it. పక్షచెయ్యడం. To make enmity.

పక్షదం sub. పక్షద|పక్షదాలు. Coral; more properly, the coral when shaped into beads. అతడిమెడతాళంలోచాలాగొప్పపక్షదాలువుండివున్నవి. That man wears a necklace of very large coral beads.

పక్షలకోట్టడం v.a. పక్షలకోట్టుకూ|పక్షలకోట్టి. To break. అపెట్టేనేనుపక్షలకోట్టినాను. I have broken that box.

పక్షలదం v.n. పక్షలుకూ|పక్షలి. To break; to shatter; to fall to pieces. కర్రబొట్టిచెయ్యజారికిందపడిపగలినది. The ink bottle slipped out of my hand and broke. అతనుపోట్లాడినందునతలపగలినది. He has been fighting and has got a broken head.

పగలు *sub.* పగటిపగళ్లు. *Day time; the day.* పగలుయిక్తవృందారాత్రి లేచి వెళ్లురాము. *I shall remain here during the day, and go away in the evening.* యారాత్రివుంది లేవు పగటివేళయింటికివెళ్లు. *Stay here to night, and go home in the morning.*

పగలిన *adj.* Broken; fractured. పగలినకునకలు. *Fractured pieces, పగలినపామాను. Broken things.*

పచ్చ *adj.* Green. For this reason పచ్చ is the name given to the *Emerald*. పచ్చరంగు. *Green colour.* ఆయింట్లోనుకొన్ని పచ్చకురిచీలువున్నవి. *In that house, they have got some green chairs.* పచ్చచాదవదం. *To mark with green.* N. B. It is the practice of Hindoo women and sometimes of men, to puncture the skin and introduce a mixture made of the juice of the margosa leaf, some oil and farmerick. It is the same practice as is, by some other nations, termed *tattooing* or *tallowing*. * *Grease for sesamum oil.*

పచ్చకన్నేరుపువ్వు *sub.* పచ్చకన్నేరుపువ్వు/పచ్చకన్నేరుపువ్వులు. *A flower, some of which are yellow and some white; well flavoured.*

పచ్చం *sub.* పచ్చపుపచ్చములు. The name given to a particular kind of cloth, generally twenty four cubits long and two cubits broad. The word is called *Patch* by Europeans; and means two pieces.

పచ్చి *adj.* Fresh; new; raw; unboiled. పచ్చికర్ర. *New wood.* పచ్చిరాయలు. *Fresh fruits.* పచ్చికండరింట్టాడు. *He eats raw cundah.* A kind of degenerate yam. పచ్చిమాంసం. *Raw meat.* పచ్చిరకు. *A green or fresh leaf.* పచ్చి, is also the adopted meaning for a bird. Figuratively,

పచ్చిదగా mean/deceit.

base fraud

పడుకా sub. పడుకా/పడుకాలు. A *task*, commonly worn by all Natives in India.

పడుకారు sub. పడుకారు/పడుకాలు. Pincers. కమ్మర వాడి పడుకారు. A blacksmith's *pincers*. The proper word is పడుకారు.

పట్టదం ర. a. పట్టుతూ/పట్టి. To hold; to gripe. యీ కాకిదండివర పట్టు. Lay hold of the end of this paper. చేతులు పట్టుకొని రూపాయలు ఇస్తున్నాము. Hold forth your hands, and I will give you some Rupees.

పటం sub. పటం/పటాలు. The name of a *picture*, when finished and mounted. పటం is also the name, for a *map*.

పట్నం sub. పట్నం/పట్నములు. A *City*; principal *Town*; the capital of a *Country*. అతను పట్నం వెళ్ళినాడు. He is gone to the *Capital*.

పటికె sub. పటికె/పటికెలు. *Allum*. It is also used to express *Sugar Candy*, from its resemblance in shape and colour. పటికె వేల్లం or పటికె పంచదార. *Sugar Candy*.

పట్టు sub. పట్టు/పట్టు. *Silk*. పట్టుబట్టలు. *Silk clothes*. పట్టుకునక. A piece of *silk*. పట్టు, means also, a *grip*. జెట్టి పట్టు. The *grip* of a wrestler. పట్టు, in another sense, means an *application*, or *putting upon*. కున్నేపు పట్టు. An *application* of *chunam*. N.B. This is the common application of the Natives to bruises or pains. The word means an *application* of any thing else. యింటి పట్టు. A *place of residence*.

పట్టుకోవడం ర. a. పట్టుకుంటూ/పట్టుకుని. To seize; to take. ఆ దొంగ పారిపోతూ వుండగా పట్టుకున్నారు. They took that thief, whilst he was running away. ఆ పూర్వోక్త తూర్కీలోని పట్టణమున పట్టుకున్నారు. The plunderers came to that *Town* and seized us there.

పట్టుపడదం ర. n. పట్టుపడుతూ/పట్టుపడి. To be apprehended; to be seized;

అలాంటిది మట్టుదాగా నిరూపించుకొనిన ములకల దుబట్టుక పైదు.

That Rajah, who has all this time been in rebellion, was seized about ten days ago.

పట్టె sub. పట్టెనట్టెలు. A side, border, or streak. మంచపు పట్టె. One side of the bed frame. మున్నపు పట్టె. A streak of chunam, such as the Hindoos rub on the out side of their houses. They are sometimes, alternately red and white. నవారు పట్టె. Lacing for bed frames. కాటినట్టె, means the fourth part of a palmita tree ; cut lengthways for buildings.

పదక sub. పదకపదకలు. The name for the hood, of the hooded snake ; that is, the expansion on each side of its head and down the back of its neck, when the snake raises itself.

పడదం ర. న. పడుతూ|పడి. To fall ; to happen ; to sink. చెట్టు మీది నుంచి పడదం. To fall down from a tree. పోర్ల పడదం. To fall flat down. సుకలు పడదం. To fall sick. కైదులో or సంకెళ్ల పడదం. To get imprisoned or be put in Irons. కోప పడదం. To get angry. సంతోష పడదం. To feel glad or be pleased. విచార పడదం. To grieve ; to lament. కాకితాలున్నా పట్టెలున్నా వుదర పడదం. Papers or clothes to rumple or get into folds.

N.B. This Verb is joined to the verbal Infinitive of other Verbs, to form the Passive voice.

పడమర sub. పడమటి|పడమలు. The West. సూర్యుడు పడమర అస్తమానం అవుతూవుంటాడు. The Sun sets in the West.

పడవ sub. పడవ|పడవలు. A boat. నడపడవ. A Ship's boat.

పదిదె sub. పదిదె|పదిదెలు. Borrowed clothes. పదిదెబట్టెలు. Item. It is a common practice, amongst those Natives in India who are not very rich, but are desirous of appearing well-dressed, to enter into bargains

with the washers, to supply them with other people's dresses ; for the use of which the wearers pay the washers, from two to six Rupees at the end of the year.

పదికెము *sub.* పదికెపు|పదికాలు. A cold in the head. వీధి రొంప.

పడుకోవడం *v. n.* పడుకుంటూ|పడుకుని. To lay down ; to recline. నేనును

హాలిల సరుపడ్డందున పడుకుంటాను. I am very tired and must *lay down*.

పడుకోవడం means also, to go to sleep.

పడుకు *sub.* పడుకు|పడుకులు. Length ; as contrasted with breadth, in the measurement and weaving of cloth. పేక, is the breadth. నూలుపడుకు.

Length of the thread in weaving. ముచంపడుకు. Length in lacing a cot. So also, for the breadth, when you use పేక..

పడుచు *adj.* Applied to women or to men. పడుచుది. A girl or young woman. When applied to women, it is used as a Substantive. అదుగోపది

హేదుపంపత్తర ములగలమంచిపడుచువున్నది. Behold that charming girl,

who cannot be more than fifteen years of age! పడుచువారు. A young man.

పడుచుతనం. Youth or time of youth. అతను పడుచుతనంలోవున్నాడు.

He is in the period of his youth.

పడుచుకోవడం *v. a.* పడుచుకుంటూ|పడుచుకుని. To go astray ; to visit men. This word is applied only to women.

పతకం *sub.* పతకపు|పతకములు. The name given to an ornament worn by the Hindoos at the breast, and suspended round the neck, by a string or chain. They are more or less expensive, according to the fancy and riches of the wearer.

పత్రం *sub.* పత్రపు|పత్రములు. A bond. పత్రం వ్రాయడం. To execute a bond. పత్రం తలచించడం. To cancel a bond.

చరిత్ర sub. చరిత్ర|చరిత్రలు. A constant; chaste female. It is a Shanscrit-compound meaning *devotion to the husband*. రామదీభార్య చరిత్రలనిలనుకుంటారు. People say that Ramdoo's wife is a *chaste, constant* woman.

చక్షు sub. చక్షు|చక్షులు. Diet. చక్షు పెట్టడం or పెట్టించడం. To fix or prescribe a *diet*. చక్షు చెయ్యడం. To undergo a *regimen*. చక్షువు తప్పిపోవడం. To resume your *diet*, under restrictions.

చదం sub. చదవు|చదాలు. A song. చదంపాడడం. To sing a *song*.

చక్షు sub. చక్షు|చదాలు. The *Paddiums*, are the Poetic descriptions of historical and religious events, written in a sort of medium language between Gentoo and Shanscrit, (and that, *ancient* Gentoo) for which there is no particular name. The best informed Natives tell you it is pure *Gentoo*, they are written in; but this is from their not being written entirely in Shanscrit, and having Gentoo mixed in them. చదవులు పాడడం or చదవడం. To sing or recite *Paddiums*. In reciting their *Paddiums*, the Hindoos modulate the sentences into a kind of recitative, very agreeable to the ear.

పదార్థం sub. పదార్థ|పదార్థములు. Ready money; personal property. This word is not considered correct; but it is adopted and understood by the people in this sense. అతనివద్దనువిస్తరించిపదార్థం వున్నది. He possesses considerable *personal property*. vide అర్థం.

చది adj. Ten. చదివందలు or చదినూలు. Ten hundreds. చదిమంది. A number of people. N. B. This is a mode of speech.

చప్పు sub. చప్పు|చప్పులు. An entry in accounts. లెక్కచప్పులు. Entries or particulars of an account.

పదును *sub.* పదును|పదునులు. Sharpness; glibness; quickness. కత్తిపదును.

The sharpness of a knife. తర్లంకురికినందునదున్నదానకుభూమిమహాపదునుయిచ్చితన్నది. In consequence of the rain, the ground has obtained a degree of *glibness* and aptness for the plough. పదునుచెయ్యడం.

To sharpen. పదునుచేశేరాయి. A bone or whetstone.

పద్ధతి *sub.* పద్ధతి|పద్ధతులు. A manner; a way. పరకావ్యవహారంకమరుకలత్రయిచ్చినపద్ధతిప్రకారంజరిగించినాను. I have conducted the business of the District, agreeable to the *manner* which you prescribed.

పన్నడం *2. n.* పన్నుకూ|పన్ని. To pretend, or feign. చచ్చినాననిపన్నినాడు. He feigned to be dead.

పనసపండు *sub.* పనసపంటి|పనసపండ్లు. The jack fruit. This fruit grows to the size of a man's head, and when ripe acquires an offensive smell.

The inside parts into cloves or divisions, with a stone in each. The fruit strikes out from all parts of the tree, and sometimes even from the roots.

పని *sub.* పని|పనులు. Business; work; an act. మంచిపని. A good or praiseworthy act. చెడ్డపని. A bad or reprehensible act. పనిచెయ్యడం. To work; or, to do business. యీవేళకానాపనిచేసినాము. We have done a great deal of *business* to-day. కూలివాంట్లు సగంపనిచేసియింటికివెళ్లినారు. The coolies have gone home, after doing only half their *work*. నీపనిషట్టంప్రాను. I will take care of you. Meant, when spoken in a threatening tone.

పన్నీరు *sub.* పన్నీటి|పన్నీరులు. Rose water. It is difficult to say how this word is compounded. The two last syllables imply *water*, but the first has a meaning unconnected with a rose, altho' the only meaning to

be given to the word is *Rose-water*. పుష్పిరుచెట్టు. A *rose tree*. పుష్పిరుచుత్పత్తి. A *rose*. పుష్పిరుచుచల్లడం. To sprinkle *Rose-water*. N.B. This is a practice on visits of ceremony in India.

పన్ను *sub.* పన్ను|పన్నులు. A *tax*. The general name for taxation. యింటి పన్ను. House *tax*. దీటిపన్ను. *Tax* on pasturage. నా లెపన్ను. *Tax* on weavers.

పన్నెండు *adj.* Twelve; a dozen. పన్నెండుమందిభోయాల. *Twelve* palamkeen-boys. ఆపనిమీదపన్నెండుమందినివ్రుంచినారు. They kept a *dozen* fellows at that business.

పంకా *sub.* పంకా|పంకాలు. A *fan*. వికనకర్ర.

పంక్తి *sub.* పంక్తి|పంక్తులు. A *line*; or *row*; in a limited sense. యీపుస్తకం మీదనునాలుగుపంక్తులు వ్రాసినాను. I have written four *lines* in that book. భోజనాలకుపదిపంక్తులనుకూర్చున్నారు. They are sitting in ten different *rows*, eating their victuals.

పంచక్షయం *sub.* పంచక్షయశ్రీ|పంచక్షయలు. The name given to a drink, which the Hindoos take on a superstitious idea of its expiating any sin committed by them, because Cow's urine forms the principal ingredient. The composition is made of Cow's urine; Cow's dung; Cow's milk; ghee; and tyre or sour milk.

పంచదం *v. a.* పంచదూ|పంచి. To divide; to share. పాలుపంచదం. To divide shares. పంతుకొవదం. Item.

పంచదార *sub.* పంచదార|పంచదారలు. Sugar, generally; commonly brown sugar. చీనా or పటికపంచదార. *Sugar candy*.

పంచపాళీ *sub.* పంచపాళీ|పంచపాళీలు. The name of the *gallery* in front of

houses called a *Verandah*, over which the roof extends to a certain distance, to keep off the sun.

పంచలోహాలు *sub.* పంచలోహం. (No Singular.) The name of a metal, composed of five different ones, viz. Gold; silver; copper; tin, and lead.

పంచాంగం *sub.* పంచాంగపు|పంచాంగములు. This word is a Sanscrit compound, to denote the Bramin calculations of time. It is therefore synonymous with our word *Calendar*. పంచాంగం బ్రాహ్మణం. *Panchangam* or *Calendar* Bramin. పంచాంగంచెప్పడం. To tell the calculations of the seasons.

పంచాయతీ *sub.* పంచాయతీ|పంచాయతీలు. An arbitration. vide తగువు.

పంచితం *sub.* పంచితపు|పంచితాలు. The name given to Cow's urine, which the Natives use sometimes medicinally and most generally for cleansing the floors and walls of the inside of their houses; as a preventive against filth and vermin. యింట్లో పంచితం చల్లడం. To sprinkle the house with Cow's urine. It is also mixed with Cow's milk; Cow dung; Cow's urine; thick buttermilk or tyre, and ghee; and in this state taken superstitiously for the expiation of sin; the Cow being considered a sacred animal by the Hindoos. This composition is called పంచక్షయం.

పంజరం *sub.* పంజరపు|పంజరములు. A bird cage. ఆదిట్టమి పంజరంలో వుంచు. Keep that bird in a cage.

పండి *sub.* పండి|పండిలు. The produce or crop. అచేను పండికా గా పండినది. The produce of that plantation has been properly ripened.

పండ్లె *sub.* పండ్లె|పండ్లెలు. A distaff.

పండడం *v. a.* పండుకూ|పండి. To ripen. అచెట్టు కాయలు మహాకా గా పండినవి.

The fruit of that tree has ripened very favorably. పండ్లదండం. Means, also
to sleep.

పండించడం వ. అ. పండింపూ|పండించి. To cultivate; to raise. ఆకాశనూరు
పుట్టితానగ్గంపండించివారు. That inhabitant has brought a hundred can-
dies of grain into cultivation.

పండు sub. పండి|పండ్లు. Fruit. The general name of all fruits, but chief-
ly of ripe fruits; from పండడం to ripen. పనె పండు. Jack fruit. మా-
మిదిపండు. Mango fruit. పండుకొమ్మ. An old leaf.

పండుక sub. పండుక|పండుకలు. A holiday or feast. దనకా పండుక. The
Damara feast. పండుకనిమిత్తం వెళ్ళియింకా రాలేదు. He is gone to a feast,
and is not yet returned.

పండుకొప్ప sub. పండుకొప్ప|పండుకొప్పలు. A species of Cod fish.

పంతులు sub. పంతు|పంతులులు. A row. పంతులుకెయ్యడం. To make a
row.

పంతులు sub. పంతులు|పంతులు. The name assumed by most Bramins,
when they get into employ. It means something superior to the com-
mon people; something like our word *Mistery*; పంతులు is also the
meaning among the Natives for a *School-master*, or *preceptor*.

పంది sub. పండి|పందులు. A hog. అదివిపంది. A wild hog. పందిల్లు. A pig.
పందికొండ. The quarter of a hog. గ్రామపంది. A village hog. పందిమ-
లకడం. Speaking, as a hog. పండికొండ్రించడం. To grunt, as a hog.

పందికొట్ట sub. పందికొట్ట|పందికొట్టలు. A *Pandicoet*; or, as we gene-
rally call it, *Bandicoot*. This animal seems to be between the pig and
the rat in appearance, having the head very like a pig and making a
grunting noise like the pig. The body is like a rat.

పాండె శబ్. పంపిడి/పంపిడి. This is the name of a covering made of leaves or other materials; to keep off the sun and serve as a shelter from the weather. Europeans call it *pandeah*.

పం పె శబ్. పం పెట్ట/పం పెడులు. A stake or bet. The Natives love cock fighting. This amusement is chiefly followed by the weaver caste, who stake large sums on favorite game cocks. Brahmins and other castes bet at games of chance, such a *sogastala*; or at cards, and also at chess. పం పెట్టకోరి. A fighting cock. పం పెం పెట్టడం. To lay a wager. ఆ పం పెం పెం. A stake at play. తన అన్నా వూరినుంచి రేపువస్తాడని పం పెం పెట్టాడు. He laid a wager, that his elder brother would return from the village to-morrow.

పచ్చు శబ్. పచ్చు/పచ్చులు. Gram or other grain, prepared by being first roasted, then bruised and the husk removed; in which state it is boiled up and eat with rice by the Natives. Sometimes it is given dry to horses; or mixed with sugar, for children; when it is called. పచ్చు పెల్లం.

పంపర శబ్. పంపర/పంపరములు. Dismission. అతను మొన్నటిరోజున తన సంధులకు పంపరం నిమిత్తమై యింటికి వచ్చినాడు. He came home the other day, on purpose to give *dismission* to some relations of his. ముఠా T పంపియిన తరువాత అతనికి రెండు ములప్పుడు పంపరం చేసినాను. The visit being over, I gave him his *dismission* about noon.

పంపరం వ. శ. పంపర/పంపర. To send; to despatch. కొన్ని మంచి నారిరేణు పంపిస్తాను పంపరమని చెప్పు. Tell him to send me some good oranges. అతనికి పత్రం నిన్న పంపిస్తాను. I despatched a letter to him yesterday. పంపర కూ పంపం శబ్. పంపర/పంపరము. పంపర కూ పంపం. The fruit

which Europeans term the *Panneshass*. It is the same which, in the West Indies, is called the *shaddock*.

పంపించడం వ. శ. పంపించుట/పంపించుట. To send; to despatch. వీధి పంపించుట.

పంపించుకోవడం వ. శ. పంపించుకుంటూ/పంపించుకుంది. To engage to send.

ప్రకటన sub. ప్రకటన/ప్రకటనలు. Proclamation; publication. ప్రకటన

చెయ్యడం. To publish; to proclaim. ఏదో చెప్పినమాటలందరికీ ప్రకటన

చేయించు. Make whatever I have told you public to every one.

ప్రకారం pro. According. మీ ఆజ్ఞ ప్రకారం. According to your order.

ప్రకారంగా. Accordingly. ఆ ప్రకారంగా వచ్చుచున్నది. Act accordingly.

ప్రకాశం sub. ప్రకాశపు/ప్రకాశాలు. Reflection of light; glittering; a

shining; a glass. సూర్య ప్రకాశం. The splendour of the sun. నక్ష

త్ర ప్రకాశం. Glittering of the stars. కిరీట ప్రకాశం. The splendour of

fiame. ఆ రాజు ప్రకాశంలో కములో మహావిస్తరించి నది. The splendour of

that Rajah increases daily amongst the people.

ప్రకాశించడం వ. శ. ప్రకాశింపు/ప్రకాశించుట. To shine; to glitter. ఆవక్రం

మహా ప్రకాశింపున న్నది. That diamond shines superiorly. ఆయింట్లో

మదిపాలు ప్రకాశింపున న్నవి. The light shines from that house.

ప్రజ sub. ప్రజ/ప్రజలు. An inhabitant; also a crowd of people. నిన్నటిది

నందేవుదివచ్చిన మునువిస్తరించి ప్రజవచ్చినది. A great crowd of people came

yesterday, to see the ceremonies on account of the idol. రాకంబావ

యూదకములో ప్రజలు మహారక్తవతియినారు. The number of people, in

consequence of the famine, is much reduced in this country.

ప్రత్యక్షం sub. ప్రత్యక్షపు/ప్రత్యక్షాలు. Presence. నాలో ప్రత్యక్షమందుక

కలాగున్నాచికోడమందుకలాగున్నాచిన్నాడు. He speaks one way in

my presence, and another way in my absence. ప్రత్యక్షంగా. Being

present. అమాదబాద్ ప్రత్యక్షం గా చెప్పేడు. He did not speak that word, whilst I was present.

ప్రత్యక్షమయినది. Instead. నా ప్రత్యక్షమయినందుకే మీ వద్దకి పంపివాను. I have sent Ramdoo to you, in my stead.

ప్రతి అర్థ. Each; every; again. ప్రతియిల్లు. Every house. ప్రతిమనిషి. Every man. ప్రతిదెక్కన. Every where. When used figuratively, it is pure Gentoos. ప్రతిమాట. Retorting words. ప్రతిత్తరం or ప్రత్యత్తరం. An answer. ప్రతిధ్వని. An echo. ప్రతిబింబం. Reflection in a glass. ప్రతిరోజు or దినం. Daily, or every day.

ప్రతి sub. ప్రతి. (No Plural.) Cotton; that is, Cotton when first gathered, or when in the pod. ప్రతిచేసు. Cotton field or plantation. N.B. This word is sometimes called ప్రతి.

ప్రతిజ్ఞ sub. ప్రతిజ్ఞ|ప్రతిజ్ఞం. Determination; resolution; intention; vow. ప్రతిజ్ఞచెయ్యడం. To resolve; to determine. అతను కాశీ వెళ్లడానికి ప్రతిజ్ఞ చేసాడు. He has made a vow to go to Caashy.

ప్రతిమ sub. ప్రతిమ|ప్రతిమలు. A drawing; or, a picture.

ప్రతిష్ఠ sub. ప్రతిష్ఠ|ప్రతిష్ఠలు. Reputation; name. ప్రతిష్ఠచెయ్యడం. To endow.

ప్రతిహతం sub. ప్రతిహతత|ప్రతిహతాలు. Revenge; retaliation; prevention. అతను చేసినదికొరకు ప్రతిహతం చెయ్యవలసిందిగా పంపినాను. In consequence of his hostility, I devised the means of being revenged.

ప్రధానం sub. ప్రధానత|ప్రధానములు. Pre-eminence; superiority; principal one. ప్రధానం చేయడం. To make the marriage portion.

ప్రపంచం *sub.* ప్రపంచపు ప్రపంచములు. The world; the universe. ను
 సుముగ్ధల ప్రపంచం. The inhabited world; or terrestrial globe. డేవతల
 ప్రపంచం. The ethereal world; or celestial sphere. Figuratively
 యీ ముగ్ధ ప్రపంచం లింకాయెరుసుదురు. The mule's world is acquaint-
 ed with this business.

ప్రబలం *sub.* ప్రబలపు ప్రబలాలు. Exaltation; pre-eminence. అతని ప్ర
 ద్విగ్ధ ప్రబలంబాతటరుబది లేకుండావున్నది. From the pre-eminence of his
 situation, he has very little leisure. ప్రబలంచెయ్యడం. To increase;
 to exalt.

ప్రబలించడం *verb.* ప్రబలించుట ప్రబలించి. To exalt; to raise; to improve.
 అతని ప్రద్విగ్ధంను హా ప్రబలించినది. He has improved his situation con-
 siderably. అతని వండ్లలో శంకు హా ప్రబలించినది. The disorder on his
 body, has increased to an alarming height.

ప్రభుత్వం *sub.* ప్రభుత్వపు ప్రభుత్వములు Power; authority; govern-
 ment. చిన్న పట్టపు ప్రభుత్వం నకు తన నరువచ్చినాడు. A new Governor
 has arrived, for the government of Madras. ప్రభుత్వంచెయ్యడం. To
 govern.

ప్రభువు *sub.* ప్రభువు ప్రభువులు. A Lord; a master; a Governor.

ప్రమాణం *sub.* ప్రమాణపు ప్రమాణాలు. An oath; an affirmation. ప్ర
 మాణించెయ్యడం. To make oath or to swear. నాటి ప్రమాణించే నాటి
 యిచ్చా యిచ్చినాడు. The witness having been sworn, has delivered
 his deposition. తప్పు or అబద్ధపు ప్రమాణం. A false oath or perjury.
 ప్రమాణం చేయించడం. To administer an oath, or cause one to swear.
 అతని హాక ప్రమాణం చేయించు. Administer the oath to him. ప్ర
 మాణం, also means, measurement or dimension.

ప్రయత్నం sub. ప్రయత్నపు ప్రయత్నములు. An endeavour and effort. అతని ప్రయత్నం ప్రయత్నంలో ఉన్నాడు. His endeavour is, to get married. ప్రయత్నంచేయడం. To endeavour. కొడుకంలో నౌకరిత్వం వరకు తనని ప్రయత్నం చేశాడు. He made efforts, to get into the service of the court.

ప్రయాణం sub. ప్రయాణపు ప్రయాణాలు. A journey. వేసుడేశాంతరం వెళ్లడానికి ప్రయాణం అయినాను. I have made preparations for a journey into different countries. ప్రయాణపు వస్తువులు or పదార్థాలు. Travelling things. ప్రయాణం చేయడం. To make a journey.

ప్రయాపం sub. ప్రయాపపు ప్రయాపములు. A difficulty; a trouble; an embarrassment. ప్రయాపం పెట్టడం. To give trouble or vexation. నన్ను కైదులో ఉంచుతూ ప్రయాపం పెట్టినాడు. He has put me in prison, and caused me great vexation. ప్రయాపకడం. To be oppressed.

ప్రయోజనం sub. ప్రయోజనపు ప్రయోజనాలు. Business; ceremony; occupation. నీకు యీ గ్రామంలో ఏమైనా ప్రయోజనం ఉన్నదా. Have you any occupation in this village. యీరోజు నా ముండ్లలో రిధి ప్రయోజనం. I have this day an annual ceremony to perform in my house. రిధి ప్రయోజనం, is properly speaking one of the prescribed ceremonies for the death of a relation. శుభ ప్రయోజనం. Marriage or religious ceremony.

ప్రవర్తన sub. ప్రవర్తనపు ప్రవర్తనలు. Conduct; behaviour. అతని ప్రవర్తన నాకు సమాధానమైనది కాదు. I am not at all satisfied with his conduct.

ప్రవర్తించడం v. s. ప్రవర్తించు ప్రవర్తించి. To behave; to conduct oneself. అతను మంచివాడుగనక జాగా ప్రవర్తించుచున్నాడు. He is a good man and conducts himself properly.

ప్రవేశం sub. ప్రవేశత|ప్రవేశములు. Arrival; acquirement. అతని ప్రవేశమునుగూడఁజూచుకొనలేదు. I have not heard any thing about his arrival. అతనినుష్ఠ్యతవృద్ధిలోఁబాగాప్రవేశమైనది. He has made great progress in the acquirement of the Shanscrit language.

ప్రవేశపెట్టడం v. a. ప్రవేశపెట్టుకూ|ప్రవేశపెట్టి. To place; to appoint. అతనినిఅయింట్లోఁ ప్రవేశపెట్టు. Place him in that house. అతనినిఅతనిదొంగలోఁ ప్రవేశపెట్టినాను. I have appointed him in that service.

ప్రవేశించడం v. n. ప్రవేశించు|ప్రవేశించి. To arrive at. హోల్లోఁ ప్రవేశించడం. To arrive at a Town.

ప్రశ్న sub. ప్రశ్న|ప్రశ్నలు. A question. ప్రశ్నలుచెయ్యడం. To put questions. అతనువచ్చినతరువాతనిపుయ్యెమిప్రశ్నలుచేసినావు. After he came, what questions did you put to him?

ప్రసవం sub. ప్రసవపు|ప్రసవములు. Labour; or travail in child-bed. అదిన్నదానికి ప్రసవపుదినములుసమీపించినవి. That young woman has reached her time of laying in. ప్రసవపుసెప్పులు. Labour or child-birth pains. ప్రసవపుసెప్పులుపడడం. To feel the pains of child-birth or to be in labour.

పెర్ర sub. పెర్ర|పెర్రలు. A swamp, marsh, bog, or fen. పప్పుపెర్ర. A salt marsh or swamp. రాగిపెర్ర. A clayey bog. వట్టిపెర్ర. A fen or marshy ground. పెర్ర is also a measurement, forty of which go to one Toom. Salt, grain and chunam, are generally measured with it.

పరఖావీణి sub. పరఖావీణి|పరఖావీణిలు. Ashroffing. పరఖావీణిచెయ్యడం. To shroff money. A term given in India to the method used of trying money by the sight, in the act of telling it. In a figurative sense, you say మనిషినిపరఖావీణిచెయ్యడం. To bring a man to the test.

పరదా *sub.* పరదా|పరదాలు. A curtain; a screen; generally meant for the curtain to apartments, where the females are.

పరచతి *sub.* పరచతి|పరచులు. Credit; trust. యాత్రాధిపతాయానికన నామయ్యెదా పరచతిదేదు. Being a stranger in this Town, I have no credit with any body. పరపతితందం. To have credit.

రవ్యంతం *adv.* Until; or, meantime. నేమనచే పరవ్యంతయ్యగదవండు.

You must remain here, until I come. నేను బ్రాహ్మణునివెళ్లి రెండుమంటలు వచ్చినంత పరియంతంబివయ్యగదవేమిచేచి. I went this morning, and was away two hours; what have you been doing in all the meantime?

పరవదం *v. a.* పరుస్తా|పరిచి. To spread; to extend; to expand. ఆరవాడి గదిలో పరవవ. Spread that carpet in the room.

పరవానా *sub.* పరవానా|పరవానాలు. A Revenue term, signifying an order or mandate. మొఘానాజర XX లందులను పరవానాయచ్చినాడు. He gave me a *Perwaanah*, conferring on me the enjoyment of a Moosana village.

పరామర్శ *sub.* పరామర్శ|పరామర్శలు. Attention; civility; enquiry. పరామర్శ చెయ్యడం. To shew civility; to be attentive; to provide for; to condole. ఆమనిపినితో జనంచే రేడుప్పుడుభారా పరామర్శ చెయ్య. Pay particular attention to that person, during his meal. ఆమనిపినిలనా వినిపి పరామర్శ చెయ్య. See to provide for that man's victuals.

పరామర్శించడం *v. a.* పరామర్శించు|పరామర్శించి. To be attentive; to condole with.

పరాయీ *sub.* పరాయీ|పరాయీలు. A stranger. పరాయీను విడి. Negl.

పరిగెత్తడం *sub.* పరిగెత్తు|పరిగెత్తి. To run. ఆంధ్రా మల్లకదనుచియి

శ్రద్ధిరావజానకుమహర్షిరగాపరిగెరినాడు. That peon must have run very fast, to come from that place to this:

పరిచయం sub. పరిచయపు|పరిచయాలు. An acquaintance. vide పరిచితి. పరిచితి sub. పరిచితి|పరిచితులు. An acquaintance. పరిచితిచెయ్యడం. To make acquaintance.

పరిమూచకం sub. పరిమూచకపు|పరిమూచకములు. Jocularity; merriment; jesting. అతనునన్ను చూచినప్పుడల్లా పరిమూచకపుమాటలుఅడుతాడు. Whenever he meets me he always addresses me in words of merriment and jesting. పరిమూచకంచెయ్యడం. To jest. N.B. The proper Sanscrit word, for which this word is adopted, is పరిహాసం.

పరిశీలన sub. పరిశీలన|పరిశీలనలు. An inquiry; investigation; scrutiny. నావ్యాజ్యంపరిశీలనలోకివచ్చినది. My cause is brought under investigation. పరిశీలనచెయ్యడం or పరిశీలించడం. To investigate.

పరిశుభ్రం sub. పరిశుభ్రపు|పరిశుభ్రాలు. Cleanliness. పరిశుభ్రమైన. Cleanly or clean. పరిశుభ్రం. Item.

పరిష్కారం sub. పరిష్కారపు|పరిష్కారములు. A Revenue term, signifying settlement of accounts. పరిష్కారంచెయ్యడం. To settle or adjust.

పరీక్ష sub. పరీక్ష|పరీక్షలు. Examination. అదిన్నవాడుకామచదువుపన్నచదువుపరీక్షయిచ్చినాడు. That boy has delivered his lesson; that is, he has gone through the examination of it. పరీక్షచెయ్యడం. To examine. పరీక్షయివ్వడం. To go through or to undergo an examination.

పరుగు sub. పరుగు|పరుగులు. The act of running. గుర్రపుపరుగు. Running; as a horse. మనిషిపరుగు. Running; as a man. పరుగు, is also applied to, distance. పరుగుదూరం or పరుగుదూరం. The distance of a Com.

పరుగుదడం s.n. పరుగుటా|పరుగిది. To rest; to sleep. పరుగుదడం. Item.

పరుపు *sub.* పరుపు|పరుపులు. A bedding. మంచపుపరుపు. Sleeping bedding.

పవారీపరుపు. Palankeen bedding. N.B. This word also means, the extent of surface in ground.

పరుపు *sub.* పరుపు|పరుపులు. Dignity; grandeur. ఆరాజు పరుపులించరికంటే మహ యెక్కువ. That Rajah supports a *superior appearance*, to all persons. పరపు, also means *the season* for any thing. పండ్లపరుపు. The *season* of fruit. పంటపరుపు. The *season* of cultivation.

పలక *sub.* పలక|పలకలు. This is the name of the tablet, which school boys in India carry to school and write their lessons upon. నేతపలక or పాఠ పాండ్ల పలక. What are called the *lams*, in a weaver's loom.

పలచన *sub.* పలచన|పలచనలు. Thinness; sparseness. పాలపలచన. *Thin milk*. ఆకాకితప్రపలచనచాకకిరాయినికీపోయినది. Owing to the *thinness* of the paper, the ink sinks in it. పలచనివట్టు. *Thin cloth*. పలచనికత్తు. A *slight* piece of wood. పలచనిమనిషి. A *sparse* *slim* person. పలచన, also means *degradation*. పలచన చెయ్యడం. To *degrade*. పలచన నాచూడడం. To look on one *degradingly*.

పలంకుపోడు *sub.* పలంకుపోడు|పలంకుపోడులు. This word is usually called *Palampore*, by Europeans in India. It is a bed covering of a single cloth, painted in the Dutch taste.

పల్లం *sub.* పల్లపు|పల్లములు. A saddle; also the term given for *low* land or *nether ground*; such as is commonly flooded in cultivation. గుర్రపుపల్లం. A horse saddle. పల్లపుభూమి అంతా దున్నినారు. They have ploughed all the *low ground*. ఆస్థలంపల్లమునకనిల్లనిలినది. That place being *low ground*, the water lodged there.

పలకరించడం *sub.* పలకరింపు|పలకరించి. To have or get, the nightmare.

ప్రతిరాత్రి అతను నిద్రపోయినప్పుడు పరివరించుచు. He has the *night-mare*, every night that he goes to sleep. కలవరించుచు. Item.

పరివరించు *sub.* పరివరించు|పరివరించు. The *night-mare*: నిన్నటిరాత్రి అతనిది నిద్రలో మహాపరివరించుకట్టినది. He had the *night-mare* very severely last night. కలవరించు. Item.

పల్లు *sub.* పుట్టిపల్లు. A tooth. పుట్టిమెట్టు. The tooth-ache. N.B. పల్లు is the name properly given to the front teeth. The side teeth are called కోరలు. And the back teeth చుంకలు. vide these words. పలువర ప. A row of teeth. *There are errors*

పలుకడు *సం.* పలుకుకూ, పరికి. To speak; to make reply. అతనిని పిలిచి యేమి పరికినాడు. When you called him what did you say.

పలుకరించుచు. *సం.* పలుకరింపు|పలుకరించి. To call, for any purpose. అతనిని కూయించి భోజనానికి రమ్మనుమని పలుకరించు. Call him to eat victuals in my home. నిన్న చెప్పిన మాటకు యేమంటావో పలుకరించు. Make him tell what he would say to what I said yesterday.

పలుకు *sub.* పలుకు|పలుకులు. Speech; word; also the inside or substance of seeds. కుంకుడువిత్తులో పలుకు. The inside of soap-nut seeds. This is eaten by children. vide కుంకుడుకాయ.

పలుకు *sub.* పలుకు|పలుకులు. Violence; intemperance; bad conduct; also, the name for an *Iron crow*. పలుకువాడు. An unruly character. కడ్డ పలుకు. An *Iron crow*. పలుకురాయి. A small stone, generally met with in the sand of dried up rivers.

పలుమారు *adv.* Often; repeatedly. యీమాట పలుమారు చెప్పవద్దు. Do not tell me this word, over and over again.

పల్లె *sub.* పల్లెటూరు పల్లెలు. A village; also పల్లెటూరు. A village. పల్లెటూరు

రివాదు. A village man or clown, or country man. చల్లెవాడు. Is the name also of *fishing people*, in particular.

పశిశి. Infant; not mature. పశిపిల్ల. An *infant*; or *very young child*.

పశిదూడ or టేగ. A *very young calf*. పశికాయ. Tender, young, fruit.

పశివట్టడం. To *discover by the smell*. పశితనం. *Infancy; childhood*.

అతన్ని పశితనం వాటినుండిగానెరుకుదును. I know him extremely well, from his *infancy upwards*.

పశువు *sub*. పశువు|పశువులు. Cattle or *kine*. పశువులు పేరకు వెళ్లినవి. The

cattle have gone to grass. పశువులను కాశేవాడు. A *herdsman*, పశువు

పెళ్ళి. The *hoof of cattle*. పశువులమండ. A *herd of cattle*.

పసుండు *adj*. Comely; handsome.

పసరం *sub*. పసరపు|పసరములు. Cattle. vide పశువు.

పపరు *sub*. పపరు|పపలు. The name given to the tinged water, squeezed from different vegetables; which the Natives mix up in particular

medicines. పపరు, is also the name given to vomits, produced from

bile. అతనికి పైత్యం చాలా పపరు వెళ్లినది. Being bilious, he has vomited a great deal of *bilious stuff*.

పస్తాయించడం *v. n*. పస్తాయించు|పస్తాయించి. To repent; to regret, or

feel ashamed. అతను అన్న కూరలకు వేసుకొని పస్తాయించినాను. I felt

great shame, for the words that he uttered. వేసుకొని పని తెలియక చేసి

వానని పస్తాయించినాను. I did that thing without knowing, and repented of it.

పసుపు *sub*. పసుపు|పసుపులు. Turmeric. This is the common ingredient

of the curries of the Natives and what causes its yellow colour. Hence

the colour of yellow is called పసుపు. The round yellow mark made by

Natives on their foreheads, is also made up of turmeric. కన్నురి పసుపు.

A species of scented turmeric.

పహరా sub. పహరా|పహరాలు. A sentinel; also; confinement; that is, under sentinels. పహరాకిపాయాలు. Sepoy sentinels. పహరాలలో పెయ్యడం. To put under confinement.

పల్లిక sub. పల్లిక|పల్లికలు. A round flat basket, used by tank-diggers and work people in general.

పయ్యమందు conj. If; supposing; provided. నిశ్చయమే పయ్యమందుమాయం టివెల్లివరకమానం తెలుసుకునిరా. *Provided* you should come, you will go to my house and learn the news there and return. నిశ్చరాని పయ్యమందునీకమ్మల్ని పంపించు. *Supposing* you should not come, send your brother.

పక్ష sub. పక్ష|పక్షులు. The name of birds in general. Though more generally called. పచ్చి. This word is also used figuratively, to mean a good for nothing silly fellow. వాడుకట్టిపచ్చి. He is a complete nunny. పాకధం ర. అ. పాకురూ|పాకి. To creep or crawl. పిల్లకాయయిండ్లో పాకురూతున్నాడు. The child is *crawling* about the house. పాముతెక్కిలోకి పాకిపోయినది. The snake has *crept* into its hole.

పాకి sub. పాకి|పాకిలు. The *Paaky*; employed in removing dirt and nuisance in a village, and for cleansing the necessary when employed in European houses. పాకివాడు. Item.

పాగా sub. పాగా|పాగాలు. A Turban, పాగాచుట్టడం. To tie on a turban.

పాద sub. పాద. (No Plural.) The dirt and filth of a house. vide కడుపు.

పాట sub. పాట|పాటలు. A song; a singing. వోగం వాంట్ల అటపాటలనిమిత్త

మై వచ్చినార. The dancing girls are come for the purpose of singing and dancing. అదిన్నదానిపాటకు హాజా వచ్చినది. The singing of that girl, is extremely fine. పాటకుడు. A vocal performer or singer.

పాటా sub. పాటా|పాటాలు. Erasure; blotting out. అకాశంలోకా నాపాటాలువున్నవి. That paper contains a great number of erasurements. పాటాకోట్టడం or తియ్యడం. To erase or blot out. అతను లెక్కలోకానా పాటాలుతీసినాడు. He has made a great number of corrections, in those accounts.

పాటు sub. పాటు|పాట్లు. A falling or declining state; a chance; a work; or business. గోడమీదనుంచికుహచెట్టపాటుపడ్డాడు. He received a severe fall, from a wall. అపాటు అతనికిమహాకష్టం. That work, causes him great trouble. యేపాటునవున్నవాణ్ణి అపాటునతీసుకునిరా. Bring him here, in whatever state he may be found. పనిపాట్లు. Such business as may occur; that is, any incidental work. అతనుతన పనిపాట్లమీదతెల్లినాడు. He is gone upon his own business. పాటుచెయ్యడం. To go to work. పాటుపడడం. To be employed about work. పాటుపారడం or అరడం. To ebb; that is, the water to flow back to the Sea. యీపాటునేత్రాడుకో. For the present occasion, be quiet.

పాఠం sub. పాఠపు|పాఠాలు. A lesson. ప్రాథున్నేషిరిలో! తెల్లపాఠాలువచ్చు గించిరా. Go to school in the morning; deliver your lesson; and come back again.

పాడడం v.n. పాడుమా|పాది. To sing. దేవుడిగుడికితెల్లసంగీతంపాడు. Go to the Pagoda and sing the Sangheetums, or religious songs.

పాడు sub. పాటి|పాట్లు. Ruin; destruction. పాడుకావడం. To fall into ruin or be destroyed. ఆవూరులొకపాడులయినది. That village is com-

pletely destroyed. పాడుచెయ్యడం. To destroy; to ruin. వూరిపాడు
The ruins of a village.

పాత *adj.* Old; decayed; worn out; applied to only things inanimate. పాత
బల్ల. An old table. ఆపుస్తకపుమూతమహాపాతది. The cover of that book,
is extremely old. పాతబట్టలు. Old clothes. పాతకర్మ. Oldseasoned wood.
పాతడం *v. a.* పాతుతూ|పారి. To fix; to make fast any thing. యీజూసా
లోకక స్తంభంపాడు. Fix a post in this place. అతనియింటికిరెండుస్థంభా
లుపాతేమిస్తంభంఅయిదుఅడుగుతలుచెప్పినారు. They have dug five or six
holes near his house, in order to fix so many posts there.

పాతర *sub.* పాతర|పాతళ్లు. A pit; generally speaking, the pits made in
villages for securing the grain, until a favorable price offers for expos-
ing it to sale; either by the inhabitants or by the Circar. పాతరచె
య్యడం. To store in pits. ప్రజలుకిట్టిపైకంయివ్వనందునవారికాలూకుగ
ల్లాబట్టచేసిపాతళ్లుచేసినారు. The inhabitants not having paid their kists,
they have attached their grain and lodged it in pits.

పాతికె.*sub.* పాతికె|పాతికెలు. A quarter. అతనుముప్పాదికెపుప్పుకునినాడు
చకపాతికెయిచ్చినాడు. He took three quarters, and gave me one quar-
ter.

పాదం *sub.* పాదపు|పాదాలు. A foot. It is also the name of one of the Shan-
sarit divisions of time. నాపనిచేస్తేవానిపాదాలకుచదివేలనమస్తారములు
చేస్తాను. Effect this object for me, and I'll make ten thousand acknow-
ledgments at your feet.

పాదరసం *sub.* పాదరసపు. (No Plural.) Quick-silver. అత్రుషధంలోకిపాద
రసంరిమ్మకునిరా. Bring the quick-silver, to mix in the medicine; vide
రసం.

పానకం *sub.* పానకపు|పానకములు. The name given to the *juice* expressed from the *sugar-cane*. పానకం is also a cooling drink of the Natives, made of *sugar* diluted in *water*, and mixed up with *spices*.

పాపట *sub.* పాపట|పాపటలు. The parting of the hair. పాపటతియ్యడం. To part the hair. పాపటబొట్టు. The name of a gold ornament worn by women, on the right side of the head. పాపటచేరు, also పాపటపిండిలు. Other ornaments of the same kind, worn on and about the *parting* of the hair on the front of the head.

పాపటం *sub.* పాపటపు|పాపటాలు. The Indian harrow, or drag; the teeth of which are of wood fixed on one rim or arm, with a pole to it, to which the oxen are yoked to drag it along. The teeth are three or five in number, and they make the furrows at the same time in which the seed is sown. పాపటంతోలడం. To harrow or use this drag.

పాపం *sub.* పాపపు|పాపాలు. A *sin*. *vide* దోషం. The word పాపం is often used to express *pity* పాపంలాదిన్నవాణ్ణికోట్టనడ్డుయ్యవేరకుపోనియ్యండి. A *sin*! Don't beat that boy; forgive him this time! పాపం చెయ్యడం. To *sin*.

పామడం *v. a.* పాముకూ|పామి. To rub; applied to every thing. *vide* రాయడం.

పాము *sub.* పాము|పాములు. A *snake*. The great variety of these is described under the proper name of each. పాముకురే. The *snake-stone*, *vide* మరే.

పాంకోడు *sub.* పాంకోటి|పాంకోళ్లు. The name given to a sort of *wooden shoes* or *pattins*, used by the Natives within doors, and particularly when washing. They are made flat on the surface, with a knob fixed

so as to come between the great toe and the next toe; and are raised about two inches from the ground.

ప్రాణం *sub.* ప్రాణశ్చ|ప్రాణములు. Life; the soul. అతని ప్రాణంపోయి నది. The soul has left him; that is, he is dead. ఇంపు రేనిదియూపనిచే క్షణానా ప్రాణంమీదికికడుంది. It will come near my life, to do this business without order. ప్రాణస్నేహితుడు. An intimate friend.

ప్రాచకం *sub.* ప్రాచకశ్చ|ప్రాచకములు. Protection. నీ ప్రాచకం లేకపోతే నేను త్రుతక లేను. Without your protection, I cannot exist. ప్రాచకంచెయ్యడం. To protect. నీకు నేను ప్రాచకంచేస్తాను. I shall give protection to you.

ప్రార్థన *sub.* ప్రార్థనశ్చ|ప్రార్థనలు. A prayer. యీలాగంటిచెడ్డవనులుచే ప్రేక్షితుడు అతని ప్రార్థన వినడు. If he is guilty of such bad acts as these, God will not hear his prayer. ప్రార్థన చెయ్యడం. To pray.

ప్రార్థించడం *etc.* ప్రార్థించు|ప్రార్థించి. To pray. అతనుకనకమూర్తి కంకావలెననిభగవంతుణ్ణి ప్రార్థింపఁబ్రతున్నాడు. He prays to God, that he may get some employment.

పాదం *sub.* పాద|పాదలు. The Gentoos name for what is commonly called *Mommely* by Europeans; used by the Natives to dig with.

పారంపర్యం *etc.* Perpetually; that is from father to son. పుత్ర పితృ పారంపర్యం. Perpetual succession from son to grand-son; or, as we would say in English, from Father to son.

పారవేయడం *etc.* పారవేపు|పారవేత్. To throw away; to reject; to lose. అకర్తృతవరంపారవేయ్యి. Throw away that stick outside. నావు పుకంపారవేసినాడు. He has been losing my book; that is, throwing it away.

పారిపోవడం చ. గ. పారిపోయాను. To escape; to run away. భయం చాక పారిపోయినాను. I ran away from fear. వకవంక కైదులో నుండి పారిపోయినాడు. One of the thieves, has escaped from prison.

పాలకి sub. పాలకిపాలకిలు. A paaleky; called *Palankeen*. పాలకిబోయూ. A *paaleky boy*; or, as it is usually termed, a *palankeen boy*.

పాలకుత్తం sub. పాలకుత్తపు. (No Plural.) The name of a *medicine*, employed by the Natives to cure the *itch*; to which disease the Natives in India are particularly subject.

పాలనము sub. పాలనపుపాలనములు. Support; preservation. దేశపుపాలన or దేశపాలన. The support or preservation of a country. పాలనంబు చేయడం. To support.

పాలించడం చ. గ. పాలింపిస్తాననిచి. To support; to preserve; to bring up. రాజు ప్రజలను తానాపాలింపిస్తాననిచి. The Rajah attends properly to the support of the people.

పాలు sub. పాళ్లపాలు. A share or division; a proportion. మేములన్నక ములంపాలుపంచుకున్నాము. We have divided our shares, as brothers. నాపాలివతగాకుదునావంతువచ్చిన ప్రకంనాకుయిచ్చినాడు. He has given the amount due to me, for my share of merchandize.

పాలు sub. పాల. (No Singular.) Milk. కొర్రపాలు. Sheep's milk. ఆవుపాలు. Cow's milk. పాలుకాచడం. To boil milk. పాలుపొంగడం. Milk to boil over. పాలుపెత్తడం. To milk. చన్నుపాలు or corruptly called చన్నుమాలు. Woman's milk.

పావంచా sub. పావంచాపావంచాలు. Steps. రాతిపావంచాలు. Stone steps. కర్రపావంచాలు. Wooden steps. పావంచాలుయెక్కడం. To walk up or mount steps. పావంచాలుదిగడం. To go down or descend the steps.

పావరం *sub.* పావరపు|పావరాలు. A pigeon. పావరపుట్రు. Item.

పావు *sub.* పావు|పావులు. A quarter; generally speaking the quarter of a Pagoda. పావుశేరు. The *quarter* of a sear. యీపావుల్లోపావుపాలునాకు వస్తున్నది. Out of these shares, one *quarter* of a share comes to me.

పావులా *sub.* పావులా|పావులాలు. A quarter of a Rupee.

పాళి *sub.* పాళి|పాళిలు. The slit of a pen. శబంపాళి. Item. చదరంగపాళి.

A chess board. సొగటాలపాళి. A *sogatala* board. This is the name of a game of the Hindoos, at which they play with a kind of dice. They have a piece of cloth made into the shape of a cross, with several divisions marked on it, on which are moved small bits of wood of a conic form, of different colours for each different player; the move being directed by the chances of their respective throws. పంచపాళి. A verandah to a house.

పక్క *sub.* పక్క|పక్కలు. The calf of the leg. కాళిపక్క. Item.

పక్కడం *చ. అ.* పక్కనూ|పక్కే. To cheat, to swindle.

పకిలిపట్ట *sub.* పకిలిపట్ట|పకిలిపట్టలు. The name of a beautiful bird, nearly the size and shape of our Nightingale. The body is of a darkish red, the breast and under parts white, with a bushy black tuft on its head; the varied shade of which, comes down as far as the middle of its neck. The Natives teach these birds to fight, by pecking at each other.

పచ్చ *sub.* పచ్చ|పచ్చలు. Madness. పచ్చయెత్తడం. To grow mad. అకనిత పచ్చయ్యెనది. He has been seized with madness: పచ్చవాడు. A madman. పచ్చ, also means shortness of measurement. పచ్చమానిక, A maannika, short of measurement.

పచ్చిక *sub.* పచ్చిక|పచ్చికలు. The sparrow;

పక్షి sub. పక్షిపక్షులు. A bird. N. B. The word is commonly added to the name of the particular bird, such as నెమలిపక్షి. A peacock; though నెమలి is of itself the name of a peacock. పక్షికి చెతుకొచ్చడం. A bird to hop. పక్షిగూత. The whistling or singing, also call, of a bird.

పదక sub. పదకపదకలు. This name is given to round cakes of dried cowdung, which the people of India use for fuel, as we do *peat* or *turf* in Europe. The women of the towns and villages of all classes, are employed with baskets to gather the fresh dung, which they place in heaps and afterwards separate and make into round cakes, called పదక:

పది sub. పదిపది. The handle. కత్తిపది. The handle of a knife; and so, of other things.

పదిటి sub. పదిటిపదిటి. A fist or clenched hand. పదిటినిండాచియ్యంతి నుకునిరా. Bring a *handful* of rice.

పదుకు sub. పదుకుపదుకులు. A thunder-bolt. The Hindoos entertain an opinion, that it is produced from the friction and concussion of clouds; nearly on the principle of our own judgment of it.

పిరికడం v. a. పిరుకుతూ/పిరికి. To milk. ఆశ్రమపాలుపిరికినాడు. He has milked the cow. గాత్రముపిరికడం. To milk a sheep.

పిత్రం sub. పిత్రపుపిత్రములు. A patrimony.

పిన్న a. j. Young. పిన్నవాడు. A young boy. పిన్నకంత్రి. Uncle; or father's younger brother. పిన్నగల్లి. Aunt; or father's brother's wife; and also, your mother's younger sister. పిన్నతనం. Childhood.

పింఛం sub. పింఛపుపింఛములు. The peacock's tail. నెమలిపింఛం. Item. పిందడం v. a. పిందుతూ/పింది. To press; to squeeze; to wring. ఆదిప్రసాద

అన్ని చామ్యేట్టు నాకిండు. *Wring the water out of that cloth.* మామిడి
పండ్లలో రసం అంతా పిండినాను. I have *squeezed* all the juice out of
that mango.

పిండము *sub.* పిండపు|పిండములు. A *fœtus*; the offspring still in the womb.

పిండి *sub.* పిండి. (No Plural.) Flour; applied to all grains ground into
a powder. ఆవపిండి. *Flour* of mustard. బియ్యపుపిండి. *Rice flour.* తెలు
కపిండి. The *grounds* or *sediment* of the oil seeds.

పిండ *sub.* పిండ|పిండలు. Young fruits, just budding forth. జామచెట్టు
పిండలు పుట్టుతూవున్నవి. The *young fruit* is shooting out from the
guava tree.

పిప్పరి *sub.* పిప్పరి|పిప్పర్లు. Long pepper. పిప్పరికరై. The roots of the
long pepper; which is mixed up with other ingredients and given
to women in India, after childbirth.

పియ్య *sub.* పిరి|పిరియ్య. Human excrement.

ప్రియం *sub.* ప్రయశ|ప్రియాలు. Dearness; high price; యాసంవత్సరం
ధాన్యం ప్రయమైనది. This year, grain bears a *high price*. ప్రయపువస్తు
లు. *Dear* articles. ప్రయమైన స్నేహితుడు. A *dear* friend; or a friend
highly valued.

పిరి? *adj.* Cowardly; timorous. పిరికివాడు. A *timid* or a *cowardly* person;
పిరికివాడైన కడుగుకు వెళ్ళినాడు కాదు. Being a *coward*, he would not go
to camp. పిరికితనం. *Fearfulness*; want of spirit, or courage; *bashful-*
ness. అతను పిరికితనం వాతక చేరిక రా లేదు. On account of *bashfulness*, he
has kept away from the Cutcherry.

పిరుదు *sub.* పిరుదు|పిరుదులు. A *buttock*. కునిపిరుదు. The *bullock*, in

the human species. పశువులకై రాలపిరుదు. The *bullock*, in cattle or the brute species.

పిల్ల *sub.* పిల్ల|పిల్లలు. A child. పిల్లకాయ. Item. మొగపిల్ల. A boy. ఆడపిల్ల. A girl. కుక్కపిల్ల. A puppy; and so, of other animals. మనిషిపిల్ల. A child. ఆదిదేవునిపిల్లవచ్చినది or కలిగినది. She has got a child.

పిల్లంగోలు *sub.* పిల్లంగోటి|పిల్లంగోలు. The *pillangoaloo*; a kind of flagelet of a soft full tone; more loud than the proper *flagelet*, and not so full as the German flute. It is sounded before the palankeens of Rajahs, when they ride in state; and is also used at feasts, shows and marriages. It is always accompanied by a pitch drone, called the *sooloo*; for which, vide మతి. The proper name is పిల్లనాద్రవి now not used. పిల్లంగోలుపూదడం. To blow the *pillangoaloo*.

పిల్లి *sub.* పిల్లి|పిల్లులు. A cat. పిల్లికూత. The mewing of a cat. పిల్లికూన. A kitten. మొగపిల్లి. A boar cat. ఆడపిల్లి. A female cat.

పిలవడం *v. a.* పిలువడం|పిలిచి. To call. పిల్లయింటకి వెళ్లివీరమ్మన్న పిలువ. Go home, and call your brother. పిలిపించడం. To call for or cause to be called. పిలుపించుకోవడం. Yourself to call. ఆకునిషిని పిలుపించుకున్నాను. I have called for that person. పిలవనంపించడం. To send and call for. ముప్పయ్యనయ్యకర్తకి పిల్వనంపించు. Tell Soobiah to come here.

పికాచము *sub.* పికాచవు|పికాచములు. A demon, vide దయ్యం.

పిపకడం *v. a.* పిసుకుతూ|పిసికి. To knead; to press with the hands, or, what Europeans call to *shampo*. పిండిలో పాలుపోకితాగా పిసికితం చేసిండుమయిచ్చినాడు. Having mixed up flour with milk and kneaded it properly, he has given it to be baked. కరిచంపిపకడం. To press the body with the hand; that is, to *shampo* a person.

అపరు *sub.* అపరు|అపరు. A particle; a bit or small quantity. నాకురాది అపరుయ్యి. Give me the *least* quantity of your snuff; that is, as much as a *pinch*.

అకడం *v. a.* అకడం|అకడి. To pluck; to root up. మొక్కలుఅకడం. To take up plants.

అకె *sub.* అకె|అకెలు. A windpipe; also, the reed used with particular wind-instruments. కత్తిపుచ్చుకునితనమెదపి అకెకోమకున్నాడు. He took a knife and cut his throat, through the *windpipe*. సానాయీపకె. The reed of a *sondayee*; for which, vide సానాయీ.

అచు *sub.* అచు|అచులు. A fibre; the stringy parts of plants, and of some fruits. కోటకూర కాదెఅచు. The *stringy* parts of vegetables. కొద్దిరిపిచు. The *fibres* of the cocoanut.

అదింబడం *v. a.* అదింబడు|అదింది. To tease; to ask; to importune. తమకు యేమైనాయుక్తునుమనిగదియగదియకూపింపెస్తారు. They are perpetually *importuning* me, to make them some present.

అక *sub.* అక|అకలు. A crab. అకపెళ్లలు. A *crab's* claw or pincers.

అనుక *sub.* అనుక|అనుకులు. A corpse; or dead body. అకన్నెయెవరుచంపి నాకోకానిదారిమధ్యనుఅనుకనుచూచినాను. I saw the *corpse* of a person, whom some body had killed, laying in the middle of the road.

ప్రీతి *sub.* ప్రీతి|ప్రీతులు. Affection; preference. ఆమెకునాయుండ్లుప్రీతి న్నది. She has got great *affection* for me. అతనికికూమదివంశ్లమొదమహ

ప్రీతికడు. He takes great *delight* in mango fruit. ప్రీతిచెయ్యడం. To *show* affection or *give* preference. ప్రీతిపడడం. To *feel* a preference or to *fall* in love. ప్రీతికరమైన. *Affectionate*; *loving*. ప్రీతికరమైనవాడు.

A *Lover*. అతనుదానిప్రీతికరమైనవాడు. He is a *lover* to that woman.

ప్రితర. *Affectionate; friendly.* ప్రభయఃసూచకరి హాదకరత్రి రికలనా
రు. Those two people are in *friendship* with each other.

తెల *adj.* Thin; slender. పిలమనిపి. A *thin* man or woman. పిలకొండుక.

A *low* voice or one of *small* compass. పిలమందు. A *spare* crop of grain.
ప్లిదరు *sub.* ప్లిదరుప్లిదరు. Pleader; an Officer in Court, for pleading causes.

పిల్లుడం *v. a.* పిలుసద్దాపిల్చి. To *snuff* or inhale by the nose. పొదిపిల్లుడం
To *take snuff*. అప్రపథంపిల్లుడం. To *snuff up* physick, prescribed in
some case by the Native doctors. To *suck up*, like a sponge.

ప్రక్తి *sub.* ప్రక్తిప్రక్తి. A mouthful; the inside of the cheeks; something
like, what is vulgarly termed a *quid*. ప్రక్తితంబూలంవచ్చివెయ్యి. Spit
out that *quid* of beetel.

ప్రక్తింపడం *v. n.* ప్రక్తిని పుచ్చుప్రక్తిని. To *rinse* the mouth. పెండ్లప్రక్తిని
కురునిప్రక్తినివెయ్యి. Take water in your mouth and *rinse* it clean.

పుచ్చకాయ *sub.* పుచ్చకాయ పుచ్చకాయలు. A water melon. These are of
various sizes; some, twice as big as a man's head. తెలి or చేరిపుచ్చ
కాయలు. The *bitter* melon.

పుచ్చడం *v. a.* పుచ్చడూ/పుచ్చి. To *decay*; to *dry up*. పండ్లుపుచ్చడం. Fruit
to *dry up*. కర్రపుచ్చడం. Wood to *dry up*; or be *worm-eaten*.

పుచ్చిన *adj.* Decayed; worm-eaten.

పుచ్చుకోవడం *v. a.* పుచ్చుకు దూ/పుచ్చుకుని. To *take*; to *receive*. నేనుయూ
నలుగురుకుంటాను. I shall *take* these joys. మీరుమే మెనాదయచే
యిస్తేపుచ్చుకుంటాను. Whatever you may give me, I shall *receive*.
N.B. This Verb resembles our Verb to *taks*, in all senses.

పుట్ట *sub.* పుట్టపుట్టలు. The name given to *hillocks*, formed by ants or by
snakes. పాముపుట్ట. A snake's *hole* or *hillock*. చీమలపుట్ట. An *ant-hill*.

పుట్టకం v. a. పుట్టుచూపుట. To be born. ఆదిన్నవాడునిన్నటిదినంపుట్టినాడు. Yesterday was that child's *birth-day*. పుట్టినదినం. Birth-Day. పుట్టిన స్థలం. The place of one's birth. బజారులో వకవింతమాటపుట్టినది. A report has got birth in the bazaar. నాకుచిన్నపట్నం వెళ్లవలెననిబుద్ధిపట్టినది. I have formed an idea of going to Madras. ఆ స్త్రీ మీదనాకుబుద్ధిపుట్టినది. My mind is raised, in favor of that woman.

పుట్టి sub. పుట్టిపట్టు. A measurement, better known by the name of Candy, పుట్టి is also the name of round baskets, covered with hide, which are employed in some rivers in India for crossing passengers.

పుట్టుక sub. పుట్టుకపుట్టుకలు. A birth. పుట్టుకనాడు. A birth-day.

పుణ్యం sub. పుణ్యపుపుణ్యములు. Virtue; excellence. అతనువిప్రరిందిధర్మం చేరిఅందరిచాలాకుభిప్రేక్షానాడునకమంచిపుణ్యంకలవాడుఅనిఅనుకుంటారు. Being extremely charitable and endeavouring to make every body happy, has acquired him the name of a virtuous, excellent man. నీపుణ్యవన్నుకొట్టవద్దు. By your excellence, do not beat me! పుణ్యమైన. Excellent; virtuous.

పుణ్యాత్ముడు sub. పుణ్యాత్మునిపుణ్యాత్ములు. A virtuous, good man.

పునాది sub. పునాదిపునాదులు. Foundation; ground work, గోడపునాది. Foundation for a wall; or, the foundation for the house; meaning the brick work which supports the foundation.

పునాస sub. పునాసపునాసలు. This is the name given to a particular season of the year, about the months of June and July, when the smaller grains, such as *pessaloo*, *guntaloo*, *corraloo*, &c. are sown. పునాసపంట. The *peonassa* crop.

పుంజు *sub.* పుంజు/పుంజులు. A cock. పందెపుపుంజు. A betting cock; that is, a game cock.

పుండు *sub.* పుండు/పుండ్లు. A boil. రాచపుండు. The large boil, which sometimes proves fatal to the Natives, from the great discharge of matter.

పుట్టి *sub.* పుట్టి/పుట్టులు. Decay. ఆపండ్లపుట్టి దాతరిన దానకుయోగ్యంకావు న్నవిరావు. That fruit is in a state of decay, from worms, and cannot be eaten. పుట్టి పల్లు. A decayed tooth.

పుయ్యడం *v. a.* పూస్తా/పూసి. To blow, as a flower; to bud; to shoot out; to lay on, by rubbing. మామిడిచెట్లు పూస్తావున్నవి. The mango trees are shooting out buds. నిన్నటినుంచీ పువ్వుల చెట్లు పూస్తావున్నవి. The flower plants are beginning to blow, since yesterday. గోదకుమన్నం పుయ్యడం. To rub or lay ohunnam on a wall. నాలుక పుయ్యడం. The tongue to blister.

పురాణం *sub.* పురాణపుపురాణాలు. The *Pooraanams*, are compositions in verse; containing the history of the Deities, connected with the Mythology of the Hindoos. పురాణం also means, any long standing fever.

పురాతనం *sub.* పురాతనపుపురాతనాలు. Antiquity; long standing. పురాతనమైన. Ancient; old. యీ దేశపుగుడిమహాపురాతనమైనది. This is a very ancient pagoda. పురాతనమైనవస్తువులు. Old things.

పురి *sub.* పురి/పుల్లు. Packthread; twine. పురి also means, the basket coverings, for storing grain in the fields.

పురుగు *sub.* పురుగు/పురుగులు. A worm; an insect. This word is generally applicable to all reptiles, including snakes. నాకు పురుగుముట్టినది: A snake or reptile has bit me. పుచ్చరపురుగు. The common earth worm. చాలెపురుగు. A spider.

పురుపుటికాయ *sub.* పురుపుటికాయపురుపుటికాయలు. A wart or small ex-
creescence on the flesh.

పురుముడు *sub.* పురుమునిపురుములు. A man; a male. vide కునుముడు.

పుర్రె *sub.* పుర్రెపుర్రెలు. A scull. కాటకంబాతలపురిద్గరకానాపుర్రె
లుటకుపడ్డవి. A great many sculls are laying near that village, pro-
duced by the famine.

పురోణి *sub.* పురోణిపురోణిలు. A note, in the way of a message, written
on eadjan or on paper.

పులకం *sub.* పులకపుపులకాలు. The name of a mess of rice and gram,
boiled up together.

పుల్లన *sub.* పుల్లనపుల్లనలు. Sourness. vide పులుసు.

పుల్లరి *sub.* పుల్లరిపుల్లరులు. Pasture. పుల్లరిభూమి. Pasture land, liable to
a tax for pasture. పుల్లరి means the tax itself.

పులి *sub.* పులిపులులు. A Tiger. పెద్దపులి. A large full grown Tiger; com-
monly called a Royal Tiger. చిరుపులి. The Cheetah. It is half the size
of the Royal Tiger, and differently marked. It only kills sheep and
cattle, but the Royal Tiger delights in human flesh. పులికాళ్లు. A Ti-
ger's claws. పులిరంకె. The roar of a Tiger. పులికోచ. The Tarantula,
యూగపులి. A small spider, so called.

పులికోచ *sub.* పులికోచపులికోచలు. The Tarantula; much feared in India.

పులుకపుట్ట *sub.* పులుకపుట్టపులుకపుట్టలు. An Owl.

పులుసు *sub.* పులుసుపులుసులు. Sourness or sour taste. చింతపండ్లపులుసు;
Sour taste of Tamarinds. పులుసుపండ్లు. Sour fruits.

పువ్వు *sub.* పువ్వుపువ్వులు. A flower. పువ్వుం. Item. పువ్వులచెట్టు. A flow-
er plant. కూబిపువ్వు. A rose. N.B. The word పువ్వు is attached to

the name of each particular flower. పుష్ప లక్ష్మ్యదం. To gather flowers. పుష్ప లహాసన. The smell of flowers. పుష్ప లుఫమ్యదం. Flowers to blow. పుష్ప లదంధ. A garland of flowers. పుష్ప లకురాయా. A nosegay. పుష్ప లచెండు. A cluster or bunch of flowers.

పుష్పం sub పుష్పపుష్పమ్యలు. The month called *Pooshun*, answering to our month of January. పుష్పమాసం. Item.

పుష్పరాగం sub. పుష్పరాగపుష్పరాగాలు. The Topaz.

పుష్టి sub. పుష్టిశ్రమలు. Stoutness; strength. పుష్టిగా. Stoutly, strongly. అత సుమహాపుష్టిగావున్నాడు. He is very stout-like.

పుస్తకం sub. పుస్తకపుస్తకాలు. This is the name given to the leaves of the *Palmira tree*, on which the Shanscrit or old Gentoos writings are written and preserved. These leaves are about two inches broad, and about two feet long; written on both sides of the leaf, with an iron instrument called a *Guntum* in Gentoos, and resembling the description given of the style with which the ancients wrote on the *papyrus*. A collection of these leaves, containing some history or poem complete, is called *postakum*.

పుసలాయించడం చ.క. పుసలాయంస్తుపుసలాయించి To persuade; to coax; to tutor. అతణ్ణిమాటలచాతపుసలాయించి పంపించినాడు. Flattering him with fine words, he sent him away. తనపయే మ్రొనాయ్ననుమనిమహా పుసలాయించినది. She coaxed him a considerable time, to give her something.

పుసలాయంపు sub. పుసలాయంపుపుసలాయంపులు. A persuading; a coaxing: అతనిపుసలాయి. పులవల్లి నేను చెదిపోయినాను. In consequence of his persuasions, I am ruined.

పూదీ *sub.* పూదీపూదీలు. *Responsibleness; security.* పూదీచెయ్యడం.

To be *responsible*. అతనికిమరించిన పూదీనేనుచేస్తాను. I will answer for his *responsibleness*. అతనులంబంతిన్నట్లుచేంపేఅందులపూదీనేనుచెయ్యవలసినది. If he be found taking any bribes, I am ready to answer for

it. పూదీదారుడు. The person *responsible*.

పూజ *sub.* పూజ|పూజలు. The ceremony of making *Poojya* to the Idol; which is performed by appointed Bramins, who ornament the Idol with flowers and rub him with sandal, saying prayers all the time.

పూడచడం *v. a.* పూడుస్తూ|పూడిచి. To fill; to make full; to complete.

పొక్కిపూడచడం. To fill up a hole. కొయ్యపూడచడం. To fill up a pit.

అయిదువర పాగుతక్కువన్నవికనకరీకుటవికట్టి పూడిచినాను. There being five Pagodas short, I brought them and completed the sum.

పూనడం *v. n.* పూనుచూ|పూని. To undertake; to engage. ఆపనిచెయ్యదానకునేనుపూనినాను. I have undertaken to do that business. పూను

కోవడం. Itam.

పూర్వం *sub.* పూర్వపుపూర్వాలు. Ancient times; former times. పూర్వ

పురినములలోయూదేశంమహమర్యాదగావుండేది. In the days of yore, things were conducted with great consistency in this country.

పూరా *adj.* Full. పూరాచెయ్యడం. To make full. *vide* నిండా.

పూర్వోత్తరం *sub.* పూర్వోత్తరపుపూర్వోత్తరాలు. Formerly; in ancient

times. This word is a Shanscrit compound, and embraces the double meaning of *early* and *after times*; but it is only used at present in

the first sense. పూర్వోత్తరం తెనుగువిద్యయిన ప్రారంభమట్లాడలేదు.

They did not speak the Gentoo language in this manner, in *ancient times*.

తామ sub. తామ|తామలు. A head. రుద్రాయతామలు. *Beads* made of the *rudratacha*. This is the kind of beads, made up like a *Ru sary*, which the broad-marked Bramins pray with. కంఠీతామలు *Beads* made of the stalk of the *tooley* plant, which are used in prayer by the Bramins of the long mark. Figuratively వెన్నతామ, *Butter*. వెన్నతామ. The *back bone*.

వెళుచుం చ. న. వెళుచుకొనెడి. To come out by the roots. This Verb is not much used.

వెలింపడం చ. న. వెలింపెను|వెలింది. To tear, or pluck by the roots; this Verb is used. కోటలోగ న్నేరు వెల్లులన్ని వెలిందినాడు. He pulled up all the *gunnara* plants in the garden. వెల్లులంపడం or వెళుచుం చుం. Item.

వెచ్చ sub. వెచ్చ|వెచ్చలు. This word means any thing above measurement; also a covering. పరపాల వెచ్చ. The Pagoda when above *par*. మనోరంజన కన్నకున కేరకు వెచ్చవస్తున్నది. Our scar is greater, than the bazaar scar. వారింకా మటి వెచ్చ. The outward skin of an orange. The same of other fruits.

వెట్ట sub. వెట్ట|వెట్టలు. A hen; the female of the house cock, వెట్టకొక. A hen's cackling.

వెట్టడం చ. న. వెట్టుకొనెడి. To put; to fix. కింద వెట్టడం. To put down. దివ్యం వెట్టడం. To give rice.

వెట్ట sub. వెట్ట|వెట్టలు. A box; of any size or any description.

వెంట sub. వెంట|వెంటలు. The pentroof of a house. అయిదు వెంటలకు కుందిపెడల్పుండు చూపాల్సి వున్నది. There is a capital broad verandah, under the *pentroof* of that house.

పెద్ద *adj.* Great; large; ample: పెద్దకంచ. A large basket. పెద్దమనిషి. A tall or big man; also, a man of consequence. నువ్వో పెద్దమనిషికి కొడుకు. There's a great man's son, for you! N.B. This is a vulgar mode of retort. పెద్దకొర. The term given to a *Rajah*; or *European*, when the first in authority. This word is sometimes used as a Substantive, the Noun Substantive to which it refers being understood. అయితే పెద్దమొకరు. Who is the head of that house, మా అందరికీం దెలరను పెద్ద. He is the superior, or head to all of us, పెద్దతనం. Old age; superiority; either by age or rank.

పెదవి *sub.* పెదవి|పెదవులు. The lip, కింది పెదవి. The under lip. పైది పెదవి. The upper lip.

పెనము *sub.* పెనపు|పెనాలు. A sort of pan. They are flat, thin, round plates of Iron; without a handle, and no rim nor edge to them. One side being smeared with ghee or oil, they are put on the fire and cakes baked upon them; చెరుకు పెనం. A sugar boiler; commonly made of Iron.

పెనిమిటి *sub.* పెనిమిటి|పెనిమిట్లు. A husband or married man. పెనిమిటి పెండ్లి మున్న. A husband and wife.

పెంకు *sub.* పెంకు|పెంకులు. A tile. ప్రాచీనదిగ్గ పెంకు. The common house tile. కుండ పెంకు. The fragment of an earthen pot. పర పెంకు. The fragment of any pot wall. N.B. These names appear to be retained, from the use to which the materials are converted. పెంకు నెయ్యడం. To tile. పర పెంకు. The skull cap.

పెంచడం *v.s.* పెంచుకూ|పెంచి. To support; to maintain. మీరు ధాన్యకం కులుగనగకు మ్మన పెంచండి. As you are a very rich man; you must

maistain us. పెంచుకోవడం. *To adopt; that is, to adopt as your own.*

అతనితన అన్నకోమాగుల్ని పెంచుకున్నాడు. *He has adopted the son of his elder brother.* పెంచుకోవడవాడు. *The person adopted.*

పంట sub. పంట|పంటలు. *Dirt; manure.* యింటిపంట. *The filth of the house.* పంటకట్టడం or పొయ్యడం. *To manure.* అంతలో విత్తరించి పంటపోషించున కూరలు పొగాలియినవి. *Having put a great deal of manure in that garden, the vegetables have grown up very well.*

పెండలం sub. పెండలపు|పెండలాలు. *The yam.* పెండలపుదుంపలు. *Yams.*

పెండ్లి sub. పెండ్లి|పెండ్లింట్లు. *A marriage.* పెండ్లిఅడడం or పెండ్లిచేసుకోవడం. *To marry; that is, to be married.* అన్నతమ్ములు యిద్దరూ పెండ్లిచేసినారు. *The two brothers, have both got married.* పెండ్లికూర్పుడం.

A bride-groom. పెండ్లికూతురు. *A bride.* పెండ్లికారు. *A term given to*

the relations of the married couple, and to all who are engaged in celebrating the marriage. పెండ్లిపెత్తలు. *Superiors or nearest relations,*

who superintend the ceremony. పెండ్లితయ్యడం. *To dispute of in marriage.*

అతనికుమారునికి నాకుమార్తెను యిచ్చి పెండ్లిచేసాను. *I have given my daughter in marriage, to that man's son.* N.B. The Hindus

marry when the bride is a child; then called పెండ్లిఅడడం. When the

marriage is to be consummated, it is called, కోభవం or నిషేధముగూర్చం.

The word పెండ్లి is commonly written పెండ్లి.

పెండె sub. పెండె|పెండెలు. *A lath.* పెండెండ్ల. *Item.* This word is more

commonly termed *reaper*, in India. పెదురుపెండెలు. *Bamboo laths,*

రాటిపెండెలు. *Palmira laths.* పెండెలుతయ్యడం. *To fix the laths.* పెండె

is also called a *load* when applied to tobacco. పొగాకుపెండె; *A load*

of tobacco.

పెండ్లాడు sub. పెండ్లాము|పెండ్లాలు. A wife, or married woman.

పెంతు sub. పెంతుటి|పెంతులు. Adoption. పెంతుటి కొడుకు. A son by adoption.

పెంతుటి కూతురు. A daughter by adoption.

పెయ్య sub. పెయ్య|పెయ్యలు. A female calf. చది పెయ్యలు వచ్చెందుకోరె

లుయా పై మేకలు వచ్చినవి. Ten cow calves (or females) ten bull calves (or males) and fifty sheep are arrived.

పెరగడం v.a. పెరుగుతూ|పెరిగి. To grow; to increase; మువిషి పెరగడం.

A Man to grow up. బాకీ పెరగడం. A balance to increase. పాపం పెర

గడం. Wickedness to accumulate. మెడలో దాడం పెరిగివది. The string round my neck is broke.

పెరడు sub. పెరటి|పెరట్లు. A back yard. యింటి పెరడు. The back yard

of the house. అర నియింటి పెరటిలో కూర తాయలూ పువ్వుల చెట్లూ వేసినా

డు. He has planted vegetables and put down flowers in the back

gard of his house.

పెరుగు sub. పెరుగు|పెరుగులు. The name given to sour-milk; which

is a favorite dish of the Natives; better known to Europeans by the name of Tyre.

పెల్ల sub. పెల్ల|పెల్లులు. The fragment of any old wall, ready to fall down.

పెసర sub. పెసర. (No Plural.) The name of the small grain crop.

పెసర చేను. The pessara crop.

పెసలు sub. పెసల. (No Singular.) A small grain called pessalso; bet-

ter known by the name of black or green gram.

పేక sub. పేక|పేకలు. Breadth in weaving cloth or laping. vide చదురు.

పేగు sub. పేగు|పేగులు. A gut; an entrail.

పేద sub. పేద|పేదలు. The *pellah*, or *suburb* of a town. It also means, the twist or turn of a cord or string. నాలుగు పేదలమం గారపుకాలుము. Four rows of Gold chain.

పేద sub. పేద|పేదలు. Dung; generally applicable to the dung of cattle, not of horses. అపుపేద. Cow-dung. గొర్రెపేద. Sheep's dung. This is generally used as manure, for cultivation and for gardens. Cow-dung is used, to make into cakes for fuel, and for rubbing on houses.

పేదరికం sub. పేదరికపు|పేదరికాలు. Poverty. మహాపేదరికంలోవున్నాను. I am reduced to extreme poverty.

పేదవాడు sub. పేదవాని|పేదవాండు. A poor man, or fellow. అతనుమహాపేదవాడుగా నియోపరిసియూచించడు. He is a very poor man, but does not beg of any body.

పేనడం v. n. పేనుచు|పేసి. To twist; to twine. తాడుపేనడం. To twist rope. దాశంపేనడం. To twist or double up thread.

పేను sub. పేని|పేలు. A louse. పేలుకుక్కడం. To crack lice. పేనట్టరగడం. Biting of lice. పేలుచూడడం. To louse. This is a favorite amusement of Indians.

పేర్చడం v. n. పేరుస్తూ|పేర్చి. To heap; to pile up. కర్రలుపేర్చడం. To pile up wood. రాళ్లుపేర్చడం. To heap up stones.

పేరు sub. పేరు|పేర్లు. A name: నీపేరుయేమి. What is your name. నాపేరువుప్పలూరుకొపన్న. My name is Woopalooroo Baupannah. పేరుపెట్టడం. To name. నాకున్న మిలిన పేరు పెట్టినారు. They called me by the name of Swamy. యింటిపేరు. House or family name, పేరు is also the name for, a necklace.

పేరుకోవడం v. n. పేరుకుంటూ|పేరుకుని. To congeal; to harden; to

thicken, నెయ్యి పేరుకోవడం. Ghee to *harden* or *congeal*. మంచు పేరు
కోవడం. To *thicken*, as the fog.

తేలిదం *v.n.* తేలుచూ|తేలి. To throw out pimples on the skin, from the
heat. చేసంకాలందాత కాక చేకికరంలంతా పేలినది. Owing to the hot
weather, my body is come all out in *pimples*. తేలిదం means also, that
sort of talking which we call *garrulity*. అతనుయెప్పుడూ లేనిపోనిమా
టలు తేలుచూతుంటాడు. That man is for ever *prattling nonsensical*
words. తేలిదం means also, to *get fried*.

తేల్చడం *v.a.* తేలుస్తూ|తేల్చి. To fry. చొవను తేల్చడం. To *fry* fish.
కాయలుకోకి నేతిలో చేకి పేల్చినవరువాత పైనిబియ్యం పోసుకొనాడు. The
way is to take fruit or vegetables out in pieces, to put them in with
the ghee, and, after *frying*, to sprinkle flour on them.

తేజాగ్గు *sub.* తేజాగ్గు|తేజాగ్గులు. A Revenue term, signifying the per-
son who keeps the accounts, under a Tanadar or Manager.

తేజా *adv.* Above; atop; onward. తెజ్జు. *Upper cloth*. తెజ్జు. The up-
per part of the table. యింట్లో వారు నాకే పెడునిష్టి. A new-center in a
house. తెని. *Above all*; that is, on the top of any thing. తలతెని.
On the top of the head. ఎల్లతెని. On the top of the table.

తైకం *sub.* తైకం|తైకాలు. The quarter of a dub; also known by the
name of *dummary*. It means also, money in general. నాలుగు తైకాలు
కదప్పి అక్షయమిది. Four *pikums* or *dummaries*, make a dub. అతనికన్న
తేజా నా తైకం వున్నది. That man has got plenty of money. N. R. When
it means money in general, it is always placed in the Singular.

తేజారు *sub.* తేజారు|తేజారులు. Slippers. These are made of leather,

being topped with cloth or leather; and are worn by all castes of Hindoos. They turn up in front and have a high heel.

పైత్యం sub. పైత్యపుపైత్యము. The bile. శరీరంలోను పైత్యం చేరినది. My body is filled with *bile*. **పైత్యకళ.** This term is given for the violent effects of bile which frequently drive the patient to a state of madness.

ప్రణం sub. ప్రణపుప్రణాలు. A journey. ప్రణం వెళ్లడం. To make a journey. *vide* ప్రయాణం.

పొక్కుడం v.n. పొక్కుకూపొక్కు. To blister; to excoriate. ఒప్పు మెప్పు చేత నందున మన్నంపట్టుకొన్న పొక్కువది. Feeling a pain in his arm, he has rubbed it with *chunam*; which has *blistered* it. కాలుపొక్కుడం. The feet to *blister*, from walking. మాటతలుపొక్కుడం. To reveal words. నేలపొక్కుడం is a term given to *ground*, when it gets *parched*.

పొక్కు sub. పొక్కుపొక్కులు. A pimple or little pustule; a pock. అతనికితం దిసింహాక్షిపొక్కులు లేదినవి. His body is full of *pimples*, owing to the *itch*. ముతూచిక ప్రపొక్కులు. A *pock* or *pustule*, raised by the small pox. **పొగ sub.** పొగపొగలు. Smoke. పొగపెట్టడం. To make the *smoke* to rise. పొగరావడం. Smoke to come. పొగతాగడం. To *smoke*; that is, to perform the act of *smoking*. అతను పొగచుట్టరాగుతాడు. He is *smoking* a cheroot. పొగరాజడం. To *smoke*; that is, for wood or any other thing to *smoke*. యింట్లో పొగరాజుచూపున్నది. It *smokes* in the house.

పొగడడం v. a. పొగుడుకూపొగిది. To flatter. అమనిపియెప్పుడు పొగడిన చ్చినా పొగుడుకూపుంటాడు. That man, whenever he comes here, at all times *flatters*.

పొగదిక sub. పొగదికపొగదికలు. Flattery; false praise. అతని పొగదికలను

అపాకమెప్పుకనురాదు. Notwithstanding all his *flattery*, I am not the richer for it.

పాకరు *sub.* పాకరు|పాకర్లు. The beach; also, pride; సముద్రపుపాకరు. The *seabeach*. అతనుకుపాపాకరు మోటు. That man is full of *ostentation*.

పానాకు *sub.* పానాకు|పానాకులు. Tobacco. The word పానాకు is commonly called, a *cheroot*. లంకాపానాకు. Lanka tobacco. పాటుపానాకు. Common tobacco, గాటుపానాకు. Strong tobacco.

పొట్టి *adj.* Short; below size. పొట్టివాడు or మనిషి. A short man. పొట్టిది. A short woman. పొట్టికుర్రం. A small horse. పొట్టిమెడ్డు. A small, stumpy bullock. పొట్టితనం. Shortness; in opposition to height.

పొట్టు *sub.* పొట్టు|పొట్లు. The husk or pod of grain and of plants in general కందిపొట్టు. The pod of red gram జొన్నపొట్టు. The husk of the junna grain.

పొడవడం *v. a.* పొడుక్కు|పొడిచి. To stab; To pierce నన్ను కత్తి పొడిచి నాడు. He *stabbed* me with a knife అగ్గి దెబ్బకు పొడిచినది. That female buffalo ran her horns into a dog. పొడుపొడవడం. The flood tide to make; also, to give a blow. నన్ను చెడ్డపొడుపొడిచినారు. They gave me an ugly blow. ప్రొద్దుపొడవడం. The sun to rise. నెలపొడవడం. The moon to rise. గతిపొడవడం. The skin to shrink with cold.

పొది *sub.* పొది|పొట్లు. The name of any powder, except gun powder. Generally speaking, it means *snuff*. పానాకుపొది also means, *snuff*. పొదిచెయ్యడం. To make *snuff*. పొదికిల్లడం. To take *snuff*; that is, to *snuff* it up. పొదికట్టి. A *snuff* box. పొదివేల. Dry ground. పొదిబట్టి. Dry cloth. పొదిచున్నం. Dry chunam.

పాదము *sub.* పాదము, పాదములు. Height; length. పాదమునునది. *A tall man.* పాదముచెట్లు. *High trees.* పాదముదూలం. *A long beam.* అచం
చపాత్రముతోపాదము. *That verandah is extremely long.*

పాద *sub.* పాద|పాదలు. *A bush; such as are met with in woods and uncultivated lands.*

పాదగదం *v. a.* పాదముతూ|పాదగి. *To cover; to bind.* పెట్టెపదగదంపాదగదం. *To cover a trunk with leather.* పుస్తకంపాదగదం. *To bind a book.* కోడిగుడ్డుపాదగదం. *A hen to sit on eggs.* రాగిపెండ్లిపాదగదం. *To plate copper with silver.*

పాది *sub.* పాది|పాదులు. *A quiver; also, the barber's leather case.* అంబులపాది. *A quiver of arrows.* ముఖపాది. *A barber's case of knives, &c.*

పాదము *sub.* పాదము|పాదములు. *The udder of animals.* అశ్రుపాదము. *The udder of a cow.* గొర్రెపాదము. *A sheep's udder.*

పొంగడం *v. n.* పొంగుతూ|పొంగి. *To run-over, or to overflow.* పాలుగుండ
లోపోకితాగపెట్ట లేపొంగనవి. *Having put a pot of milk on the fire, it has boiled over.* యేటికినిరుఅధికమైపొంగినది. *A superfluity of water has come into the river and overflowed it.* పంథొన్నంచారపొంగడం. *To be over powered with pleasure.*

పొంగు *sub.* పొంగు|పొంగులు. *The act of boiling over or overflowing.* పొంగు
కు means also, the measles. పొంగుచూపడం. *To have the measles.*

పొందడం *v. n.* పొందుతూ|పొంది. *To obtain; to procure; to acquire.* లాభంపొందడం. *To acquire profit.* నష్టమునుపొందడం. *To suffer loss.*

పోయ్యడం. *v. a.* పోయ్యు|పోకి. *To pour out, or upon.* చెట్టుపనీళ్లుపోకివారు.

They have watered the trees. ఆకులనీరితాధాన్యంపోతేనారు. They have filled that storehouse with grain.

ಕುಡು sub. ಕುಡು|ಕುಡುಲು. A fire place, for cooking. ಕುಡುಲಿನ ಕಡು.
To clean the fire place.

ప్రాట్ట sub. ప్రాట్టప్రాట్టలు. Morning time; day light. ప్రాట్టనవచ్చి
వాడు. He came in the morning; that is, after day light. ప్రాట్టటివేళ.
Time of morning. ప్రాట్టన్నేరా. Come in the morning. ప్రాట్టన్నే
seems to have a termination, which refers to the pronoun reciprocal;
that is, the very time of morning. ప్రాట్టపావచరం. The morning to
dawn. ఏం is contracted for ఏమి

పొర *sub.* పొరపొరలు. A fold or plait; also, secret animosity or duplicity, పుల్లపొరలు. The coats or folds of an onion. ఎట్టపొరలు. *Plaits* in cloth. కురితపుపొరలు. *Folds* in paper. నాయుదునపొరపుంపవట్టు. Do not bear me any *animosity*. పొరబడడం. To be *incorrect* or in *error*, తక్కువపొరపడ్డది. An *error* has occurred in that account. అనూటపొర జరిచెట్టి నాను, I said that word *inadvertently*. పుస్తకపుపొర. The *leaf* of a book; that is, of the *sajian* books.

పొర్లడం వ. క. పొర్లుచూ|పొర్లి. To roll over and over; to run down like water. నీళ్లు మెరక నుంచి వల్లా నకు పొర్లి నవి. The water flows from the high ground, into the low. పొర్లడం also means, a connection between the sexes.

పొరుగు *sub.* పొరుగు|పొరుగులు. A neighbour. యిరుగుపొరుగులు. The place in the neighbourhood; or, your neighbours all round.

పొలం నుట. పొలపుపొలాలు. A field or ground; for cultivation. యానం
వత్సరంయూపొలాలలోయేమిపెరుకెవ్వరు. What cultivation do you

make, in these fields this year? దీటిపోలు. A gram field. మెరుకపోలు.

A field of high ground; చల్లపుపోలు. A field of low ground.

పోల్లు sub. పోల్లు|పోల్లులు. The name given to the stalks of a crop, which grow up without producing any grain. పోల్లు means also the mark on letters, to shew the long syllable, or the stress ■ he laid on them.

పోల్లుమాటలు. Silly words.

పోవగదం v. n. పోనునుకూ|పోసి. To happen; to undertake; అతని ప్రాంతిప్రమాణంపొసినది. He has undertaken a journey into the country.

పోక sub. పోక|పోకలు. The name given, to what is usually called the beetle nut; The beetle leaf, always chewed with it, grows on a separate tree; more of the nature of a creeper. పోకచెట్టు. The beetle nut tree.

పోకి sub. పోకి|పోకిలు. A dissipated character; a debauchee. పోకితనం. Dissoluteness; irregularity. అతనుపోకితనంచాతచదువుపోకుట్టుకున్నాడు. Owing to his dissipation, he has suffered in his character.

పోకు sub. పోకు|పోకులు. A heap; also an ear-ring. రాళ్లపోకు. A heap of stones. చెవిపోకు. An ear-ring. దారపుపోకు. A single thread. పోకుపెట్టడం. To heap; to pile up. అసామానులంతావకజాసానుపోకుపెట్టు. Heap up all those things, in one place. పోకుకావడం. To assemble; to convene. పదిమందిపోసేవారు. A number of people have gathered together. పదిమంది is a general mode of expression, not to be taken literally.

పోగొట్టడం v. a. పోగొట్టుకూ|పోగొట్టి. To lose; To deprive of. అతను నాపుస్తకంపోగొట్టినాడు. He has lost my book.

పోగొట్టుకోవడం వ. గ. పోగొట్టుకుంటూ|పోగొట్టుకుని. To lose; to be deprived of. నేనుకోవలో పడినరహంసామ్మపోగొట్టుకున్నాను. I have lost ten Pagodas in the road. నాచంజ్జోవున్నరోగంవైద్యుడులిక్కడ లేకుండాపోగొట్టుకున్నాను. I have got rid of my sickness, without the aid of a doctor.

పోట్లాడు *sub.* పోట్లాడు|పోట్లాడులు. A quarrel; a battle; a fight. అతను కందులోపోట్లాడులో దెబ్బకలిపడ్రాడుగానిదాకలేదు. He got wounded in the field in action, but was not killed. పోట్లాడువెయ్యడం. To set on to fight. అతనుకనపక్కనునాకుక్రమింపపోట్లాడువేసేవాడు. He set his dog on to fight mine.

పోట్లాడడం వ. గ. పోట్లాడుతూ|పోట్లాడి. To fight; to quarrel; to dispute; to contend. అన్నరమ్మలుయిద్దరూపాలుపంచుకునేనిమిత్తంపోట్లాడినారు. Those two brothers have been quarrelling, about the division of their shares. కుక్కవచ్చిమనబల్లితోపోట్లాడినది. A dog came and fought with our cat. యిద్దరుమనుషులుకత్తులతోపోట్లాడినందునవకడునరుకుకలిచివచ్చినాడు. Two people fighting together with swords, one of them received a wound of which he died.

పోట్లాడించడం వ. గ. పోట్లాడింస్తూ|పోట్లాడించి. To set on to fight.

పోటు *sub.* పోటు|పోట్టు. The flood tide; also, a blow, and a pain in the body. యితోపడిసుండులకుపోటుపొడవవచ్చును. The flood tide should begin to make, about ten o'clock to day. యేటినిండావిప్పుడుపోటువచ్చినది. It is high water or full tide, just now in the river. వంటినిండాపోట్టుపొడుస్తూవున్నది. I feel severe shooting pains in my body. వాడు దీన్నికకపోటుపొచ్చినాడు. That man has given this man, a blow. పిత్తేతపోటు. The piercing of a spear.

పోత *sub.* పోత|పోతలు. A mould or cast. పోత చెరుసు. A cast Jembboo, or, brass vessel; that is, *cast* in a mould.

పోతు *sub.* పోతు|పోతులు. A male buffalo; also the term for the male gender in some species of other beasts, as well as of birds. మేకపోతు. A he goat. గొర్రెపోతు A Ram. దున్నపోతు A cultivation buffalo; or, a he buffalo పోతు is applied contemptuously, in the following sense రాసుపోతు. A drunkard or drunken fellow. దయ్యాలపోతు A conjurer. or necromancer.

పోనివ్వకపోవడం *v. a.* పోనివ్వకపోకూ|పోనివ్వకపోయి. Not to allow to go; to detain. అతని దగ్గరకు నన్ను పోనివ్వకపోయినాడు. He will not suffer me to go near him.

పోనివ్వడం *v. a.* పోనివ్వు|పోనిచ్చి. To allow to go, or depart; అతణ్ణి యింటికి పోనిచ్చినాను. I let him go home.

పోరాటం *sub.* పోరాటపు|పోరాటాలు. Enmity; quarrel. *vide* పు.

పోరు *sub.* పోరు|పోరులు. Enmity, *vide* supra.

పోలడం *v. a.* పోలుకూ|పోలి. To resemble. అతడు నన్ను పోలినాడు. He resembles me.

పోలిక *sub.* పోలిక|పోలికలు. Likeness; resembling; ఆమని పేనారమ్ముది పోలిక. That man has the *likeness* of my brother.

పోవడం *v. n.* పోకూ|పోయి. To go; to go off; to proceed. వాడు యెక్కడికి పోయినాడు. Where is he *gone* to. వెంకట్రాజు పదిరోజులనుంచి అత్యంత చాలా కుహారము పడి రాత్రి పోయినాడు. Venkatraju having been extremely sick for these ten days past, *went off* last night; that is, he died.—N. B. This Verb joined to the Substantive Infinitive of other

Verbs, is made to form the Negative Verbs, such as చెయ్యకపోవడం.

Not to do; చెయ్యకపోవడం. Not to write.

పోషకుడు *sub.* పోషకునిపోషకులు. A protector; a guardian, అతనునాకు

పోషకుడు. He is my *protector*.

పోషణ *sub.* పోషణప్రోషణలు. Support; maintenance. పోషణలేక చిక్కి

నాను. I have fallen away in flesh, for want of *maintenance*.

పోషించడం *v. a.* పోషింపు|పోషించి. To maintain; to support; to

bring up. చిన్ననాటనుంచీమమ్మనపోషించినాడు. He has *supported*

us, from the time of our youth. నమ్మ పోషించడానకుమొకరుద్దిట్టలేరు

పోషించేభారంమీద. You must *support* me, for I have no other *pro-*

tection; the whole weight of my *support* rests upon you.

ప్రాసకుడు *sub.* ప్రాసకుడు|ప్రాసకుడులు. *Prosecutor*; *term*

in the Courts.

ఫకీరు *sub.* ఫకీరు|ఫకీర్లు. A Fakier. These are an order of religious mendicants, of the Mahomedan persuasion; whose manners and character are too well known to need explanation.

ఫయిస్సలా *sub.* ఫయిస్సలా|ఫయిస్సలాలు. Clearance; adjustment.

ఫరమాయము *sub.* ఫరమాయము|ఫరమాయములు. Order; direction. ఫరమాయముచెయ్యడం. To give orders or to commission. వారచావులు తెట్టించుమని ఫరమాయముచేశాడు. He commissioned me to bring some long cloths.

ఫరమాయించడం *v. a.* ఫరమాయింస్తా|ఫరమాయించి. To give orders or cause orders to be given.

ఫరారీ కావడం *v. n.* ఫరారీ అవుతూ|ఫరారీ అయి. To absent yourself; to abscond; to desert. అయిదుగురుకిపాయీలుపట్టాలంలో నుంచి ఫరారీ అయినారు. Five sepoy's have *deserted*, from the Battalion. ఫరారీ అయినాను. A deserter; or one, who has *absconded*.

ఫరాసు *sub.* ఫరాసు|ఫరాసులు. A French man, or the French. ప్రాంకువాడు. Item.

ఫలం *sub.* ఫలపు|ఫలాలు. Profit; advantage. ఫలసాయం. Item. ఫలమును పొందడం. To reap *profit*. ఫలసాయంకావడం. To derive *profit*. ఆర్జ్యవ సాయంవల్ల నాకుయేమీ ఫలసాయంకాలేదు. I have *derived* no *profit* whatever, from that cultivation. ఫలం Also means *fruit*. కమలాఫలం. Oranges.

ఫలానా *adv.* Such; in particular. ఫలానామనిషి. Such a man. ఫలానా ఫలానా. Such and such, or each in particular. నీతో చెప్పిన ఫలానా ఫలానా వాంట్లకు పాముయిట్టించినావా. Did you give the money to *each particular* person, as I told you?

ఫాయిదా *sub.* ఫాయిదా|ఫాయిదాలు. A Revenue term signifying *profit* or *advantage*.

ఫారీఖత్తు *sub.* ఫారీఖత్తు|ఫారీఖత్తులు. A Revenue term, signifying an *acquittal*.

ఫాల్గుణం *sub.* ఫాల్గుణపు|ఫాల్గుణాలు. The name of a Gentoo month nearly answering to our month of *March*.

ఫిర వా *sub.* ఫిర వా|ఫిర వాలు. The Mahomedan *Decree* in Court.

ఫిశూరీ *sub.* ఫిశూరీ|ఫిశూరీలు. Disturbance; trouble; rebellion. ఫిశూరీ ఖోరు or ఫిశూరీ దారు. A *plunderer* or a *rebel*. ఫిశూరీ చెయ్యడం. To commit *disturbance*. ఫిశూరీ ఖోలు-అత్తాల్లోవచ్చి ఫిశూరీ చేసినానామ్మ దోచుకున్నారు. The *plunderers* having entered that village, committed *disturbances* there and *plundered* my property.

ఫిరంగీ *sub.* ఫిరంగీ|ఫిరంగీలు. A *cannon*. ఫిరంగీవెయ్యడం. To fire a *cannon* or *gun*. వాడవచ్చినదిగనకకోటలో ఫిరంగీలు వేసినారు. A ship having arrived, they *fired* the *guns* in the fort for her. ఫిరంగీనుండు. A *cannon*. ball ఫిరంగీపత్తి. The *match*.

ఫిరంగిచెక్క *sub.* ఫిరంగిచెక్క|ఫిరంగిచెక్కలు. The China Root; a medicine originally brought from China.

ఫిరియాదు *sub.* ఫిరియాదు|ఫిరియాదులు. A complaint; accusation. ఫిరియాదుచెయ్యడం or కావడం. To make *Complaint*. అతనునామీద ఫిరియాదుఅయినాడు. He has *complained* against me. అతను నేనునామ్మ దొంగరినానని ఫిరియాదుచేసినాడు. He has *accused* me of stealing some money. ఫిరియాదుదారుడు. A *complainant*.

ఫిజ్ *sub.* ఫిజ్ Fees; the allowed percentage to pleaders on the regulated amount of causes decided in Court.

బజింత్రి *sub.* బజింత్రి|బజింత్రిలు. A musical performer. బజింత్రిలజేగం.

A set or band of *musical* performers. These generally consist of six people; that is, one pair of large *cymbals*, the *sonnaye* or pipe, the *suttee*, the *doaloo*, the *veeranum*, and the *haraga*. They are employed at the *pagoda* or at marriages and ceremonies.

బజ్జినప్పు *sub.* బజ్జినప్పు|బజ్జినప్పులు. Detail; particulars.

బట్ట *sub.* బట్ట|బట్టలు. Linen cloth; generally speaking, that manufactured in India. సన్నపుబట్ట. *Fine cloth*. కురకబట్ట. *Coarse cloth*. బట్టనెయ్యడం. To *weave cloth*. బట్టకుంటిచెయ్యడం. To *bleech cloth*. N.B. The word బట్టలు is also generally used, for *wearing clothes*. బట్టలుకొరకడం. To *dress clothes*. తెల్లబట్టలు. *Clean clothes*. నాబట్టలులన్నీచాకిచాకి పుతక పేసినాను. I have given all my *clothes*, to the wash. (N.B. There is no proper word in Gentoos, for our word to *wear out*; as applied to *clothes*.) బట్టతల. *Bald-headed*. బట్టయెద్దు or కుర్రం. A *roan coloured bullock or horse*.

బట్టె *sub.* బట్టె|బట్టెలు. A *water-channel*. vide గాలుక.

బడామీ *sub.* బడామీ|బడామీలు. *Pride; haughtiness; arrogance*. బడామీఖోరు. A *proud or scornful man*. బడామీకునిపి. Item. బడామీగల. *Proud; haughty*.

బద్ద *sub.* బద్ద|బద్దలు. A *piece; a fragment; or shaft*. గాయబద్దలు. *Pieces of fruit; that is, cut in readiness for dressing*. కర్రబద్ద. A *piece of wood*. బద్దలుకొట్టడం. To *cut or break into pieces*. అతనుకర్ర పుచ్చుకుని లాంతరబద్దలుకొట్టినాడు. He took a stick and *broke the lantern into pieces*. చింట్లబద్ద. A *blow*, in archery. పోకబద్ద. *Beetel nut*.

బదిలీ *sub.* బదిలీ|బదిలీలు. A *change of situation; a removal to another*

place. అదిరిచెయ్యడం. To remove or change. అతన్ని ఆ పద్యంలో నుంచి అదిరిచేశారు. They have removed him from that employment; that is, they have put some body else in his place,

అదులు sub. అదులు|అదులు. A debt; a loan; an exchange. అదులుచెయ్యడం or పుచ్చుకోవడం. To borrow. అదులుయిప్పడం. To lend.

అధికం sub. అధికపు|అధికాలు. Laziness; indulgence; lassitude. అధికుడు. An indolent, lazy man. అధికంకలవాడు. Item.

అధికించడం v. a. అధికించు|అధికించి. To idle; to trifle. అతను పనిచెయ్యక అధికించినాడు. He neglected his business and idled his time.

అనాతు sub. అనాతు|అనాతులు. The name given to broad cloth in general.

అంక sub. అంక|అంకలు. Gum.

అంకారపచ్చిక sub. అంకారపచ్చిక|అంకారపచ్చికలు. The name of a small yellowish bird, that builds very curious hanging nests. This bird is taught to dive into a well, after a ring; which it seizes before the ring sinks to the bottom, and brings out in it's bill. Properly అంకారపచ్చిక.

అంకారం sub. అంకారపు|అంకారాలు. Gold. అంకారంకరగడం. To melt gold. అంకారపునగలు. Golden joys. అంకారంతో చేశాడు. Made of gold. పేరిన అంకారం. Pure gold. కోరా అంకారం. Adulterated gold. a man

అంక sub. అంక|అంకలు. A stone, in common; not applied to precious stones.

అండాలు sub. అండాలు|అండాలు. An estate; a property. అతనిద్వారా మహిమ అండాలున్నది. That man has got a very ample estate. అతడు కూత న్నుదిలో జీవించినాడటయిప్పుడు పైటికరమ్మనుకునుతన అండాలు అ

అపరుస్తాను. That man has been fighting with my brother, ^{so tell them to} for which reason call him out here and I shall soon see what he is made of.

చింది *sub.* చింది|చింద్లు. A wheel; also, a cart; or a conveyance; it is as often used for the *wheel*, as for the *body* of it. చక్రచాచింద్లు. The *wheels* of a cart. రథచక్రచింద్లు. The *wheels* of the Swamy coach. యెద్దచింది. A bullock cart. ఒకరథచింది. A one-horse carriage or *bandy*. రెండుకొరథచింది. A two-horse *bandy* or carriage.

బంతి *sub.* బంతి|బంతులు. A ball. బంతిపోడదం. To play at *ball*. That played with by the Natives, is stuffed with pieces of gunny or hemp and covered with thin leather. బంతిచెట్టు. Is the name of a *bush*, that yields a flower like the *stock*. పూలబంతి. A *bunch* of flowers. యెద్ద బంతి is the name given to *strings* of bullocks, employed to thrash the grain.

బందివాను *sub.* బందివాను|బందివానులు. A prisoner.

బిందు *sub.* బిందు|బిందులు. A hinge. తలుపుబిందులు. The *hinges* of a door. పెట్టెబిందులు. The *hinges* of a box. బిందు is the name of a large ravenous bird, commonly called the *adjutant*.

బంధువుడు *sub.* బంధువుడి|బంధువులు. A relation or connection by alliance.

బంధువురాలు. A female connection or relation. యీ సోదరి పండుకనక

మా బంధువులుంటారామా యింటికివచ్చి నారు. This being a feast day, the whole of my *relations* are come to my house. బంధుత్వం. relationship.

అరకడం *v. a.* అరకుకూ|అరికి. To exist; to live; to subsist. యీరో

గంభీరతను అరకడంకు హాక స్తం. It will go hard with him, to survive that illness.

అనుకు *sub.* అనుకు|అనుకులు. A living; existence; support. చాత్ర అనుకులు దేవుని అధీనం. *Existence and death, are in the power of God.*

అంక్షదేవుడు. *sub.* అంక్షదేవుని|అంక్షదేవులు. The name given to one of the Deities of the Hindoos, understood by them to possess the creative power.

అరకడం *v. a.* అరుకుతూ|అరికి. To scratch. అరుక్కోవడం. To scratch himself.

అరతరపు *sub.* అరతరపు|అరతరపులు. Dismissal; discharge from service. అరతరపు చెయ్యడం. To dismiss. కంపెనీనా కలనుకానామందిని అరతరపు చేశారు. They have *discharged* a great many people, from the Company's service.

అరమా *sub.* అరమా|అరమాలు. An auger. This differs from the European tool, in having a bow to turn it by; the string of which is twisted twice round the *bit* of the *auger*; the bow being held and moved with one hand, and the auger directed with the other hand.

అరాతం *sub.* అరాతం|అరాతాలు. A Revenue term, signifying an order for money. వూరిమీది అరాతం. An order for money on a village. అరాతం వ్రాయడం. To write an order for money.

అరి *sub.* అరి|అర్లు. A school. చిన్నవాంట్లు అరిలోకి వెళ్లినారు. The boys have all gone to school. అరి పెద్ద. The head boy of the school. It is the custom in the Native schools, when one boy becomes perfect in his lessons, to make him repeat them and teach them to the other boys. అరి also means a person's side; also, a boundary or line of distinction. అరి also, means a naked or bare back. అరిగుర్రం. A horse, without covering. అరివట్ల. The body bared.

అర్ కెక్కు sub. అర్ కెక్కు|అర్ కెక్కులు. The name of the nauseous insect, commonly termed *cockroach*.

అర్కి sub. అర్కి|అర్కిలు. The name of a spear, generally used for state; slender and terminating in a grooved head and thin point, made of one piece of tempered Iron, ornamented with tassels.

అర్కు sub. అర్కు|అర్కులు. A load; a weight; a burden. అర్కు మెయ్యదం. To carry a load. లోట్టబట్టలుకానాఅర్కుమోపు. The camels carry a great weight.

అల్ల sub. అల్ల|అల్లులు. A plank; a board; also, a table. మోఅల్ల. A table; partly derived from the Hindostanny. అల్లహిడివస్త్రులునీసుకునిరా. Bring me the things from that table. అల్లసారుకు. A table drawer కడుపులో అల్ల is the name given to the pressure in the stomach, from extreme costiveness.

అలపం sub. అలపపు|అలపాలు. The name of the stone, with which the Native boys write on their tablets, which are black; the mark made by this stone becoming white.

అలం sub. అలపు|అలాలు. Strength; might; force; hence, it also means, an army. అందరికం పెలికనికలంయొక్కవ. His strength is superior to that, of all the others. పగవాంశ్శరంధువస్తుంది కానిమనకుఅలంయొక్కవత్తున్నది గనకత్వరకాకోట్టివెయ్యవచ్చును. The enemy's army is coming; but, as we have a superior force, they must soon be beaten back: అలం కా. Stoutly; vigorously. అలవైన. Stout; hearty; valiant. చదరంకత్తుఅలం. Chess-man.

అలవంఠం sub. అలవంఠపు|అలవంఠాలు. Constraint; force; compulsion; oppression. అలవంఠంబెయ్యదం. To oppress; To constrain. నన్నుఠా

రీరేరన్ననుమనివలవంతం చేసినాడు. He sent to call me away in a vexatious manner, and greatly oppressed me.

విలహనం *sub.* విలహనపు|విలహనాలు. Weakness; want of strength. విలహనపుమనిషి. A weak man.

విరి *sub.* విరి|విలులు. A sacrifice; an offering. These are of various kinds; some of grain and some of meat; all practiced according to the Hindoo rites. యిళూరి గ్రామ దేవతకు విరినిమిస్తామేనాలుగు శ్రేణువీనుకునివచ్చినారు. They have brought four sheep, as a sacrifice to the Idol of this village. విరియివ్వడం. To perform a sacrifice.

విల్లి *sub.* విల్లి|విల్లులు. The Lizard. మా-విల్లి. The Paria Lizard. This is a distinction or nick-name, given to such Lizards as are uncommonly black.

విరియడం *v. a.* విలున|విరికి. To strengthen; to get stout; to fatten. అతనిదివిధివస్త్రాగావనందనుమహావిరికినాడు. He has grown very fat and stout, from extraordinary good living.

విలుపు *adj.* Heavy; weighty. విలుపుపల్లకి. A heavy palankeen.

విల్లెం *sub.* విల్లెపు|విల్లెములు, or బిల్లెములు. A spear. బందివిల్లెం. A hog-spear. విల్లెంపోతవడం. To strike with a spear. This kind of spear has a head or blade, sometimes a foot and a half in length, and six or seven inches in breadth; extremely sharp. It is held firmly by the shaft, when the beast is struck, and not delivered.

విస *sub.* విస|విసలు. Temporary lodging; not in your own house. విసయిల్లు. The house in which you lodge. విసచెయ్యడం or చేసుకోవడం. To lodge. విసకుదర్పడం. To furnish lodgings. అద్దెటన. A let or hired lodgings. అవుల్లోవకకోమటిఅద్దెటనుపదిర్చినాడునకల్గడపేదగానాను.

There being *hired lodgings* furnished at a Banian's in that village, I took up my *lodging* there.

బస్తా *sub.* బస్తా|బస్తాలు. A *bale*. బస్తాలుకట్టడం. To *bale* goods. This is a term used in the Commercial Department.

బస్తి *sub.* బస్తి|బస్తీలు. The name for any large populous town. ఆదర్శము మునుపునాడు గావున్నది గానియిప్పుడు బస్తి అయినది. That town was lately in a ruinous state, but is now become a *populous city*.

బహనా *sub.* బహనా|బహనాలు. Pretence.

బహు *adj.* Many; much; a great number. బహుమంది. A *great number* of people. బహుమూత్రం. A *diabetes*. బహుసంతోషం. Much pleasure. బహుమానం. A *present*. బహువచనం. The *Plural Number*, in Grammar.

బహుళం *sub.* బహుళపు|బహుళాలు. The decrease of the Moon. A term given to the last fifteen days of the Gentoo month; considered the period when the *Moon* is in its *decrease*.

బాగా *sub.* బాగా|బాగాలు. A large trumpet, such as they use at feasts; consequently, sufficiently harsh and noisy.

బాకీ *sub.* బాకీ|బాకీలు. Balance due; or debt. బాకీవుండడం. To owe or be in debt. అతను నాకు కానారూసాయీలు బాకీవున్నాడు. He owes me a large sum of money. బాకీదారుడు. A *debtor*. బాకీరీరడం. A *debt* or *balance*, to clear itself. బాకీరీరడం. To clear a *debt*.

బాకు *sub.* బాకు|బాకులు. A dagger; or what is generally called *creesa*. The *baakeo* has a curved and fluted blade, and makes an uneven, and therefore the more fatal wound.

బాగా *adv.* Healthy; prosperously; properly. అతను బాగావున్నాడు. He

is well. యామాటనాకువాగా తెలిసినదిరాదు. I do not properly comprehend this word. అతనిచనివాగాజరుకుచూపున్నది. His affairs are getting on very well.

వాక్య adv. Well; properly; rightly. ఆలాకుచేస్తేవాక్య. If you do so, well and good. వాక్య వ్రాసులు. Good and bad. వాక్యచెయ్యడం. To make right; to repair. యిల్లువాక్యచెయ్యడం. To repair a house, or set it to rights. పేజాబ్బళికాలువిరిగిపోయినందునవాక్యచెయ్యడానకుపంపించినాను. The leg of the table being broke, I have sent it to be repaired. చుహవాక్య. Very well. చుహవాక్యఅట్లాకుచేస్తాను. Very well; I will do so!

వాక్య sub. వాజావాక్యలు. Music or musical performance. వాక్యవా. The general term for the music brought to nautches, or to feasts. వాక్యవాాయింపడం. To perform on musical instruments.

వాక్యారు sub. వాక్యారువాజారు. A market; better known by the name of bazaar. వాక్యారుఖబరు. Bazaar news. This is supposed synonymous with fabricated rumour; or false report; or the lie of the day.

వాక్యి. sub. వాక్యివాక్యిలు. A rent. vide అద్దె.

వాక్యి. sub. వాక్యివాక్యిలు. An axe. The proper word is వాక్యి.

వాక్యం sub. వాక్యంవాక్యంలు. An arrow. వాక్యంకర్ర means a heavy bar or stick of wood, used to exercise the arms, by the Natives of India.

వాక్యసంచా sub. వాక్యసంచావాక్యసంచాలు. A firework; the different kinds of which have each their particular name.

వాక్యి sub. వాక్యివాక్యిలు. A spy. అతనుచట్టుకులోసంకరులుగనాకుతెలుస్తూవుండగలందుకువాక్యినినువుంచినాడు. He has placed spies in the town, to get information of what is doing there.

కాకడం *n. s.* కాదుకూ|కాది. To flog; to beat; to chastise. కాకలూ
దుబండమీదవిట్టలుకాదుకున్నాడు. The washerman beats the clothes
on a stone. చిల్లనుకాకడం. To chastise a child.

కాదంకాయ *sub.* కాదంకాయ|కాదంకాయలు. Almonds.

కాన *sub.* కాన|కానలు. This is a very large thick earthen pot, of an
oval shape, in which washermen parboil the clothes they have to
wash. These pots are fixed on country carts, to float travellers across
small rivers, during the rainy season.

కానికె *sub.* కానికె|కానికెలు. A female slave.

కావరి *adj.* Respecting; regarding. తెలికావరి. Regarding an account.

కాటు *sub.* కాటు|కాటులు. Father. This term is used in the same way as
అయ్య to imply respect; or by way of address to a superior, in the
course of conversation. అవునుకాటు. Yes; sir! or, yes; Father. లేదు
కాటు. Not so; sir! vide తండ్రి or అయ్య.

ప్రాప్త్యుణుడు *sub.* ప్రాప్త్యుణుని|ప్రాప్త్యుణులు. A Bramin.

కార *sub.* కార|కారలు. Generally called, *Fathom*. It is considered a
measurement of six feet, or the full extent of the stretched out arms;
అతనితోటయూ ఐదైకారలపొడుకాయురు వైకారలవెడలవూవున్నది. That
man's garden, is fifty *fathoms* long and twenty *fathoms* broad.

కారచావు *sub.* కారచావు|కారచావులు. The name of what we term
Long Cloth.

కారు *sub.* కారు|కార్లు. A load or charge of a gun: కారుచెయ్యడం. To
load or charge. కుపాకులూకిరంగిలూకారుచేసితిద్దంసావించినారు. They
have loaded the musquetry and cannon, and have them all in readi-
ness. చేతురంగిలాలనుకారుచేర్చడం. To prepare the troops or draw

out the line for action: చెట్లుకాడుకావెయ్యడం. To plant trees in a line or row. కాడుకవానులు. A term applied to sepoys. కాడు. Also means liberality.

కాల్వం *sub.* కాల్వపు|కాల్వాలు. Infancy.

కావ *sub.* కావు|కావలు. A Brother-in-law.

దిగించడం *v. a.* దిగింపు|దిగించి. To cause to tighten, or make fast. కుంచితనవారుదిగించడం. To cause the strings of the cat to be tightened. ఆమూచదిగించికట్టు. Tighten and tie that parcel; that is, let it be bound tight.

దిగిడుదం *v. a.* దిగుడు|దిగిరి. To tighten; to make fast; to shew pride. అకడుకరిచినకొద్దిదిగిడుచు. If you call him ever so much, he keeps tight or fast; that is, proud in contempt.

దిగ్గరా *adv.* Loud. దిగ్గరామాట్లాడడం. To speak loud; to vociferate. **దిగువు** *sub.* దిగువు|దిగువులు. Tightness. దిగువుగా. *Tightly*; or in a tight manner. దిగువైన. *Tight*. అంగరకావంటిమహాదిగువు. The Jacket is extremely tight to the body. దిగువుగావుండడం. To be tight; also, to be proud or supercilious.

దిచ్చుము *sub.* దిచ్చువు|దిచ్చులు. Alms, got by begging. దిచ్చుండుముక్తుకోవడం. To beg or to receive alms. దిచ్చుంపెట్టడం. To give alms. దిచ్చువువాడు. A beggar. యీతూట్లోకావామందిదిచ్చువువాంట్లున్నారు. This town has got a great many beggars.

దిడ్డ *sub.* దిడ్డ|దిడ్డలు. A child; an offspring; that is, a person's child. నాదిడ్డ. My child. ఆదిదెమయెంకదిడ్డలున్నాను. How many children, has she got. N. B. The word దిడ్డ is only applicable to child, in the

sense of a person's offspring; and not to *child*, as referrible to age.

విత్తరల్లి. A *mother*, whilst she gives milk.

విదాయించడం వ. క. విదాయంస్తా|విదాయించి. To *enclose*. యాత్రత్తరం లోమీకుపదివేలరూపాయాలవంటివిదాయించిపంపించినాను. I have *enclosed* and herewith transmit you a bill for ten thousand rupees.

విదారు *sub.* విదారు|విదార్లు. The name given to any number of bullocks, proceeding together, loaded with grain. It is also the name given to loads of grain, when placed in heaps. విదారుమిప్పరించిగోధుములవిదార్లుతీసుకునివచ్చినారు. They have brought a great number of *bullock loads* of wheat, to the bazaar.

విందె *sub.* విందె|విందెలు. A Brass pot.

వియ్యం *sub.* వియ్యపు|వియ్యాలు. Rice. పన్నె వియ్యం. Fine *rice*. ముతకవియ్యం. Coarse *rice*. తిప్పుడువియ్యం. Cargo *rice*. పచ్చివియ్యం. Fresh or raw *rice*; that is, the *rice* produced from the crops of the season. లిచ్చివియ్యం. Clean unmixed *rice*. చేవియ్యం. Half-beat *rice*. తొడుగు వియ్యం. Full-beat *rice*. N. B. The former is generally kept for exportation; the other, or full beaten *rice*, is made use of for home consumption. పెట్టు or వాళనవియ్యం. Fine *rice*, eaten with ghee and sugar. పెడుగువియ్యం. A name given to the seeds of the bamboo, which the Natives in the jungles boil and eat in the lieu of *rice*. In this manner the word వియ్యం is used, for the seeds of other grains, capable of being eaten like *rice*.

విరదా *sub.* విరదా|విరదాలు. The name of the peg, on which the string is tied, in a musical instrument. It is also the name of the peg, put into the wooden bottles, used by the Natives. Also in leather vessels.

వికదావళి *sub.* వికదావళి|వికదావళి. The name given to the *head* of a *letter*, in the style of Eastern addresses, in which titles are commonly inserted. అత్యంతలోనులకనికప్రాశేమర్యదహమ్మనవికదావళిప్రాయ. Let the *head* or *title* to that letter contain every thing, which he is by custom entitled to:

విరుదు *sub.* విరుదు|విరుదులు. A title; such as the Zemindars are possessed of; as derived from ancient authorities of their Kings, or from the time of the Mogul Government. విరుదు is also the name given to those *marks of merit*, bestowed by Rajahs on their servants, in the shape of Gold *hand rings* and sometimes *rings* on the *leg*.

విలుకు *sub.* విలుకు|విలుకులు. This is a Revenue term, signifying a *fixed quit-rent*.

విల్ల *sub.* విల్ల|విల్లలు. The name given to the *flat tiles*, placed under the round tiles; and also, for the *round tile* itself. విల్ల is also a peon's *badge*. పొదువిల్ల. A name given to the *round tiles* or *pantiles*. పలాశ్రీవిల్ల. The *flat tile*. వింట్ట్రులుచేరుకునేవిల్ల. A *peon's badge*. They are commonly round, made of Silver or Brass and the name of the master or the office of the peon, written on them. విల్ల means also a *bump* or *swelling*, in any part of the body.

విటిక *sub.* విటిక|విటికలు. A crack. విటికవాయదం. To crack. అలక్షంరెండుమూడుచోట్లవిటికవారినది. That looking-glass is *cracked*, in two or three different places.

వీడు *sub.* వీడు|వీడు. Pasture land.

వీడ శబ్ద. Poor; needy. వీడవారు. A *poor man*. వీడాలడం. To grow

poor. దీరతనం. *Poverty.* అతను దీరతనం వారచిక్కినవాడు. He is quite thin, in consequence of his poverty.

తీర sub. దీర|దీరలు. The name of a plant, that produces a vegetable very much used in India, of a long shape and grooved. దీర పాయ. The *beerakaye*; the vegetable so called.

బుక్త sub. బుక్త|బుక్తలు. The name given to certain aromatic roots, of an agreeable flavour, that are reduced to a powder of a whitish colour; which, at marriages or feasts and entertainments amongst the Natives, is thrown at each other, and particularly at the nautch girls. బుక్తవాడు. The person who makes and disposes of the powder.

బుగ్గ sub. బుగ్గ|బుగ్గులు. The cheek; also, a water bubble. బుగ్గబుగ్గ. A water bubble. బుగ్గ means also a body of water, suddenly forced up; as, in the digging of a well.

బుజ్జగించడం v. a: బుజ్జగింపూ|బుజ్జగించి. To caress; to fondle; to pacify. ఆదిన్నవాణ్ణి యేదవకుండా బుజ్జగించు. Fondle that child and keep it from crying. ఆ ఆడది విచారం గావున్నందున నేను బుజ్జగించి పక్కరిచేశాను. That woman being in great tribulation, by soothing words I pacified her.

బుజం sub. బుజ్జ|బుజాలు. The shoulder. ఆ బోయీలకు బుజులు కలిగినది కాదు. Those boys' shoulders do not agree.

బుట్ట sub. బుట్ట|బుట్టలు. Any small basket. రోదమూలీ బుట్టతో పండ్లు తెచ్చి వాడు. The gardener has brought some fruit in a basket. N. B. They are small and round.

బుద్ది sub. బుద్ది|బుద్దు. An earthen pot with a small mouth to it; general-

ly used by gardeners. అంకిరెండు. *A small round brass pot.* కిర్రామిరి.
An ink bottle; generally made of brass, used by the Hindoos.

అంకిమడుక్కులవాడు *sub.* అంకిమడుక్కులవాని|అంకిమడుక్కులవాంట్లు. *A kind of Fortune Tellers, who dress themselves fantastically and carry a small noisy drum in their hands; which is agitated and makes a constant noise, to immitate the sound of which, this word has been framed.*

అంకిరారం *sub.* అంకిరారపు|అంకిరారాలు. The day we call Wednesday.

అంకి *sub.* అంకి|అంకిలు. Sense; reflexion. యీలాగిరికి పనులు చెయ్యడాన కురికుమిరికి లేదా. Have you no sense, that you should do such an act as this. అంకితక్కి వేసుకొనేరం చేశాను. I lost my senses and did this crime. అంకిమంపుడు. A sensible man. అంకికల. Sensible; clever. అంకి లేనివాడు or అంకి హీనుడు. A Stupid fellow. అంకి హీనత. Stupidity. అంకి చెప్పడం. To admonish.

అంక *sub.* అంక|అంకలు. The name of a Basket of a long shape, in which fruit is commonly transported for sale, from one country to another.

అంక *sub.* అంక|అంకలు. A nut; or shell. It is generally applied to the nut of a fruit; such as the cocoanut, after the meat or inside is scooped out. కొబ్బరి కాయ అంక. The shell of a cocoanut. కూర కాయ అంక. The empty shell of a very large species of water melon or pumpkin; which, being dried, is used in rivers when the rains swell them; by people who support themselves on them and swim into the middle of the stream to seize on timbers.

అంక *sub.* అంక|అంకాలు. A covering. పాలెమంక. A palankeen covering, or boorka.

మరక *sub.* మరక|మరకలు. Mud ; mire. మరకమరదా. *Mud and water*;
మరకనేల. *Muddy ground.*

మరకా *sub.* మరకా|మరకాలు. An outwork in a fort ; a *bastion.*

మలాకి *sub.* మలాకి|మలాకిలు. An ornament of women, fixed by a small
pin through the *ghristly part of the nose*, immediately between the
two nostrils.

మిక్స్ *sub.* మిక్స్|మిక్సులు. *Victuals.* This word is proper *Gentooes*, but
is now used only by common people or when speaking to children.

మాచి *sub.* మాచి|మాచలు. The term given to the *demon*, called upon
by nurses in India to frighten children. It is meant for the *Devil.*

మాజు *sub.* మాజు|మాజలు. *Mildew.* మాజుపట్టడం. To *get mildewed.*
కిరామాజుపట్టినది. The ink has *got mildewed.*

మాదిదె *sub.* మాదిదె|మాదిదెలు. *Ashes.* కర్త మాదిదె. The *ashes* of
wood. అతనికొక పానం చేత నశించినవాత అతనిమాది దెక్కస్టలో కట్టి నాడు.
After burning that man's body, they carried his *ashes* to be mingled
with the waters of the river *Kistnah.*

మాకు *sub.* మాకు|మాకులు. Abuse or bad language. అతను నన్ను మాకు
లురిజ్జినాడు. He *abused* me by giving me *bad language.*

మార *sub.* మార|మారలు. A blowing horn ; which are of different
sizes, some made of horn and some Brass. మారవూదడం. To *blow* or
wind a horn.

కెంకడం *v. a.* కెంకకూ|కెంకికి. To *sprain.* అతను నడుచుచుండగా
అతనికొక కెంకినది. As he was going along, his foot *slipt* and got
sprained.

తేద sub తేద|తేదలు. The name given to the *thing measured* by the palm, in contradistinction from the measurement itself; which is called **తేదెడు**.

తేదం sub తేదపు|తేదాలు. A Rattan; commonly used in India to inflict punishment with. The bottoms of Chairs are twisted with them. **తేదం అల్లం or నెయ్యదం.** To *rattan*. **తేదపుచాప.** A *rattan* mat.

తేదక sub. తేదక|తేదకలు. A word applied to the *flakes* of *chunam*, which sometimes fall off a wall, or ceiling.

తేదెడు sub. తేదెడు|తేదెడు. A measurement of *four fingers* or *four inches*, called a *hand* or a *palm* in English.

తేదరదం v.n. తేదురుతూ|తేదిరి. To start; to fear; also applied to a person's nose suddenly bleeding. **కుర్రం తేదరదం.** A horse to be *frightened* and *start*. అతను నా మీద కోపం చేసినందున నేను కుహా తేదిరి కాను. He was angry with me, at which I was very much *frightened*. **ముక్కు తేదరదం.** The nose to *bleed*.

తేదిరించడం v. a. తేదిరింపు|తేదిరించి. To frighten; to alarm. అతను నన్ను కోట్టుతానని తేదిరించినాడు. He *frightened* me by saying he would beat me.

తేదురు sub. తేదురు|తేదుర్లు. Fear; alarm. అకుర్రముకుమహా తేదురవు వ్వది. That horse seems under great *alarm*.

తేల్లం sub. తేల్లపు|తేల్లాలు. The name for a coarse kind of sugar manufactured in India; almost black, very clammy, and little better than molasses brought to a state of consistence. It is commonly known by the name of *jaggery*.

తేద sub. తేద|తేదలు. Is a term in money, meaning *one eighth* or the

half of a *quarter*, calculated by the rate at which the Pagoda or Rupee exchanges in the bazaar. శేర నేమలు. *One eighth*, in duhs. శేర also, means a description of *gold beads*, worn in women's necklaces. శేరం *sub.* పేరపు నేరాలు. A cheapening; a lessening of the price. పేరంచెయ్యడం. To *cheapen*; to *bid* for a thing. ఆయెద్దు ములకను పది రూపాయలు చెప్పి తే నేన యెన్ని రూపాయలకు పేరంచే పుచ్చుకున్నాను. That man having asked ten Rupees for his bullock, I *cheapened* him down and only gave him eight.

శేరీజ *sub.* శేరీజు|శేరీజులు. A Revenue term, signifying the *total* of an account. It is also understood for the amount of *Revenue* in a District. తెల్ల శేరీజు. *Total* of an account. తెల్లూకా శేరీజు. The *total Revenue* of a District.

శేపరి *sub.* శేపరి|శేపర్లు. The name of a *gold ornament* in the shape of a brooch, worn by women in India, fixed on the right side of the nose and kept close to the flesh; generally in the resemblance of a flower. బయట *adv.* Out; outside. బయట వెళ్లడం or బయటి వెళ్లడం. To go *outside*. నీవు బయట ఉండు నేను ఇక్కడ ఉంటాను. You stay *outside*, whilst I remain here.

తైరా *sub.* తైరా|తైరాలు. A *Byraggy*; a term given to a religious association of mendicants of the Hindoo persuasion, whose principal residence is at *Benares* or *Cassy*; from whence they emerge into every part of India, in various garbs; or rather without a garb; as most of them appear nearly in a state of nature.

తైరీ *sub.* తైరీ|తైరీలు. The name of a large hawk, very fierce, and trained

to fly at very large birds, but particularly at the *heron*. They rake their game or prey.

శ్రీలు sub. బెటివెల్లు. The name of any open place, outside of a town.

బెటివెల్లు. Outside. బెటియెల్లు. A house outside.

వొక్క sub. వొక్క|వొక్కలు. A hole. వొక్కచెయ్యడం. To make a hole. వొక్క

చెయ్యడం. To dig a hole or to burrow. వొక్కతూదచడం. To fill up a hole.

వొక్కడం or a. వొక్కుతూ|వొక్కి. To gerge; to swallow without chewing; to gulp.

వొక్కున sub. వొక్కున|వొక్కునలు. The name of the water buckets used in India, to draw water up from deep wells by means of bullocks. They are made of Leather, Brass or Iron.

వొక్కు sub. వొక్కు|వొక్కులు. Charcoal.

వొక్కు sub. వొక్కు|వొక్కులు. Hairiness; wool. అనదికంబినిహమహ

వొక్కుననది. That man's body is very hairy. కొంబునా గ్రవొక్కు

కోజేస్తారు. Commalies are made of the wool of sheep.

వొజ్జ sub. వొజ్జ|వొజ్జలు. A big belly; or pot belly. వొజ్జకలవాడు. A pot-bellied man.

వొట్టనశేలు sub. వొట్టనశేలి|వొట్టనశేల్లు. The thumb. This word is also written వొటమనశేలు.

వొటిమె sub. వొటిమె|వొటిమెలు. A pimple. వీధి చమటకాయ.

వొట్టు sub. వొట్టు|వొట్టులు. The name of the mark on the fore-heads of the Hindoos. Some have them punctured into the flesh with a needle, and an infusion applied, which leaves a dark green mark. That in women is long, up the fore-head from betwixt the eyebrows; that of men, a small dot as big as a pea exactly between the eyebrows. వొట్టు

is also the name of the *coloured marks*, some red, some yellow, or brown, daily painted on the fore-head by Hindoos. పల్లవోట్టు. A drop of water. తొలివోట్టు means the *necklace*, commonly of gold, put round the Bride's neck at marriages; as we put on a ring, at our marriages, on the finger.

వోడ్డు *sub.* వోడ్డు|వోడ్డు. The navel.

వోడ్డా *adv.* Entirely; completely. అతనుయొనంగరివోడ్డాయెరగడు.

He is *entirely* ignorant of this circumstance.

వోడి *sub.* వోడి|వోడులు. The name of the *places* in a river or creek, dug out of the bank, where country vessels are fastened and get repaired; in the manner of a dock.

వోంకడం *v.n.* వోంకుతూ|వోంకి. To speak false; to deceive; to pervert the truth. అతనుఅక్కడికివెళ్లిన్నాడనితేదనివోంకినాడు. Although he was known to have gone there, he *falsely maintained* that he had not.

వోంకు *sub.* వోంకు|వోంకులు. A falsity. vide అబద్ధం.

వోంకరం *sub.* వోంకరపు|వోంకరాలు. A top; much the same as those used in our schools in England.

వోంకు *sub.* వోంకు|వోంకులు. The general name given to the *long thick bamboos*, cut in the hills and brought to towns for sale; to serve for tent poles or for palankeens, or roofs of houses. పాలకీవోంకు. A palankeen bamboo. టేరావోంకు. A tent bamboo. వెదురువోంకు. A bamboo pole. వోంకుపోవడం. To be hoarse; used in a figurative sense.

వోండ *sub.* వోండ|వోండులు. On apprehending a thief, his hands are put into *pieces of wood* tied down upon them, which they call a *honda*. The

Natives had also the practice of fixing the feet in wood, in the manner of our stocks, which they also call *bonda*.

కోంక *sub.* కోంక|కోంకలు. The name of the quilted jackets, worn by the Hindeos in rainy and cold weather; also, the name of the jackets made of broad cloth. శిపాయిలకోంకలు. *Sepoys jackets.* కోంకలరిపి నాయు. A plantain of a long shape.

కోంది *sub.* కోంది|కోందులు. The Body. vide శరీరం.

కోవ్వు *sub.* కోవ్వు|కోవ్వులు. A noise or disturbance; as applied to loud words. కోవ్వు is also the name of a blister. కోవ్వులువెయ్యడం. To make a noise; to raise the voice. కోవ్వు లేవడం. To raise a blister.

కోచ్చు *sub.* కోచ్చు|కోచ్చులు. An image; such as are made by the moochy people, as Toys. కోచ్చు is also a picture, in which figures constitute the subject.

కోమిరె *sub.* కోమిరె|కోమిరెలు. A bone. vide ఎముక.

కోర్రు *sub.* కోర్రు|కోర్రులు. Pot-belly. vide కోజ్జ.

కోరిగె *sub.* కోరిగె|కోరిగెలు. A hoe; used for cutting grass for horses in India. vide కోల.

కోల్లి *sub.* కోల్లి|కోల్లిలు. The Leprosy. The appearances of this disorder are not unfrequent in India; but, with little other consequence, than that of disfiguring the person diseased.

కోంకది *sub.* కోంకదాని|కోంకాంబు. A dancing woman. Properly speaking, a woman of pleasure; from the Shanscrit word. కోంకా signifying pleasure. కోంకాదాడు. A dancing man. కోంకాంబుయ్యారా త్రిలిదదానకువస్తారు. The dancing girls are coming to dance to night.

బోది *sub.* బోది|బోదు. Baldness. బోదితల. A naked head; or when bare, after the hair has been shaved off.

బోధ *sub.* బోధ|బోధలు. Intelligence; communication. బోధపడదం or కావదం. To be represented; to be communicated or made intelligible. మీరు చెప్పిన సంగతి నూ వత్తువాట బోధపడ్డది. All the circumstances which you have stated, I understand; that is, they have become intelligible to me. బోధపరచదం or చెయ్యదం. To represent; to render intelligent. అతను చేసిన పనిమంచిది కాదని కావాలి బోధపరిచినాను. I stated to him in a variety of ways, how bad his conduct had been.

బోను *sub.* బోను|బోనులు. A rat-trap; or one in which the Bandicoots (as we term it) is commonly caught. పెద్దబోను. A large trap; which is sometimes used for catching Tigers. బోనుక్రంచదం. To set a trap. బోనులో పడదం. To be caught in a trap. నిన్నటిరాత్రి వక పెద్దబోనులో బోనులో పడ్డది. Last night, a very large Rat was caught in the trap.

బోయా *sub.* బోయా|బోయీలు. A Boy; commonly called a palan-keen boy.

బోర్లపడదం *v. a.* బోర్లపడుతూ|బోర్లపడి. To turn over. అతను మంచం మీదను బోర్లపడి నిద్రపోయినాడు. He turned over in his bed, and fell fast asleep.

బోర్లించదం *v. a.* బోర్లించు|బోర్లించి. To turn down; or to turn over. ఆ గాజ్జె బోర్లించు. Turn that cup over.

బోని *adj.* Toothless. బోనివాడు. A toothless man.

భగవంతుడు *sub.* భగవంతుని. (No Plural.) The name given to the *Supreme Being*; who, according to the Hindoos, is comprehended in the three divine powers, called *Brumha*, *Seemoodoo*, and *Vishinco*.

భత్యం *sub.* భత్యపుభత్యులు. Generally known by the name of *batta*, in India. It is an *allowance* granted to troops above their stated pay, when employed on service. భత్యం is also the name for *allowance* given to persons or coolies, to defray *expenses* likely to be incurred, on extraordinary occasions.

భద్రం *sub.* భద్రపుభద్రాలు. Carefulness; attention. భద్రంచేయడం. To take care; to be attentive. *vide* జాగ్రత.

భంకం *sub.* భంకపుభంకాలు. Deceit. భంకపడడం. To be deceived. అతను అబద్ధాలు చెప్పినందువారే నుభంకపడ్డాను. I was deceived by the falsehood which he told me. భంకపర్చడం. To deceive.

భంగించడం *v.* భంగింపుభంగించి. To deceive. అతను యీ పనిలో నన్ను భంగించినాడు. He has deceived me, in this business.

భయం *sub.* భయపుభయాలు. Fear; alarm; dread. భయపడడం. To be afraid; to fear. భయపెట్టడం. To terrify; to frighten. వేను అక్కడికి వెళ్లను నాకు హాభయం కావడం. I will not go there; I am too much afraid. భయంకరం. Dreadfulness; frightfulness; terribleness. భయంకరమైన. Dreadful; frightful. భయంకరంగా. Frightfully or frightful-like. నాకు చీకట్లో వెళ్లడం హాభయంకరం కావడం. To me, going in the dark, has something frightful in it.

భరతబట్ట *sub.* భరతబట్టభరతబట్టలు. A species of degenerate larks that never rise; nor have they any compass or variety of note. The proper word is చరతబట్ట.

భర్త *sub.* భర్తృభర్తలు. Fullness: *vide* నిండా.

భరిణి *sub.* భరిణిభరిణిలు. The name of a small round case or box; generally kept by women for holding any small trinkets and jewellery. Properly యరిణి.

భాగం *sub.* భాగవత్భాగాలు. A share; a portion. *vide* సాలు.

భాగ్యం *sub.* భాగ్యవత్భాగాలు. Riches; wealth; fortune. భాగ్యవంతుడు. A rich man; a man of a large fortune.

భాగవతం *sub.* భాగవతవత్భాగవతాలు. This is the title of a Sanscrit book, translated into Gentoo Paddiums, containing a history of *Shree Krusht-na Swamy*. Out of this book various religious events are extracted, which are framed into the subjects of so many theatrical representations. The Goldsmiths and Bramins, and Jongom people, and a few Dancing people, act these plays. They are performed with dancing, recitative, songs, and music; and are the favorite amusement of all ranks of Natives in India. They are acted only by men; unless where dancing women can be got, sufficiently instructed.

భాగవతుడు *sub.* భాగవతునిభాగవతులు. A performer of plays. భాగవతుల మేళం. A set of theatrical performers.

భాగారం *sub.* భాగారవత్భాగారాలు. Subtraction in arithmetic. భాగారింపడు. To subtract. ఆ లెక్కపద్ధతి భాగారిందిరెప్పు. Make a subtraction from the Item of that account, and tell me what is the remainder. ఆరిండ్ల నాలుగు భాగారిం దైరెందువుంది. If you subtract four from six, two will remain.

భాట *sub.* భాటృభాటలు. A road. భాటన్వారు. A traveller. *vide* దారి. This word should be written భాట.

భాత్రపదం *sub.* భాత్రపదపుభాత్రపదాలు. One of the Gentoo months nearly answering to *September*.

భార్య *sub.* భార్యభార్యలు. A man's wife. విధి పెండ్లికాము.

భావ *sub.* భావభావలు. A Brother-in-law. Properly భావ.

భావి *sub.* భావిభావులు. A well. The proper word is భావి.

భాష *sub.* భాషభాషలు. The Sanscrit for *language*. తెనుగుభాష.

The Gentoo language. భాష also means, a provincial dialect; and is also applied to a sort of by-speech, adopted by several castes or associations in India, to make their words understood only amongst themselves. These modes of speech are named పాభాష or వులభాష or కాభాష and so on. The words *sa*, *poola*, and *kaa*, are added to each syllable, when they speak; in order to obscure the sound. The Baniyas; Silver Smiths, and some other meaner castes than these, have a distinct mode of speech amongst them, called by the name of each trade; such as కంసాలభాష. The Goldsmith's speech. కోమటిభాష. The Bapian's speech.

భూకంపం *sub.* భూకంపపుభూకంపాలు. An earthquake. భూకంపంచోర
అత్రుళ్లకానాయిల్లిబోలాపడ్డవి. A number of houses have tumbled
down, by the *earthquake*, in that village.

భూమి *sub.* భూమిభూములు. The ground. భూమిదున్నడం. To culti-
vate the ground. రాతిభూమి. Stony ground. చవటిభూమి. Bank or
salt ground. పల్లపుభూమి. Low ground. మెరకభూమి. High ground.
భూమి also means, the *whole earth*, or the *universe*. యీలాకంటేమీది
మీదిభూమిలోయెక్కడాచూడలేదు. I never saw such a fellow as that in
all the *universe*!

భూషణ *sub.* భూషణ|భూషణలు. Flattery; adulation; praise. భూషణచెయ్యడం. To flatter; to praise. అతణ్ణి నేనుచాలాభూషణచేసినందున నాకుపదివర హాయియిచ్చినాడు. After having flattered him a good deal, he at last gave me ten Pagodas.

భూషించడం *v. a.* భూషింపు|భూషించి. To flatter. *vide* భూషణ.

భేదం *sub.* భేదభ్ర|భేదాలు. Difference; distinction. నిత్యచేసిన పనిమరియు మీభేదంలేదు. No difference can arise from what you have done; that is, what you have done is all right. అతనికి నాకుయేమిన్న భేదంలేదు. There is not any thing different between him and me; that is, we are on equal footing of acquaintance.

భోజనం *sub.* భోజనభ్ర|భోజనాలు. A meal. భోజనంచెయ్యడం. To make a meal. పగటిభోజనం. Morning meal. రాత్రిభోజనం. Evening meal. The Soodors make three meals. The breakfast at six in the morning; the dinner at twelve; and the supper at eight. The other three castes, are supposed to make only two meals in the day; about eight or nine o'clock in the morning, and about eight o'clock in the evening.

మర sub. మర/మరలు. Rent; of which there are several in Revenue.
 బిలుమర. *Billmuctah*; a rent for a specific sum.

మరి sub. మరి/మరిలు. Dirt; filth. మరిలబ్బ. A *dirty* cloth. మరిల
 వడం. To acquire dirt, or to become *dirty*. అయింజ్ మహమరిలబ్బన్
 దిహా గారుదిచి తెయ్యి. There is a great deal of dirt in that house;
 which, pray! clean out. మరిలచెయ్యడం. To make *dirty*. మరిలగా.
Dirtyly; *Dirty like*.

మక్కు sub. మక్కు/మక్కులు. Desire; cupidity; inclination. ఆకంక్షవమి
 వనామచాలామక్కువన్నది. I feel a great *desire* for that Article. ఆ క్రి
 మిదనేనుచాలామక్కువపడ్డాను. I feel great *inclination* for that woman.

మగడు sub. మగని/మగలు. A husband. This word is generally written
 మొగుడు.

మగ్గం sub. మగ్గ/మగ్గాలు. A loom. మగ్గాన తెయ్యడం. To fix a loom.

మచ్చ sub. మచ్చ/మచ్చలు. A Scar. అకనువిస్తరిచియుద్ధాలలో పోట్లాడిన
 దునవంఁదింద చాలానరుసులతగిమచ్చలు అకపడుకూర్చున్నది. That man
 having fought in a number of battles, his body is covered with scars,
 from a number of wounds. తట్టుమచ్చ. A mole on the skin.

మచ్చిక sub. మచ్చిక/మచ్చికలు. Affection; attachment; preference.
 ఆడదానిమచ్చిక. Female affection, or love. పిల్లకాయమచ్చిక. A child's
 attachment or preference.

మచ్చ sub. మచ్చ/మచ్చలు. A sample; also model; or, as it is termed
 in India, a *muster*. ధాన్యవచ్చు. Samples of grain. బట్టలమచ్చ. A
 sample or *muster* of cloth. యీ పేజీ మచ్చుకను పని తెల్లయిలాగు
 నవకటిచెయ్యి. Take this table as a model and make one exactly the
 same.

మజ్జీ *sub.* మజ్జి/మజ్జిలు. Butter-milk. *vide* చల్ల.

మజిలీ *sub.* మజిలీ/మజిలీలు. A stage, or proposed distance, in travelling or marching. మజిలీమజిలీ. *Every stage.* నేనుమజిలీ/మజిలీకి పదికోసులు

నిర్వహించినాను. I have arranged *every stage*; to be ten *oss.* మజిలీ

చేయడం. To make a stage; or, to arrive at the stage.

మఱిగూరు *adj.* Before mentioned; Before stated;

మట్ట *sub.* మట్ట/మట్టలు. The leaf of some particular trees, that are extremely thick and large. కొబ్బరిమట్ట. A coconut leaf. పాననారమట్ట.

The aloe leaf. తాటిమట్ట. The name given to *Palmira* plants.

మఠం *sub.* మఠపుమఠాలు. Place of residence of Fakere, Byraggies, and other religious Mendicants of this description. సునాన్యమఠం. The *mollum* of the Saanyashies; and so of the rest.

మడత *sub.* మడత/మడతలు. A plait; a fold. *vide* మడపు.

మడమ *sub.* మడమ/మడమలు. The heel; applied to the human species only.

మడివడం *v. a.* మడుస్తా/మడిచి. To fold; to plait; to double down.

పుత్రరంమడవడం. To fold a letter. అరాజులింగర రాచెయ్యమహానాగమడిచినారు. They have *plaited* the sleeves of that Rajah's dress with great taste.

మది *sub.* మది/మదులు. A bed or partition; in a garden or piece of ground.

పుల్లమది. A bed of onions; and so, of others. మదికోపుండం. To be dressed after washing.

మడ్డి *sub.* మడ్డి. (No plural.) It means the grounds or thick part in ink, or oil, or other liquid.

మడ్డు *sub.* మడ్డు/మడ్డు. Heat; a burning. అసిద్దుమహామడ్డుగావున్నది. That

water is *burning hot*. మధుకత్తి. A hatchet or wood-cutter's knife.

మధుపు *sub.* మధుపు|మధుపులు. A fold or plait.

మణికట్టు *sub.* మణికట్టు|మణికట్టు. The wrist.

మణిగ *sub.* మణిగ|మణిగలు. A shop. కొమ్మమణిగ. A Banian's shop;

మణిగ means also, *large pots*, in which painters soak the cloth, to prepare it for being painted.

మణుకు *sub.* మణుకు|మణుకులు. A measure, called a *maund*; measuring forty *kutcha sears*.

మతం *sub.* మతపు|మతాలు. Religion or sect. The Hindoo religion is divided into six different sects, as authorized by the Shasters. These are వైష్ణవమతం. The *Vyeshnavum* sect; who worship the God *Vishnool*; శైవమతం. The *Saiva* sect; who worship the God *Seemoodoo*. కొత్తమతం. The *Siaakam* sect; who worship the Goddess *Siakty*. సూరమతం. The *Somracum* sect; who worship the *Sun*. గానాపత్యమతం. The *Gannapellyum* sect; who worship the Deity named *Gannapelly*; supposed to be a descendant of *Siaivum*. There is a sixth sect called స్మార్తమతం. The *Smartum* sect; who are considered to worship all the different Deities, that are worshipped by each of the five sects.

మత్తు *sub.* మత్తు|మత్తులు. A state of intoxication; drunkenness. నిద్రమత్తు. *Drowsiness*; *heaviness*. మత్తుమెక్కితం. To be *intoxicated*, either with *liquor* or with *pride*.

మద్దత *sub.* మద్దత|మద్దతులు. Assistance; help; support. మద్దత చేయడం. To *assist*; to *support*. మద్దతుకారు. One who gives assistance. *vide* పద్యం.

మదము *sub.* మదము|మదములు. *Arrogance*; *haughtiness*. It is also ap-

plied to an Elephant wanting the female; better known by the Persian word *mustt*. మహుయెక్తదం. To become arrogant or *mustt*. అమని పిడివిస్తరించినట్లు పానై నందున మదముయెక్తినది. That man accumulated a large fortune and is become arrogant in consequence. యేనువు మహుయెక్తియిట్లగుమున్నగు మనుమలను చంపినది. An Elephant having got *mustt*, has killed two or three people.

మదుము *sub*. మదుము|మదుములు. This means a stone sluice, commonly constructed at the bank of large tanks, for allowing particular portions of the water to go into channels, for watering the fields. కూము. Item. మదురు *sub*. మదురు|మదురులు. The name given to a narrow covering, either of turf or cadjan leaves, or of tiles, fixed on the top of a wall.

మద్దెల *sub*. మద్దెల|మద్దెలు. This is the name of an instrument used at Nautches, on the principle of a drum; but hung horizontally in front of the performer, and beat with the fingers at both ends, instead of sticks. It regulates the steps and cadence in the dance, and a Nautch girl before she begins, commonly makes a *dundum* to it, as depending for aid on the correctness of its measures.

మధ్య *adv*. Midway; centrally; between. ఆచెరువుమధ్యనువకనుదివున్నది. There is a small chapel to the Idol, placed centrally in that tank. మదరునుంచిచెన్నపట్నం వెళ్లడానకు రామాయపట్నం మధ్యనువున్నది. To go from Masulipatam to Madras, you find Ramapatam midway. వారిద్దరములమధ్యనుకలకట్టినది. A dispute has arisen between those two. మధ్యవర్తి. A mediator. N.B. This word may be used as Adverb, Substantive, or Adjective.

మధ్యాహ్నం *sub*. మధ్యాహ్నం|మధ్యాహ్నములు. The afternoon or mid-

day. భోజనంచేసిమధ్యాహ్నవికవస్తాను. I shall eat my victuals and come in the afternoon. మధ్యాహ్నపుకాలి. *Half-day labour.*

మనదం ల. n. మనుకూమని. To live; to-exist. వీధి తరకదం.

మన్నన *sub.* మన్నన/మన్ననలు. Respect; civility. మన్ననచెయ్యదం or మన్నించదం. To respect. అతనుతనయింటియెవరువచ్చినామన్ననచేస్తాడు.

He pays respect to every body, that comes to his house. మన్ననకల.

Respectful. మన్ననకలవాడు. A respectful person.

మనకుడు *sub.* మనమని/మనములు. A grand-son.

మనమరాలు *sub.* మనమరాల్/మనమరాంట్లు. A grand-daughter.

మనవి *sub.* మనవి/మనవులు. A representation; a request. మనవిచెయ్యదం.

To make a request. మనవిదయచెయ్యదం. To grant a request. మనవి

వినదం. To attend to a request.

మనస్సు *sub.* మనస్సు/మనస్సులు. The mind; sense; the soul; inclination; attachment. నాహిదనీకుమనుస్సులేదు. You have no attachment for me.

అతనిమనస్సువచ్చినట్టుచేస్తాడు. He will act agreeable to his own inclination; that is, he will do as he pleases.

అతనిమనస్సు మంచిది. He has a good disposition, or mind. నీమనస్సు; As you please.

మన్నా *sub.* మన్నా/మన్నాలు. Hindrance; prevention. మన్నాచెయ్యదం.

To hinder; to prevent; వీధి తరకదం.

మనిషి *sub.* మనిషి/మనుషులు. A person; applied both to male and female.

వకమనిషివచ్చినాడుఅతనిపేరురాముడు. A certain person has come, his name is Ramdeo.

యిక్కదినుంచివకమనిషివెళ్లినదిదానిపేరులక్ష్మి.

The person who is gone from hence, her name is Latchmy.

అదమనిషి.

A woman. మొగమనిషి. A man. This last word is seldom used; but the

former always.

మన్ను *sub.* మంటి/మన్నులు. Dirt; the earth; the soil. గోటమన్ను. Garden earth; మన్ను పడదం. To get dirty. బట్టలమీదమన్ను పడ్డది. My clothes have got dirty.

మనశ్శుడు *sub.* మనశ్శుని/మనశ్శులు. A man. This word is seldom used; మనిషి is commonly used instead of it.

మసె—వృత్తి *sub.* మసె—వృత్తి/మసె—వృత్తులు. An allowance; pension; stipend. నామసె—వృత్తిరీతివేళినారునక నేనుచాలాశ్రమము న్నాను. They have taken away my allowance, which has greatly distressed me.

మంజలం *sub.* మంజలపు/మంజలాలు. The name given to a common earthen pot, when applied to the baking or parching of gram; as used by the Natives.

మంజలి *sub.* మంజలి/మంజల్లి. The barber castes; also, a barber. మంజలవాడు. A barber. మంజలికత్తి. A barber's knife; made in the shape of a cleaver, but of course the size only of a razor; the blade being fixed into a handle, like a cleaver.

మంజళవారం *sub.* మంజళవారపు/మంజళవారాలు. Tuesday.

మంచం *sub.* మంచపు/మంచాలు. A bedstead or bed; better known in India by the name of cot. ఆమంచంమీదవసండు. Sleep upon that bed. మంచంకోసంనవారు తెచ్చినావా. Have you brought tape for the cot.

మంచి *adj.* Good. మంచివాంట్లు. Good people. మంచివాడు. A good man. మంచిది. A good woman; or a good thing. Hence arises the word మంచిది well; which is used as an Adverb, and is evidently a Compound of మంచి good, and a contraction of వున్నది. It is. మంచిది is of very extensive use; meaning not only well, proper, &c. but implying

our word *very well*, when we would dismiss any person after a visit.
 మంచిది కాదు. *Improper*. మంచిది లేవు తిరిగి రండి. *Very well*, come again
 to-morrow. మంచి పని చేశావు. You have done a *pretty* business. నీవు
 యేలా గంటిమంచివాడవు. What sort of a *fine fellow* are you? మంచితనం.
Goodness; excellence.

మంచిగంధం *sub.* మంచిగంధపు/మంచిగంధాలు. *Sandelwood*. గంధపుచెక్క. *Item*.
 మంచు *sub.* మంచు/మంచులు. A *Fog*; a *mist*. మంచుకురవడం or పడడం.
 A *fog* to *fall* or *gather*. శీతాకాలంలో యీ పూర్వో విస్తారం మంచుమరు
 క్షుంది. A very heavy *fog gathers* about this town, in the cold season.
 మంచె *sub.* మంచె/మంచెలు. A sort of stand, erected in a field for keeping
 watchers over the ripe grain. It stands on four long posts, raised a
 good way above the crop, and the watcher has a covering over him.
 గడమంచె. A *stand*, as applied to the use in a house, for holding
 clothes, &c.

మంట *sub.* మంట/మంటలు. A *smart*; an *acute pain*; also, a *flaming-out*.
 మంటపుచ్చుకోవడం. To receive *pain*; to *smart*. మంట పెట్టడం. To *give*
pain, to *smart*.

మండ *sub.* మండ/మండలు. The branch cut down from a tree. మండ is al-
 so an earthen vessel, used by the Natives. శీలమండ. The *angle*.

మండడం *న. గ.* మండుతూ/మంది. To *smart*; to feel *acute pain*; to *burn*;
 to *flame*. ఇదిరో పేలు తెగినందున మండుతూవున్నది. The cut in my finger,
smarts a good deal. పొయిమండుతూవున్నది. The fire-place *flames out*.

మంత్రం *sub.* మంత్రపు/మంత్రాలు. The name of a sort of *incantation* or
invoking addressed to particular Deities, which the Natives frequently
 practice on any occasion of sickness or sudden accident or pain; or,

in the case of being bit by a snake. దమ్యాలమం త్రాలు. *Incantations to the Daemon.* పాముమం త్రం. *Invocation upon the bite of snakes.* తేలుమం త్రం. The same for scorpions. మంత్రి చరడు. To charm with the Muntrum. మంత్రి త్రాయుడు. The charm of the Muntrum. This is a small Silver trinket, in which the article consecrated is preserved and worn by the Natives; that is, the charm.

మంత్రి సాని sub. మంత్రి సాని కుంత్రి సానిలు. A midwife.

మంత్రి sub. మంత్రి మంత్రిలు. A Vizier; the same office as the head servant of a Rajah or his prime minister. A Divaan; మంత్రి means also the second piece at Chess, as played by the Hindoos; and stands in the room of the Queen, as we play the game. ప్రధాని is another name; మంత్రి also means the head or chief, on the part of the Bramins, in the assembly of castes called the మహానాడు.

మంద sub. మంద/మందలు. A flock or herd. పశువులమంద. A herd of cattle. గొర్రెలమంద. A flock of sheep.

మందం sub. మందపు మందాలు. Thickness; dulness; heaviness. బల్లమందం. Thickness of a plank or table. మందపుమనిషి. A dull, heavy person. మందకొది. Dull; heavy. మందమతి. Dull comprehension.

మందలించడం v. a. మందలిస్తూ మందలించి. To admonish; to warn of a fault; to reprove gently. ఆపని చెయ్యకుమనిషి అతని మందలించు. Admonish him against the doing of that act, మందలించేవాడు. An admonisher or adviser.

మందు sub. మందు/మందులు. Physick; also Gunpowder. నీలమందు. Indigo. It is manufactured in the air and by the simplest process possible all over India, by the washers; who use it in washing. గువాకీమందు.

Gunpowder, నల్లఘండు. *Optum*, కష్టమగుదు. *Physick for the Itch*, అతని సుఖంబుదంచారమందుచున్నట్లున్నాడు. He is sick and has taken *Physick*. వలపు or పెట్టుమందు. What we commonly call *Lore-powder*.

మబ్బు *sub*. మబ్బు/మబ్బులు. A cloud. నిద్ర మబ్బు. *Drowsiness* or *heaviness*. మర *sub*. మర/మరలు. A spire; the wards of a lock. మర మేకు. A screw. మరక *sub*. మరక/మరకలు. A spot; a blot; a stain. నావిట్టలమీదకానా కిరామరకలుపడ్డవి. My clothes have received a great many ink-blot. మరగడం *v. a*. మరుగుతూ/మరిగి. To desire; to have a violent affection. అతనుదాన్నిమరిగినాడు. He is in love with her. నీరుమరగడం. Water to boil-up.

మరదలు *sub*. మరదల/మరదంట్లు. A Wife's younger sister.

మర్తం *sub*. మర్తపు/మర్తాలు. Deceit; duplicity; concealment. మర్తం పెట్టడం. To deceive, అతనునాతోయే సంకీర్ణినిబట్టిచెప్పకమర్తం పెట్టుతాడు. In almost every thing he hides the truth and strives to deceive me.

మరమ్మతు *sub*. మరమ్మతు/మరమ్మతులు. Repair of any kind. మరమ్మతుచెయ్యడం. To repair, or make proper. చెరువుమరమ్మతుచెయ్యడం. To repair a tank. ఇల్లుమరమ్మతుచెయ్యడం. To repair a house. *vide* భాష.

మరవడం *v. a*. మరుస్తా/మరిచి. To forget; not to remember, అతనుఅయిదురూపాయలుయిచ్చిన సంకీర్ణివేసుమరిచినాను. I forgot the circumstance, of his having given me five Rupees.

మర్నాడు *adv*. Next day. మర్నాడుయిక్కడికివచ్చినాడు. He came here the next day.

మర్నాడ *sub*. మర్నాడ/మర్నాడలు. Custom; practice; manner. దేశమర్నాడలు. పనులపనులుబరిగినవి. Things are conducted agreeable to the

custom of the country. అతనుమంచిమనస్కరుడు. He is a man of excellent manners.

మరి *adv.* More; further more; also; then. మరిఅందుకుమేనిచెప్పుతావు. Very well! and what more would you say? ఏమిమరివకమాటచెప్పుతాను. I have one word *more* to tell you. మరిమేమీలేదు. Nothing *more* besides. మరివకమాటయీలాగుచేస్తేవానామహాకోపంకస్తుంది. If you do so *another time* (or any *more*,) I shall be very angry. మరికరితే. This is a sort of by-word in conversation never used in writing, much the same as our phrase, "as I was saying;" or, "and so;" or any other inelegancies of the same nature. మరిమేమి. *What else?* this is the most natural reply to make in common intercourse and conversation, when you assent to a proposition or question. As we would say in English, "to be sure;" "certainly;" *what-else;*" instead of saying "yes," or repeating the antecedent sentence మరిన్ని. Also; moreover. మరిచిపోవడం *v.n.* మరిచిపోతూ|మరిచిపోయి. To forget; not to recollect. మీరుయిక్కనుంచి వెళ్లినతరువాతనున్నమరిచిపోవద్దు. After you are gone from this place, do not *forget* me!

మరిచెట్టు *sub.* మరిచెట్టు, మరిచెట్టు. The name of the tree commonly called the *Banian tree*.

మరిది *sub.* మరిది|మరుదులు. A husband's younger brother.

మరిపించడం *v. &* మరిపింక్తు|మరిపించి. To divert from a purpose; to amuse under false pretences. పిల్లలత్తీకుకోపోతేపిసుచందులుస్తానుఅని మరిపించినారు. The child being about to take up a knife, they *diverted* his attention by asking him to take fruit.

మరుగు *sub.* మరుగు|మరుగులు. Secrecy or privacy; either as to place or

act. మరుగుచుపోవడం. To hide; also to go backwards; that is, to the privy. మరుగుపెట్టడం. To trust with confidence. మరుగునావుండే స్త్రీ. A woman of privacy. మరుగుపడడం. To abscond.

మరపు sub. మరుపు|మరుపులు. Forgetfulness. మరపురావడం. To forget. ఆపనినిగురించి నాకుమరపువచ్చినది. I have been guilty of *forgetfulness*, in that business.

మలపడం v. a. మలుపుచూపుట. To bring or drive back; also to put out a light. ఆకుర్రాన్ని అక్కడినుంచిమలుపు. Bring that horse back, from that place. అయిండ్లోదీపంమలుపు. Blow out the lamp, in that house.

మలము sub. మలము. Human excrement. మలమూత్రాలు. Better known, means the urine included.

మకూచికం sub. మకూచికపు|మకూచికాలు. The small pox. మకూచికపు పొట్టలు. The pustules of the *small pox*. మకూచికపుమచ్చలు. Pock marks. మకూచికంపోజవడం. To inoculate. మకూచికపడడం. To get the *small pox*. కోపు or ఆపుమకూచికం. The *cow pox*.

మపాలు sub. మపాలు|మపాలు. A Torch or flambeau. మపాల్వీ or మపాల్వీ రాడు. A *Mashallij*; that is, a man who carries the *mashall* or torch. మపలడం v. n. మసలుచూపుట. To get warm or boil-up, as water. మపలడం means to turn about in sleep. దొంగలుమపలడం is applied to thieves being, on the move.

మసాలా sub. మసాలా|మసాలాలు. The general term for the spicery used by the Natives, in making up their usual dish called, a *curry*. మసాలా is also a mixture of spices of different kinds, added to garlic and other ingredients, occasionally given to horses in India; much in the same way as they stuff turkeys in Europe. మసాలా. Masalla for

a curry. కుర్రపుమసాలా. A horse masalla, పాలకీదం దెమసాలా. This is a preparation of turmeric and spices, plaistered over the bamboo of a palankeen, before it is covered with leather; as a preservative against insects.

మసి sub. మసి|మసులు. A cinder. Rice burnt into a cinder is mixed up with water and lamp-black, to make country ink.

మసీదు sub. మసీదు|మసీదులు. A Masjid. The name of a Mahomedan place of worship. *Masjid*

మహా adv. Greatly; excessively; very. మహామంచివాడు. A very good man. మహాచెడ్డదొంగ. A great rogue; also a very cunning man. అతఁడు పనిలో మహాక్షిప్తివాడు. He is exceedingly clever in business. మహాకాదు. Very well.

మహజ్జరు sub. మహజ్జరు|మహజ్జరులు. A certificate; a testimonial; an award. మహజ్జరుకాగితం. A document of attestation. ఆవూరు నా మొఘాసావూరులని గ్రామస్థులు మహజ్జరుకాగితం వ్రాకియిచ్చినారు. The Inhabitants have given me a certificate, that the village is my right as a moorass. పంచాయతిదారులూక గాజానుకురించి మహజ్జరు వ్రాకియిచ్చినారు. The arbitrators have given their award in this cause. It is seldom used in the sense of an award.

మహనాడు sub. మహనాటి|మహనాట్లు. The name given to a corporation or convocation of the principal people of the *అలిజ caste*, that is, Cotton sellers; who dictate the rules of caste to the Seeders and other lower castes, and punish offences committed against their rules. మంత్రమహనాడు is the term given to the same assembly of people, having a Bramin attached; named the మంత్రీ; who then conceive them-

selves sanctioned, to prescribe the rules of Caste, also to Banians. హానాటిచాడు. A member of the Mahanadoo convocation. This order of assemblage, by whatever means established, is not warranted by the Shasters; and is frequently capable of inconvenience and extortion, towards peaceable individuals.

మహారాష్ట్రం *sub.* మహారాష్ట్రపు. (No Plural.) Marattah, or the Marattahs.

మహారాష్ట్రుడు *sub.* మహారాష్ట్రుని/మహారాష్ట్రులు. A Marattah man.

మహలోద్ధూ *sub.* మహలోద్ధూ/మహలోద్ధూలు. Produce in kind.

మహస్సూలు *sub.* మహస్సూలు/మహస్సూళ్లు. A Revenue term, signifying the produce of a field or district.

మళ్లదం *v. n.* మళ్లుతూ/మళ్లి. To return; to turn about; to come back.

లికనులిందాకా వెల్లిరిగిమళ్లినాడు. Having gone so far, he returned

again. యిక్కడినుంచి వెల్లినతరువాత రిగ్గిమళ్లరేడు. He did not come back

again, after leaving this place. బుద్ధిమళ్లదం. To change your conduct;

as relating to mind.

మళ్లి *adv.* Again; another time. మళ్లివస్తాను. I shall come again, or

another time. మళ్లిఅలాగునచెయ్యవద్దు. Do not do so again. మళ్లిరావ-

దం. To return. మళ్లిపోవదం. To go back again.

మా *pro.* Our. Nom. Case, Plural of the Personal Pronoun My. మాది.

Our's.

మాగదం *v. n.* మాగుతూ/మాగి. To ripen, as fruit.

మాఘం *sub.* మాఘపు/మాఘాలు. A Gentoo month, nearly answering to the month of February.

మాట *sub.* మాట/మాటలు. A word; also, speech; language. తెనుగు

కూట. The Gentoos language; టూటూ or టిట్టు or కొంటేకూట. Abusive language.

కూట్లాదడం v. n. కూట్లాదుకూ|కూట్లాది. To speak; to converse; to discourse. యిక్కడికివచ్చి అతనితో కూట్లాదినాను. After I came here, I spoke to him. ఆనొరతెనుసువాగా కూట్లాదుతాడు. That gentleman speaks Gentoos very well.

కూటికూటికి adv. Frequently; often, repeatedly. అప్పుమచూచినాను యిక్కడికికూటికూటికివస్తాడు. Yes; I have seen him; he repeatedly comes this way.

కూటు sub. కూటు|కూట్టు. A period; a time; an occasion; also, a place of ambush, for killing wild beasts. యీకూటుకువస్తాను కానియింకరాను. I have come on this occasion, but never mean to come again. అతను పెద్దవులినిచంపవలెనని అతతోట దక్కిర కూటువున్నాడు. He lies in wait near that garden, to kill a Royal Tiger. కూటు also means, the repairs in a brass pot. కూటుతెయ్యడం. To repair the same.

కూడ sub. కూడ|కూడలు. The half of a Pagoda.

కూడ్చడం v. a. కూడుస్తా|కూడిది. To Scorch; to burn.

కూడడం v. n. కూడుచూ|కూడి. To be burnt or scorched. It means to be burnt up, so as to turn black. అన్నం కూడినది నీతి నీతి నీతి నీతి రాదు. The rice is burnt and cannot be eaten. అచేసు అంతా కడలచాత కూడినది. That crop is completely burnt up, by the land-winds.

కూడపట్టు sub. కూడపట్టు|కూడపట్టు. The crown of the head.

కూణిక్కం sub. కూణిక్క|కూణిక్కలు. The Carbuncle; a precious stone of a glowing red.

మాత్ర *sub.* మాత్ర|మాత్రలు. A pill. These are made up by the Native Doctors, much the same as they are in Europe.

మాత్రం *adv.* Only; alone; simply. అంతమాత్రం. So much only. యిదిమాత్రంయిప్పించు. Give me this alone. వకమాటుమాత్రం. One time only. రూపాయలుమాత్రందోచుటన్నారకుదువనివున్నది. They stole simply the Rupees, and left the other things.

మాదిక *sub.* మాదిక|మాదికలు. The Chuckler caste, as it is termed in India. The same as Shoe-maker. మాదికకులం. The Chuckler caste. మాదికవాడు. A Chuckler. మాదికది. A woman of the Chuckler caste. మానడం చి. ని. మానుమా|మాని. To desist; to refrain from; to heal. శుర్రుపుమానిందికనకయిప్పుడుమెట్టి లేదు. The boil is now healing, and gives no longer any pain. రెండునెలలనుంచిఅక్కడికివెళ్లడంచూచినాను. I have for-born for two months past, from going to that place.

మానికె *sub.* మానికె|మానికెలు. The name of a measure, which differs in different Countries; generally the weight of four tunkums.

మానం *sub.* మానపు|మానాలు. Honor.

మాను *sub.* మాను|మానులు. The trunk of a tree; also, in many cases, the tree itself. To all but the Palmira tree, it may be applied:

మాపు *sub.* మాపటి|మాపులు. The night, యీమాపటికినుల్లేరా. Come again this night. *vide.* రాత్రి.

మాపు *sub.* మాపు|మాపులు. Pardon; forgiveness. మాపుచెయ్యడం. To forgive; to overlook. అతనితప్పులుమాపుచేసినాను. I have overlooked his faults.

మామ *sub.* మామ|మామలు. A father-in-law.

మామిడిచెట్టు *sub.* మామిడిచెట్టు|మామిడిచెట్టు. A mango tree. మామిడి

పండు A ripe mango. కూదిచికాయ. An unripe mango. దీదిమా
వది. A cashewnut tree.

మామూలు sub. మామూలు/మామూలు. Usage; established custom.
This is properly a Revenue term, but become current on all occasions.
అసంక్రమానపకుంపటివారుభిగ్గయిచ్చేమామూలువున్నది. There is
an established custom, for the Company to defray the expenses of this
feast. ఆచెరువుమాటాకుర వ్వుతుచెయ్యదానపరివ్రారికమామూలువున్న
ది. There is a usage in that village, to make a yearly repair of that
tank.

మాంసం sub. మాంసపు/మాంసాలు. Meat; that is, *flesh*. పండుకాలవినిగ్గం
బజారునుంచిమాంసం తెచ్చించినాడు. He has brought meat from the
bazaar, for dinner. మాంసంవందడం. To dress meat.

మాయడం v. a. ముప్పు/మూచి. To soil; to dirty. ఆకుక్కవచ్చి నామీదప
ట్టెందునబట్టలుమాడినవి. That dog came and jumped upon me and dir-
tied my clothes.

మాయం sub. మాయవు. (No Plural.) Missing; not found. మాయంకా
వడం. To be missing; to disappear. నేనుయిప్పుడుబల్లమీదబట్టతోస్తే
మాయంలయినది. I put a cloth just now on the table, and it has dis-
appeared.

మార్చడం v. a. మారుస్తా/మార్చి. To change; to substitute. యీరోజు
నబజారులోపదిపకహారరూపాయలుమార్చినాడు. He this day ex-
changed ten Pagodas into Rupees, in the bazaar.

మార్గం sub. మార్గపు/మార్గాలు. The standard or rate of exchange. The
term, by which the exchange of money at any particular time is cal-

led రూపాయల మార్గంబుగా రూపాయల మార్గంబున వున్నది. What is the rate of exchange of Rupees in the bazaar?

మార్గం sub. మార్గపు మార్గాలు. A road; a way. vide కోవ.

మార్గశిరం sub. మార్గశిరపు మార్గశిరాలు. A Gentoo month, nearly answering to the month of December.

మారితోట adv. In charge of; along with. ఆదోగమయినంతలోకు మారితోటన అప్పు గించినాను. I have placed that thief under charge of this peon.

మారు sub. మారు/మార్లు. An occasion; a period; a certain time. అతను రెండు మార్లు వచ్చినాడు. He came twice. మారు also means butter milk; and also a second course of dishes at dinner. మారువ్రతం.

A reply to a letter, or in speech. మారుమాటలిడకు. Make no reply.

మాల sub. మాల/మాలలు. Parria; or Parria oaste. మాలకులరి. Items. మాలనాడు. Parria man. మాలది. A parria woman. మాలకాకి. A raven. In Sanscrit అపమాల means the beads or rosary used in prayer. పుష్పలమాల. Necklace of flowers; so of pearls, or other articles.

మాలగడం v. a. మాలుగు కూ/మాలిగ. To draw back; or be dissatisfied. పదివర హాలుయిస్తానంటే యింకా మాలుగు కాదు. Though he was told he should have ten Pagodas, he was dissatisfied.

మూకి sub. మూకి/మూకిలు. A patch. అట్టల మీద మూకిలు. Patches in clothes. మూకి పెయ్యడం. To patch.

మూడ్డి sub. మూడ్డి/మూడ్డిలు. The name given to the man who sits on the Elephant's neck and manages him; commonly known by the name of Mahout.

మానం *sub.* మానప్రమాణాలు. A month.

మక్కిలి *adv.* Much; greatly; exceedingly. అతను మక్కిలి భయపడుచున్నాడు. He is exceedingly frightened. నేను మక్కిలి చెప్పలేను. I did not speak much. నీవు మక్కిలి మాటలు అడకు. Do not be talking so much!

మిగలదం *v. n.* మిగులుతూ|మిగిలి. To remain over; to be left as a residue; to continue. ఆ చెరువు లో నీళ్లు అన్నియొంది సోయినవియేమిన్నీ మిగలలేదు. The water in that tank is entirely dried up; no part of it is left. ఆ సూర్యుని వరహాలలోనున్న వందల మూత్రం ప్రయోగమున వివిధ వరహాలు మిగిలినవి. Of that hundred Pagodas, ninety have been expended and ten Pagodas remain over.

మిగుల *adv.* Much; exceedingly. vide మక్కిలి.

మిఠాయి *sub.* మిఠాయి|మిఠాయిలు. Sweet-meat. మిఠాయి చేయడం. To make Sweet-meat.

మడక *sub.* మడక|మడకలు. A Grass-hopper.

మిన్నల్లి *sub.* మిన్నల్లి|మిన్నల్లులు. A flea; which insect is not one amongst those, by which India is much troubled.

మిణుకురు *sub.* మిణుకురు|మిణుకుర్లు. A spark of fire. మిణుకురు లేవడం. Sparks to rise. మిణుకురు ఎగరడం. Sparks to fly. ఆ పొయిలో నుంచి కామిణుకుర్లు నా మీద పడినవి. A great many sparks flew out of that fire place, and fell upon me. కమ్మరకోటి మిణుకుర్లు లేస్తూ ఉన్నవి. The sparks strike out from the Black-smith's forge.

మితం *sub.* మితప్రమాణాలు. Moderation; forbearance; limitation; bounds. అతని భాగ్యం కుమితం లేదు. There is no bounds to his riches. అతనికి రోగి రావడానకు పదిహేను దినములు మితం పెట్టినాను. I gave him a limitation of fifteen days, to return in. అతను తన యింటి వద్ద మితం ఉండలేదు.

మిశ్ర. He has reduced his expenses to great moderation. మిశ్ర.

Moderately ; with limitation.

మిశ్ర sub. మిశ్రమిశ్రలు. The top of a flat roofed house ; called terraced house in India.

మినుకులు sub. మినుకులు. (No Singular.) The name of a small black grain of the nature of pulse ; commonly called *black gram*.

మినహా sub. మినహా/మినహాలు. A Revenue term, meaning *deduction*.

మినహాచెయ్యడం. To *deduct*.

మింగడం v. a. మింగుచూ/మింగు. To swallow. చూత్రను నోట్లో వేసుకుని

మింగు. Put the pill in your mouth, and *swallow* it !

మిరాశీ sub. మిరాశీ/మిరాశీలు. This is a Revenue term, signifying inheritance or tenure in perpetuity ; such as the offices of kurnums, muzmadars, and others employed in the Revenue are considered ; but particularly the offices of the village servants. మిరాశీదారుడు. A *Mecvassaydar* ; or person holding an *inheritable office*.

మిరియు sub. మిరియు/మిరియాలు. Round pepper. మిరియుకాయ. A

Chilly. చచ్చిమిరియుకాయ. A *green chilly*. యెండుమిరియుకాయ. A *dry chilly*.

మిష sub. మిష/మిషలు. Pretence ; excuse. మిషపెట్టడం. To *evade* ; to make use of excuses. vide ఎహవా.

మీ pro. Your. Nom. Case, Plural, of the Personal Pronoun *Thy*. మీది. Your's.

మీగడ sub. మీగడ/మీగడలు. Skimmed milk, or a sort of Cream ; produced from milk in India, after it has been warmed and set by.

మొద sub. మొదలమొదలు. A prop; support; or any thing placed against a pillar or otherwise, to raise the structure.

మొదదం. v. a. మొదుకూమొద. To flip; that is, to strike with the nail of the finger against the thumb. ఏదె మొదదం. To strike the strings of the *Veynah*. An instrument like the Guitar. The strings are flippied. vide ఏదె. రూపాయమొదదం. To toss up a Rupee. కోళ్ళమొదదం. To play with the fingers and nails, as from listlessness.

మొద adv. Upon; over; on the top. తొదమొద. *Topsyturvy*. మొదెయ్య. The back of the hand. మొకాలు. The upper part of the foot. vide పైవి.

మొరదం. v. a. మొరదూమొర. To disobey. నాజ్జమొర నాడు. He disobeyed my order.

మొస sub. మొసపుమొసాలు. Whiskers; which are generally worn by the Natives of every caste in India.

ముక్క sub. ముక్క|ముక్కలు. A piece; a fragment; a part. కర్ర ముక్క. A piece of wood. చాపముక్క. A portion of fish. మాంసముక్క. A piece of meat. ముక్కలుచెయ్యదం. To cut into pieces. vide తునక.

ముక్కదం. v. n. ముక్కునూ|ముక్కి. To spoil; to damage; as applied to grain in store, when spoiled by dampness.

ముక్కు sub. ముక్కు|ముక్కులు. The nose. ముక్కుదూలం. The bridge of the nose. ముక్కురేంధ్రాలు or నోత్రలు. The nostrils.

ముఖం sub. ముఖపు|ముఖాలు. The face. మంచిముఖం. A good face. చక్కమిముఖం. A handsome or beautiful face. పదికూరినముఖం. A good-for-nothing face; that is, an ugly one.

ముఖమాల sub. ముఖమాల|ముఖమూళ్లు. Velvet.

మొగ్గరం త: ౧/ మొగ్గరముగ్గి To ripen.
 ముగించడం త. ౨. ముగియుముగించి. To make an end; to finish; to
 terminate. రోగముముగించడం. To end life from sickness. తాలముగి
 చడు. One's time to be at hand.

ముగ్గు sub. ముగ్గు/ముగ్గులు. Flower of any kind or powder; not meant for
 eating; which is, by distinction, called పెరి. The other is used as
 follows. కుంభముగ్గు. Chunam powder, which the women pass be-
 tween their fingers for making figures in front of their doors. చివ్వు
 పుముగ్గు. Flower of rice; which is used in the same way.

ముగ్గురు త్త. Three; as applied to people and not in any other case.
 ముగ్గురుమనుష్యులువచ్చివారు. Three people are come. ముగ్గురునలుగు
 రువచ్చిమళ్లీదెల్లినారు. Three or four came and went away again; that
 is, three or four people.

ముచ్చట sub. ముచ్చట/ముచ్చట్లు. Conference; discourse; conversation.
 ముచ్చట్టాడడం. To hold conversation; to converse. ముచ్చటపడడం.
 To admire yourself.

ముచ్చిలితా sub. ముచ్చిలితా/ముచ్చిలితాలు. A Revenue term, meaning a
 penal agreement of any kind; regularly drawn out, signed and
 witnessed.

ముచ్చె sub. ముచ్చె/ముచ్చెలు. Slippers, విడె ముచ్చెరు.

ముచ్చె, adj. Belonging to the Mootchy caste. ముచ్చెకులం. The Mootchy
 caste. ముచ్చెవాడు. A Mootchy man. ముచ్చెపని. Mootchy business.
 Mootchy people are employed as Painters, Cabinet-makers and Up-
 holsterers; and are generally very skillful and ingenious in all they do.
 ముచ్చెబెంగారం. Gold-beater's leaf.

ముజరా *sub.* ముజరా|ముజరాలు. A Revenue term, but brought into general use; implying the remission of an account or of charges. నా లెక్కరిచినాడుగాని నాకుయేమీ ముజరాయివ్వలేదు. He has settled my account, but would allow me no deductions.

ముట్టడం *v. n.* ముట్టుకూ|ముట్టి. To receive; to get. నీసొమ్ము ముట్టినదా. Did you get your money. నాకుముట్టలేదు. I have not received it. పురుగుముట్టడం. To bite, as a snake.

ముట్టది *sub.* ముట్టది|ముట్టల్లి. A surrounding; environing; encompassing. ముట్టదివెయ్యడం. To surround; to environ. కిరూరిభోర్లువచ్చి ఆతూరు ముట్టదివేసినారు. The plunderers came and surrounded that village.

ముట్టుకోవడం *v. n.* ముట్టుకుంటూ|ముట్టుకుని. To touch; to come in contact. నన్ను ముట్టుకోవద్దు. Don't touch me. మమ్మున ముట్టుకుంటే మేము స్నానంచెయ్యవలెను. If you touch us we must perform our ablutions.

ముడత *sub.* ముడత|ముడతలు. The act of crumpling or disordering either paper or clothes. ముడత పడడం. To be crumpled or bent down. ముడి *sub.* ముడి|ముట్టి. A knot. ముడివెయ్యడం. To tie a knot. ముడివిప్పడం. To undo a knot.

ముడ్తి *sub.* ముడ్తి|ముడ్లు. Buttock; applied to all species.

ముడుసు *sub.* ముడుసు|ముడుసులు. A bone of any kind.

ముణగడం *v. n.* ముణుగుకూ|ముణిగి. To be immersed; to be put or sunk in water; to dive. వాడుయేళ్లో ముణిగి పదిబాల్కల లెక్కతేరినాడు. He dived in the river and came up again, about ten baarabs (or fathoms) off.

ముణిగిపోవడం *v. n.* ముణిగిపోకూ|ముణిగిపోయి. To be sunk or lost;

to go to the bottom. అతను చెరువులో పడి మునిగిపోయినాడు. He fell into the tank and went to the bottom, and was lost.

ముత్యం *sub.* ముత్యపు|ముత్యాలు A pearl. కుల్లముత్యం. A shell or false pearl. ఆణిముత్యం. A true pearl. ముత్యపుచిప్ప. A pearl oyster. This is the phrase, though చిప్ప properly means only the shell.

ముత్తవ *sub.* ముత్తవ|ముత్తవలు. A grand-mother; also, great-grand-mother. ముత్తవతల్లి. Item.

ముత పద్ధి *sub.* ముత పద్ధి|ముత పద్ధిలు. A Revenue term, signifying a writer or assistant in the detail of Revenue matters.

ముత్తాత *sub.* ముత్తాత|ముత్తాతలు. A great-grand-father.

ముత్తైద *sub.* ముత్తైద|ముత్తైదలు. A married woman.

ముద్ద *sub.* ముద్ద|ముద్దలు. A lump; or unshapen mass, large or small.

అన్నముద్దలు. Lumps of rice. కంటిముద్దలు. Masses of earth.

ముద్ర *sub.* ముద్ర|ముద్రలు. A seal; an impression. ముద్ర పెయ్యడం.

To seal. vide సిక్తా.

ముద్రరదం *v. n.* ముదురుతూ|ముడిరి. To be advanced in years; to have gone past the time of youth; to mature or ripen. అతనికాయాదుముదిరినది. His age is fully matured. కాయలుముద్రరదం. Fruit or vegetables to ripen.

ముద్దాయిదారు. *sub.* ముద్దాయిదారుని|ముద్దాయిదారులు. A defendant in a cause.

ముద్దు *sub.* ముద్దు|ముద్దులు. A kiss. ముద్దు పెట్టుకోవడం. To kiss.

ముదుగు *sub.* ముదుగు|ముదుగులు. Coarseness; thickness; roughness.

అట్టముదుగుచాత నాకు పనికేవచ్చినది కాదు. I can make nothing of this

cloth, from its coarseness. ముదుగుబట్టి. A coarse cloth. ముదుగుమాటలు. Coarse, vulgar language; also abusive words.

ముదురు sub. ముదురు|ముదుర్లు. Age; state of full maturity. కుదురు చెట్టు. A full-grown tree. ముదురుచునిపి. A man at the age of maturity.

మునిమనమడు sub. మునిమనమని|మునిమనమలు. A great-grand-son. మునిమనమరాలు. A great-grand-daughter.

మునియేడు sub. మునియేటి. (No Plural.) The year before last. యాగు గ్రాన్ని మునియేడునాకుయిచ్చినారు. They gave me this horse the year before last.

మునిపి sub. మునిపి|మునిపిలు. This word is applied by the Hindoos to people, who write the Persian or Hindostany languages, and are employed for that purpose.

మునిశ్వరుడు. sub. మునిశ్వరుడు|మునిశ్వరులు. A Saint. vide రుపి.

మునుపు adv. Formerly; before then. అతను మునుపువక మాటుకచ్చినాడు. He came once, before then.

మున్నూరు. ౩౦౩. Three hundred. మున్నూరుయెడ్డు. Three hundred bullocks. మున్నూటికినన్నూరురూపాయాలుయిచ్చినాను. To three hundred of them, I gave four hundred Rupees.

ముంగి sub. ముంగి|ముంగులు. The name of the animal commonly called Mongoose.

ముంచుట v. a. ముంచుచు|ముంచి. To immerge or immerse; to sink.

ఫ్రాన్సులువత-కులవాడలుపట్టుకుని సముద్రంలో ముంచి వేసినారు. The French have got hold of some merchantmen, and sunk them at sea. ఆవిట్టలుశీతల్లో ముంచు. Put those clothes in water.

మొండ *suk.* మొండ|మొండలు. A widow; also the name of women in general. అతను మొండలలో వెళ్ళాడు He goes to women. ను హా చెడ్డ మొండ. A very wicked woman.

మొండర *adv.* Fronting; in front of; placed before. ఆయింటి మొండరను యిచ్చున్నది. There is a well fronting that house. మొండర also means, before or the first. అతను నాకన్న మొండర వచ్చినాడు. He arrived before me.

మొందు *adv.* Before; in advance; or in front. మొందు గా. Item. This Adverb is commonly attached to a Verb, such as మొందురావడం. To come before or in advance. మొందుపోవడం. To go before or in front. మొందుచూడడం. To look in front. నీవు మొందు వెళ్ళి నేను వెనక వస్తాను. Go on before and I will follow. యింటి మొందుకోట ఉన్నది. There is a garden in front of the house. వెనకా మొందు. Before and behind.

ముప్పారితే *suk.* ముప్పారితే|ముప్పారితేలు. A three-quarter part; applied to every thing. Some times it also means the quarter of a Rupee. వరక్క ముప్పారితే. A Pagoda and three funams; that is, "and a quarter of a Rupee. ముప్పారితే తేరు. Three quarters of a year. అతను పారితే పాలు పుచ్చుకుని నాకు ముప్పారితే యిచ్చినాడు. He took one share of the milk and gave me the other three-quarter part.

ముప్పై *adj.* Thirty. ముప్పై మంది. Thirty people. రెండు ముప్పైలు అడుపై.

Two thirties make sixty. ముప్పై యోరది. The thirtieth.

మువ్వు *adv.* Thrice; three times. మూడు మూట్లు. Item. మువ్వు యిక్కడికి వచ్చినాను. I have been here three times.

ముయ్యడం *v. a.* మూసుట|మూసి. To shut; to close. తలుపు ముయ్య.

Shut the door. కండ్లుమూసినిద్ర పోతూవున్నాడు. *His eyes are shut and he is going to sleep.*

మూరగడం *v. n.* మూరగుచూ|మూరిగి. *To rot; to putrify.* *vide* కుళ్లడం.

మూరికి *sub.* మూరికి|మూరుకులు. *Dirt; filth; nastiness.* తోవలోచాలామూర వున్నదిగనక నాబట్టలమీదకానామూరికిపడ్డది. *The road being very muddy, I have got a great deal of dirt on my clothes.* మూరికిబట్టలు. *Dirty; soiled clothes.*

మూరిపెం *sub.* మూరిపెపు|మూరిపెములు. *Gladness; joy; exultation.*

మూరిపెముగా. *Gladsoinely.* మూరిపెంచొరనవ్వుతాడు. *Gladness makes him laugh; or he laughs for joy.*

మూరియడం *v. n.* మూరుస్తూ|మూరికి. *To rejoice; to gladden.*

మూరుగు *sub.* మూరుగు|మూరుకులు. *A ring of gold or silver, worn by men at the wrist.*

ముల్లంగి *sub.* ముల్లంగి|ముల్లంగులు. *The radish plant.* ముల్లంగిగడ్డ *or* దుంప. *A radish.*

ముల్లు *sub.* ముండి|ముంట్లు. *A thorn.* ముంట్లకంచె. *A thorn hedge.* ముల్ల చెట్టు. *A thorn bush.* ముంట్లకంప. *A dried thorn.*

ముసలి *adj.* *Old; Aged.* ముసలివాడు. *An old man.* ముసలిది. *An old woman.* ముసలితనం. *Old age.* అతనికిముసలితనంవచ్చినది. *Old age is come upon him.*

ముస్తాజరీ *sub.* ముస్తాజరీ|ముస్తాజరీలు. *A Renter.* ముస్తాజరీచెయ్యడం. *To rent.*

ముస్తాజరు *sub.* ముస్తాజరు|ముస్తాజరు. *A Revenue term, signifying the renter of a country.*

ముస్తాదు *sub.* ముస్తాదు (No Plural.) *readiness; preparation.* ముస్తాదు

శకం. To be in *readiness*; to be *prepared*. చోకంబాండ్లులిరుగురావచా
నకుముస్తాకులియిప్పవ్వారు. The dancing girls are all in *readiness* to
come to dance.

ముసాటు *sub.* ముసాటు|ముసాటులు. Rain; when of any continuance,
vide ముసరు.

మునుకు *sub.* మునుకు|మునుకులు. A *covering*; generally meant to throw
over a person, to prevent his or her being known, or their dress being
discovered.

ముసరు *sub.* ముసరు|ముసర్లు. This is a term given to any continued
course of rain; by us; termed *monsoon*.

మూక *sub.* మూక|మూకలు. An assemblage or junction of bodies; also,
a *party*. vide కుంభ.

మూకుడు *sub.* మూకుటి|మూకుళ్ళు. The name of an *earthen* or *clay* plate;
used by the common people to cover a pot, or to eat of.

మూక *sub.* మూక|మూకలు. Dumbness, మూకవాడు. A *dumb* man/
మూకది. A *dumb* woman.

మూడు *sub.* మూడు|మూడులు. A *bundle*; a *bag*; a *parcel*; or *package*
of any kind. ఆమూడుచేర్చుకొనిపో. Carry away that *parcel*. బట్టలమూడు.
A *bundle* of clothes. రూపాయలమూడు. A *bag* of Rupees.

మూడు *adj.* Three. మూడింటికి. To *three*; or regarding *three*. మూ
దోది. The *third*.

మూత *sub.* మూత|మూతలు. A *cover* or *top* of any thing. ఆకుంపమీద
మూతవేయించు. Put the *cover* upon that pot.

మూత్రం *sub.* మూత్రపు|మూత్రాలు. Urine, in general.

మూర *sub.* మూర|మూరలు. The *measurement*, which we term a

cubit. This, the Hindoos measure from the edge of the elbow, to the extremity of the fingers.

మూర్ఛ *sub.* మూర్ఛ|మూర్ఛలు. A fit. మూర్ఛకోగం. The *falling sickness* or *epilepsy*. మూర్ఛపడడం. To have or fall down in a fit.

మూర్తి *sub.* మూర్తి|మూర్తలు. An Idol; a figure. ఆకుల్లోవున్న మూర్తి వాసావున్నది. The Idol in that Pagoda, looks very handsome. తమ మూర్తివంతంబువ్వన. By your own Image! that is, by your own particular favour. This is a Phrase, peculiar to the language.

మూల *sub.* మూల|మూలులు. A corner. సామానులమూలపున్నదిరీమకుని రా. The thing is in that corner; bring it here!

మూలగడం *చ. న.* మూలుగుచూ|మూలిగి. To moan; to groan; to breathe with pain. అతను సంతపించుతమహా మూలుగుతున్నాడు. His illness makes him groan very much. మదిమూలగడం. To squeak, as hogs.

మూలం *sub.* మూలంపు|మూలాలు. Means; purpose; occasion. అతని మూలందాతయాపనిఅయినది. This business has been done, through his means. అతనేయాపనికిమూలం. He is himself the occasion of what has happened. చెట్టుమూలం. The root of a tree.

మూలకంక *sub.* మూలకంక|మూలకంకలు. The disorder which we call the piles. మూలకంకకోగం. Item.

మూలుగు *sub.* మూలుగు|మూలుగులు. A groan. ఆయింట్లోయెవరువున్నారో నానిచాలామూలుగులువినపడ్డవి. I do not know who may be in that house, but I heard several groans proceed from it.

మూస *sub.* మూస|మూసలు. A crucible; used by Goldsmiths.

మూసుకోవడం. *చ. క.* మూసుకుంటూ|మూసుకుని. To shut. కండ్లుమూసుకోవడం. To shut the eyes; technically meant, to go to sleep. మూసు

మూచుకోవడం. To *shut* the mouth; technically meant, to *hold* your tongue.

మెచ్చడం చ. గ. మెచ్చుకూ/మెచ్చి. To eat. (Not much used.)

మెచ్చడం చ. గ. మెచ్చుకూ/మెచ్చి. To commend; to praise. అందరూ అతనిని మెచ్చుకొని మెచ్చినారు. They all praised him and said he was a proper man. మెచ్చుకోవడం. Item.

మెట్టు sub. మెట్టు/మెట్టు. A step to a house. It also means a custom house; and, in another sense, the total of an account. మేదమిదికి వెళ్లడానికి ముప్పై మెట్లున్నవి. There are thirty steps, to go up into that house. అతని రింగుంకనిమీద కొత్త మెట్టుకట్టినారు. They have put a new Custom house, for the collection of duties in that town. అ రెక్కమెట్టు యింకా కాలేదు. They have not yet made the total of that account. వీరె మెట్టు. The steps upon the stringed instrument, called the Veenah.

మెడ sub. మెడ/మెడలు. The Neck.

మెత్త sub. మెత్త/మెత్తలు. The name of the small bags, made of square pieces of cloth stuffed; put by palankeen boys on their shoulders, to save them from being galled by the bamboo. మెత్తనపదం means to grow soft; as fruit does by keeping, when it gets over-ripe. It also means, to be over-ruled; or over-persuaded.

మెత్తడం చ. గ. మెత్తుకూ/మెత్తి. To fill-up; as a hole in the ground or in a wall, by making it even with the surface. గోడ మెత్తడం To make a wall smooth, by rubbing it with fresh mud.

మెత్తన sub. మెత్తన. (No Plural.) Softness; smoothness; mildness. మొఖమాల మెత్తన. The softness of Velvet. మెత్తనగా. Softly. ఆ స్త్రీ కంఠమున మెత్తనగా వున్నది. That woman has a very soft hand.

మెత్తని *adj.* Soft; smooth; mild. మెత్తనినాడు: *Soft* bread-cloth. అతడు మెత్తనిమాటలుఅడిగాడు. He spoke in very *mild* terms.

మెరుకు *sub.* మెరుకు|మెరుకులు. An insulated term, signifying a grain of boiled rice.

మెదడు *sub.* మెదటి|మెదట్లు. The Brain.

మెయ్యడం *v. n.* మేస్తా|మేసి. To graze; to feed, as cattle. పశువులుమాతూరిదగ్గర మేస్తావున్నవి. The cattle are *grazing* near our village.

మెరక *sub.* మెరక|మెరకలు. Upland, higher ground. మెరకభూమి. Upland soil. ఆతూరిదగ్గర మెరకజూగా లేదుగనక పల్లంచాతమరదానిల్లా విస్తారంవున్నది. There is no *high* ground about that Village, and the low ground has produced nothing but mud and water.

మెరియడం *v. a.* మెరుస్తా|మెరికి. To lighten or to blaze.

మెరుకు *sub.* మెరుకు|మెరుకులు. Polish; brightness. మెరుకుపెట్టడం. To polish; to make *bright*. ఆకత్తులకు మెరుకుపెట్టు. See that those knives be polished. మెరుకు also means, oil or ghee. మెరుకుగా వ్రాయడం means, to write a good hand.

మెరుపు *sub.* మెరుపు|మెరుపులు. Lightening; brilliance. మంచి మెరుపు. Good lightening; that is, what we would call, *bad lightening*. The Natives call it good, for producing plenty of rain; or, because it is extremely brilliant. మెరుపుమెరియడం. To lighten. మెరుపుగా. Brilliantly or brilliant like. మెరుపుకల. Brilliant. మెరుపుకలవజ్రం. A brilliant diamond.

మెల్ల *sub.* మెల్ల|మెల్లులు. A squint. మెల్లచూపు. Item. మెల్లకన్న. Squint-eyed. మెల్లచూపుచూడడం. To squint.

మెల్లగా *adv.* Slowly; softly; gently. మెల్లగావెళ్లి. Walk gently. మెల్ల

సామాన్యము. Speak *softly*; also, *slowly*. This word is commonly written మెల్లియ్య.

మెల్ల sub. మెల్ల|మెల్లలు. A hall in a house.

మెలి sub. మెలి|మెలులు. A twist; or squeezing. మెలికెయ్యడం. To twist or squeeze. చెవులు మెలికెయ్యడం. To squeeze the ears.

మెలికె sub. మెలికె|మెలికెలు. A twist; a turning round. మెలికెయ్యడం. To twist; to twine. ఆపట్టుకాడుమూడువర పలుమ మెలికెజేసాడు. He twisted that string into three twists. మెలికెలు పెట్టడం. To puzzle or confuse.

మెహనతు sub. మెహనత్తు|మెహనతులు. Trouble; exertion; pains. యీ బిజినెస్ మెహనతు చేసాడు. He has taken a great deal of trouble in this business.

మేర sub. మేర|మేరలు. A goat. మేరబల్ల. A kid. మేరధూతు. A he goat. యిది మేర. A she goat.

మేకు sub. మేకు|మేకులు. A nail; also a tent-pin; or any wooden pin of that kind. ధేరా మేకులు. Tent-pins.

మేఘం sub. మేఘం|మేఘాలు. A cloud. మేఘంపట్టడం. Clouds together. మేఘం నిస్తారం చట్టినందున వర్షం దాళును వచ్చును. From the quantity of clouds, much rain may be expected.

మేజా sub. మేజా|మేజాలు. A Table. మేజాబల్ల. Item. vide బల్ల.

మేజిస్ట్రేటు sub. మేజిస్ట్రేటు|మేజిస్ట్రేట్లు. The Magistrate; term given to the Zillah Judge, 'till of late.

మేద sub. మేద|మేదలు. The name given to a building, the floor of which is raised from the ground; or, an upstairs-house.

మేర sub. మేర|మేరలు. Food or forage for cattle and animals of all

descriptions. కోళ్లకుమేకవేసినావా. Have you given food to the fowls: యెద్లకుమేకపెట్టు. Give food to the bullocks.

మేతరి *sub.* మేతరి|మేతలు. This is the name given to the head of the lower castes; commonly speaking, those of the washing people, cow-keepers, toddy people, palankeen-boys, carpenters and such like. The word మే ప్రి seems to be more generally used, but incorrectly so.

మేదర *adj.* Of or belonging to the caste of bamboo-cutters. మేదరకులం. The bamboo-cutter's caste. మేదరవాడు. A bamboo-cutter. మేదరది. A female of the same caste. These people are considered to earn their livelihood, by cutting bamboos in the jungles, and selling them in the neighbouring villages; as well as, in making baskets and boxes of bamboo for sale.

మేనకోడలు *sub.* మేనకోడల్|మేనకోడల్లు. A sister's daughter, or Niece.

మేనత్త *sub.* మేనత్త|మేనత్తలు. A father's sister; an Aunt.

మేనమామ *sub.* మేనమామ|మేనమామలు. A mother's brother; an Uncle.

మేనల్లుడు *sub.* మేనల్లుని|మేనల్లుండు. A sister's son; or Nephew.

మేనా *sub.* మేనా|మేనాలు. A conveyance, used by the Natives of an inferior rank, commonly called a dooly. మేనాయెక్కడం. To ride in a dooly. vide చొర.

మేవడం *v.* మేవుకూ|మేవ. To make or cause to feed. ఆవులనుకోలుకు నిపోయిఆపాలములో మేవు. Drive those cows away and feed them in that field.

మేలు *sub.* మేలు|మేల్లు. Success; prosperity. కిడుమేల్లు. Good and bad luck. యీషనిలో నాకుమేలుకలిగినది. I have been successful in this

business. శేలులయిన. *Successful; prosperous.* శేలుగా. *Successfully.* శేలురాకి means a *heap* of grain, ready for measurement.

శేలుకోలవడం *v. a.* శేలుకోలుతూ|శేలుకోలిట. To awake a person.

శేలుకోవడం *v. n.* శేలుకుంటూ|శేలుకుని. To be awake or, to awake.

నిద్రపోయి రెండుజాములరాత్రికి శేలుకున్నాను. I went to sleep and woke again at midnight.

మేళం *sub.* మేళపు|మేళాలు. A set; a band. బోగంమేళం. A set of dancing people. భజించుమేళం. A set or band, of musical performers.

మైదాను *sub.* మైదాను|మైదాన్లు. A plain; an open field or ground. దేరావైదానంమీదనేసినారు. They have pitched the tent upon the plain. మంచివైదానుజాగా. A fine open place or space.

మైనం *sub.* మైనపు. (No Plural.) Wax. మైనపుబట్ట. Wax-cloth. మైనపువత్తి. A wax-candle. మైనపువత్తికొరించడం. To snuff a candle. వైనాలిమ్మడం. To write in wax; or, to draw on wax.

మెల *sub.* మెల|మెలలు. Dirt; filth. విడమకిల.

మైలుస్తం *sub.* మైలుస్తపు. (No Plural.) The vitriol-stone.

మొక్క *sub.* మొక్క|మొక్కలు. A young plant. చెట్టుమొక్క. Item.

మొక్కడం *v. a.* మొక్కతూ|మొక్కే. To make an offering or prayer to the Idol. అతడు దేవునిమొక్కేకెల్లిస్తామికి మొక్కివచ్చినాడు. He went into the Pagoda, made his offering to the Swamy, and returned. మొక్కడం means to salute or make obeisance in general.

మొకద్రమా *sub.* మొకద్రమా|మొకద్రమాలు. Circumstance; cause; matter.

మొక్కనూపిది *sub.* మొక్కనూపిది|మొక్కనూపిట్లు. The cashewnut. మొ

ಕಷ್ಠಾ ಎಂಬಿವೆಂಬುದು. The cashewnut tree.

మొకతరు *sub.* మొకతరు, (No Plural.) Appointment. మొకతరుచే
య్యడం. To appoint; to establish; to fix. నన్నువామరుమిదకుమా-
స్తామనా మొకతరుచేసెనారు. He has appointed me, to be a gomasta in
the sawyer department; that is, the customs.

మొకాదిలా sub. మొకాదిలా; మొకాదిలాలు. A Revenue term, signifying examination or comparison of an account or writing. మొకాదిలా చేయడం or కావడం. To make an examination.

ಮೊಕಾಂ *sub.* ಮೊಕಾಂ|ಮೊಕಾಂಲು. Place of residence.

మొక్కు *sub.* మొక్కు | మొక్కులు. A prayer, or offering, to the idol.

మొక్కాసా గ్రామ. మొక్కాసా మొక్కాసాలు. A Revenue term, signifying
 a Village granted as a free-gift; మొక్కాసా గ్రామం. A mocaassa
 Village. మొక్కాసాదారుడు. A person enjoying the mocaassa.

మొగ్గ *sub.* మొగ్గ మొగ్గులు. The bud, in flowers, అంబులీచెట్టు మొగ్గులు
 వేస్తూవున్నది. That rose bush is *shooting forth* its buds. మొగ్గ. Also
 means *tumbling*, by throwing the head back and going over.

ಮೊಗಲಿಚಟ್ಟು *sub.* ಮೊಗಲಿಚಟ್ಟು, ಮೊಗಲಿಚಟ್ಟು. The kind of bush of which hedges are made in India; usually called, *kiddaira*.

మొట్టమొదట *sub.* మొట్టమొదట. మొట్టమొదట. To beat the head with the fist.

ಮೊಟ್ಟು *sub.* ಮೊಟ್ಟು|ಮೊಟ್ಟು. A blow on the head, with the fist. ಮೊಟ್ಟು
ಕಾಯ. Item.

మొదలు నుట మొదటి మొదట్లు. The commencement; the beginning; the early part. ప్రొద్దున మొదలు చేరరాత్రి జాకావా నకురికినది. It has rained from the *beginning* of the day, until the evening. మొదలు. Also means that *part* of a *Tree*, nearest the ground, from whence the

stem commences; that is, *the base*. ఆ చెట్టు మొదలును హాలావు. *The base of that tree is extremely large.* మొదటిమాట. *The first word.*

మొదటిదినం. *The first day.* మొదటిమనిషి. *The first person.*

మొద్దు. *sub.* మొద్దులు. *The trunks of trees, particularly after being cut down; what we generally term limbers.*

మొన. *sub.* మొనలు. *The point; an end; extremity.* మొన also means a *force*; the *division of an army.* మొనగాడు. *Is the commander of such force.*

మొన్న. *sub.* మొన్నటి. (No Plural.) *The day before yesterday.* మొన్నటిదినం. *Item.* ఆమాటనీతో మొన్న చెప్పినాను. *I mentioned this matter to you, the day before yesterday.*

మొంది. *adj.* Stubborn; obstinate. మొందికనం. *Stubbornness; obstinacy.* మొందివాడు. *An obstinate, perverse man.* మొందిది. *A female, of the same kind.* మొందివెయ్యడం. *To be obstinate; to be perverse.* వాణ్నియెన్నిమాట్లుబలిచినా మొందివేకివచ్చినాడుకాదు. *I have called him over so many times; but, being obstinate, he would not come.*

మొందెం. *sub.* మొందెలు. *A trunk; applied to the body of any being, after the head is off.*

మొయ్యడం. *v. a.* మొయ్యారు. *To carry; to convey.* పాతకీ మొయ్యడం. *To carry a palankeen.* సామాను మొయ్యడం. *To carry baggage.* మొయ్యక మొయ్యడం. *To carry a load.*

మొర. *sub.* మొరలు. *A complaint.* మొరపెట్టడం. *To complain.*

మొరగడం. *v. n.* మొరగుచూ. *To bark, as a dog.*

మొల *sub.* మొల|మొలలు. The waist. మొలకాదు. A band for the waist.

These are usually made of slender twisted cords of silver, vide నడుము.

మొలవడం *v. n.* మొలుపెత్తు|మొలచి. To grow; or to come up; to vegetate. ఆవిత్తనాలు మొలచినవి. These seeds have come up.

మొలపెయ్యడం *v. a.* మొలపేత్తు|మొలపేసి. To sow. ఆభూమిలో గ్రామములు మొలపేసినారు. They have sown that ground with gram.

మొలామా *sub.* మొలామా|మొలామాలు. Plating. This word is applicable to foliated gold or silver, with which iron is commonly plated.

మొలామా పెయ్యడం. To plate with foliated gold or silver. ఆపాలకీర్తి న్నయిసుముసుబం గారం మొలామా చేసినారు. They have done the iron work of that palankeen, with gilding.

మొవ్వ *sub.* మొవ్వ|మొవ్వలు. This means the tender leaves of the palmira and such like trees, as also of plantain trees, as they first appear.

మొసలి *sub.* మొసలి|మొసళ్లు. The Alligator or Crocodile.

మొహరాదు *sub.* మొహరాదు|మొహరాదులు. The village Peon, employed for all public occasions.

మొహరు *sub.* మొహరు|మొహర్లు. A seal; generally termed a *mohur*, in India.

మోకాలు *sub.* మోకాళి|మోకాళ్లు. The knee. మోకాళిచిట్ట. The knee pan.

మోకు *sub.* మోకు|మోకులు. A Cable; or other very large rope.

మోకడం *v. n.* మోకురూ|మోసి. To sound, as an instrument or a clock or bell.

మోచెయ్య *sub.* మోచేలి|మోచేలులు. The elbow.

మోట *sub.* మోట|మోటలు. The name given to the large leather buckets, used at very deep wells, for watering gardens or fields.

మోటు *sub.* మోటు|మోట్లు. A stallion.

మోటు *adj.* Ignorant; unskilful. (మోటువాడు: An ignorant man)

మోటుది. An ignorant woman, **మోటుతనం.** Stupidity; ignorance; dulness.

మోత *sub.* మోత|మోతలు. A load. **మోత మొద్యతం.** To carry a load. **మోత** also means, a sound.

మోతరఫా *sub.* మోతరఫా|మోతరఫాలు. This is a Revenue term signifying a *Tax*, commonly levied on the houses and shops of particular trades.

మోతువర *sub.* మోతువర|మోతువరలు. A responsible person;

మోతువరు *adj.* Responsible; creditable. **మోతువరుజామీను.** A responsible security. **మోతువరుమనిషి.** A creditable person.

మోపదం *v. s.* **మోపుతూ|మోప.** To prop; or place against a house or wall. **పూర్వోనుంచిబెదుళ్లు తెచ్చికోడకు మోపినాడు.** He brought bamboos from the town and has put them up against the wall. **అగోడకు కుండాస్తంభాలు మోపినారు.** They have put posts against the wall, in order to prop it.

మోపు *sub.* మోపు|మోపులు. A bundle; particularly applied to wood, grass, or to plants, or any articles that can be tied together and carried in that state. In this sense it may also be called a load. **కర్ర మోపు.** A bundle or load of sticks. **గడ్డి మోపు.** A bundle of grass.

బెదుళ్ల మోపు. A bundle or load of bamboos. **కూరకాయల మోపు.**

bundle of vegetables. మోపు when applied to a field, means an *overcharge or assessment.*

మోయుమాతీ *sub.* మోయుమాతీ|మోయుమాతీలు. Supply. *vide* పరం
భాం.

మోయుచు^bదం *చ. ౬.* మోయుండు|మోయుచు. To get a thing *carried*
or *caused to be carried.*

మోసం *sub.* మోసపు|మోసాలు. Injuriousness; offence; treachery.
మోసంచెయ్యడం or పెట్టడం. To shew *enmity.* *vide* దశా.

మోసుకోవడం *చ. ౧.* మోసుకుంటూ|మోసుకుని. To carry. *vide* మొ
య్యడం.

మోహం *sub.* మోహపు|మోహాలు. Affection; preference; desire;
or, what is commonly called, *love.* ఆ స్త్రీమీదనాకు మోహం వున్నది.
I feel a sincere *affection* for that woman.

యజ్ఞము *sub.* యజ్ఞశ్రమ్యజ్ఞాలు. This is the name given to a particular festival held by the Bramins, at which sheep are killed by being smothered, so that no blood be spilt in the act. The meat is afterwards prepared and given, in the smallest quantity by the officiating priests, to those who engage in the ceremony. A person who has gone through this ceremony, gets the appellation of *somianxaleo*. This ceremony was performed by the Ratsawars and Banians, as well as by the Bramins, about two or three hundred years ago; but it is now only customary with Bramins.

యత్నం *sub.* యత్నశ్రమయత్నాలు. Intention; design; purpose; effort. యత్నం చేసిరావదానకుయత్నం చేశినాను కానివానవచ్చినందునరాలేదు. It was my intention to come here; but the rain prevented me. అనేది అద్దరికి దిగి వెళ్లదానకుయత్నం చేశినాడు కానిలోతువారతల్లెలియినది కాదు. He made an effort to wade to the other side of the river; but, being too deep, he could not effect it.

యథార్థం *sub.* యథార్థశ్రమయథార్థాలు. The truth. యథార్థం చెప్పవలెను. You must speak the truth. యథార్థమైన. True; real. vide నిజం.

యౌవనం *sub.* యౌవనశ్రమయౌవనాలు. Youth. నేనుయౌవనకాలములో బెన్గళపట్నం వెళ్లితాను. I went to Madras, during the period of my youth. This word, agreeable to the Sanscrit, should be written. యౌవనం.

యాగాని *sub.* యాగాని|యాగానులు. Half of a dub; or, as much as ten cash. This ought to be written. యేగాని.

యాతము *sub.* యాతశ్రమయాతాలు. This is the name given to the machinery erected by the Natives, for watering gardens and fields; com-

monly called a *pakolla*, to the Southward. యేతము is the proper way of writing this word.

యాత్ర *adj.* Fifty. యాత్రయ్యది. The fiftieth. This word ought to be written. యేత్ర

యాల *adv.* Why; wherefore. యేల. Item. యాలరా లేదు. How is it, you came not?

యాలకులు *sub.* యాలకుల. (No Singular.) Cardamum seeds. This word ought to be యేలకులు.

యావత్తు *adv.* Wholly; entirely; altogether. యీసంకతి హామయావత్తు చెప్పు. Tell me the whole of this circumstance.

యిక *adv.* Again; in future. యిక వేసురాను. I will not come again.

యిక మీదు. Henceforward; hereafter; in future. యిక మీదుమాలా గంటిపనులు చెయ్యకూ. Don't do any thing of this kind in future. This word is generally pronounced as if it was spelt యిఫ.

యిక్కడ *adv.* Here; in this place. యిక్కడ వేయించు. Put it here. యిక్కడ లేదు. He is not here. యిక్కడనుంచి. From hence. యిక్కడనుంచి ఇంకింటి దాకా పరిగెత్తు. Make a run from hence, to that house.

యికిలింపడం. చ. గ. యికిలింస్తా|యికిలింగి. To grin; to show the teeth.

యికిలింపు *sub.* యికిలింపు|యికిలింపులు. A grin.

యిగరడం చ. గ. యిగురుతూ|యిగరి To exhale; to exhaust; to dry up; applied to water or any other liquid. ఆ చెరువులో నీళ్లు అన్నీ యిగరినవి. The water of that tank is all dried up.

యిగర్చడం చ. గ. యిగురువ్వు|యిగర్చి. To bud; to shoot forth young leaves, vide చిగర్చడం.

యితి పోవడం చ. ని. యితి పోచూ|యితి పోయి. To exhale; to exhaust.
vide యిరడం.

యిసురు *sub.* యిసురు|యిసురు. A young leaf, just shot forth. యిసురు
కూర. Curry made with young leaves, without any sour in it.

యిచ్చకం *sub.* యిచ్చకపు|యిచ్చకాలు. Flattery; weeding; coaxing. యి
చ్చకపుమాటలు అడడం. To cajole; to weedle. అదిన్నది అతనికి యిచ్చకపు
మాటలు అడి తేకకదీరెయిచ్చినాడు. After that girl had coaxed him a
good deal, he gave her a cloth.

యిజాఫా *sub.* యిజాఫా|యిజాఫాలు. A Revenue term, signifying
overplus or increase of Revenue. It is also used on common occasions.
అవతకములో నాకు అయిదువేలవర హాలు యిజాఫా వచ్చినవి. There was
an overplus of five thousand Pagodas came to me, from that adven-
ture in trade.

యిజారా *sub.* యిజారా|యిజారాలు. A Revenue term, signifying a
rent or farm. యిజారాదారుడు. A renter or farmer. యిజారాచెయ్య
డం. To rent or farm.

యిజారు *sub.* యిజారు|యిజారు. This word is adopted from the Hin-
destanny, for what we term long drawers, in which gentlemen gene-
rally sleep; and in this dress the dancing women sometimes dance,
but principally those of the Mahomedan caste.

యిటికె *sub.* యిటికె|యిటికెలు. A brick. యిటికెలు చెయ్యడం. To make
bricks. యిటికె అవం. A brick-kiln.

యిటు *adv.* This way; in this direction. యిటురా. Come this way; or,
come here! యిటుకరుచాత. After this; since this. యిటుకరుచాత నీకు
యేమైనా వచ్చినదా. Did you receive any letter, since this? యి

ఘోరమౌనమున నున్నాడు. *Afterwards, he ran away.* యిటువంటి or
యిటువంటి. *Such like.* యిటువంటిది. *Such like thing.*

యిత్తది *sub.* యిత్తది. (No Plural.) Brass. యిత్తదివని. *Brass work.*

యితడు *pro.* యితనిని. *This man; he.* యితనినిచూచి లేకులినదిచూచినాను. *This man, I did not see; that man, I saw.* యితనిని వెళ్లుమని చెప్పినాను. *I have told this person, to go away.*

యితను *pro.* యితనిని. *This man; this person; he.* ఇది యితడు.

యిద్దరు *sub.* యిద్దరి. (No Singular.) Both; two; always applied to people. యిద్దరువచ్చివారు. *They are both arrived.* యిద్దరుపిల్లలు. *Two children.* యిద్దరుదొంగలువచ్చి నాపాపానుభవించిపోయివారు. *A couple of thieves came and carried off my things.*

యిది *pro.* దీనియిది. *This thing; this beast or this woman.* యిది. *These things.* యిదిమంచిది. *This thing is good.* యివిభాగాలున్నవి. *These are good things.*

యినకదం *etc.* యినుకుచూయినకి. *To sink; to grow less; as water drying up in a pond, or ink on paper that sinks.* యింకదం or యింకదం. *Item.*

యిన్ని *adv.* So many; such a number. మారుచెప్పినరూపాయలుపంటిలో చూస్తేయిన్నిరూపాయలులేవు. *When I look into the bag, I do not find so many Rupees there, as you mentioned.*

యినుము *sub.* యినుమ. (No Plural.) Iron.

యిస్సారు *adj.* Two hundred.

యింకా *adv.* Yet; still. అపనియింకాకాదేదు. *That business is not yet done.* యింకావరిచకటికిమరిరా. *Bring me still another one.* నేను యింకాకొంచెంకేటేయిక్కడవుంటాను. *I mean to remain still some time longer here.*

యంగిరీకం *sub.* యంగిరీకప్రయంగిరీకాలు. Vermilion; used as a colour; and is also mixed up in medicine by the Native doctors.

యంకువ *sub.* యంకువ. (No Plural.) Asafoetida.

యంత *adv.* This; so much. యంతపని. *So much* business. యంతపరియంతం. *To this time.* యంతలో. *Mean time.* యంతలో మాత క్షుణ్ణవచ్చునాడు. *In the mean time,* came my brother.

యంతట *adv.* During; the while; this time. మేమువకదిలేది వ్రాసుకుంటూవుంటేనుయంతటవకదొరవచ్చినందున పని ఆటంకం అయినది. *Whilst I was writing the Vocabulary,* a gentleman came to the house and interrupted my business. యంతటనుంచి. *From this time; henceforward.* యంతటనుంచి మీరు చెప్పినట్లు పనుల చేస్తాను. *From henceforward,* I will do as you have said. యంతటచాలించు. *Stop here.*

యంత్రధనస్సు *sub.* యంత్రధనస్సు|యంత్రధనస్సులు. The Iris; the rainbow. This word means, properly speaking, the bow of *Indradoo*, who is called the God of rain by the Hindoos. వానపతికినతరువాత యంత్రధనస్సు అగుచున్నది. When the rain was over, a rain-bow made its appearance.

యందుకు *adv.* On this account; to this purpose, యందుకునాడు యెవరు. *Who is witness to this purpose?*

యిట్టింబడం *v. a.* యిట్టింపట|యిట్టింది. To grant; to deliver; or cause to be given. అక్కడికి వెళ్లి యిచ్చుకొని దొరకు యిట్టించు. Go there and deliver this book to that gentleman. యిచ్చుకొని యిట్టింపాను. I will make over this horse to you.

యిప్పుడు *adv.* Now; at present; presently. యిప్పుడు వస్తాను. I will

come presently. యిప్పుడుచెప్పినమాటవిను. Hear what I now tell you!

యిప్పుడుకచ్చినాను. I came this moment; that is, just now.

యంశ్ర sub. యంశ్ర|యంశ్రలు. Agreeableness; beauty. వీధి చక్కన.

యిముడ్చడం v. a. యిముడుస్తా|యిదిచ్చి. To contract in space; to draw into narrower compass. యామతలబులింతాఅతాగతంమీదయిముడ్చి.

Bring the whole of that writing within the compass of this paper. వా

గ్గీలపుద్యోగములోయిముడ్చి. Bring him into that employment.

యిమడడం v. n. యిముడుకూ|యిదిది. To be shut up or confined in a space.

యియ్యడం a. a. యిస్తా|యిచ్చి. To give; to present. నాకువెయ్యవరహం

లుయిచ్చినాడు. He gave me a thousand Pagodas. యిచ్చినాకుయియ్య

డు. He will not give me this cloth.

యిర్తి sub. యిర్తి|యిర్తులు. A buck antelope.

యిరుకు sub. యిరుకు|యిరుకులు. Narrowness; straightness; or, straight,

when it means difficulty. యిరుకువీధి. A narrow street. ఆయింటివలండు

హాయిరుకు. The ground belonging to that house is extremely confined.

అతనికిసాముబోయినందువల్లచాలాయిరుకుపట్టినది. His money being lost, he has got into great difficulty.

యిరుకు sub. యిరుకు|యిరుకులు. The neighbours, in front and behind.

యిరుకుపొరుగులు. Neighbours, all round. మాయింటియిరుకుపొరుగున

అన్నీ బ్రాహ్మణియింట్లున్నవి. There are nothing but Braminy houses,

in my neighbourhood. N. B. It is very common to separate these words,

in conversation; saying యిరుకు by itself, and పొరుగు by itself.

నీయిరుకునయెవరువున్నాడు. Who live near your house? నాపొరుగున

కరోమడివున్నాడు. I have got a Banian, as my neighbour.

యరు²⁰ *adj.* Twenty.

యలాకా *sub.* యలాకా|యలాకాలు. concern; interest; reference. అత నిచనికేనాకుమీయాలాకా లేదు. I feel no *interest* in his *concerns*.

యల్లు *sub.* యంటి|యంట్లు. A house; a dwelling place. యంటిపేరు. A *house-name*. All the Natives have what is termed a *house-name*; which is synonymous with what we term our, *sir-name*. Their *house-name* so called, is properly speaking the name of their village or family, and sometimes the office held by them. మాయంటిపేరుకుందరువారునాపేరురాముడు. My *proper* (or *christian*) name is Ramdoo; and my *house-name* (or *town*) is Bunder. It may be remarked, that the Natives when spoken to, are rather called by their *christian name*, than by their *sir-name*; being the reverse of the custom with us. యిచ్చడం *v. a.* యిచ్చు|యిచ్చి. To give. తిరి or కుల్లియిచ్చడం. To give back or return. నీకుపంపించినపుస్తకంయింకానాకుతిరిగియిచ్చ లేదు. You have not yet returned me the book I sent you. *vide* యిచ్చడం.

యవతల *adv.* This side; or this way.

యసుక *sub.* యసుక|యసుకలు. Sand. యసుకడిన్నెలు or దిబ్బలు, Sand-hills.

యిస్తువా *sub.* యిస్తువా|యిస్తువాలు. A whole property or Estate. అయిస్తువానాది. That is my *property*. అతనియిస్తువా అమ్మివెయ్యగలుగుదులకుపంపించినాడు. He has sent the *whole* of his *property* to be sold.

యా *pro.* This, or these. యావస్తువ. This thing. N. B. This Pronoun sometimes refers to the past. యారాత్రి. Last night; also *this night*; both are used. యావైపు. In this direction. యాచిన్నది. This girl. యాకురాలు. These horses.

యా sub. యా|యాలు. A feather; a plume. కొరియాలు. The feathers of a fowl.

యా sub. యా|యాలు. A fly.

యానం v. n. యానుకూ|యాని. To act under, or be subordinate.

ప్రొక్కంలో అతనికిందయానాడు. He is acting under him in office.

యాదీ sub. యా|యాదీలు. A spear. These are made of a long tapering bamboo; at the smallest end of which, a small spear-head of iron is fixed. These are the fighting spears of the Hindoos.

యాద్యం v. s. యాడుక్తు|యాద్ది. To pull; to draw violently. అకుని పనియాద్దిరీసుకునిరా. Pull that fellow along and bring him here.

యాడు sub. యాడు|యాళ్లు. Age; time of life, either of human beings or animals. నీయాడుయెంతయింటి. What is your age. అను రానియిరుదై ప. శ్వత్వర ములయాడుయింటి. That horse must be about twenty years of age.

యాత sub. యాత|యాతలు. The act of swimming; also, the act of bringing forth, in animals of all descriptions. అతనికియాతరాదు. He does not understand how to swim. యాత్రయెన్నియాతలది. How often has that cow brought-forth.

యాదం v. n. యాడుకూ|యాది. To swim. అతనుయాతజాగాయాడురాదు. He swims very well.

యాదు sub. యాత|యాదులు. The palm-tree; which yields a juice, like that of the cocoanut or palmira-tree. యాతచెట్టు. Item. యాతకేలు. Palm toddy.

యానం v. n. యానుకూ|యాని. To produce or bring forth, like ani-

imals. కుత్రంబానదం. A mare to foal. ఆశ్రయానదం. A cow to calf.

This word is not used to women. చేనుబానదం. To produce, as a crop.

యారి తె sub. యారి తె|యారి తెలు. A remnant; a piece; applied to cloth or linen, or any fabrick of that kind. యారి తెలుచెయ్యదం. To tear into pieces, vide పీరిక.

యారు sub. యారు|యారు. A nit or egg of a louse. యారువనె. A narrow comb, for clearing the head of nits.

యాల sub. యాల|యాలలు. A whistling; or a whistle. యాలతెయ్యదం. To whistle.

యుక్తం sub. యుక్తపుయుక్తాలు. Propriety. యుక్తంనా. Properly.

యుక్తి sub. యుక్తి|యుక్తులు. An argument; a reason; a plea. అతనిమాటలలోయేమియుక్తిలేదు. His words contain no argument.

యుగం sub. యుగపుయుగాలు. A Period; of which the Hindoos reckon four, viz. కృతయుగం Crootta yooggum. త్రేతాయుగం. Traita yooggum. ద్వాపరయుగం: Doovaparra yooggum; and కలియుగం: Kallia yooggum. They are not all of the same number of years; but the present, the kallia yooggum, consists of four hundred and thirty-two thousand years; of which number, four thousand nine hundred and nine years have expired, this 1st of January 1809.

యుద్ధం sub. యుద్ధపుయుద్ధాలు. Battle; contest; engagement of troops.

ఆయుద్ధంలోయంగిలేసువారిబలంశరాసువాతినిగెలిచినది. The English army gained the victory over the French, in that battle.

యెక్కడ adv. Where. యెక్కడికి. Whereto or whither. అనామానుయెక్కడ

చూచినావు. Where did you see those things. నిల్చుయెక్కడికివెళ్లురావు.

Whither are you going?

యెక్కడం *v. n.* యెక్కుకూ|య్యే. To mount; to get into; to ride. పాలకీయెక్కడం. To ride in a palankeen. సుర్రంయెక్కడం. To go on horse-back. అతనుసుర్రంమీదయెక్కివచ్చినాడు. He came on horse-back. అదివృక్షాదుచెట్టుమీదయెక్కిపడినాడు. That boy got up into a tree, and tumbled down from it. విషంయెక్కడం. To rise or mount, as poison. మత్తుయెక్కడం. To get intoxicated. మడంయెక్కడం. To get must, as an elephant; that is, to want the female.

హెక్కిలి *sub.* యెక్కిలి|యెక్కిల్లు. The hiccough. యెక్కిల్లురావడం. To hiccup or hiccough.

యెక్కువ *adj.* More; above measure; superior. యెక్కువమాటలు. Superfluous words. అతనుయెక్కువపుచ్చుకున్నాడు. He has taken above measure; that is, more than his right.

యెగతాళి *sub.* యెగతాళి|యెగతాళిలు. Ridicule; mockery. యెగతాళిచేయడం. To ridicule.

యెగతీయడం *v. n.* యెగతీపెట్టా|యెగతీకి. To draw up, or raise. ఎట్టయెగతీయడం. To lift up one's cloth. ధరయెగతీయడం. To raise the price.

యెగరడం *v. n.* యెగరూమా|యెగరి. To fly. బట్టపంజరములోనుంచి బైటికి యెగరినది. The bird has flown out-side, from the cage.

యెగరవేయడం *v. n.* యెగరవేస్తా|యెగరవేకి. To throw into the air. గాజుగిన్నెయెగరవేకినందున పగిలిపడినట్లు అయినది. He threw a glass-cup into the air and it fell down and broke.

యెగ్గు *sub.* యెగ్గు|యెగ్గులు. Disgrace; blame; reflection.

యెగుమతి *sub.* యెగుమతి|యెగుమతీలు. Exportation; shipment. యెగుమతికి యెగుమతి. Importation and exportation. యెగుమతీచేయడం. To export; to ship. యెన్నూరులవ్రాలులన్నపట్నంవంటివిగలదులుకులవాతమీదయె

కుమరిచేసారు. They have shipped two hundred bales on that ship, to be consigned to Madras. తెయ్యగరి శిలధాన్యంవాడమోదయెకుమరిచేసారు. They have put on board of a vessel, one thousand bags of grain.

యెటు *adv.* Which way. యెటుతెల్లుకావు. Which way are you going?

యెటువంటిది or యెమువంటిది. What like? యెమువంటిది. What sort of a thing? or, what like is it.? అమూటయెటువంటిది. What sort of a language is that?

యెడమ *adj.* The left. యెడమచేయ్యి. The left hand. యెడమవైపు. The left side.

యెత్తడం *v. a.* యెత్తుకూ|యెత్తి. To lift; to raise; to take up. అసామాను యెత్తు. Take up those things. అమూటవారిసెత్తిమీదయెత్తు. Lift that load up to that man's head.

యెత్తు *sub.* యెత్తు|యెత్తులు. Height; also weight. ఆ స్తంభంపదిమూళయెత్తు. That pillar is ten cubits high. అకుర్రంమహాయెత్తు. That horse stands very high. యెంతయెత్తు. What height? or what weight? ఆరాతియెత్తు బిరు తెలిసినదా. Do you know the weight of that stone? యెత్తుగా. Weightily or heavily. ఆమనిపిమహాయెత్తుగావున్నది. That woman is very bulky or weighty. చదరంగపుయెత్తు. A move, at chess. యెత్తు also means, a weight; four of which go to a maund.

యెత్తుకుపోవడం *v. a.* యెత్తుకుపోకూ|యెత్తుకుపోయి. To carry away; to transport. నిన్నరాత్రిదొంగలురాజుయింట్లోనుంచితెయ్యవరహాలుయెత్తుకుపోయినారు. Last night the thieves carried away a thousand Pagodas, from a Rajah's house. నాధేరాయిక్రమించుకుంటున్నాననియెత్తుకుపోయినాడు. My tents have been carried to that village, by coolies.

యెత్తుకురావడం. *v. a.* యెత్తుకుకన్నా|యెత్తుకుకచ్చి. To bring. చకపెట్టెనాక
మీదనుంచియెత్తుకుకచ్చి నాడు. They have brought a box from on board
the ship.

యెత్తుకోవడం. *v. a.* యెత్తుకుటూ|యెత్తుకుని. To lift up; that is, *yourself*
to lift up. ఆనామానుమహాబలువుగనకయెత్తుకోలేను. These things are too
heavy, I cannot lift them.

యెదగడం. *v. n.* యెదుగుతూ|యెదిగె. To grow. ఆచిన్నవాడుబాగాయెదిగె
నాడు. That boy is well grown. ఆకెట్టుయెదగలేదు. That tree has not
grown.

యెదిరించడం. *v. a.* యెదిరింపు|యెదిరించి. To oppose; to be against. ఆ
తమముద్దములోనాకోయెదిరించిపోట్లాడినాడు. He came against me
in the battle and fought with me.

యెడ్డు *sub.* యెడ్డు|యెడ్డు. An ox; for labour or in the plough.

యెదుట *adv.* Before; in front, or fronting. ఆయింటియెదుటచెరువున్నది.
There is a tank, in front of that house. This word is also applied to
the etiquette observed amongst people of rank in India, of going in
advance to receive a person, on occasions of ceremonious visits. రాజు
వస్తావుండగాయెదుటకెళ్ళియిట్లోకిసుకునివచ్చినాడు. The Rajah being
come, he advanced to meet him and brought him into the house.

యెదురోప్పు *sub.* యెదురోప్పు|యెదురోప్పులు. The bosom; the breast.

యెదురోప్పుపెట్టు. A pain in the breast.

యెన్నడు *adv.* What time; what day. అతమయిక్కడికియెన్నడువచ్చినాడు.
What time, or what day did he come here,

యెనమన్నూరు *adj.* Eight hundred. యెనమన్నూరుమంది. Eight hundred
people. యెనమన్నూరుకుర్రాలు. Eight hundred horses.

యెన్ని *adv.* How many. యెన్నిమాటలు. *How often? or, how many times?*

యెనిమిది *adj.* Eight. యెనమండుమరు. *Eight people.* యెనిమిదిగుర్రులు.

Eight horses.

యెంగిలి *sub.* యెంగిలి|యెంగిలి. Any thing touched or used with the mouth; which is considered unclean or of no further use. Refuse. యెంగిలిలన్నం. Remains of victuals. యెంగిలిచేయ్యి. Dirty or defiled; that is, after eating victuals (done with the right hand) the hand is unclean or *yengalee*, until it be washed. యెంగిలిచేయ్యడం. To make dirt in eating. యెంగిలియెత్తడం. To remove the crumbs or droppings of rice after eating. యెంగిలిమాటలు. Silly talk.

యెంచడం *v. a.* యెంచుకూ|యెంచి. To reckon; to count. యీశేఖనరావులయ్యాయా శ్రీశేఖరూపాయాలుయెంచినాడు. The Shroff has counted a lack and a half of Rupees to day. చాకంపాదినిట్టలుయెంచినాయి. Take an account of the clothes and give them to the wash.

యెండ *sub.* యెండ|యెండలు. The heat; as applied to the atmosphere; and, also, as applied to the sun. It may indeed stand for, the sun. యెండకాలం. The hot season or hot weather. యెండగా. Hotly or hot-like. యీశేఖమహాయెండగావున్నది. It is extremely warm to day. యెండపెట్టడం To put in the sun to dry. ఆకాశకాలుతదికినవి నీళ్ళయెండపెట్టు. Those papers being wet, dry them in the sun. యీశేఖయెండరాలేదు. The sun has not come out to day. యెండవచ్చినది. The sun shines. యెండమావులు. Vapours or exhalations.

యెండడం *v. n.* యెండుకూ|యెంచి. To dry, to be free'd from moisture.

బట్టలుయెండలోయెంచినవి. The clothes have been dried in the sun.

యెంత *adv.* How much. యెంతకూ త్రంపాకుముస్తారు. How much alone

am I to have. యెంత శేషయిక్తదవుంటావు. *How long* are you to remain here? యెంతమందివచ్చినారు. *How many, or how much* people came?

యెందుకు *adv.* Why; wherefore; for what reason. నీకుయెందుకు కోపం వచ్చినది. *Why* are you angry. నిన్ననీవుయెందుకురా లేదు. *What is the reason,* you did not come yesterday?

యెప్పుటికి *adv.* Always; perpetually. యెల్లమనకోటలోకియెప్పుటికీవస్తూ వుంటవి. The bullocks are *always* coming into our garden.

యెప్పుడు *adv.* When; what time. యెప్పుడువస్తావు. *When* do you mean to come?

యెప్పుడైనా *adv.* Whenever; at any time. యెప్పుడైనాఅలాగుచేస్తేవాని చేతులువెలిశస్తాను. *Whenever* you do so, I will pull you by the ear!

యెనిదికె *sub.* యెనిదికె|యెనిదికెలు. The small worm, which people and particularly children, are subject to. యెనిదికెపాము. Item.

యెముక *sub.* యెముక|యెముకలు. A bone. కరువునాటనుండిఅక్కరిచిక్కరిగానాయెముకలుఅగపడుతవి. A vast number of *bones* may be seen near that village, from the time of the famine.—The word is of general use.

యెరగడం *v. a.* యెరుగుతూ|యెరిగి. To know; to understand. అతనుయెంగలీమబాగాప్రాయయెరుగును. He *understands* very well, how to write English. అతనుయిక్కడికివచ్చిన సంగతి నేనుయెరగను. I *know nothing* about his having been here. ఆమనిపినిబాగాయెరుగుదును. I am very well *acquainted* with that man.

యెర్రన *adj.* Red. యెర్రని. Item. యెర్రనిబట్ట. *Red cloth.* యెర్రని పాగా. A *red turban.* యెర్రనివాడు. A *fair man.* యెర్రనిది. A

fair woman. This term is usually applied to the *colour* of Europeans; and to any Natives whose *colour* approaches to it.

యెరుక *sub.* యెరుక. (No Plural.) A Knowledge; or an acquaintance with any body; or a pre-knowledge. అసంకరినాకుయెరుక లేదు. I have had no *information* on that subject. అతనునాయెరుక లేనిదేయూచినచేసినాడు. He has done this business, without my *knowledge*. యెరుకవుదదం. To be *acquainted* with; to have a *pre-knowledge*. మీరుయిక్కడికిరావదంఅతనికయెరుకవున్నదా. Is he in the *knowledge* of your coming here. యెరుకచెప్పదం. To *inform*; to *communicate*; to *apprize*. అతనుచేసినదనిదొరకుయెరుకచేసినాను. I *apprized* the Gentleman of what he had done. అతనికనాకుయెరుక లేదు. I have no *acquaintance* with him. యెరుకచెప్పదం. To *tell fortunes*. This is commonly done by the *Yerrookalla* caste women.

యెరుకల *adj.* Of, or belonging to the *Yerrookalla* caste. యెరుకలకులం. The *Yerrookalla* caste. యెరుకలవాడు. A *Yerrookalla* man. యెరుకలది. A woman of the same caste. These are, properly, the people who make baskets of the date or palia leaf, and are professed bird catchers and hog breeders; and, by reputation, professed thieves and particularly given to drinking. The women of this caste, like the jipsies in Europe, practice fortune telling.

యెరుపు *sub.* యెరుపు|యెరుపులు. Red; redness; red-colour.

యెరుపు *sub.* యెరుపు|యెరుపులు. Dried goat's dung, used in gardens; also any article, either borrowed or lent for temporary use.

యెల్లప్పుడూ *adv.* Constantly; always. యెల్లప్పుడూకాలంకలాగునలేదదు. The times are not, *always* the same.

యెలుక *sub.* యెలుక|యెలుకలు. A rat. యెలుకలబోను. A rat trap.

యెల్లుండి *adv.* The day after to-morrow. నేనుయెల్లుండివస్తాను. I shall come, the day after to-morrow.

యెవడు *pro.* యెవడి or నియెవరు or యెవంట్లు. Who; what person. యెవరుక్కర్త. Who is there? యీపనియెవడుచేశాడు. Who has done this business? ఆయింట్లోయెవడూలేదు. There is not a soul in that house.

యెవడు *sub.* యెవడు|యెవట్లు. The water in which any article of food is boiled.

యే *pro.* What or which; any; that which; యేమి. Any thing. యేమయ్యా. What say you? యేమిరా. Item. The first of these, is spoken to equals or superiors; the second, to the common people. యేమేమి. What then? what can I say? this is a frequent answer, to an indirect question; in the same way as we would say, *it may be so.* యేమిలేదు. There is not any thing; that is, *nothing.* ఆపంబిలోచూచినానుకానిఅందులోయేమిలేదు. I looked into that bag, but found *nothing* in it. యేపనిపూడవచ్చినావు. What business are you come upon? యేకేళప్పుడుమారులన్నంరింటారు. At what time, do you eat your victuals? యేమైనా. Any. యేది. Which thing. నాదియేది. Which is mine? that is, *which thing* is mine. యేమినిమిత్తం. What purpose. యేమే. Each, or every one.

యేకడం *v. a.* యేకుతూ|యేకి. To beat cotton. This is done in India by a particular caste of people, called దూదియేకులవాంట్లు. Cotton beaters or cleaners. They have a large frame, made on the principle of a harp, at the extremity of which is a large thick cord of gut. Upon this string, they raise up the cotton by degrees, suspending it by

holding up the handle of the frame. They beat the string with a twanging force, keeping it in constant agitation, with a short heavy stick ; This opens the cotton and cleans it.

యేకాంతం *sub.* యేకాంతపు యేకాంతాలు. A secret. యేకాంతపుమాటలు. Secret words.

యేట్రంత *sub.* యేట్రంత|యేట్రంతలు. A bird, so called. It is a small black bird with a long swallow tail, commonly called the *king crow*.

యేదవదం *v. n.* యేదునస్త్రు|యేదిది. To cry ; to weep. ఆపిల్లమహాయేదు క్తుంది. That child cries very bitterly.

యేడు *adj.* Seven. యేడుగురు. Seven people.

యేడుపు *sub.* యేడుపు|యేడుపులు. A crying ; a weeping. ఆదిన్నదానికియేడుపుచాతకంక్లపుట్టివున్నది. That girl has been crying, 'till her eyes are quite swollen.

యేడువడిది. *sub.* యేడువడిది|యేడువడిదులు. A porcupine. The Natives are very fond of the flesh of this animal, and kill it for eating. యేడువడిదులు. The quills of a Porcupine.

యేనుక *sub.* యేనుక|యేనుకలు. An Elephant. యేనుకకొండం. An Elephant's proboscis. యేనుకదంతాలు. Elephant-teeth.

యేనుకరచదం *v. a.* యేనుకరునస్త్రు|యేనుకరచది. To sort ; to separate into distinct and proper classes యేనుకరచదం. To sort cloth. వాగ్వికరణయేనుకరచదం. To compile a grammar. కుయికంయేనుకరచదం. To sort money.

యేట *sub.* యేట|యేటలు. A sporting dog. This name is generally given to the dogs, used in hunting the wild hog. They have a broader snout than the common dogs of the country, a larger head and jaw, and are

extremely fierce. They are sometimes called యేర. The word యేర is also applied to a particular kind of *tree*.

యేరదం *v. a.* యేరుకూ|యేరి. To pick; to choose; to select. ఆపంక్త. ధ్లోమంబివిశాకొన్నియేరు. Choose me such as is good, out of that fruit.
యేరు *sub.* యేటి|యేర్లు. A river. యేటివరది. The river-side. యేటివోడ్డు. The bank of a river. యేటివరద. The swelling of a river; or, coming down of the water. యేరుదాటదం. To cross a river. యేరుదిశాపావదం. To ford a river. యేరువాకపావదం. To break up or plough a fallow.
యేరువాక *sub.* యేరువాక|యేరువాకలు. Ground first made to plough; or broke up by the plough.

యేరిదం *v. a.* యేరికూ|యేరి. To rule; to direct; to govern. మునువ్రలిన్ని డేకాలూవిక్రమాకూడులనేరాజయేరినాడు. Formerly, the Rajah Vikramarkeodoo reigned over every country.

యొక్క *pro.* Of; an account of. This preposition is frequently added to the Genitive case of Nouns. నామొక్కస్తామాను. Things-belonging to me. యింటియొక్క. Of, or belonging to the house.

యోగ్యము *sub.* యోగ్యత|యోగ్యులు. Correctness; propriety. యోగ్యమైన. Correct; proper. యోగ్యమైనవాడు. A proper, good man. యోగ్యమైనది. A correct woman.

రక్తం v. a. రక్తమృగ్యం. To Scratch. ఆపిల్లవచ్చినాకానిమిదరక్తమిది.

That cat came and *scratched* my leg.

రక్తం sub. రక్తం. (No Plural.) Blood. రక్తంకారదం. To bleed. విదే నెక్తం.

రక్తం sub. రక్తరక్తం. A Scratch.

రక్తం sub. రక్తమృగ్యం. This properly means a *Ruby*; but when written in the Plural Number. రక్తం. Means *precious stones* in general.

రక్తి sub. రక్తిరక్తిం. Noise; disturbance. రక్తిచెయ్యదం. To make a noise.

రక్తి sub. రక్తిరక్తిం. Extinction; disqualification. రక్తికారదం. To be set aside; or made null and void. రక్తిచెయ్యదం. To disqualify; set aside; or disallow.

రథం sub. రథమృగ్యం. The name given to a large heavy vehicle, commonly called the *savany coach*; which the Hindoos pull by main force along the streets, at particular Feasts.

రంకు sub. రంకురంకుం. Gallantry; debauchery. రంకుమొగడు. A *Gallant*; an *Intriguer*. రంకురంకు. A loose woman. రంకురంకుదం. To commit adultery; or debauchery. అతనిపండ్లము తెంపారంకురంకుయినది. That man's wife has gone astray with a *Gentoo-man*.

రంకె sub. రంకెరంకెం. A roar; a bellowing; a lowing. పెద్దపురంకె.

The roar of a royal Tiger. యెద్దురంకె. The bellowing of a bullock.

రంకెచెయ్యదం. To bellow; to roar.

రంకరించదం v. a. రంకరించుట. రంకరించు. To rub together, or blend and mix up.

రంక sub. రంకరంకం. Colour; also, paint. తెల్లరంక. White colour or paint. రంకచెయ్యదం or రంకాయించదం. To paint. అయింటిపైరంకలు.

రంగాయించడానకుపచ్చరంగు తెచ్చినాడు. He has brought green paint, in order to paint the windows with it.

రంధ్రం sub. రంధ్రపురం ధ్రాలు. A hole. vide బొక్క.

రమారమి sub. రమారమి|రమారమిలు. A Revenue term, signifying the estimate of an account.

రంపం sub. రంపపురంపాలు. A saw. రంపంతోకోయ్యడం. To saw. రంపకాడు. A sawyer. ఆరంపంకోకోయ్యడానకుయిద్దరురంపకాంతువచ్చినారు. Two sawyers have come, to saw that wood.

రయానీ adj. Of, or belonging to ryott-, or the proper inhabitants and cultivators of the country. రయానీయజారా. The Ryany system of rent. రయానీముచ్చిలికాలు. Agreements of Ryany rents.

రవ sub. రవ|రవలు. A Diamond; also small shot, for firing at game. It also means any small particle. రవంత. Very little. నాకురవంతవెట్టు. Give me a very little.

రవంత adv. Little. vide రవ.

రవ్వ చెయ్యడం v. a. రవ్వ చేస్తూ|రవ్వ చేశి. To give trouble, or incommode.

రవానా sub. రవానా|రవానాలు. A despatch; a transmission. రవానా చెయ్యడం. To transmit; to despatch. నీకురెండుపుస్తకాలుటవామీదరవానాచేశినాను. I have transmitted two letters to you by the tappaal. నీవుచెప్పినమీదటవకటం ప్రతునురవానాచేశినాను. I have despatched a peon, upon the business which you spoke of.

రవేసు sub. రవేసు|రవేసులు. Fees of office. రవేసురవేసులు. Allowance and fees.

రసకర్మారం sub. రసకర్మారపు. (No Plural) Calomel.

రసం *sub.* రసపు. (No Plural) Juice or the liquid from any fruit, చాడ
రసం. Quicksilver.

రస *sub.* రసి. (No Plural.) Matter, vide చీము.

రహదారి *sub.* రహదారి|రహదారిలు. The highway, రహదారిదీటి. A
passport.

రహస్యం *sub.* రహస్యపు|రహస్యాలు. A secret; a private communica-
tion, నాకుమీరహస్యాలులేవు. I have no secrets, రహస్యపుమాట.
A secret information, రహస్యపుపని. A circumstance or business of
secrecy, రహస్యమైనది. Secret. రహస్యంగా. Secretly, అతనుచెప్పిన
మాటలురహస్యమైనవి కావుగానిరహస్యంగాచెప్పినాడు. What he told
me was no secret; but he spoke it secretly.

రహితు *sub.* రహితు|రహితులు A cultivator; commonly called a *ryott*,
రక్ష *sub.* రక్ష|రక్షలు. Firing; that is, the actual cautery, రక్షచెయ్య-
డం or వెయ్యడం. To fire; to cauterize. This mode of cure is extreme-
ly-familiar to the Native Doctors of India, as practiced both on man
and beast.

రక్షించడం *v. n.* రక్షింపు|రక్షించి. To support; to protect.

రాకడ *sub.* రాకడ|రాకడలు. A coming; an arrival. అతనిరాకడను
కొద్దవేనుకనిపెట్టినాను. I am in expectation of his arrival here.

రాకపోవడం *v. n.* రాకపోతూ|రాకపోయి. Not to come. నీవురాకపోతే
నేనుహాళిపంపిస్తాను. If you do not come, I shall be very angry.

రాగం *sub.* రాగపు|రాగాలు. This is the name given to the modes in
music; of which the changes are considered by the Hindoos, to be
thirty-two. In tones, semitones and dieses, the changes altogether
amount to one hundred and twenty-eight. For all these they have

separate names, too numerous to be detailed in this place. Their proper notes, upon which these changes run, are like our's only seven in number.

రాజు *sub.* రాజు. (No Plural.) Copper.

రాచ *adj.* The name of the Raatsa caste; or what is commonly called, the Rajah caste. రాచకులం. The *Raatsa* caste. రాచవారు. A *Raatsavaar*, i. e. a man of the *Raatsa* caste. రాచది. A woman of the *Raatsa* caste. రాచకుమారుడు. A young *Raatsavaar*. This is the second caste of Hindoos and ranks next to that of the Bramins. రాచవార్త. *News* or *information*.

రాచవుండు *sub.* రాచవుండి|రాచవుండ్లు. Large boil. విడ కుర్రపు.

రాచుకోవడం *v. n.* రాచుకుంటూ|రాచుకుని. To rub; to scrape. వాకలు గోదనుకట్టిరాచుకున్నందున నెట్టె పట్టినది. My leg has got *scraped* against the wall, and gives me pain.

రాజదం *v. n.* రాజుతూ|రాజి. To kindle; to get on fire. అకొండమీద చెట్లువరుకుకుని రాజిమందుచూపున్నవి. The trees on that hill, owing to the friction, have *kindled* and are on fire.

రాజ్యం *sub.* రాజ్యపు|రాజ్యాలు. This word originally meant a kingdom; but it has since been considered indifferently the name of a province or country. విడ. డేకం.

రాజవెయ్యడం *v. a.* రాజవేస్తూ|రాజవేసి. To kindle; to set on fire; to put in a blaze. అతను అన్నంకోసం అగ్ని రాజవేసినాడు. He has *made a fire*, for dressing his victuals.

రాజీ *sub.* రాజీ|రాజీలు. Permission; consent; agreement. రాజీనామా.

An acquittance or release. రాజీచెయ్యడం. To make or give an acquittance. రాజీపడడం. To enter into an acquittance or release.

రాజు *sub.* రాజు|రాజులు. A Rajah. This is the highest title amongst the Natives, and was formerly that given to their kings. The term of *Rajah* is also very commonly applied to the Hindoos of the *Reaise* caste, who rank next to Bramins amongst the Hindoos.

రాట్ట *sub.* రాట్ట|రాట్టలు. The name of the wheel, on which the women in India wind thread. రాట్టవడకడం. To turn the wheel. రంకులరాట్ట. The name of a frame, in which a sort of wheel is moved round, at certain intervals of the extreme circle of which are fixed cradles or trays; in which common persons take a seat and get turned round. చక్కిరాట్ట. The name of a wheel, by which the cotton taken from the field, is twisted round and cleaned of the husk.

రాత్రి *sub.* రాత్రి|రాత్రులు. The night. రాత్రికేళ. Night time. యీ రాత్రివానరాదు. There will be no rain this night. రెండుజాములరాత్రి or అర్ధరాత్రి. Mid-night. రాత్రింబగళ్ళు. Night and day. ఆయింట్లో రాత్రింబగళ్ళూబంత్రాకులుకనిపెట్టివుంటారు. There are peons watching in that house night and day.

రావట్టుకోవడం *v. n.* రావట్టుకుంటూ|రావట్టుకుని. To recover; to regain. నేని పోయిన సొమ్మురావట్టుకున్నాను. I have recovered the money I had lost.

రాముడం *v. t.* రాస్త|రాచి. To rub; to wipe; to scour. అరనివంటిమీదమందురాచినాను. I have rubbed some physick upon his body. ఆపాలకీమీద శ్వేతరంగురాయి. Rub some white colour over that Palankeen.

రాయి *sub.* రాతి|రాళ్ళు. A stone. This word, when added to the name

of any precious stone, is understood to mean sometimes a *false* and sometimes a *real* stone. కే.పు.రాయి. A *false*; also, a *good Ruby*. పచ్చరాయి. A *mosk*; also, a *proper Emerald*, యిటికెరాయి. A *brick*. గాజు or మడురాయి is the proper name for *counterfeit*, as applied to *precious stones*. ఆకురాయి. A *filo*.

రాయించడం చ. గ. రాయుంస్తూరాయింది. To rub; or cause to rub.

రాలడం చ. గ. రాలుతూరాలి To fall from a height. ఆ చెట్టు మీదనుంచి కానా పండ్లు రాలినవి. A great quantity of fruit has fallen from that tree. ఆహూరివాడు వెళ్లేటప్పుడు వాడి మూటలో మంచి పండ్లు రాలుతున్నవి. As that Cooly is going along, the fruit which he is carrying keeps tumbling down from the load.

రావడం చ. గ. వస్తూవచ్చి. To come; to arrive; to happen. యిక్కడిరా.

Come here. యింకా వక నెలలో కుంబిణి వాడలు పినునుంచి వస్తన్నవి. The Company's ships will arrive within a month's time from Europe. పంకటం రావడం. To get sick. అతనికి మహా చెడ్డ పంకటం వచ్చినది. He has fallen extremely sick. బలిపిండ్ల వస్తానని చెప్పినది. When she was called, she said she would come. శ్రమ రావడం. To get into trouble.

రావిచెట్టు sub. రావిచెట్టురావిచెట్టు The *Raavy* tree; to which the Hindoos are supposed to pay particular devotion; on the idea that their Gods are attached to it.

రాసి sub. రాసిరాసులు. A heap; a pile, రాసివెయ్యడం. To pile-up.

రాసి. Means a sign of the zodiac

రిజిస్టరు sub. రిజిస్టరురిజిస్టరు. Register, as an officer of the Revenue courts.

రీతి sub. రీతిరీతులు. A manner; a way. ఆరీతిని పనిచెయ్యరానకుమందినది

కాదు. To do business after *that manner*, is not proper. రేచుత్ర or రేచువ are often used.

రేచి *sub.* రేచిగ్రచులు. Taste; relish. రేచిచూచడం. To *taste*. ఆపాడు రేచిచూస్తే ముంగిడి కాదని తోచినది. I have *tasted* that fruit and do not think it good. *vide* చచ్చి.

రేజువు *sub.* రేజువుగ్రజువులు. Testimony; proof; conviction. అతనికి జరిగిన మూడు నిజం కాని రేజువు లేదు. That he owes him money is true enough; but he can *adduce* no *proof* of it. రేజువు చెయ్యడం or కావడం. To *give* or *bring proof*; to *prove*. రేజువు పలికడం. To *convict*. రేజువు పడడం. To be *convicted*. అతనియొద్దం గతనం చేసినట్లు రేజువు పడ్డది. He was *convicted* of having committed this theft.

రేడ్డడం *క. న.* రేడ్డుచూరేడ్డి. To rub clear; to rub dry. వంటిమోదపిండినే శివమురువాచేడ్డిట్లు నా రేడ్డినాడు. He has put flour on his body in order to rub off the oil.

రేద్రాకు. *sub.* రేద్రాకుగ్రద్రాకులు. The nut, or berry of the fruit from the *roodraisa* tree. When dried, they are made into beads and strung together into a *Rosery*, which the broad-marked Bramins make use of. *vide* వూప.

రేంజు *sub.* రేంజుగ్రంజులు. The Native drum of the Hindoos; formerly attached to royalty, but at present connected with no part of state. It is about three feet long and narrower, in the circumference, than our's. It is usually made of brass, nearly on the same principle as our's; but is played with the fingers and hands by people of the Goldsmith caste, who make it their profession and earn their livelihood by it.

రొప్పడం *v. a.* రొప్పడూ/రొప్పి. To throw; to cast. రాళ్లరొప్పడం. To throw stones. కర్రలరొప్పడం. To throw wood or sticks.

రొబ్బడం *v. a.* రొబ్బుతూ/రొబ్బి. To grind any thing moist; that is mix up with water, and not with any other liquid. గారెలనిమిత్తమైన పంట రొబ్బి. Grind that gram into flour, for cakes.

రొమాల *sub.* రొమాల/రొమాల్లు. A handkerchief. The term Roomaal is borrowed from the Mahomedans, and is the name given by them to the goods manufactured at Masulipatam, which are called రొమరొమాల. Checkered Roomaals; and by several other names.

రొషి *sub.* రొషి/రొషులు. A saint; of whom the Gentoos reckon seven principal persons who have written for the edification of mankind, and have since been translated into heaven.

రొసుము *sub.* రొసుము/రొసుములు. A Revenue term, signifying a *fixed allowance*. రొసుముకేసులు. A term in Revenue, to imply the *extra charges or deductions* from the collection.

రూక *sub.* రూక/రూకలు. A fanam.

రూపం *sub.* రూపపు/రూపాలు. The shape. అదిన్నదానిరూపంబా నాపున్నది. That young woman has a fine shape.

రూపాయా *sub.* రూపాయా/రూపాయాలు. A Rupee. రాగరూపాయా. A bad Rupee; with copper in it. సిసపురూపాయా. A bad Rupee; with lead in it. సిక్కరూపాయా. A Sicca Rupee. అరుకటిరూపాయా. An Arcot Rupee.

రూపింపడం *v. a.* రూపింపూ/రూపించి. To prove, to corroborate. అతను చెప్పినమాటకుయిద్దరుసాక్షులువచ్చిరూపించినారు. Two witnesses having come, they confirmed what he had said.

రెక్క sub. రెక్క|రెక్కలు. A wing; also, the shoulder-blade. రెక్కరెక్క. A bird's wing. మనుష్యులరెక్క. A person's shoulder-blade.

రెచ్చడు v. a. రెచ్చుకూ|రెచ్చి. To scorn; to be proud or ostentatious. అతనుమనదగ్గరకురాకుండాఅపుతలరెచ్చితిగసుకూపున్నాడు. He *scorns* to come near me and keeps himself *proudly aloof*.

రెట్ట sub. రెట్ట|రెట్టలు. Dung of birds.

రెట్టి adj. Double; or, as much again. మీరుపదిరూపాయలుయిస్తే రెండునెలలకుమీకురెట్టియిస్తాను. Will you give me ten Rupees, and I will return *double* the amount at the end of two months.

రెట్టించడు v. a. రెట్టించు|రెట్టించి. To repeat; to say again. నీకుచెప్పిన మాటమళ్లీరెట్టించవద్దు. Do not *repeat* again, what I have told you!

రెండు adj. Two. రెండోది. A second. రెండుమాళ్లు. Twice or two times. రెండింటికీ. Belonging to two. రెంజీనిగురించి. Regarding two. రెండోమగ్గుం. The second Loom.

రెప్ప sub. రెప్ప|రెప్పలు. The eye-lash. రెప్పసాటు. A wink of the eye; or, what is termed, a *twinkling*. సిద్ధరకురెప్పసాటులోకస్తాను. I will be with you in a *twinkling*. రెప్పచాల్చడం. To *blink*.

రెవీకే sub. రెవీకే|రెవీకేలు A short vest; such as the Hindoo-women wear. It has the arms to reach half way to the elbow, the body part being tied immediately below the bosom.

రేకు sub. రేకు|రేకులు. A piece of cloth, generally used as a covering.

రేగుచెట్టు sub. రేగుచెట్టు|రేగుచెట్టు. The *raigoo* tree; which produces a small fruit, with a stone in it, very like an apple to the taste.

రేపు sub. రేపటి (No Plural.) To-morrow or the next day. రేపటిదినం. Item, నేనురేపుకోటకువెళ్లుతాను. I am going to the Fort *to-morrow*.

రూపరూ *adv.* Face to face.

రోత్ర *sub.* రోత్ర|రోత్రలు. A harbour; a port.

రోక్తం *sub.* రోక్తపు|రోక్తాలు. Ready money. నాదక్కర పదివేలవర హాలరోక్త మున్నుయిరు వైవేలవర హాలవందీలున్నువున్నవి. I have got ten thousand Pagodas in ready-money, and twenty thousand Pagodas in Bills.

రోద *sub.* రోద|రోదలు. A noise; an outcry. రోదచెయ్యడం. To make a noise or outcry. రోదచెయ్యక వూరుకో. Be quiet; do not make a noise.

రోమ్ము *sub.* రోమ్ము|రోమ్ములు. The breast; both in the human species and in animals. రోమ్ముమొన. The nipple.

రోంప *sub.* రోంప|రోంపలు. A cold or defluxion from the head. అరనికి రోంపచాక ముక్కువెంటనీళ్లు పారుచున్నవి. The water runs from his nose, owing to cold. vide పదిక మురోంప.

రోంపి *sub.* రోంపి. (No Plural.) Mud. vide మరద.

రోయ్య *sub.* రోయ్య|రోయ్యలు. A shrimp or prawn.

రోకలి *sub.* రోకలి|రోకంట్లు. A pestle. రోలు-రోకలి. A mortar and pestle.

రోగం *sub.* రోగపు|రోగాలు. Sickness; disease. పుంశ్లరోగం The venereal disease.

రోజు *sub.* రోజు|రోజులు. A day. రోజుచు రు. A Revenue term, implying the daily account of any thing regarding the Revenue.

రోలు *sub.* రోటి|రోట్లు. A mortar. రోట్లదండడం. To beat in a mortar.

అక్ష *sub.* అక్ష. (No Plural.) Sealing-wax.

అశాయశు *sub.* అశాయశు|అశాయశులు. Commencement.

అశాయా *sub.* అశాయా|అశాయాలు. A battle; a fight. అశాయాచెయ్యడం. To fight. This word is applied solely to the operation of troops. నాలుగులియిదు సంవత్సరములనుంచి పోయీలు అశాయాచెయ్యలేదు. The Sepoys have not fought in any battle, for these four or five years past.

అత్తక *sub.* అత్తక. (No Plural.) This is the name given to the red cotton, for making red Ink to write with.

అద్దె *sub.* అద్దె. (No Plural.) Dung. గుర్రపులద్దె. Horse-dung. అశులద్దె. Ass's-dung. It only refers to some particular animals. The word is usually written అద్ది.

అంక *sub.* అంక|అంకలు. An Island. దీవిఅంక. The Island of Davis.

అంకె *sub.* అంకె|అంకెలు. The name given to the string or rope, by which bullocks, cows, or calves are tied together; sometimes fastened by their necks and sometimes by their legs. అంకెకెయ్యడం. To fasten together. యెద్దకు అంకెకెయ్యి. Fasten the bullocks together.

అంకరు *sub.* అంకరు|అంకర్లు. An anchor. అంకరుచెయ్యడం. To come to anchor. అంకరుతియ్యడం. To way the anchor.

అంశునం *sub.* అంశునం|అంశునాలు. Abstinence from food. This meaning is applicable to the deprivation of food, which the Native Doctors prescribe to their patients; most commonly, for the cure of bile and fever. అంశునంచెయ్యడం. The abstaining from victuals. This word is commonly written అంభణం.

అంచం *sub.* అంచం|అంచాలు. A bribe. అంచంతినడం or అచ్చుకోవడం. To take a bribe. అంచంయివ్వడం. To give a bribe.

అంజె *sub.* అంజె|అంజెలు. A prostitute. This word seems to be generally used in the way of abuse, amongst the Natives; sometimes also, the contrary; as thus; మహాచెడలంజె. *Yously hussy!* The word is usually written అంజ.

అట్టం *sub.* అట్టపు|అట్టాలు. The name given to the *product* in arithmetic, both in multiplication and addition.

అంబాదీ *sub.* అంబాదీ|అంబాదీలు. A *Lombaady*. అంబాదీకులం. The *Lombaady* caste. అంబాదీవాడు. A *Lombaady* man. అంబాదీది. A *Lombaady* woman. These people speak a distinct language, called the అంబాదీభాష, which is not of any particular country. Their women are curiously decorated with beads and brass ornaments, and party-coloured cloths. They bring down large loads of wheat from the interior to the sea side, and return with salt. They are a sect of the Hindoo Religion.

అవంకం *sub.* అవంకపు|అవంకాలు. The name of the spice, called the *clove*, అరు. *adj.* A *Lack*; that is, a hundred thousand.

అశ్వివారం *sub.* అశ్వివారపు|అశ్వివారాలు. Thursday. విధి కురువారం. లాగడం *v. a.* లాగుచూ|లాసి. To *pull*; to hawl. రాదులాగడం. To *haul* a rope. మనిషినిలాగడం. To *pull* any body.

లాగు *adv.* Like; or manner. యీయిట్లుఅయింటిలాగులేదు. This house is not *like* that house. యీలాగు. This *way*; or *like* this; ఆలాగు. That *way*; or *like* that; యేలాగు. Which *way* or *like* what? మీరు ఆలాగుకలవుయిస్తేనేనుయేనిచెప్పుదును. If you make conclusions *in that way*, what can I say? మీరుచూచినపిట్టయేలాగువున్నది. The bird which you saw, what is it *like*?

తామ్ర sub. తామ్ర|తామ్రలు. The name of a kind of *short-drawers* reaching just above the knee. The same which Sepoys wear.

లాభం sub. లాభపు|లాభాలు. Advantage; profit; gain; లాభనష్టాలు. *Profit and loss.* యీ సంవత్సరము నాకు ఏమీ లాభంకా లేదు. I have not got any profit this year.

లావు sub. లావు. (No Plural.) Bigness; dimension. అస్తంభపులావుయెంత. What is the dimension of that pillar? లావుకునిపి. A big man. లావు చెట్టు. A big tree.

లొంగ sub. లొంగపు|లొంగాలు. This is the symbol, by which the god *Simeodoo* or the destroying power, is worshiped by the cross marked sect of Hindoos. People wear a token of it in miniature made of stone, enclosed in a Silver box called లొంగకాయ. *Lingakaya*, and fixed to the arm; or, attached to a Silver chain, suspended from the neck. It is proper for those who wear the Lingum to bury and not burn their dead.

లూటీ sub. లూటీ|లూటీలు. Plunder; robbery. లూటీచెయ్యడం. To plunder.

తెక్క sub. తెక్క|తెక్కలు. An account; a reckoning. యింటిఖర్చు తెక్క. An account of house-expenses. డేరవుజమావసూలువాకీ తెక్క. An account of the demand collection and balance of a district.

తెప్ప sub. తెప్ప. (No Plural.) Propriety; expedience. తెప్పఅయిన. Proper; right; తెప్పకా. Properly; justly. అతను తెప్పగావున్నాడు. He lives properly. vide మొంగు.

లేక adv. Or; without; unless. మీరు యీవేళ వస్తారా లేక రేపువస్తారా. Are you coming this day, or are you coming to-morrow? అతను లేక.

యీపనిజరగదు. This business cannot be done, *without* him. N. B.

This Adverb seems to form the Negative of some Verbs; such as లేకపోవడం. Not to be; from which comes లేకపోతే. Which is commonly understood for our Adverb, "Unless;" that is, "if it be not."

నావాకియివ్వవలెను. లేకపోతే నీమీదకి రియూడు చేస్తాను. Unless you pay my balance, I must complain against you. చెయ్యలేక. Not being able to do. రాలేక. Not being able to come; and so for any other Verb. వానచారతిఠూరికివెళ్లలేక మల్లివచ్చినాడు. Not being able to go to that village on account of the rain, he has returned again.

లేడి *sub.* లేడి/లేట్టు. A deer; an antelope.

లేత *adj.* Tender; young. లేత చెట్టు. A young tree. లేతమనిషి. A young person. లేతబిల్ల. A young child. లేతనం or లేతరికం. Infancy; youth. అదినములలో నేను లేతరికంలోవున్నాను. In those days, I was in my infancy. లేతకోడి. A young fowl.

లేదు *adv.* Not; properly, it is not. This Adverb, as it seems generally to be considered, is in fact the Negative termination of the Verb. లేకపోవడం. Not to be; in the third person, Present Tense Ind: Mood.

లేపడం *v. a.* లేపుచూ/లేపి. To awake or to rouse a person, so as to make him get up. మళ్ళున మూడుఘంటలరాత్రికి లేపినారు. They roused me up, at three o'clock in the morning.

లేవడం *v. n.* లేస్తూ/లేచి. To get up; to arise. తెల్లవారినది కానిదోరయం కా లేవలేదు. It is full day-light, but the gentleman has not yet got up.

లోట్టి *sub.* లోట్టి/లోట్టు. The name given to the small earthen pots; used by the Toddy-people to fix on the stalks of the palmira and other trees of this kind, for collecting the Toddy.

లోట్టిపట్ట sub. లోట్టిపట్ట/లోట్టిపట్టలు. The Camel.

లోదితెడు sub. లోదితెడు/లోదితెట్లు. The name of a measure, generally spanned with the thumb and fore-finger.

లోంకదం ల. n. లోంకదం/లోంక. To yield; to be humble. ఆకునిషిను నుభవదాయాశాస్త్రం దె గానియిప్పుడులోంకనాడు. That man was formerly very proud; but is now very humble.

లో pre. In; at. This Preposition is commonly attached to the Ablative Case of Nouns. నాయుంట్లోవున్నది. It is in my house. ఆవూరిలో. In that village. ఆసంబీలో. In that bag. అందులో. In that. యిందులో. In this. యెందులో. In which.

లోకము sub. లోకపులోకాలు. The world; also, a multitude. లోకులు. A crowd; or, the people. ఆవూర్లోలోకులుయేమిచెప్పుకుంటారు. What do the people say in that town? ఆలోకము. The other world. యీలోకములోకానిపనులుయెవరుచేస్తేఆలోకములోవారినిశిక్షింస్తారు. Whoever commits sin in this world, will be punished in the other.

లోగా adv. Whilst; in the course of; mean time. అతనువచ్చేలోగానే నుయింట్లోకివస్తాను. Whilst he is coming, I shall get to my own house. మీరుయింట్లోన్నానంచేకేలోగానేయిక్కడనాపనిచెది నాచున్నది. Whilst you are ~~making your~~ ^{fratting} ~~at~~ your own house, mean time my business here gets spoiled.

లోగలి sub. లోగలి/లోగింట్లు. This term means, the house and compound and every thing belonging to it.

లోటు sub. లోటు/లోట్టు. Loss; detriment. vide వస్త్రం:

లోరక్కవ adj. Remaining, మనపాళ్లకాలాకులోరక్కవపాలుయేప్పుడుయిస్తావు

When will you give me the *remaining* share out of our respective portions.

లోతు *sub.* లోతు. (No Plural.) Depth. అనీళ్లుతుపలోతు నాపున్నవి.

'That water is very *deep*. అచెరపులోతుయెన్ని అడుగులు. What is the *depth* of that tank in feet ?

లోతు *adv.* Within; inside. అపైట్టెలోతు పలచుము. Look *inside* of that Box !

వక *adj.* One; a single. వకబోది. *The first.* వకటి. *One thing.* వకడు. *One man.* వకతె. *One woman.* ఆమాయవకణ్ణగురిచి చెప్పినాడు. *He mentioned that matter, in regard to a certain person.*

వకీలు *sub.* వకీలు/వకీళ్లు. *An Agent; also an Ambassador or Resident at a Court.* మహారాష్ట్ర లతరఫ్రవకీలుచన్నపట్నంలో ప్రవేశించినాడు. *A Vakeel or Ambassador is arrived at Madras, on the part of the Marat-tahs.* నేను రాజు తరఫ్రవకీలును. *I am Agent or Vakeel for the Rajah.*

వకర్పదం *v. a.* వకసూచన/వకర్చు. *To breath hard; to respire with difficulty.* మహాలావుమనిషి నకచాలావకరుక్తుడు. *Being a man of great size, he breaths very hard.*

వకరు *sub.* వకరు/వకర్లు. *Harshness or roughness in taste; like the taste of certain unripe fruits. This word is only applicable to fruit or vegetables.*

వకర్పు *sub.* వకర్పు/వకర్పులు. *A difficulty of respiration; also, the disease by us called the Asthma.*

వజ్రం *sub.* వజ్రపు/వజ్రాలు. *A Diamond.* వజ్రపుతూరం. *A Diamond-ring.*

వట్టం *sub.* వట్టపు/వట్టాలు. *This is a term used by shroffs and money dealers, for the deduction which they make in money offered them, that is short of standard value. The word is usually termed balla, amongst Europeans.* ఆవరహామవన్నెతట్టవకవకరూశవట్టంపుచ్చుకున్నాడు. *That Pagoda being short of standard or touch, he made a deduction of one Esnam for the balla.*

వట్టి *adj.* Empty. వట్టిబా. *An Empty Bottle.* ఆపెట్టెవట్టిది. *That trunk is empty.* వట్టిగడ్డి. *Paddy straw.* వట్టికాలు. *The shinbone.* వట్టిచావడం.

To dry up. కట్టిపోయినట్లు. A dry Cow. కట్టివేల్లు means the roots of dry grass, which yield a pleasant flavour. This grass gentlemen call kush-kush.

పట్టు sub. పట్టు|పట్టు. A vow or solemn promise. పట్టుపెట్టడం. To impose a vow or solemn promise. అతనికి నా రియింటికి వెళ్ళకుండా పట్టు పెట్టినాను. I imposed a solemn promise upon him, not to go to their house. పట్టు పెట్టుకోవడం. To make a vow or solemn promise. నేను కాశీ వెళ్లుతానని పట్టు పెట్టుకున్నాను. I have made a vow to go to Cassae; that is, to Benares.

పద sub. పద|పదలు. The hot wind; or, as it is generally termed, the land wind. పదశంకం. To be struck by the land wind. అతను పదశా తివడ్డాడు. He fell down, being struck by the land wind; that is, he was overpowered by the effects of the land wind. పద means also a Cake, made of gram.

పదగల్లు sub. పదగంటి|పదగంట్లు. Hail or hail-stones. పదగంట్ల పడడం. To hail. After a land wind day in India, the weather sometimes suddenly changes into a storm, accompanied by hail.

పద్దంగా sub. పద్దంగా|పద్దంగులు. A Carpenter. vide పద్దనాడు.

పది sub. పది|పది. The lap; మన పక్కల్లో పండ్లు పెయ్యమను. Tell them to put fruit into our laps. దిగ్గపది. The rapidity of a stream or course of water. పదిగా. Quickly; rapidly. పదిగా మాట్లాడడం. To speak hastily and loudly. పదిగారా. Come quickly.

పడ్డి sub. పడ్డి. (No Plural.) Interest on money. పడ్డియివ్వడం. To give interest. పడ్డితీయ్కోవడం. To take interest.

పడుసు sub. పడుసు|పడుసులు. This is the name given to the Ceremony

observed by certain of the Hindoo castes, of putting on the thread commonly called the *Braminical string*.

వణకడం చ. న. వణకుతూ|వణికి. To shiver; to tremble. అతనుచలిచాడదా|వణకుతాడు. He is *shivering* considerably, with the cold. ఏదో కులిసిచూచిభయందాతకుహావణికినాను. I saw a royal Tiger, that made me *tremble* not a little with fear.

వత్తి *sub.* వత్తి|వత్తులు. A wick. మైనపువత్తి. A wax wick; usually called *minapolly*; that is, a *wax candle*. దీపపువత్తి. The wick of a lamp.

వద్ద *pre.* By; with; near; to. నీవద్దకిఅయిదువేలవరహాలుపంపించినాను. I have sent five thousand Pagodas to you. ఆహామీనులతోనికదైపున్నది. Those things are *with* him.

వడలడం చ. న. వడులుతూ|వడిలి. To loosen; to untie; to liberate. నన్ను వైదులోనుంచివడిలినారు. They have *liberated* me from prison. ఆకుక్కను కాదువిట్టివదులు. Untie the rope of that dog and *let* him loose.

వదినె *sub.* వదినె|వదినెలు. A sister-in-law; that is, your *eldest brother's* wife; or your *wife's eldest sister*.

వదిలించడం చ. న. వదిలించు|వదిలించి. To let loose or cause to be *liberated*. ఆమనినివదిలించు. Cause that man to be *released*.

వదులుకోవడం చ. న. వదులుకుంటూ|వదులుకుని. To relinquish; to abandon. ఆషణవదులుకున్నాను. I have *relinquished* that business.

వన్నె *sub.* వన్నె|వన్నెలు. Colour; touch. This word, when it is called *touch*, refers to the method of the Native Shroffs and Goldsmiths to discover the purity of Gold, by rubbing it on a black smooth stone. They reckon fourteen *touches* or *shades* of colour, to constitute pure unadulterated Gold. The Pagoda is considered to be twelve *touches*.

Every touch below is so much short of standard value. తన్నెకట్టుకాయ.

The stone, on which the touch is made. ముచ్చెనాడువచ్చితనదగ్గరపున్న

తన్నెకుచ్చుచూపించినాడు. The Meechyman is come, and has pro-

duced the samples of his colours, తన్నెకాడు. A man of dress and

gallantry. తన్నెకత్తె. A showy woman.

తంక sub. తంక|తంకలు. Crookedness. తంకకర్ర. Crooked or twisted wood

Here the Genetive Case is used. This word also means pretence or

perversion. మాయంబ్బోవనిత్రన్నదనితంకపట్టుకునిపెళ్లినాడు. He pro-

tended business at home, and went away. It also means to turn to-

wards. నాతంకచూడు. Look towards me.

తంకర sub. తంకర|తంకరలు. Crookedness; unevenness. కర్రతంకర.

Unevenness in wood; also తంకరకర్ర. A crooked piece of wood. తం-

కరకూటలు. Crooked words; that is, disagreeable words. తంకరపనులు.

Crooked acts; that is, improper acts.

తంకాయ sub. తంకాయ|తంకాయలు. The name of the vegetable which

in Europe, is termed the Egg-plant; and in India, is generally called

the Brinjal. కర్పూరపుతంకాయ. The name of a vegetable, bearing

a red head when ripe; used in soups. It is commonly called the love-

apple.

తంకె sub. తంకె|తంకెలు. A hook. కర్రతంకె. A wooden hook. యినుచ

తంకె. An iron hook. తంకె means also an Arm-ring, worn by we-

men and children.

తంకడం v. a. తంకడూ|తంగి. To bend; to become crooked. అతనును

పలితనంచొతతంగినాడు. He is bent down with old age.

తంకకుడు sub. తంకకుడి|తంకకులు. A man that disgraces another,

పంచదం v. a. పంచదూ|పంచి. To bend. బిల్లుపంచదం. To bend a bow.
కునిపించదం. To force a man down; also, to humble a man. చాచు
కుహర్యం గాత్రస్సందున అగ్ర్యం అణి గేడుట్టు గాపంచిపాడు. That man
 having shewn a great deal of ostentation, they took occasion to humble
 his pride.

పంచన sub. పంచనపు|పంచనలు. A disgrace or humiliation. పంచకర్త్యం
 Item.

పండు sub. పండు|పండులు. A dressing or preparing victuals. పండుచెయ్యకం.
 To dress victuals. పండు చేసిన తరువాత నుదినియ్యిద్దరికీ వచ్చి నాను. I came
 here immediately after dressing and eating my victuals.

పండుకం sub. పండుకపు|పండుకాలు. Victuals. vide అన్నం.

పండుచెరుకు sub. పండుచెరుకు|పండుచెరుకులు. The general name given to
 fuel or firing. యింట్లో పండుచెరుకుయేమీ లేదు. There is no fuel in
 the house.

పండుకం v. a. పండుకూ|పంది. To dress victuals. vide పండు.

పంకు sub. పంకు|పంకులు. A share; a portion. vide పాలు. It means also
 a turn in gradation or period.

పంచెన sub. పంచెన|పంచెనలు. A Bridge. This word is applicable to
 the bridge over the ditch of a fortress. The Hindoos never build
 bridges over rivers; but trust to boats or rafts, when they cannot
 ford them.

పంపు sub. పంపు|పంపులు. A bend or curve.

వ్యవసాయం sub. వ్యవసాయపు|వ్యవసాయాలు. A cultivation. వ్యవసాయం
 చెయ్యడం. To cultivate or plough the ground. ఆహారపాలములో యిం
 గా వ్యవసాయం చెయ్య లేదు They have not yet ploughed the fields of

that village. వ్యవసాయం is also applied to the *cultivation* or *improvement* of the mind.

వ్యవహారం *sub.* వ్యవహారపు వ్యవహారాలు. Office; business; management or direction. తాలూకా వ్యవహారం. The *management* or *direction* of a country. వ్యవహారంచేయ్యడం To be *employed*; to *manage*. *vide* పుట్టోకం.

వయస్సు *sub.* వయస్సు. (No Plural.) Age. నావయస్సు నేనుయెరగను. I do not know my *age*.

ప్రయం *sub.* ప్రయపుప్రయాలు. Expense; or disbursement. ప్రయంచేయ్యడం. To make *disbursements*. ఆహ్లాదానికివచ్చి పదివరహాలు ప్రయంచేశినాను. I came to that village, and laid out ten Pagodas in *disbursements*.

వృధా *adj.* Vain; fruitless. వృధాగా. Item.

వర *sub.* వర|వరలు. A sheath or scabbard. It also means the earthen rims or rings fixed round what are termed, *pot-wells* in India. వర is also the name of the *proof* in gold, as produced on the stone. వర్రు. వర. The *scabbard* of a sword or knife. నూరివరలు. The *earthen rims* of a well. వరదుయ్యడం. To draw a sword.

వర్తకం *sub.* వర్తకపువర్తకాలు. Merchandize; traffick. వర్తకంచేయ్యడం. To trade; to traffick. వర్తకుడు. A merchant. ఆవర్తకుడుబట్టలవర్తకం విస్తరించినాడు. That merchant carries on a considerable *traffick*, in cloths.

వర్ణం *sub.* వర్ణపువర్ణాలు. Caste; also colour; also a letter of the alphabet. నాది బ్రాహ్మణవర్ణం. I am of the Braminy caste. ముచ్చెరాడువచ్చియే వర్ణంచేడి అని అడిగాడు. The Mootchy man came to know.

what colour he must apply. వర్ణం is also the name of a *particular song*, amongst the Hindoos.

వర్తమానము *sub.* వర్తమానపు|వర్తమానాలు. A message; an intimation; a notice. అతనును గాళాకు వెళ్లుతానని నాకు వర్తమానంపంచి నాడు.

He sent me a *message*, that he was going to Bengal. యీ పనిచెయ్యమని నాకుమీమి వర్తమానం రా లేదు. I have received no *notice*, to do this business. వర్తమానము. In Sanscrit, means the *present time*.

వర్షం *sub.* వర్షపు|వర్షాలు. Rain. వర్షంపుడువదం: To *rain*. వర్షం తెలియజరిగి: To *stop raining*. ప్రొద్దుటినుంచి వర్షంపురికియిప్పుడు తెలిసినది. It has been *raining* ever since the morning, but now it has *stopped*. వర్షాకాలం.

The *rainy season*; commonly termed, the *Monsoon*.

వరహా *sub.* వరహా|వరహాలు. A Pagoda. కరకువరహా. The *Karookoo Pagoda*; commonly called the *Madras* or the *three Swamy Pagoda*. పువ్వ వరహా. The *flowered Pagoda*; or what we call the *Star Pagoda*. The *Madras Pagoda* is the largest, and is current to the Northward; the *Star Pagoda* is ten per cent less of intrinsic value, and is current at *Madras*.

వరి *sub.* వరి|వరులు. The Grain, commonly called *Paddy grain*. వరిపత్తి. Paddy straw. వరిచేనె. A *paddy crop*; free from the husk, it is rice.

వరుగు *sub.* వరుగు|వరుగులు. The name given to *vegetables dried* and kept for use. దోపవరుగు. Dried cucumber. పుచ్చివరుగు. Dried *ochila*. వరుగు also, means the *partial leaning* or *bending* of a tree, or of palankeen to one side.

వరుప *sub.* వరుప|వరుపలు. A line or strait mark; applicable to *letters in writing*, or to *lines made on paper* or on the ground. కేసాయానుమూ

దువరుసలను నిలుచున్నారు. The sepoys are standing in three lines.

వల sub. వల|వలు. A net. వలవెయ్యడం. To throw or cast a net. వలరా

డం. To drag or draw a net.

వలకడం n. n. వలుకుడూ|వలకి. To drop or spill, from any thing over-full;

వలకపాయ్యడం. To spill, &c. by throwing any thing over.

వల్లకాడు sub. వల్లకాడు|వల్లకాడు. Burning or burying place of the dead.

వల్ల pre. By; with. This Preposition is often attached to the Ablative Case

of Nouns. కు గ్రంవల్ల. By or with the Horse. నావల్ల కాదు. Not by me;

meaning, that it cannot be done by me. అతను యీ పని చెయ్యకుని చెప్పి

నే నావల్ల కాదని అన్నాడు. When he was desired to do this business, he

said he could not. నావల్ల అతనికి యేమీ పనిలేదు. He has no business

with me.

వలవడం n. n. వలుస్తూ|వలసి. To wish; to desire; to covet. నీవు అపని యీ

చేతయూరుచెయ్యవలసినది. It is desirable you should (or you must)

finish this business to day. అతను యీ వూళ్ళోకి యీ రాత్రి రావలసినది.

It is wished he should (or he might) arrive in this town to night. ఆ

స్త్రీని వాడువలసినాడు. He covets the possession of that woman.

వకము sub. వకపు|వకాలు. Custody; charge. ఆకు గ్రంనావకాన అప్పు

గించినారు. They have put that horse under my charge. ఆహమీను

నావకాన లేదు. That thing is not in my custody.

వసతి sub. వసతి|వసతులు. An allowance. నాకు వసతియేమీ లేదు. I have

not got any allowance. The proper meaning in Shanscrit is residence.

వసనాథి sub. వసనాథి. (No Plural.) Aconite; properly the word is వ

శ్యనాథి.

Aconite

వస్తువు sub. వస్తువు|వస్తువులు. An article; a thing; applicable to any

solid inanimate body. నావస్తువులుయెక్కడవున్నవి. Where are the things? అవస్తువునాదికాదు. That article does not belong to me.

వనూలు sub. వనూలు|వనూలు. A Revenue term, signifying the collections. వనూలుచెయ్యడం. To collect.

వనూలం sub. వనూలపువనూలం. A superior kind of beetle nut. There are several other kinds.

వాళర sub. వాళర|వాళరలు. A vomition, or the act of vomiting, vide వాళరి.

వాళి sub. వాళి|వాళింట్లు. A gate. vide ద్వారం.

వాళడం v. n. వాళుతూ|వాళి. To speak continually; to jabber. అతను ఎప్పుడూచూచినవాళుతూవుంటాడు. You always see that man jabbering.

వాళు sub. వాళి|వాళులు. A torrent or current of water. కొండవాళు. A torrent from a hill.

వాణ్ణి sub. వాణ్ణి|వాణ్ణిలు. Custom; rule; right. vide మర్యాద.

వాడ sub. వాడ|వాడలు. A ship; a vessel. మూడుకోయ్యలవాడ. A three-masted ship. వాడనడవడం. A ship to sail. అవాదత్వర నానడునడవున్నది. That ship sails well. వాడమునిగిపోవడం. A ship to sink. వాడరవానచెయ్యడం. To despatch a ship. వాడమీదసరుకుచెయ్యడం. To load a ship. వాడతెరచాపలు. The sails of a ship. వాడకొడి. A ship's colour. వాడ is also the name of any small assemblage of houses, or a small town composed of people of one caste. పల్లెవాడ. A fishing town. వాడకట్టు means the side of a street, or the range of houses in a street. వాడడం v. n. వాడుతూ|వాడి. To wither; to shrivel up; also to wear.

అవన్నీలుయెందలాతరాదినవి. Those flowers are all shriveled up, by

the heat. అతను నా నగలుకావాదిన ములువాదినాడు. He has worn my jewels a long time. యీ మాటలు పూర్వమువాదినారు. These words are derived from former authority.

వాది sub. వాది. (No Plural.) Sharpness; as applied to weapons. వాది కల. Sharp; cutting; వాదికలకత్తి. A sharp sword or knife.

వాదిక adj. Current; in circulation; in use. మీరు చెప్పిన మాటమన తెనుగు లో వాదిక లేదు. The word which you have mentioned, is not *current* amongst us in the Gentoos. ఆసామానుకొత్తది వాదికలోకిరా లేదు. That thing is new, and has not been in use yet.

వాడు pro. వానివాడు. He; also, that man; vide అతను.

వాత sub. వాత|వాతలు. Firing; the actual cautery. As it is used upon cattle in India. వాత పెయ్యడం. To fire. The word రక్తపెయ్యడం is applicable to this operation, on human beings.

వాదం sub. వాదపు|వాదాలు. Matter in dispute, or discussion; మాయిద్దరికియీ ఖామినికురించి వాదంజరిగినది. There has happened a dispute between us two, regarding this ground.

వాది sub. వాది|వాదులు. Complainant, disputant, or Plaintiff in a suit. వాదించడం చ. గ. వాదిస్తూ|వాదించి. To hold dispute with, or to advocate for, in a cause or matter of difference.

వాదు sub. వాదు|వాదులు. A blame, or accusation. యెవరిమీదనైనా వాదురావడం. Blame to fall upon any one.

వాన sub. వాన|వానలు. Rain. vide వర్షం.

వాంతి sub. వాంతి|వాంతులు. A vomiting. వాంతి చేసుకోవడం. To vomit.

వాపు sub. వాపు|వాపులు. A swelling; a protuberance. vide పుట్టు.

కామం sub. కామత. (No Plural.) The name of a *small seed*, taken by the Natives to cure the belly-ache.

వామి sub. వామి|వాములు. A heap of grass; or, a *hay stack*.

వ్యాజ్యం sub. వ్యాజ్యత|వ్యాజ్యాలు. A complaint or reference; a dispute. నాబాకీయవ్వ నందున అతనిమీద వ్యాజ్యం వేసినాను. As he did not pay me my balance; I have made a *complaint* against him. అతనికి నాకు భూమిని గురించిన వ్యాజ్యం వున్నది. There is a *dispute* between him and me, regarding a piece of ground. The proper word in Shansorit is వ్యాజం. *No. That is a separate word.*

వాయదం v. n. వాస్తూ|వాయది. To swell. అతని నల్లలంతా వాయినది. His whole body is *swelled up*. vide వుప్పదం.

వాయిదా sub. వాయిదా|వాయిదాలు. A Revenue term, signifying a *limited period or date*. ఆముప్తజరుకీర్తిలు వాయిదా బొప్పున చెల్లించలేదు. That Renter has not discharged his instalments, agreeable to the *limited period*; that is, according to *dates*.

వాయింపదం v. a. వాయింస్తు|వాయించి. This Verb is applicable to the different modes of producing sound from Instruments; whether with sticks, with the fingers, or the bow. It does not apply to wind Instruments for which the Verb వూదదం is used. వీణె వాయింపదం To play on the *Veenai*; performed with the fingers. తంబూరా వాయింపదం. To play on the *Tomboora*; also with the fingers. మద్దెల వాయింపదం. To beat the *maddela*; also done with the fingers. దోలు వాయింపదం. To beat the *doloo*; or *tom, tom*; which is done with a thin stick.

చాయువు sub. చాయువు. (No Plural.) This is the name given by the

Natives, to complaints which affect the limbs or joints, with any fixed pain. వాయువు పంకటం. Item.

ప్రాత sub. ప్రాత|ప్రాతలు. Writing; hand-writing. ఆవుత్తరంచూడ్చి అతని ప్రాతకాదనితో వుంది. On examining that letter, I do not think it is his own *hand-writing*.

ప్రాయదం. య. ని. ప్రాయు|ప్రాయు. To write. వ్రతరాలు ప్రాయదం. To write letters or to copy. తెక్క ప్రాయదం. To keep accounts. వానా ప్రాయదం. To write well; that is, to write a *good-hand*.

ప్రాలు sub. ప్రాల. (No Singular.) Letters; impressions. By use, this word is understood for *signature*. చే ప్రాలు. Item.

వార sub. వార|వారలు. The name of a *bundle of thread*, for weaving; containing eight punjums; వార also means, a *difference or variance* in any thing. తెక్కలో వార. A *difference* in an account.

వార్చదం య. అ. వారుమ్మ|వార్చి. To strain the water from the boiled rice. This constitutes what is called *conjee*. It is from-hence called వార్చు. vide సంఖ్య for the use of this Verb, as to prayers.

వారం sub. వారపు|వారాలు. A week. The days of the week are referred to the *week* and not to the *day*. ఆదివారం. *Sunday*; so of all the other days of the week.

వారండు sub. వారండు|వారంట్లు. Warrant; order of attachment, in the Courts.

వారు sub. వారు|వారు. A leather belt; or any strap or long piece of leather.

వార్చు sub. వార్చు|వార్చులు. The drink, commonly called *conjee*. vide సంఖ్య.

వాలదం. వ. న. వాలునూ|వారి. To roost; to sit or light upon any thing, as a bird. ఆ చెట్టుమీదనుంచివకపక్షియెగిరివచ్చియుంటమీదవాలినది. A bird has flown from that tree and is come to settle upon the house. ఆ చెట్టుమీదరాత్రి క్లుకానాపిట్టలువాలుతున్నవి. A great number of birds roost upon that tree every night. వాలదం also means to bend down; as a tree, by the wind.

చాలు sub. చాలు|చాల్లు. Low ground; where the water generally ledges.

వాసన sub. వాసన|వాసనలు. Scent; flavour; smell. మంచివాసన. A good flavour. చెడ్డవాసన. A bad smell or flavour. వాసనమూదదం. To perceive a smell; that is, to smell. వాసనకొట్టదం-తగలదం or తెయ్యదం. To scent; to yield a flavour or smell.

వాపం sub. వాసపు|వాసాలు. A rafter; as applied to-house building.

వికళించదం. ర. గ. వికళిస్తూ|వికళించి. To blow, as a flower.

విచారం sub. విచారపు|విచారాలు. Languor; lassitude, figuratively. విచారపుమనిషి. A weak or foolishman. విచారపుమాటలు. Silly words.

విక్రహం sub. విక్రహపు|విక్రహాలు. The name given to the images or idols, preserved for worship at the different Pagodas; some-made of stone, and others of a mixed metal.

విచ్ఛదం. ర. గ. విచ్ఛిరూ|విచ్ఛి. To burst; to break in two. శదువుచేట్టుగాలన్నంతిన్నాడు. He has eat victuals enough to make him burst. విచ్ఛిపోతదం. Item.

విచ్ఛలవిది sub. విచ్ఛలవిది. Lavishment; profusion; prodigality. విచ్ఛలవిది చెయ్యదం. To lavish; to squander.

విచారం sub. విచారపు|విచారాలు. Grief. Sorrow; lamentation. విచార

వదదం. *To grieve; to lament; also, to reflect.* అకమతనభార్యావృత్తి నందునమహావిచారపడుకున్నాడు. *He grieves very vehemently for the loss of his wife.* విచారంచెయ్యదం. *To consider; to enquire.* అమాట నునురించివిచారంచేస్తాము. *We will take those words into consideration.*

^a విచారింపదం *v. a.* ^b విచారింస్తూ|విచారింది. *To enquire; to investigate; also, to be grieved.*

^a విచిత్రం *sub.* విచిత్రపు|విచిత్రాలు. *Beauty; admiration.*

విడదం *v. a.* విడుతూ|విడి. *To come untied; to get loose; to separate or part.* చూటవిడదం. *A bundle to come untied.* దారివిడదం. *To part in the way.* స్నేహవిడదం. *To separate in friendship.* విదిపోవదం; *Item.*

^a విదిచిపెట్టదం *v. a.* విదిచిపెట్టుతూ|విదిచిపెట్టి. *To release; to liberate, vide వదలదం.*

విదిది *sub.* విదిది|విదుదులు. *A temporary lodging. vide విస.*

^a విదిలించదం *v. a.* విదిలించస్తూ|విదిలించి. *To separate; to release; to loosen.*

విత్తదం *v. a.* విత్తుతూ|విత్తి. *To sow seed.*

విత్తనము *sub.* విత్తనపు|విత్తనాలు. *Seed.* విత్తనాలుచల్లదం or వెకవెయ్యదం; *To sow seeds.* This applies to seed sown in the ground for produce.

విత్తు *sub.* విత్తు|విత్తులు. *The seed of fruit or vegetables.* It also means the seed used for the soil.

విద్య *sub.* విద్య|విద్యలు. *Language.* సంస్కృతపువిద్య. *The Sanscrit language.* తెనుగువిద్య. *The Gentoo language.* అరబవిద్య. *The Malabar language.* ఫారసవిద్య. *The Persian language.* వదియావిద్య. *The Woddiah language.* రురకవిద్య. *The Hindostanny language.* యింగి

భాషిత్వ. The English language. విత్వ also means an art. దౌష్టురవిత్వ.

The art of tumbling. శారదీవిత్వ. The slight of hand art.

• వినితం. య. శ. వింటూ|విని. To hear; also, to make another hear. నామాటలు విని. Hear my words. నేను అలాగని విన్నాను. So, I have heard. ఆమాటలు విన్నాడు కాదు. He did not hear those words.

• విన్నవం sub. విన్నవపు|విన్నవాలు. A representation; a statement of facts. ఆయన వచ్చినప్పుడు నా సంగతులు యావత్తు విన్నవం చేసినాను. When he came, I laid a statement of all my circumstances before him.

• వినియం sub. వినియపు|వినియాలు. Respectfulness; humbleness.

• వింత sub. వింత|వింతలు. Estimation; repute; celebrity. వింతమనిషి. A man of celebrity. వింతవస్తువు. An article of estimation. వింత సంగతి. A circumstance of repute; that is, of fame.

• విందు sub. విందు|విందులు. Invitation. విందు చెయ్యడం. To invite. విందుకు బలవదం. To call for, by invitation; or to invite.

• విచ్చడం య. శ. విచ్చుతూ|విచ్చి. To untie; to loosen. ఆయెల్లను విచ్చు. Untie those bullocks. ఆమాట విచ్చు. Untie that bundle. విచ్చవదం. To be untied.

• విభజన sub. విభజన|విభజనలు. Distinction; separation. విభజన చెయ్యడం. To separate. ఆ కాకిరాలు విభజన చెయ్యి. Separate those papers. విభజనగా. Separately; distinctly. వేమనాతం త్రివిభజన గావున్నాము. I and my father live separately.

• విమర్శ sub. విమర్శ|విమర్శలు. Inquiry; investigation. విమర్శ చెయ్యడం. To inquire; to investigate. నీమీద చేసిన వేరం విమర్శ చేసిన తరువాత అందున మరించి మరుండుస్తాము. After having inquired into your misconduct, I will give orders respecting it. అతను విమర్శ చెయ్యక నా దగ్గర జాలంమాటా

పుచ్చుకున్నాడు. He has levied a fine upon me, without making any investigation.

^aవిరగడం *v. n.* విరుగుతూ|విరిగి. To break; to go in pieces. This Verb is applied to the breaking of wood or iron; or any article not of a brittle nature.

^aవిరచడం *v. a.* విరుచుతూ|విరిచి. To break. అనగపుచ్చుకునివిరిచినాడు. He took hold of that trinket and broke it.

^aవిరోధం *sub.* విరోధపు|విరోధాలు. Enmity; unfriendliness. నాకూఅతనికి యేమివిరోధంలేదు. There is no *enmity* between him and me. యీపనిచేసినందువల్లనీకుమరియేమివిరోధంలేదు. You will incur no *mischiefs*, by doing this business. విరోధంచెయ్యడం. To make *opposition* or cause *enmity*; also, to *offend* or *injure*. విరోధి. An *enemy*.

^aవిలప *sub.* విలప|విలపలు. Valuation; value; worth; price. ఆవస్తువువిలపమెంత. What is the *value* of that article. ఆకుర్రవువిలపయింకాచెప్పినాడుకాదు. He has not yet fixed the *price* of that horse. విలపచెయ్యడం. To *estimate* or *fix* a price.

^aవిల్లు *sub.* వింటి|విండ్లు. A bow. వింటిబిడ్డ and విల్లంబు. Item. విల్లుయెక్కుపెట్టడం. To *bend* a *bow*; that is, to apply the string. విల్లు|లింబూ. Bow and arrow. విల్లువేటు. *Sporting* with the *bow*. This is generally practiced with pellets, fired at birds; in which most Natives are very dexterous. విల్లువేటుగాడు. The person, who *sports* with the *bow*. విలుకాడు. An *archer*. విలువిద్య. *Archery*. The *v* below is lost, because of the junction of the other word.

^aవివాహం *sub.* వివాహపు|వివాహాలు. Marriage; wedlock. వివాహంచెయ్యడం. To *marry*. *vide* పెండ్లి.

వికడం *sub.* వికడపు|వికడములు. Information; intelligence; communication. vide తెలివి.

వికడపర్చడం *v. a.* వికడపడుస్తూ|వికడపర్చి. To inform; to communicate; to apprise. గనకయ్యాసంగతినికువికడపర్చినాను. Therefore these circumstances are communicated for your information.

విశ్వాసం *sub.* విశ్వాసపు|విశ్వాసాలు. Trustiness; confidence; faithfulness. vide నమ్మక.

విశేషం *sub.* విశేషపు|విశేషాలు. Charitable and virtuous excellence.

విషం *sub.* విషపు|విషాలు. Poison. విషం పెట్టడం. To poison. విషంపుచ్చుకోవడం or తినడం. To be poisoned; or poison yourself.

విపకడం *v. n.* విసుకుతూ|విసికి. To tire; to be uneasy.

విసనకర్ర *sub.* విసనకర్ర|విసనకర్రలు. This is a corruption of the word. వినురుకర్ర. A Fan; commonly called a *Punkah*.

విసరడం *v. a.* విసురుతూ|విసిరి. To fan; to ventilate. యెండచారచమట పట్టినదిగనకనాకువిసురు. I am perspiring with the heat; therefore, fan me! విసరడం. To grind. గోదుములువిసరడం. To grind wheat; విసేరడం also means, to blow-hard; as a high wind.

విస్తరించి *adj.* Abundant; plenty. విస్తరించినాముల్లుచ్చినాడు. He has given plenty of money. This word is taken from the Verb. విస్తరించడం.

విస్తారం *sub.* విస్తారపు. (No Plural.) Abundance; plenty. అతనిదగ్గరవిస్తారంరూపాయలువున్నవి. That man has got a great abundance of Rupees. విస్తారపుదండువచ్చినది. A large camp is arrived.

విసికించడం *v. n.* విసికింస్తూ|విసికించి. To vex; to tire. మీరునన్నువిసికిస్తారు. You quite tire me out!

విసికిన *adj.* Tired; weary. విసికినమనిషి. A tired person.

విశ్రాంతి *sub.* విశ్రాంతి. (No Plural.) Fatigue; weariness.

విశ్రాంతి *చ. గ.* విశ్రాంతి. To turn back or yield; to be overcome. అతడు
తనకు హామీ వ్రాన్పించునవదన లేదు. That man is so *unwieldy*, that he
can hardly walk. యుద్ధంలో వారి బలము విగతమైంది. Their army was *dis-*
comfited in the battle.

విశేష *pro.* విశేషము. He; also, this man. వీరు చేసినారు. It was *these people*
did it.

విశేష *sub.* విశేషము. This is the name of a musical instrument, on
the principle of the guitar and played upon something in the same
way. It has seven strings, on the finger board; and there is a *sepa-*
rate line of strings along the left side of the finger board, that go over
a second bridge and serve as a sort of base. కన్నురవిశేష. The *musik*
bag, taken from the animal.

విధి *sub.* విధివిధులు. A street. పెద్దవిధి. A large street. చిన్నవిధి. A
small street.

విశేష *sub.* విశేషము. The back. విశేషముచేట్టు. To strike on the
back. That is, to punish.

విశేషముచేట్టు *sub.* విశేషముచేట్టు. This is the name of
a particular description of itinerant *beggers*, supposed to be posses-
sed of the supernatural power of restoring by incantations and sacri-
fices, any *Lingam* which a person may have lost.

విలు *sub.* విలువు. Arrangement; also, the *estimate* of the Revenue
of a village or district. విలుచెయ్యడం. To form an *Estimate*. అతడు
తన విలు ప్రకారం సొమ్ములు చెప్పినాడు. He has paid the money agreeable
to the *arrangement* made with him. విలుబాదితా. An account *esti-*

estimate; a term used in Revenue. అవూరువీలుచేజిజ్జమా అనికట్టివారు. They have concluded the settlement of that village, upon inspection of the village *estimate*.

పుక్త *sub.* పుక్త. (No Plural.) Closeness; sultriness; from the want of air in a room, or the denseness of the atmosphere.

పుక్తు *sub.* పుక్తు. The metal called steel.

పుగ్గం *sub.* పుగ్గపుపుగ్గాలు. A cord or string attached to any thing to support it by.

పుగ్గు *sub.* పుగ్గుపుగ్గులు. *Wuggoo*; a drink so called, made of lamp oil and the mother's milk, which is given morning and evening to infants in India, and continued to the age of one year or till the child is allowed victuals.

పుచ్చ *sub.* పుచ్చ. (No Plural.) Urine. పుచ్చపాచ్యడం. To urinate. This word is applied to people and to beasts.

పుట్టి *sub.* పుట్టిపుట్టు. This is the name given to a sort of hanging frame, slung over a beam in the houses of the Natives by ropes, in which they keep their pots and pans suspended after use.

పుడకడం *v. n.* పుడుకుడూపుడికి. To grow hot; to be heated; to boil. This Verb seems only applicable to animal heat; or, to the operation of heating victuals. అన్నపుడకడం. *Rice or victuals to boil.* నన్నుపుడుకుడూపుడన్నది. *My body feels heated.*

పుడకడం *v. n.* పుడుకుడూపుడికి. To stop or cease breeding or producing, is applied to all classes and all things.

పుడక *sub.* పుడకపుడకలు. A squirrel. It means the common small squirrel, of a grey colour and two dark stripes down it's back. కొండపుడక.

The *hill squirrel*, with the head very much resembling a rat, is of a chocolate colour, with a yellow belly and a long bushy tail.

పుడుకు *sub.* పుడుకుపుడుకులు. Heat. నీళ్లుపుడుకుచూతచెయ్యరాదనది. The water is so *hot*, that it has burnt my hand. పుడుకునీళ్లు. Hot-water. పుడుకుగా. *Hotly*; with *heat*. చల్లకుహాపుడుకుగావున్నది. My body is very *hot*.

పుడుకు *sub.* పుడుపుడుములు. The name of a description of reptiles of the Lizard species, which grow to the size of a foot or a foot and a half; commonly called the *guana*, by Europeans in India.

పుతకడం ర. న. పుకుకుడూపుతికి. To wash or cleanse clothes. చాలనాడుపుతికినాడు. The washer has washed the clothes.

పుతకాలులడం ర. న. పుతకాలులడుచూపుతకాలులది. To be brought to bed. ఆదిన్నదినన్నపుతకాలులదినది. That girl was brought to bed yesterday.

పుత్తరం *sub.* పుత్తరపుపుత్తరాలు. A letter; an epistle. It also means the North. చూరుపుత్తరం. A reply. పుత్తరపుసంగతులు. The contents of a letter. పుత్తరదేశం. The northern districts.

పుత్సవం *sub.* పుత్సవపుపుత్సవాలు. Celebration, as applied to the Pagoda ceremonies.

పుత్సాహం *sub.* పుత్సాహపుపుత్సాహాలు. Gladness; happiness. *vide* పుత్సాహం.

పుదయం *sub.* పుదయపుపుదయాలు. A birth; the beginning; an offspring. చూర్యదయం. Sun rise. చంద్రదయం. The rising of the moon. These words mean also certain preparations of medicine.

పుద్యోగం *sub.* పుద్యోగపుపుద్యోగాలు. Employ; service; office. నాకుమం

చిత్తవ్యంగ్యంబొరికినది. I have obtained a good employ. ఖంబరచిత్తవ్యంగ్యంబొరికినది. He has left the company's service and is gone to a rajah. వ్యంగ్యము. A person in office, అతను కలెక్టరు కార్యకర్త. వ్యంగ్యము. He is in office under the collector.

వృత్తి sub. వృత్తి/వృత్తులు. Condition; state; appearance. అవృత్తిలో అవృత్తి. Where is his situation in that village. అవృత్తిచూపుటకు పట్టుకొని పడుచున్నది. To judge by his appearance, he seems to be taken sick or to have got ill.

వృత్తి sub. వృత్తి: (No Plural.) Wool.

వృత్తి sub. వృత్తి/వృత్తులు. A ring. వజ్రవృత్తి. A diamond ring. రుబీ వృత్తి. A ring with a ruby. సీల్ వృత్తి. A seal ring. The Natives commonly wear a cornelian in a ring, with their cypher or name cut in it, in the manner of a seal.

వృత్తి sub. వృత్తి. వృత్తి/వృత్తులు. To place, to put; to fix; to appoint. వృత్తి/వృత్తులు. Put the post, there. నన్ను పనిలో వృత్తిచేసాడు. He has placed me in this business. వృత్తి/వృత్తులు. Put the things there.

వృత్తి sub. వృత్తి. వృత్తి/వృత్తులు. To keep; to entertain. పదిమందితో కలసి వృత్తిచేసాడు. I have entertained a number of servants. అదిన్నె దాన్ని పది పన్నెండు సంవత్సరములు వృత్తిచేసాడు. He has kept that girl, for ten or twelve years.

వృత్తి sub. వృత్తి/వృత్తులు. A pellet, when made of clay or earth; and a balus, when composed of medicine. మట్టివృత్తి. A clay pellet; such as the Natives use with the pellet bow. వృత్తి/వృత్తులు. A pellet bow, వృత్తి

లువెయ్యడం. To shoot pellet-balls. ఆభ్రపథభ్రంశం. A bolus of physick.

భండం *v. n.* భంటూ|భండి. To be; to remain. N. B. This is the only Verb in Gentoo, to use for our Verb *to have*. భిభ్రయింట్లోభండంబనకవస్తాను. Do you remain at home, and I will come by and by. ఆమని ఓమొక్కడవున్నాడు. Where is that man? ఆభ్రస్తకంవాదస్కరవున్నది. That book is with me. మానరాభ్రదస్కరమాత్రంవరహాలువున్నదిగానిమరితరదిదస్కరలేవు. There is only one shreff who has pagodas; none of the others have any.

భవకారం *sub.* భవకారభ్రభవకారాలు. Kindness; benevolence. అతని భవకారం నేనుకురిచిపోను. I shall never forget his kindness. భవకార భ్రమనిషి. A man of benevolence; a kind man. భవకారంకా or అయిన. Benevolent; kind. భవకారంకా. Kindly.

భచ్చర *adj.* Ol, or belonging to the caste of tank-diggers. భచ్చరకులా. The tank-digger caste. భచ్చరవాడు or భచ్చరి. A tank-digger. భచ్చరిది. A female, of the same caste. They are employed in the country, to repair water channels and tanks, or banks; and are generally in companies from forty and fifty, to two or three hundred.

భ్రపవాసం *sub.* భ్రపవాసభ్రభ్రపవాసాలు. A fast; or abstaining from food. భ్రపాయం *sub.* భ్రపాయభ్రభ్రపాయాలు. Information; instruction; intelligence. అతనికియోపనిషత్ బాగాభ్రపాయంవున్నది. That man possesses capacity, for that business.

భ్రప్పు *sub.* భ్రప్పు. (No Plural.) Salt. భ్రప్పుకంట్ల. Salt-pans; in which the salt is produced. భ్రప్పుపంట. Salt produces. భ్రప్పుకూత్త. Salt farm or contract. భ్రప్పుదాప. Salt-fish భ్రప్పులేవు. A salt-water creek.

శ్రుప్పెన *sub.* శ్రుప్పెన|శ్రుప్పెనలు. A term given to the rising and overflowing of the sea, which sometimes occurs on the coasts of India.

శ్రుప్పెనరావడం. To sea; to overflow.

శ్రుబ్బడం *v. n.* శ్రుబ్బ మా|శ్రుబ్బి. To swell; to enlarge. వాయుశ్రుబ్బాతతిమనిపి కడుశ్రుబ్బినది. That man's belly is swelled out with the dropsy.

శ్రుబ్బ *sub.* శ్రుబ్బ|శ్రుబ్బలు. A swelling; a protuberance.

శ్రుభయలు *adj.* Both sides. శ్రుభయవాదులు. Item. వారుశ్రుభయలుమాయించి పడివచ్చిరమకోసురించినమాటలుమాట్లాడివెళ్ళినారు. Both parties came to my house and stating their several circumstances, went away again.

శ్రుప్తి *sub.* శ్రుప్తి|శ్రుప్తులు. Spittle. శ్రుప్తివెయ్యడం. To spit.

శ్రుయ్యాల *sub.* శ్రుయ్యాల|శ్రుయ్యాలలు. A swing. శ్రుయ్యాలమంచం. A cradle; also, a swinging bed; the beds of the Natives being frequently swung to a beam of the room. శ్రుయ్యాలవూగడం. A cradle or bed to be moved or rocked. శ్రుయ్యాలవూచడం. To rock a cradle or bed.

శ్రురకడం *v. n.* శ్రురుకుమా|శ్రురికి. To jump; to vault, నూరిలో శ్రురకడం. To jump into a well. పాలకిలో శ్రురకడం. To run on the side of a palankeen.

శ్రురకుడం *v. n.* శ్రురుముమా|శ్రురిమి. To thunder. నిన్నటిరాత్రి ఆవూరిలో శ్రురుముగాపుగావూరిమినంతలో బడుకుపడియిద్దరుమనుష్యులుచచ్చినారు. Last night, after thundering excessively hard, a thunder bolt fell in that Village, and two people were killed.

శ్రురి *sub.* శ్రురి|శ్రురులు. A hanging; that is, by the neck. శ్రురిరియ్యడం. To hang a person. శ్రురిని or లోపడడం. To be hanged.

శ్రురుము *sub.* శ్రురుమా|శ్రురుములు. Thunder.

శ్రుల్లంకి *sub.* శ్రుల్లంకి|శ్రుల్లంకులు. This is the general name given to small birds of various kinds, such as sand-larks, found in marshy ground and

along the edges of salt or fresh waters. వల్లంబిట్ట is also, the name commonly given to the snipe, which abounds in all parts of India.

వలన *sub.* వలన/వలనలు. A gram crop. వలన చేసు. Item. వలనలు being the Plural, is applied to the grain itself called *gram*.

వల్లాసం *sub.* వల్లాసపు/వల్లాసాలు. Joy; gladness; happiness.

వల *sub.* వల/వలులు. A chisel.

వల్లి *sub.* వల్లి/వల్లులు. The onion. నీరల్లి. Item. వెల్లిల్లి. The *garlic*.

వల్లిపాయ also, the name of *onion*. వల్లిపాపాణం. *Arsenic*.

వలకిపడదం *v. n.* వలకిపడుతూ/వలకిపడి. To start; to be suddenly alarmed; to wake abruptly from sleep. అతను వెనకనుండాపట్టి జరిగించినందున నేను వలకిపడ్డాను. He came behind and frightened me, which made me start. నేను నిద్రలో చెడ్డకల న్నందున వలకిపడ్డాను. I had a bad dream, which made me start out of my sleep.

వల్లిపాపాణం *sub.* వల్లిపాపాణపు/వల్లిపాపాణాలు. *Arsenic*.

వూక *sub.* వూక. (No Plural.) The husk of grain.

వూగదం *v. n.* వూగుతూ/వూగి. To swing or to get rocked in a bed or swing. అట్లత డైగుయీవూరిలో అంతా వూయ్యలవూగినారు. They are all amusing themselves with swinging, on the occasion of the *attalud-day* feast.

వూచ *sub.* వూచ/వూచలు. The name given to the stalks of the *Junna-loo* grain when young and before the proper time of cutting. వూచి య్యం. The name of young *Junna-loo* grain. వూచ also means, an arrow.

వూచదం *v. a.* వూస్తు/వూచి. To rock a bed or cradle. విడ వూయ్యం.

వూట *sub.* వూట/వూటలు. A spring. మంచి నీళ్లనూతిలో వూటకొన్నాడు.

న్నది. That well has good water and a plentiful spring. పూట also means a *heavy weight*; also, the liquor of any pickle.

పూద sub. పూద|పూదలు. The name of the drops from the Banian tree, which reach the ground and take root.

పూడ్చడం v. a. పూడున్న|పూచిచి. To sweep; also, to transplant. యల్లపూడ్చడం. To sweep a house. నరిఅటపూడ్చడం. To transplant paddy.

పూడడం v. n. పూడుకూ|పూది. To separate; to come undone. ఆకొం దానుముతపూచినది. The lid of that writing case is come undone.

పూదిపోవడం v. n. పూదిపోకూ|పూదిపోయి. To separate; to be unfastened. vido పూడడం.

పూడుపు sub. పూడుపు|పూడుపులు. Transplantation. ఆపూదిలోయింకా పూడుపులుకాలేదు. The transplantation is not yet finished in that Village.

పూడడం v. a. పూడుకూ|పూది. To blow out; that is, with the breath. పోయిపూడడం. To blow the fire place. దీపంపూడడం. To blow out the light! seldom used in this sense.

పూనడం v. a. పూనుకూ|పూని. To stand firm; to fix yourself firmly, ఆమనిపిఠాకాకాలుపూనివిలుచున్నాడు. That man stands in a firm erect posture, upon his feet.

పూపిరి sub. పూపిరి|పూపిర్లు. The breath; respiration. పూపిరిపుచ్చడం or విడడం. To breath. పూపిరిపట్టడం. To hold the breath.

పూది sub. పూది. (No Plural.) Mud; mire. వీధి మరద.

పూరడం v. n. పూరుకూ|పూరి. To rise, as water in a spring; to ripen or mature, as a pickle. అనూదిలోనీరుపూరినది. The water has risen

in that well. భార నాయుయివేళకుభారినది. The pickle has by this time got strong, or matured. మనిషిభారదం. A man to swell out with good living.

భారపెయ్యడం v. a. భారవేస్తూభారవేళి. To pickle, either with salt or vinegar; also, to soak or steep. కర్ర భారపెయ్యడం. Wood to soak or be immersed, to preserve it.

భారితే adv. Only; unnecessarily; without reason. భారితేనన్ను అన్యాయంచేసాడు. He did me injustice without reason. నన్ను భారితే పిలిపించిరిగిరిగి పంపించినారు. They called me unnecessarily and sent me away again.

భారు sub. భారిత్రాట్ల. A Village.

భారుకోవడం v. n. భారుకుంటూభారుకుని To be quiet; to be silent; not to hinder or prevent. యంతటనుంచిమాట్లాడకభారుకో. From hence forward be quiet and speak no more. అతనుయింట్లోదొంగతనం చేసినది నాచూచిభారుకున్నాడు. He saw a thief enter that man's house without preventing him. నన్ను కొట్టితేనేనుభారుకుంటానా. If you beat me, do you think I will remain quiet?

భూష్ణం sub. భూష్ణభూష్ణాలు. Fever. vide జ్వరం.

పెక్కింపు sub. పెక్కింపుపెక్కింపులు. Repletion. పెక్కింపునాకుండడం. To be replete; figuratively, it means to be angry.

పెక్కించడం v. a. పెక్కిరిస్తూపెక్కించి. To ridicule; to mock; to jeer at: This Verb is vulgarly pronounced. యెక్కించడం; but this, పెక్కించడం is the proper way. అతన్నియూసరినిసురించిమాట్లాడితేమమ్మునపెక్కించినాడుగానిజవాబుయిచ్చినాడుకాదు. Speaking to him upon that subject, he jeered at me and would give no answer.

తెరింత *sub.* తెరింత|తెరింతలు. A jeering; a jesting.

తెఱు *sub.* తెఱు|తెఱులు. Roughness or harshness of taste.

తెచ్చన *sub.* తెచ్చన. (No Plural.) Warmth; heat. శరీరపుతెచ్చన. Heat of body. తెచ్చనచెయ్యడం. To make warm.

తెచ్చని *adj.* Hot; warm. తెచ్చనినీళ్లు. Warm water. తెచ్చనిబట్టలు. Warm clothes.

తెచ్చం *sub.* తెచ్చపు|తెచ్చాలు. Any articles of provision taken up, on credit. కోమటిదగ్గర తెచ్చంపుచ్చుకున్నాను కాని నెలసరిలయినతరువాతరూపాయలుయిస్తాననిచెప్పినాను. I have taken up some articles, on credit, from a Banian and told him, I would pay at the end of the month.

తెట్ట *sub.* తెట్ట. (No Plural.) Heat of the body. vide తె.

తెడల్పు *sub.* తెడల్పు|తెడల్పులు. Breadth. అయింటి తెడల్పుయెన్నిమూర్తులుంటుంది. How many cubits is the breadth of that house. తెడల్పుబట్ట.

A broad piece of cloth.

తెరకడం *v. n.* తెరుకురూ|తెరికి. To search; to seek. వశదొంగపాతిపోయినాధనివూరిలో తెరికినారు కానిదొరికినారుకాదు. A thief has made his escape whom they have searched for through the town, but cannot find.

తెడ *sub.* తెడ|తెడలు. A cast; applied to scattering or sowing seeds. తెడతెయ్యడం. To cast or sow seeds.

తెదురు *sub.* తెదుర|తెదులు. A bamboo. తెదుగుచెట్టు. A bamboo tree or bush. తెదుగుకొంకు. A bamboo pole. తెదురుచాప. A bamboo mat. తెదుగు అరివి. A bamboo jungle.

తెధవ *sub.* తెధవ|తెధవలు. A widow. The proper word విధవ.

తెన్న *sub.* తెన్న. (No Plural.) Butter. తెన్న పూచ. Item. తెన్న దివ్యదం.

To make butter.

తెనక *adv.* Behind; after. తెనకవస్తాను. I shall come after. నేనుముంద
ర వెళ్లినాను అతడు తెనకవచ్చినాడు. I went first and he came after. తెన
కతివ్యదం. To hesitate, to draw back, to prevaricate. తెనక is also,
frequently called అనక; being a contraction of అ and తెనక.

తెన్న *sub.* తెన్న/తెన్నలు. The back; either of a human being or of
animals. తెన్న పూచ. The back bone. vide పిత్త. This word also
means the ear of the grain. బొన్న తెన్నవిడుస్తూవున్నది. The jonna
crop is shooting into ears. తెన్న is also applied to the seed in vegeta-
bles.

తెన్నెల *sub.* తెన్నెల. (No Plural.) Moon light. యారాత్రిమమ్మచాక
తెన్నెలబాగావున్నదిరాదు. Owing to the clouds last night, there was
no proper moon light.

తెంట్టక *sub.* తెంట్టక/తెంట్టకలు. The hair. తెంట్టకలుదువ్వదం. To
comb the hair or dress the hair.

తెంది *sub.* తెంది. (No Plural) Silver. తెందిపాకూను. Silver things.
తెందికరదం. To melt silver.

తెంది *adv.* Along with; accompanying. ఆయిర్రవువవారునా తెందికచ్చి
నాడు. That horseman came along with me.

తెందించుదం *v. a.* తెందించు/తెందించి. To pursue. అతను పారిపోతూ
వుండగా డబ్బుకోవ తెనని తెందించినాడు. As he was running away they
pursued him in order to apprehend him.

తెయ్యదం *v. a.* వేస్తు/వేకి. To put; to place; to arrange. ఆరూపాయా

బు తెచ్చి పెట్టెలో వేసినాడు. He brought the Rupees and put them in the box. ఆ పాత పాపలు పట్టిపెట్టెపై వేసెను. Put those papers on the Table!

తెలుగు *adj.* A thousand. తెలుగు రూపాయలు. A thousand Rupees. తెలుగు బిడి పది రూపాయల వాపున వడ్డీ వున్నది. They take interest at the rate of ten Pagodas to the thousand.

తెలుగు *sub.* తెలుగు | తెలుగులు. Total. తెలుగు తెలుగు. The total of an account, vide తెలుగు.

తెలుగు *adj.* Mad. తెలుగువాడు. A mad-man. తెలుగు కుక్క. A mad-dog. తెలుగు యెత్తడం. To turn or run mad. తెలుగు తనం. Madness. తెలుగు పని. A mad, silly business.

తెలుగు *sub.* తెలుగు | తెలుగులు. Price; valuation, vide తెలుగు:

తెలుగు *sub.* తెలుగు | తెలుగులు. This is the fruit called by Europeans, the wood-apple. తెలుగు పండు. Item. తెలుగు చెట్టు. The wood-apple tree. This fruit is of a round shape, about the size of an apple and of an apple green colour. It has a hard brittle shell, the inside of which contains the fruit.

తెలుగు దీపం. *v. n.* తెలుగు కూర్చున్నది. To give light. దీపం వాగు తెలుగు కూర్చున్నది. The lamp gives a good light.

తెలుగు *sub.* తెలుగు | తెలుగులు. The Vellama people. తెలుగు కులం. Vellama caste. తెలుగు వాడు. A vellama caste man. తెలుగుది. A female of that caste. This caste is reckoned among the Soothers. There are many professions among the Soothers, who have the name of తెలుగు annexed to their occupation; such as అది తెలుగు. *Adivellama.* గూన తెలుగు. *Goona vellama.* Most of them are painters of cloth; and others are traders in different articles.

తెలి *sub.* తెలి | తెలులు. The term for being turned out of caste; that is,

excluded or excommunicated. వెలివెయ్యడం. To *expell* from the *caste*; వెలిచెయ్యడం. To *exclude* from *society*; though, not expelled from the *caste*. వెలివాడ. The name of the *abodes* or *village*, occupied by the *chucklers* and *parriahs*; considered of no *caste*.

వెలిసారం *sub.* వెలిసారపు. (No Plural.) *Borax*; used in the *soldering* of *metals*; also, to mix in some *medicines*.

వెలిగించడం *v. a.* వెలిగింపజేయు|వెలిగించి. To *make* or *cause* *light*. దీపం వెలిగించడం. To *light* a *candle*. మషాలు వెలిగించడం. To *light* a *mashaal*. This Verb seems only applicable in this sense.

వెలితి *adv.* Less; inferior. వెలితి నా. Item. vide తక్కువ.

వెలియడం *vn.* వెలుపడు|వెలిసి To *hold up*, as the *rain*; also to *fade*, as a *colour*. పర్వం మొన్న ప్రొద్దున పట్టికాయంతనం వెలిసినది. The *rain* began the day before yesterday in the morning, and *stopt* again at night. ఆ పాలకేరంబు మొత్తం వెలిసినది. The *colour* of that *Palankeen* is completely *faded*.

వెలుగు *sub.* వెలుగు. (No Plural.) *Light*; as opposed to *darkness*. ముప్పు దుమూడునుండలరాత్రి గనకయింకా వెలుగు లేదు. It is only three o'clock of the morning, it is therefore not yet *light*. వెలుగురాజడం. To be *hoarse*.

వెలుగుబంటి *sub.* వెలుగుబండ|వెలుగుబండ్లు. A *bear*.

వెలుగురు *sub.* వెలుగురు. (No Plural.) *Light*. vide వెలుగు.

వెల్లుల్లి *sub.* వెల్లుల్లి. (No Plural.) *Garlick*.

వెసనం *sub.* వెసనపు|వెసనాలు. *Sorrow*. vide విచారం.

వెళ్లడం *v. n.* వెళ్లుతూ|వెళ్లి. To *go*; to *proceed*; to *depart*. అతనువూరికి వెళ్లినాడు. He is *gone* into the *country*. అతనుఅయిదుఅరు వెలలిసిఉడు

యిక్కడినుంచి వెళ్ళినాడు. He departed from this place about five or six-months ago.

వేగదం *o. n.* వేగుచూ|వేగ. To fry; as rice or fish, in a frying pan.

వేగరం *adv.* Quickly; expeditiously. అక్కడికి వెళ్లితీర్చి వేగరం. Go there and return *quickly* again.

వేగు *sub.* వేగు|వేగులు. A secret search or enquiry; a prying. వేగుచూ దదం, To spy; search privately.

వేట *sub.* వేట|వేటలు. The sport; the chase; a hunt. పందివేట. A wild-hog hunt. బట్టవేట. The *sport* after birds. The common people also call it చాపలవేట. For *fishing*. Wild-hog hunting is performed with dogs bred for the purpose, and with spears on foot. As to birds, they are killed with match locks by people for sale; but, otherwise, always taken in nets or with hawks, or bird-lime, and never fired at, in the way of sport or amusement. Fishing is left to the fisherman, and seldom pursued by those in a superior line of life. వేట is also the name for a *sheep*.

వేటువీడి *sub.* వేటువీడి|వేటువీడ్లు. An advance, as applied to merchandize.

వేటువీడిచెయ్యదం. To make an advance.

వేడి *sub.* వేడి. (No Plural.) Heat. వేడిచెయ్యదం. To *heat*; to make hot. vide ౯౪.

వేడుకోవేదం *o. n.* వేడుకుంటూ|వేడుకుని. To pray; to say prayers. అతను ప్రతిదినమున్ను వాప్యమని వేడుకుంటాడు. That man *says* his daily *prayers* to Swamy.

వేదం *sub.* వేదపు|వేదాలు. The name of the sacred volume, in which the religion of the Hindoos is written. The *vaidum* is comprised of four

parts, called రుగ్వైదం. The *ruggoo-vaidum*. యజుర్వైదం. The *yed-jooroo-vaidum*. శామవైదం. The *saama-vaidum*; and అధిరక్షణవైదం. The *aditerraunna-vaidum*.

మేము *sub.* మేపు|మేములు. The *murgosa* tree. వేపచెట్టు. *Item.* The bark of this tree is used in fevers, like the peruvian bark. వేపచెక్క or వెరకు. *Murgosa bark.*

వేయించడం *v. a.* వేయిస్తూ|వేయించి. To fry; applied to all articles.

వేరు *sub.* వేరు|వేళ్లు. The root of a tree or plant. చెట్టువేరు. *Item.*

వేరే *adj.* Different; separate; distinct. నాతోవకమాటచెప్పి అతనితోవేరే మాటచెప్పినాడు. He spoke in one way to me and in a *different* way to him. యిదివేరేపనిమున పటిపనికాదు. This is a *separate distinct* business and not the former business.

వేలం *sub.* వేలపు|వేలాలు. An auction; an outcry. వేలంబెయ్యడం. To put up to auction.

వేలు *sub.* వేలి|వేళ్లు. A finger, వేలికలుపు. A *knuckle*, వొటమనవేలు. The *thumb*. చిటికినవేలు. The *little finger*. వదిమివేలు. The *middle finger*.

వేషం *sub.* వేషపు|వేషాలు. A dress; also a mask or a feigned character in a play or masquerade. వేషంబెయ్యడం. To put on a dress in character. వేరేవేషం. A change of dress or character. మారువేషం. *Item.*

వేసడం *sub.* వేసడపు|వేసడాలు. A mule.

వేసవి *sub.* వేసవి|వేసవలు. The summer. వేసవికాలం. *Summer time.*

వేసారడం *v. n.* వేసారుతూ|వేసారి. To fret; to get vexed.

వేళ *sub.* వేళ|వేళలు. Time; day; period. యీవేళవస్తాను. I shall come this day. ప్రాద్దుటివేళ. *Morning time.* సంధ్యవేళ. *Evening time.* ఏళ్ళ

యే వేళ వస్తున్నావని నావు. You come at this time? *at what time.*
did you come

తేజాకోళం *sub.* తేజాకోళపు|తేజాకోళాలు. Joke; or humour.

తేజారి *sub.* తేజారి|తేజారులు. Behaviour; conduct; manner.

తేజూర్యం *sub.* తేజూర్యపు|తేజూర్యాలు. The stone, called the *cats-eye*.

తేద్యం *sub.* తేద్యపు|తేద్యాలు. Medical aid; medical advice or prescription. తేద్యంచెయ్యడం. To afford *medical aid* or to *prescribe* as a

Doctor. తేద్యుడు ఆతూరిలో వక మనిషికి పంకము గావుండ గా వెల్లితేద్యం చేసికు దిచ్చినాడు. The *doctor* went to that village where there was a man sick, whom he *prescribed* for and recovered.

తేద్యుడు *sub.* తేద్యుని|తేద్యులు. A medical man or physician. This word is frequently called తేదుకుడు. But not properly so.

తేనం *sub.* తేనపు|తేనాలు. The particulars; a detail: ఆ తేనం చూచుకో. Examine the *particulars* of that account. జినమ్మలతేనం. A *detail* of articles. అమ్మవలన జినమ్మలతేనం. The *detail* or list of articles to be sold.

తేపు *sub.* తేపు|తేపులు. A direction. యీతేపు. In this *direction*. ఆతేపు. In that *direction*. అన్ని తేపులు. In all *directions*. వక పెద్ద వాడయీ తేపుకు వస్తుంది అని చెప్పుచున్నారు. The people say, that a large ship is coming *this way*.

తేరాను *sub.* తేరాను|తేరానులు. Distraction; ruin. తేరాను కావడం. To be in confusion.

తేకాఖం *sub.* తేకాఖపు|తేకాఖాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to the month of *May*.

తేన్లవం *sub.* తేన్లవపు. (No Plural.) This is the name given to the sect of Hindoos, who mark their foreheads length-ways, and are usually

called the *long marked*; in contradistinction of those with the *broad mark*.

వోడకడం v. n. వోడుకుతూ|వోదికి. To spin. మూలువోడకడం. To spin thread.

వోడపాయ్యడం v. a. వోడపోస్తూ|వోడపోకి. To strain; to filtre; to clarify.

వోడ్డు sub. వోడ్డు|వోడ్డు. The water side. పముత్రపువోడ్డు. The sea-shore.

యేటివోడ్డు. The bank of a river. చెరువువోడ్డు. The edge of a tank;

that is, of the water in the tank. వోడ్డు also means, the *multiplicand* or *sum multiplied*, in arithmetic.

వోత్తడం v. a. వోత్తుతూ|వోత్తి. To press with the hand; to compress; to

squeeze. నాచెయ్యిపట్టుకునివోత్తిదాలాసుట్టించినాడు. He laid hold of my hand, *squeezed* it, and gave me a great deal of pain. పోకలువోత్తడం. To break the beetel-nut; that is, when using it.

వోప్పడం v. n. వోప్పుతూ|వోప్ప. To agree; to consent. అతనుచెప్పినమా

టలకునేనువోప్పినాను. I have *agreed* to his propositions. vide పప్పుడించడం.

వోప్పండం sub. వోప్పండపు|వోప్పండాలు. An agreement; a contract.

వోప్పండంచెయ్యడం. To make a contract; to close a bargain. ఆకోమ

టిదగ్గరయిరుచైపుట్లధాన్యంవోప్పండంచేసినాను. I have *closed a bargain*

with that Banian, for twenty candies of paddy. వరసకులుకొంగరుపరు

కునిమిత్తంవోప్పండపుశాశికాలుప్రాకియిచ్చినారు. The Merchants have

entered into written contracts, for the provision of chay goods.

వోప్పుకోవడం v. n. వోప్పుకుంటూ|వోప్పుకుని. To agree; to consent; vide

వోప్పడం.

వారగదం v. n. వారునుకూ|వారిని. To lean back. vide వరుసు. From which. వరగదం, Item.

వారునుకుపోవడం v. a. వారునుకుపోకూ|వారునుకుపోయి. To hurt; to touch lightly; to graze. అతనికిలదాయూలోకిరంగీసుండుచేరి మీదుగా వరునుకుపోయినది. A shot from one of the guns, grazed that man's hand in the battle.

వొట్ల sub. వొట్లు|వొట్లులు. The body. vide శరీరం.

వొక చెట్టు sub. వొక చెట్టు|వొక చెట్టు. The kalacka tree. వొక కామలు. Kalacka-fruit. This word should be written వాక చెట్టు.

వొకిలింత sub. వొకిలింత|వొకిలింతలు. Heaving, or vomiting. వొకిలింత చే ముకోవడం. To vomit.

వొసు sub. వొసు|వొసులు. Detriment; injury; badness. వొసుదాసులూ. Good and bad. vide శీడు.

వొదచడం sub. వొదున్ను|వొదిచి. To pour out; to discharge.

వొదడం v. n. వొదుకూ|వొది. To lose; to be deprived of. తనువులో వొదడం. To lose an arbitration. అడువొదడం. To lose at play. సా మ్మ వొదడం. To lose property.

వొదిపోవడం v. a. వొదిపోకూ|వొదిపోయి. To lose; not to win. అసుంద లోనుంచిన్నీవు వొదిపోకూవున్నవి. The water is running out of that earthen Vessel.

వొదువిళ్ల sub. వొదువిళ్ల. (No Plural.) Pantiles. వొదువిళ్ల వెంకు. Item.

వొదు sub. వొడి. Decay. వొడికుండ. A decayed Vessel; that is, worn out by time. వొడిమాటలు. Unsound words; not to be depended on.

వొదార్పడం v. a. వొదార్పకూ|వొదార్చి. To console; to comfort; also

to condole. అతనితక్కుడుచచ్చినందున అతనిక్కరపవల్లితాదార్పినాను.

I went and *condoled* with him, on the death of his brother.

^b ^b శ్రార్పదం చ. న. పొరుక్కు|పొర్పి. To suffer; to bear; to endure. పెట్టె

శ్రార్పదం. To *endure* pain. అశిపాయానియేనూరు దెబ్బలుకొట్టుకున్నా

చు నానివాటిలన్నింటికి పొర్పినాడు. That Sepoy was ordered five hundred

lashes, and *bore* them all.

^b ^b శ్రార్ప లేకపోవడం చ. న. శ్రార్ప లేకపోకూ|శ్రార్ప లేకపోయి. To be envi-

ous; to *envy*.

^b ^b శ్రార్ప లేనితనం *sub.* శ్రార్ప లేనితనపు|శ్రార్ప లేనితనములు. Envy; jealousy.

మాకుభాగ్యంయెట్లువశావడం అతనికి శ్రార్ప లేనితనం విస్తరించినది. His *envy*

seems to have increased, in proportion to the increase of my good

fortune.

శక్తి *sub.* శక్తి|శక్తులు. The name of the Goddess, to whom devotion is paid by the Hindoos, to avert the calamity of the small pox. *vide* అక్షువారు. This word also means *strength* and *vigour*. ఆమనిపికిమహాశక్తివున్నది. That man has a great deal of *strength*. శక్తి also means *evil-spirits* or *demons*. శక్తిపట్టడం. To be possessed by an *evil-spirit*. Ability; capacity:

శకునం *sub.* శకునపుశకునాలు. An Omen; a sign; a prognostic. నేను యిక్కడికిరావలెననిచూరించేవశకునమందిదిఅయినదికాదుగనకరాకప్రాయినామి. I was in the act of coming here, but observed a bad *omen* and therefore did not come.

శతృత్వం *sub.* శతృత్వపుశతృత్వం. Enmity; opposition. *vide* పగ.

శతృవుడు *sub.* శతృవునిశతృవులు. An enemy. ఆవూరిలోఅంతానామశతృవులువున్నారు. They are all *enemies* to me in that town.

శబ్దం *sub.* శబ్దపుశబ్దాలు. The sound of a *voice* or of the people speaking; also, words or speech. పాటశబ్దం. The *sound* of the *voice* in singing. వాద్యాలశబ్దం. The *sound* of *musical instruments*. వీణేశబ్దం. The *sound* of the *veena*.

శ్రమ *sub.* శ్రమ|శ్రమలు. Difficulty; trouble; distress. శ్రమపడడం. To get into *difficulty*. శ్రమచెయ్యడం or పెట్టడం. To *cause difficulty*, or give *uneasiness*. *vide* ప్రయాసం.

శరీరం *sub.* శరీరపుశరీరాలు. The *body*; either of a human being, or of beasts. మనుష్యశరీరం. A man's *body*. అడదానిశరీరం. The *body* of a woman. గుర్రపుశరీరం. The *body* of a horse. పశువులశరీరాలు. The *bodies* of beasts.

శలంకి *sub.* శలంకి|శలంకులు. The name of a bird. శలంకిపట్ట. Item.

శలవు *sub.* శలవు/శలవులు. Order; permission; concurrence. మీశలవులు
యితోవస్తాను. With your concurrence, I will come. మీశలవులువచ్చిన
కుర్రాన్ని తెస్తారు. They are bringing the horse agreeable to your
orders.

కల్లా *sub.* కల్లా/కల్లాలు. Muslin.

శవం *sub.* శవపుశవాలు. A corpse. vide పనుగ.

కానా *adv.* Many; plenty; sufficient; or enough. కానామందిదొరలు
వచ్చినారు. A great many gentlemen have arrived. కానాదినములు.
A great number of days; that is, a considerable period. కానాదినము
లనుంచియాదేశములోవున్నాను. I have been from a long period back,
in this country. కానాశేవు. A long time ఆరుపాయాలునాపకాన.
Those Rupees are enough for me.

క్రావణం *sub.* క్రావణపుక్రావణాలు. One of the Gentoo months,
nearly answering to the month of August. క్రావణం also means a
goldsmith's pincers.

కాస్త్రం *sub.* కాస్త్రపుకాస్త్రాలు. The shaastrums or book of the laws of
the Hindoos. మహమ్మదీకాస్త్రం. The Mahomedan code. తెనుకుకాస్త్రం.
The Gentoo code. కాస్త్రక్షండా or కాస్త్రప్రకారం. According to
law or the shaasters. There are six different shaasters, according to
the Hindoo Religion, which are as follows: viz. వ్యాకరణం. Vyaakurnum.
The doctrine of grammar and language. తర్కం. Tarkum. The doc-
trine of the earth and fit's properties. మీమాంసం. Mesmaamum. The
doctrine of rites and ceremonies, and incantations. వేదాంతం. Vaidan-
tum. The doctrine of the divinity. ద్యోతిషం. Djotesum. The doc-
trine of the heavenly bodies. వైద్యం. Vydium. The doctrine of medicine.

కెర sub. కెర. (No Plural.) Ink. కెరకెర. Gentoo ink. ఎరకెర. Europe ink.

కెర sub. కెర/కెరలు. An infant. vide విద్య.

కెర sub. కెర/కెరలు. A scholar or a disciple.

కెర sub. కెర/కెరలు. Punishment. కెరచెయ్యడం. To inflict punishment.

కెర sub. కెర. (No Plural.) Quickness; expedition. కెరచెయ్యడం. To be quick or expeditious. కెరగా. Quickly; expeditiously. vide వ్యర.

కెర sub. కెర/కెరలు. Friday.

కెర sub. కెర/కెరలు. Cleanliness; neatness. కెర. Item.

కెర adj. Of or belonging to Sooders. కెరము. The Soodra caste, కెరవాడు. A man of that caste. కెరది. A woman of that caste. This is the name given to the fourth caste of the Hindoos. The word is commonly called. కెర.

కెర sub. కెర/కెరలు. Saturday:

కెర sub. కెర. (No Plural.) The complaint, which we term a cold. కెరచెయ్యడం To have a cold. అతనికిచచ్చకెరచేసినది. He has got a very bad cold.

పమ్య sub. పమ్య/పమ్యలు. A lampstand used in Cutcherry; commonly called కెమ్య.

పరతు sub. పరతు/పరతులు. Stipulation; Agreement.

పరాభతు sub. పరాభతు/పరాభతులు. Partnership.

షాలా sub. షాలా/షాలాలు. A shawl; worn by people in India.

షాహదీ sub. షాహదీ/షాహదీలు. A witness. vide షాహి.

మొగ్గ sub. మొగ్గ/మొగ్గలు. Beginning; commencement. పాల్మొగ్గ.
Beginning of the year.

సకలము sub. సకలము. (No Plural.) The whole; the aggregate. సకలమైనవారెవరారు. *Every body; all persons of every description.* సకలమైనవారికి తెలియచెయ్యవలెను. *Be it known to every one!*

సకిలించడం v.n. సకిలించుట|సకిలించి. To neigh. ఆగుర్రంయెప్పుడూ సకిలించుచుంటుంది. *That horse is always neighing.*

సక్తు sub. సక్తు|సక్తులు. Duress; distress; oppression. సక్తుచెయ్యడం. To use violence; to distress. అతనువరహాలనిమిత్రంకోజున్నమాయంటి గాదసూక్ష్మంది సక్తుచేస్తాడు. *He comes every day to demand his Pagodas, sits down in my house and places me in duress.*

సగటు sub. సగటు|సగట్లు. An average; an estimate. తక్కువసగటు. The average of an account.

సగం sub. సగపు|సగాలు. A half. సగంసగం. *Half and half.* vide అర.

సణగడం v.a. సణుకుతూ|సణిగ. To mutter; to grumble. మేముచెప్పినమాటలు అతనికేమిమిగిలేక సణుకుతూవున్నాడు. *Not being satisfied with what we told him, he went off grumbling.*

సత్యం sub. సత్యపు|సత్యాలు. Truth; asseveration; oath. యీమాటని జీమనిసీపు సత్యం చేస్తావా. *Will you make asseveration to the truth of this word? that is, swear?* నేనుఅక్కడికి వెళ్లినమాట సత్యం. *That I went there, is a fact or truth.*

సత్రం sub. సత్రపు|సత్రాలు. This is the Gentoo name of the charitable buildings on the roads in India, which we call *choultries*; usually so built, as to accommodate travellers of every different caste.

సత్తు sub. సత్తు. (No Plural.) Pewter.

సత్తువ sub. సత్తువ|సత్తువలు. Strength; force; capability. అతనితోట్లాదదానకుయేమీ సత్తువ లేదు. *He has no power left for fighting.*

స్తంభం *sub.* స్తంభశ్చ|స్తంభాలు. Any kind of post or pillar. రాతిస్తంభం. A stone pillar. కర్రస్తంభం. A wooden pillar or post. దీపస్తంభం. A lamp-stand; used in all Native houses.

స్థలం *sub.* స్థలశ్చ|స్థలాలు. A place; a situation; a residence. ఆస్థలంలా నుంచి వెళ్లవద్దు. Do not go away from that place! నీకాపుర స్థలంయెక్కడ Where is your place of residence? కల్లెగువారుతమకచేరిలో నాకునొక రీచెట్టించ దానకుస్థలం లేదనిచెప్పి నారు. The collector has told me, there is no place for me in his cutcherry.

పదరహి *adv.* Aforesaid; abovementioned; foregoing. పదరహి చెప్పినమాటలుబాగాజ్ఞాపకంఘంచుకో. Keep the aforesaid words well in your recollection.

పదుత్తరం *sub.* పదుత్తరశ్చ|పదుత్తరాలు. A reply; an answer. అతనివిత్తరం ప్రాశంపించివాను పదుత్తరంయింకారాలేదు I have written him a letter, but his answer is not yet received. నామాటకుమీమి పదుత్తరం తెచ్చుకావు. What reply do you make, to what I have said?

పన్న *adj.* Fine; thin; పన్నుట్టు. A Fine cloth. పన్నతనం Fineness.

పనదు *sub.* పనదు|పనదులు. A voucher; contract; agreement; better known by the word sannud.

పన్నం *sub.* పన్నశ్చ|పన్నాలు. Fineness; thinness; పన్నుట్టులు. Fine clothes. నూడి పన్నం. The fineness of thread. పన్నుదీరె. A fine cloth; such as women wear.

పన్యాసం *sub.* పన్యాసశ్చ|పన్యాసాలు. The name of a particular persuasion of religionists, amongst the Hindoos; who travel into different parts, as beggars. The head of the Sanyashies is placed in a superior

light by Bramins, and considered the head over all the Religions, of the Hindoos.

సన్యాసి *sub.* సన్యాసి|సన్యాసులు. A Sanyashy.

సన్నిధి *sub.* సన్నిధి. (No Plural.) Presence. vide సముఖం.

సంకటం *sub.* సంకటపు|సంకటాలు. Sickness; indisposition. అతను సంకటం చారయ్యికిరావడం లేదు. He is not come here on account of sickness. అతనికి వాయువు సంకటం వచ్చినది. He is affected with the *vayuvu* sickness. సంకటం పడడం. To fall sick.

సంకెల *sub.* సంకెలు|సంకెలు. A fetter; or Iron. సంకెలు పెట్టడం. To put in *Irone*. సంకెలు వ్రాడకొట్టడం. To *unfetter* or release from *Irone*.

సంకడి *sub.* సంకడి|సంకడ్లు. The name given to the double boats, placed as ferries on rivers; made of two entire trunks of palmira trees, hollowed out.

సంకతి *sub.* సంకతి|సంకతులు. Business; subject; case; circumstance. యీ సంకతిని గురించి నీవు చెప్పి చెప్పుకొను. What do you say regarding this circumstance? యీ సంకతులు వేనువిన లేదు. I have heard nothing of these things. వాయింటి సంకతులు యావత్తు నీకు చెప్పుకొను. I will make you acquainted with all my family affairs. The word. సంకతి in Sanscrit, means *society*.

సంగీతం *sub.* సంగీతపు|సంగీతములు. A song or singing. సంగీతం పాడడం. To sing a song. సంగీత పాఠకుడు or సంగీత గాడు. A singer. సంగీతకత్తె. A female singer.

సంగోరు *sub.* సంగోరు|సంగోర్లు. A Revenue term, meaning a half. సంగోరు పాలు. A half share; such as, the half share to the ryott, and half share to the Circar.

సగ్గబీ *sub.* సంగీ|పంచలు. A bag. రూపాయాలసంగీ. A bag for Rupees.
సంత *sub.* సంత|సంతలు. A fair; generally held in the same manner
as they are in Europe.

సంతకం *sub.* సంతకపు|సంతకాలు. Signature. సంతకంచెయ్యడం. To sign.
సంతకంచేయించడం. To cause to sign.

సంతతి *sub.* సంతతి|సంతతులు. Issue; offspring; vide సంతానం.

సంతానం *sub.* సంతానపు|సంతానాలు. Issue; offspring. అతనికి పార్లెరి
యిలియిదు సంవత్సరములు అయినది కానియింకా సంతానంలేదు. He has
been married five years, but has not yet got any issue.

సంతోషం *sub.* సంతోషపు|సంతోషాలు. Pleasure; gladness; satisfaction.
సంతోషంకొనడం. To be pleased; to be glad; సంతోషంపెట్టడం. To
make glad; to give pleasure.

సందడి *sub.* సందడి|సందట్లు. The buzzing noise made by a crowd of
people; also, the crowd itself. అక్కడమనుష్యుల సందడివల్లయి జేత సంత
తి అని తెలిసినది. From the noise of those people, I can tell there is a
Fair to day.

సందు *sub.* సందు|సందులు. A lane; a narrow street; also, any parti-
cular direction. అతనియిల్లు సందులోవున్నది. His house is in that
small street. అతను ఆ సందుకు వెళ్ళినాడు. He has gone in that direction.

సందేహం *sub.* సందేహపు|సందేహాలు. Suspicion. సందేహంపడడం. To
be suspected. సందేహించడం. To suspect. అతనియింకా సందేహింపబడినట్లు సందే
హించినాను. I suspected him of having done this business.

సంధ్య *sub.* సంధ్య|సంధ్యలు. The evening. సంధ్యజేత. Evening time. ఈ
సంధ్యజేత వెళ్ళిపోయినాడు. He went away in the evening. సంధ్య also
means morning and evening prayers; అతను ప్రార్థనలు చేసినాడు.

స్నానము చేసినాడు. Having made his ablutions in the morning, he is saying his usual prayers. సుభ్యవార్తకు. To make supplication.

పబ్బు *sub.* సబ్బు. (No Plural.) Soap. This is of the very coarsest kind, used by washers. No soap is made in India, fit for washing the skin, like the Europe soap.

సమ్మతి *sub.* సమ్మతి/సమ్మతులు. Acquiescence; compliance; consent. సమ్మతిపడడం. To comply; to agree; to be satisfied. సమ్మతిచెయ్యడం. To conciliate; to render compliant; to satisfy or to reconcile.

సమ్మన్లు *sub.* సమ్మన్లు/పమ్మన్లు. Summons; a law term, for calling people to appear.

సమం *sub.* సమప్ర/సమాలు. Equality; similitude. సమంచెయ్యడం. To make equal. సమంగా. Equally or alike. వీరయిద్దరూ సమంగావున్నారు. Those two people are like each other.

సమయం *sub.* సమయపు/సమయాలు. Time; opportunity; leisure. మీరొక్కరికీ రకురావదానకు నాకు సమయం అయినది కాదు. I have not had an opportunity of coming to you.

సమస్తం *sub.* సమస్తపు. (No Plural.) The whole; the whole body. *vide* పకలము.

సమాచారం *sub.* సమాచారపు/సమాచారాలు. An occurrence; circumstances; news. యీ శోభయేమి సమాచారం. What is the news to day? మంచి సమాచారం. Good news; చెడ్డ సమాచారం. Bad news. మీయింటి సమాచారాలు అన్నీ బాగావున్నవా. Is every thing going on well, at home?

సమాధానం *sub.* సమాధానపు/సమాధానాలు. Agreement; consent; compliance. సమాధానంపడడం. To consent, *vide* సమ్మతి.

సమీపం *sub.* సమీపపు|సమీపాలు. Nearness; proximity; neighbour-
hood. మాయంటిపమీపమందువక రాజుదిగవాడు. A Rajah has taken
up his residence, *close* to my house. సమీపంకా. *Near; close to;*
నేనులతనికి సమీపంకావువాను. I am very *near* him.

సముఖం *sub.* సముఖపు. (No Plural.) Presence. మీ సముఖానకువస్తు
వాను. I am coming into your *presence*.

సముద్రం *sub.* సముద్రపు|సముద్రాలు. The sea. సముద్రపు గాలి. The
sea breeze. సముద్రపు కొడ్డు. The *sea shore*. పైట్టు

సమైట్ట *sub.* సమైట్ట|సమైట్టలు. A sledge; that is, any large heavy ham-
mer.

సమేతు *adv.* Including; along with. నానామానుగుర్రాల సమేతుకీడుకుని
రా. Bring my things, *including* horses and all. రాముడువచ్చి నాడుల
తేల్చి పువచ్చి నాడువాపన్న సమేతువచ్చి నాడు కానివీవువచ్చి నావు కావు. Ram-
doo came, Letchmoodoo came, *along with* Baupannah; but you did
not come.

సంప్రతి *sub.* సంప్రతి|సంప్రతులు. A Revenue term, applied to the *person*
who officiates, along with the authorized Kurnum of a Village.

సంపాదన *sub.* సంపాదన|సంపాదనలు. The act of procuring. సంపాదనచే
య్యడం. To *procure*; to *obtain*.

సంపాదించడం *v. t.* సంపాదించు|సంపాదించి. To provide; to procure; to
acquire. అతడు కా నావరహాలు సంపాదించినాడు. He has *acquired* a good
many pagodas.

సంబరం *sub.* సంబరపు|సంబరాలు. A Feast; a celebration; or festival;
generally applied in a religious sense. మాయంట్ల యీశ్వర సంబరంచే

ప్రస్తుతము. We have a *feast* at our house to-day. శేష దేవుని పండుగం చేస్తాము.
To-morrow the *festival* of the God is to be celebrated.

సంరక్షణ *sub.* సంరక్షణ, సంరక్షణలు. Support; maintenance. సంరక్షణ
చేయడం. To support; to maintain; to protect. చిన్న నాటనుంచీ నన్ను
సంరక్షణ చేసినాడు. He has been my support, ever since the days of
my infancy.

సంరక్షించడం *v. a.* సంరక్షించుట | సంరక్షించుట. To support; to maintain;
vide సంరక్షణ.

సంవత్సరం *sub.* సంవత్సరపు సంవత్సరాలు. A year. సంవత్సరాది. New year's
day; which, amongst the Hindoos, occurs on the 1st of the month
Chytram, answering nearly to the month of April. సంవత్సరాది పండుగ.
New year's holy days, or feast.

సంశయం *sub.* సంశయపు సంశయాలు. Suspicion. సంశయించడం. To sus-
pect. సంశయపడడం. To be suspected. vide సంశేషం.

సంస్కృతము *sub.* సంస్కృతపు సంస్కృతములు. The Sanskrit language. సంస్కృత
తత్వమాట or విషయ. Item.

సంసారం *sub.* సంసారపు సంసారాలు. A family; the same meaning as the
word implies in Europe. సంసారంచేయడం. To live as a family man;
that is, referring also to caste.

సంసారి *sub.* సంసారి | సంసారి. A family-man or woman; that is, a per-
son living according to the Rules of his particular caste. నేను సంసారి.
నేను సంసారి. I am a person of proper family; and not
an abandoned person or one who has lost his caste. అదిగో అదిగో సం-
సారియింట్లు. All the houses in that street are family houses.

సంరచడం *v. a.* సంరచుట | సంరచుట. To arrange; to assert; to place toge-

ther. కాకితాలుసరదం. To assort papers. విట్టలుసరదం. To put up or arrange clothes.

సరంజాము *sub.* సరంజాము|సరంజాములు. Articles of provision or other requisites, either for troops or travellers, prepared at particular stages. సరంజాముచెయ్యడం. To prepare articles of provision. లిస్సగకో సరిహద్దులో సరంజాము చేశినారు. They have prepared articles of provision for the camp, in that town.

సరంబీ *sub.* సరంబీ|సరంబీలు. A ceiling or inner roof.

పర్కారు *sub.* పర్కారు|పర్కారులు. The *circar*; that is, the Government of the country.

సర్తాఫు *sub.* సర్తాఫు|సర్తాఫులు. A *shroff*; that is, a teller of money. The *shroffs* manage all the money concerns and exchange of the bazaar; the same as the *soucars* do, of the countries in which they reside.

సరి *sub.* సరి. (No Plural.) Sufficiency; enough. This word is very much used in conversation or on common occasions, in the way we would use, surely? enough said, truly! సరిమహామందిరమాటచెప్పినాడు. Truly! these are fine words of your's! సరిసరియాపాటిచాలించు. Enough, enough; do not grieve any more. సరిపడదం. To fill, to complete. కాకితాలుసరిపడ్డవి. All the paper is filled up. యాశేఖనా మనలు తైపంకశ్చరములు సరిపడ్డవి. I have at this day completed my fortieth year. సరి శేషులు. Odd and even. సరిపుచ్చడం or సరి పెట్టడం. To finish. సరి చెయ్యడం. To dress the threads before weaving. సరిచూడదం. To examine,

స్వర్గం sub. స్వర్గస్థానములు. Heaven; or the upper regions. There are several descriptions amongst the Hindoos. అతడు స్వర్గానికి వెళ్ళినాడు. He has gone to heaven; that is, he is dead.

స్వరం *sub.* స్వరపు స్వరాలు. The voice. అతని స్వరం మంచిది. He has got a good voice. This is also the name given to a note of music, of which the Gentoos have seven, as with us. On these, there are not less than 128 changes; for which, vide రాగం.

సవరి *sub.* సవరి సవతులు. The term given, when there are two or more women married to the same man. ఆకోమటిమన్తునయిద్దరినీ పొల్లి అది నాడు నాకేమేము సవతులము అయినాము. That Bavian having married both of us, we are become *savatoes*. సవరిశర్మి. A Father's wife; not the mother who begot you properly; a mother, in common with others of your Father's wives.

సవారి *sub.* సవారి సవారులు. The general term for any manner of conveyance, used for exercise or pleasure. సవారి గోయీలు. *Palankeen* bearers. అతడు సుర్రపు సవారి వెళ్లి నాడుగాని నేను యేను మోడ సవారి అవుతాను. He means to go out on horse-back, but I mean to ride on the Elephant. The term is principally applied to a *Palankeen*.

సవాలు *sub.* సవాలు పవాళ్లు. Question. జవాబు సవాలు. Conference.

సప్తాని *sub.* సప్తాని సప్తానులు. The term of an imaginary valuation of money, supposing the amount of two Dabs.

సహనం *sub.* సహనపు. (No Plural.) Patience; quiet; resignation. సహనం వుండడం. To have *patience*; to be *quiet*; to be *pacified*.

సహాయం *sub.* సహాయపు సహాయములు. Protection; assistance; an asylum. సహాయం చెయ్యడం. To *protect*; to *assist*. vide ఆసరా.

సహించడం లి.గి. సహించుట సహించి. To suffer; to endure; also, to forbear. నెట్టు ని సహించడం. To *endure* pain. అతను యెన్ని మాటలు అది వాడేను సహించివాను, I bore all he said.

సమ sub. సమపు/సమపులు. Severe pain ; constant, drawing pain ; fever. అతనికి సమపు సమపుచాతజ్వరం వచ్చినది. The severe pain of that boil, has occasioned him fever. అతనికి జ్వరం చేతనందుచాతవంటికి సమపు వచ్చినది. He has got a cold, which has induced a fever.

సాగకొట్టడం చ. a. సాగకొట్టురూ/సాగకొట్టి. To beat out ; to expand. అవెండి కంపాటివా నెదుపొడుగున సాగకొట్టినాడు. The Silversmith has beat out that silver, the full length of a span.

సాగడం చ. a. సాగురూ/సాగి. To stretch out ; to distend ; also, to beat out. సనిసాగడం. To go through or push out a business. యేరుచాక సాగడం. To plough up a fallow.

సాగవార చెట్టు sub. సాగవార చెట్టు/సాగవార చెట్లు. The Aloo tree. సాగవార ముట్ట. The leaf of the aloe.

సాగుబడి sub. సాగుబడి/సాగుబట్టి. Cultivation. సాగుబడిచెయ్యడం. To cultivate.

సాదరువారు sub. సాదరువారు/సాదరువార్లు. A Revenue term signifying the expenses attending the collection of the Revenue.

స్నానం sub. స్నానం/స్నానాలు. The term given for the ablutions performed by the Hindoos. స్నానం చెయ్యడం. To perform ablutions. It is applicable to bathing in-general. The word is usually pronounced స్నానం.

సాన sub. సాన/సానలు. The name of a particular Stone, upon which the Sandal-wood is ground into powder, to be used by the Natives to rub on their bodies. కత్తులు వచ్చే సాన. A Stone for sharpening knives. తక్కువ వచ్చే సాన. A Stone for cutting Diamonds.

సాని sub. సాని/సానలు. The general name of dancing women. సాని iso means, a girl made a woman of సాని. When added to the word

దొర means a man's wife. అదిన్నదియింకా పానికాదేదు. That girl has not yet been made a woman of. మాదొరపానియిడేయేనుగ మీద పవారీ వెళ్ళుచుంది. Our lady takes an airing to-day on the Elephant. పంపరంనిమిద్యంయూరాలి సానులువస్తారు. The dancing girls are coming this night, for the celebration of the Feast.

పానికె sub. పానికెపానికెలు. The name of small earthen plates, on which some of the Hindoo and Mahomedan castes, eat their victuals.

పానె adj. Of or belonging to the saany caste. పానెకులం. The saany caste. This is a particular caste of dancing women, who dance whilst beating small sticks according to time, accompanied by singing.

పాపదరం చ. గ. పాపదుకూ|పాపది. To eat. మీరుపాపద్రారా. Have you eat your victuals? పాపదరం.

పాపు sub. పాపు. (No Plural.) Fair; clean. ఆకాకిరాలుపాపుత్రాయి. Copy those papers fair. ఆవేలపాపుచెయ్య. Clear out that ground!

పాడెకు sub. పాడెకు. (No Plural.) Proof; conviction. పాడెకుకావడం or పడడం. To be convicted. పాడెకుచెయ్యడం. To convict; to bring to proof.

పామంతం sub. పామంతపుపామంతాలు. Power; authority. పామంతం చేయడం. To exercise power or authority. The word పామంతం in Shanscrit, means neighbourhood.

పామాను sub. పామాను. (No Plural.) Baggage; things. యిండిపామాను. House furniture. యిడేదేవేనురాజమహేంద్రవరంనుంచివచ్చినా పామానామానువెనకవస్తువున్నది. I arrived this day from Rajahmundry; but my things are coming behind.

సాము sub. సాము|సాములు. The name given to all kinds of manual and bodily exercise, which certain castes of Hindoos practice during their youth. సాము చేయడం. To practice *exercises*.

సామెత sub. సామెత|సామెతలు. A proverb; a comparison; an allegory or a saying. అతనితో మాట్లాడటా తేలో వెలుగుతాతపద్యలు వేర్వేరు చాలిన సామెత చెప్పినాడు. When I went to speak to him, "will you teach your grand-father to cough?" was the *proverb* he gave me, in reply.

సాంక్రాంటి sub. సాంక్రాంటి. (No Plural.) Benjamin. చదుం చేగదిలో దోమలుబావదానపసాంక్రాంటిచొక్కెయ్యి. Burn some *benjamin* in the bed-room, to kill the mosquitoes.

సాయంత్రం sub. సాయంత్రం|సాయంత్రాలు. The evening. వీధి సాయంత్రం.

సాయంత్రం sub. సాయంత్రం|సాయంత్రాలు. The evening. అతణ్ణి ఇన్న సాయంత్రం చూచినాను. I saw him yesterday evening. This word should properly be written సాయంత్రం from the Sanscrit.

సాయరు sub. సాయరు. (No Plural.) A Revenue term, signifying the collection of customs and duties. సాయరువారు. A custom officer.

సారథి sub. సారథి|సారథులు. The name of the man who sits in front of the Native vehicles and drives the bullocks.

సారంగి sub. సారంగి|సారంగులు. A small musical instrument, mounted with five wires and played with a bow. It has a long neck and a short round body. సారంగి వాయించడం. To play on the *sarangi*.

సారువా sub. సారువా|సారువాలు. A Revenue term, signifying low ground cultivation. సారువా పంట. Low-ground crop.

పాఠ sub. పాఠ|పాఠాలు. The name given to the pieces or pawns, with which the Hindoos play their game called *rogataaloo*. పాఠ is also the name of the Pot-maker's wheel; called కుమ్మరపాఠ.

పాఠ sub. పాఠ|పాఠాలు. A stable properly an eating place or cooking place. కుర్రపుపాఠ. A horse stable. వంటపాఠలో అన్నం తింటున్నాడు. He is eating his victuals in the Cooking place.

పాట sub. పాట|పాటలు. The year. పాటకు జన్మ. The expired or last year, a term used in Revenue. పాటావారు పున. Agreeable to former years. పాటమొరపు. The beginning of the year. పాటమగురు. The end of the year.

పాఠ adj. Of or belonging to the weaver-caste. పాఠకులు. Item. పాఠ వారు. A weaver. పాఠిడు. A spider; పాఠపురకు. Item.

పాఠశాల sub. పాఠశాల|పాఠశాలలు. Leisure; opportunity; విధికి అవకాశము.

పాఠశాల sub. పాఠశాల|పాఠశాలలు. A Soucar. A caste of Hindoos who may be considered the monied men, or Bankers of India. పాఠశాల కార్యాలయం. A Soucar's office or place of residence. జయరాంధాసు పాఠశాలకు బంధువులతో కలసి వాడు. Jairamdas, the Soucar, has established his office or place of residence at Masulipatam.

పాట్యం sub. పాట్యపు|పాట్యములు. Evidence; testimony. తప్పుపాట్యం. False-evidence. పాట్యం చెప్పడం. To give evidence.

పాట sub. పాట|పాటలు. A witness; an evidence. పాటించడం. To testify or give evidence.

సీల్ sub. సీల్|సీల్లు. A stamp; a seal; an impression: సీల్ చేయడం. To stamp; to seal. పత్రం మీద సీల్ చేయడం. To seal a letter.

సం sub. సం|సంలు. A plat or twist of the hair; in the manner practised by the Natives in Hindoestan:

సం sub. సం. (No Plural.) Shame; reproach: అశమలత్వమునకు వాడుకును సంపద్యమనినది. I felt great *shame*, at what he said. సంకూరిన. *Shameless; impudent.* సంకూరినమనినది. A *shameless* fellow.

సం sub. సం|సంలు. The name given to a religious performance in the manner of a vow, made to the *Amooaaroo*, or Village Goddess; once every year the devoted person has a large double pointed hook fixed through the flesh of the back, near the waist, and is swung twice or thrice round the Goddess, from an elevated beam, and then let loose. This Ceremony is termed సంసంసం. They have another manner termed సంసంసం. Which is performed like the first, except that of placing the devoted person in a *basket* instead of having hooks fixed through the flesh of the back, when they swing round.

సం sub. సం|సంలు. Circumstance; matter.

సం sub. సం|సంలు. A large round or oval bag, made of thick hide, in which ghee or oil is commonly transported and stored. It is generally called *Dupper* by Europeans. సం is also the name given to the vessel in which the *mashaljee* carries the oil, to feed the *mashal* with in travelling, also made of leather.

సం sub. సం. (No Plural.) State of readiness or preparation. సంసంసంసంసంసంసంసం. They are in a *state of readiness* for fighting. సంసంసంసంసంసంసంసం. He is *prepared* to set out for

the country. అచనియం కా సిద్ధము కా లేదు. That business is not yet ready.

సంధూరం *sub.* సంధూరపు. (No Plural.) The red colour used by painters in India, called red lead in Europe.

సిఫాయి *sub.* సిఫాయి/సిఫాయీలు. A sepoy.

సిబ్బందీ *sub.* సిబ్బందీ/సిబ్బందీలు. This is the general name of armed peons, either kept in attendance at the house or employed as guards, and occasionally to fight.

సిబ్బి *sub.* సిబ్బి/సిబ్బిలు. The name of a brass plate used as a cover to the vessels, in which the rice is boiled by the natives. త ర్వాసిబ్బిలు.

The plates of a pair of scales, in which the article and weights are placed.

సింహం *sub.* సింహపు/సింహాలు. A Lion, altogether a Shanscrit word.

సివంగి *sub.* సివంగి/సివంగులు. The animal, which is vulgarly termed the hunting cheela; used in India by crowned heads, and by Rajahs, for the diversion of hunting the antelope and deer; to which it is trained.

సిస్తు *sub.* సిస్తు/సిస్తులు. A Revenue term, signifying the settlement of the Revenue.

స్త్రీ *sub.* స్త్రీ/స్త్రీలు. A Female; a woman. vide ఆడది.

సిరాకాలం *sub.* సిరాకాలపు/సిరాకాలాలు. Cold season; or Winter.

సిరాఫలం *sub.* సిరాఫలపు/సిరాఫలాలు. The name of a fruit in India, which Europeans call custard apple. It has a soft white substance inside, very sweet and cloying; from which, perhaps, the name is adopted.

భూమి sub. సముద్రములు. The common name of *country* or *boundary*; also of *district*. It is also applied to the word *Europe*, in particular: యూరోపియన్ సేనాపతిగారి సేనాపతిగారి నామందిరి జయము వచ్చినారు. A great number of soldiers have arrived from *Europe* this year.

నీల sub. నీల/నీలలు. A nail; either of wood or iron. నీల also means the *silver* or *gold pin* and sometimes *jewels*, with which the *joys* worn by women are fastened. నీలముద్ర. The *angle*.

నీలం sub. నీలపు. (No Plural.) Lead.

నీనా sub. నీనా/నీనాలు. A bottle. Properly నీనా.

సుఖం sub. సుఖపు/సుఖాలు. Comfort; ease; happiness; pleasure. శుభములు. Good and bad. అతనికీ ప్రతిసుఖమును ముందుగానే పట్టుకొనెను. Who will look after his *fortune* in *life*. మీరుసుఖం గావుం దెట్లు నేను జూరక చేస్తాను. I shall take upon myself, your *welfare* in *life*. సుఖముగలది. The *venereal disease*.

మది sub. మది/మదిలు. This means any thing turning, or curling, or being twisted. నీళ్లమది. A *whirl-pool*. మది గాలి. A *whirl-wind*. అతని నెత్తిమదిలున్నది. That man is *curly-headed*. అది ముక్కుమదిలు. That horse has no good *marks* or *feathers*. These *feathers* are particular *curls* in the *hair*, considered indications of good caste in horses.

మర్త sub. మర్త/మర్తలు. A hammer.

మర్త sub. మర్త/మర్తలు. A description of *pumice stone*, taken out of hilly grounds and from the banks of rivers near hills. It is made into *powder* and used by some castes of the Natives, to rub on their

faces; and by painters, to rub on the paper before they apply the colour.

మన్న sub. మన్న/మన్నాలు. A cypher; also, the name of one of the marks placed in the rank of a Vowel in the Gantee Alphabet, expressed thus o.

మన్నీ sub. మన్నీ/మన్నీలు. Circumcision; as practiced by the Mahomedans. మన్నీచెయ్యడం. To circumcise.

మన్నము sub. మన్నపు/మన్నాలు. Chunam; that is, mortar. మన్నము డంచడం To beat *chunam*; commonly done by women, with heavy sticks. నల్లమన్నము. Shell *chunam*. రాతిమన్నము. Stone *chunam*. తెల్లమన్నము. White *chunam*, usually called fine *chunam*. మున్నపు బాగ్. The *chunam box*, in which *chunam* is kept, a little of which is usually rubbed in the beetleleaf used by the Natives in India.

మంకం sub. మంకపు/మంకాలు. The customs or collection of duties. మంకపుచౌకీ. The *custom-house*. మంకంపుచ్చుకోవడం. To collect customs.

మరటి sub. మరటి/మరటిలు. The name given to the thing they make use of in India, to flap away flies with; commonly made of a handle fixed to a tuft of feathers or hair; some people call them *chowries*.

మరంకము sub. మరంకపు/మరంకాలు. A hole, or cavity; such as are made by rats under ground. It is commonly written మరంకం.

మలోచనం sub. మలోచనపు/మలోచనాలు. Spectacles or glasses. ఆమని పిసులోచనాలు పెట్టుకుంటాడు. That man wears *spectacles*. The word, in Sanskrit, properly means *good sight*.

మళపు sub. మళపు. (No Plural.) Lightness; want of weight, opposed to heaviness, మళపులియన. *Light, not heavy, vide చుంకన*.

మూలము. మూలము/మూలు. Sight; aim; view. మూలమువడం. To take an aim. మూలమున నాచూచువాడే కాదు. Take a proper aim and then fire off your gun.

మూది sub. మూది/మూదులు. A needle. దర్జీకిబట్టలుకుట్టడానకుమూదులు లేవు. The tailor has got no needles to sew the clothes with.

మూర్ఖుడు. sub. మూర్ఖుని/మూర్ఖులు. The pup. మూర్ఖుడయ్యెను. Sun rise. మూర్ఖుడయ్యెను. Sun set. మూర్ఖుడిరకాలు. Sun beams. మూర్ఖుడయ్యెను. Sunshine. మూర్ఖుడయ్యెను. An Eclipse of the sun.

మూరకారము. sub. మూరకారము. (No Plural.) Salt petre; of which great abundance is manufactured in all parts of India.

మూ sub. మూ/మూలు. Heat. మూరకారము. Gonorrhea.

మూ sub. మూ/మూలు. The term of distinction of the heads of the Banian caste; that is, to men of respectability and eminence amongst them. It is commonly called Chitty; such as వెంకటమూ. Venkata setty or chidy; రమణప్ప మూ. Ramanapah setty or chitty.

మూ sub. మూ/మూలు. A small round grain, commonly known by the name of Bengal-gram. It is frequently pronounced మూ.

మూ sub. మూ/మూలు. A cant term, used by measurers of grain; who call out the number of cunchums or mercalls, until they get to one hundred; when they say sellaga, and begin the reckoning again from one.

మూ sub. మూ/మూలు. Order; command. This word is commonly written మూ.

మూ sub. మూ/మూలు. Harm. vide కిదు.

మూ sub. మూ/మూలు. Friendship; Intimacy. అరనీనామూ

యే మీ స్నేహము లేదు. *There is no friendship whatever between him and me.* స్నేహితుడు. *A friend.* స్నేహితురాలు. *A female friend.*

సేపు *sub.* సేపు. (No Plural.) Time; interval; period. కొంచెం సేపువుండు. *Wait a little while.* అతనికి రావా సేపు చెప్పినాను. *I was a long time explaining to him.*

సేరు *sub.* సేరు | సేర్లు. The measurement which we commonly call a *sear*. సేరుంబావు. *A sear and a quarter.* సేరున్నర. *A sear and a half.* This word is usually written సేరు.

సేవకుడు *sub.* సేవకుని | సేవకులు. *A male slave.*

సేవకురాలు *sub.* సేవకురాలి | సేవకురాంట్లు. *A female slave.*

సొక్తం *v. a.* సొక్తుతూ | సొక్తి. *To reel; to stagger; also, to swagger.* అడు నిషినిస్తారంసారాతాగదారివెంచుసొక్తుతాడు. *That man seems to have drunk a good deal of liquor and is staggering along the road.*

సొక్తు *sub.* సొక్తు. (No Plural.) The term given to a man *reeling* when in liquor; also a woman *walking with a proud air.* సొక్తు. It also applied to a person in the *state of fainting.* అదివిధివెంచుసొక్తుతూచస్తంది. *She is coming down the street, with a fine air.* సొక్తువెక్తగం is technically applied to the effect, sometimes occasioned on eating *bestel*; by a nut of a stronger taste than usual, producing a sudden *sickness* and *faintness.*

సొగటా *sub.* సొగటా | సొగటాలు. This is a game, played by the *Hindoo* with dice and *men* to move on a table, according to the throw; for which. *vide* పాశ్చ.

సొగడు *sub.* సొగడు | సొగడులు. *Beauty; comeliness.* సొగడైన. *beauty*

tiful or handsome. సొగ నైనదిన్నది. A *beautiful girl.* సొగసు కాదు. A *handsome man*; also a *well dressed man.* సొగసుకాదే. A *handsome fashionable girl.*

సొట్ట sub. సొట్ట|సొట్టలు. This is applied to any *dents* in the arms or body, occasioned by the remains of distemper or wounds; also, the state of the limbs, when imperfectly formed in, your birth. *సొట్టకాలు.* A *withered leg.* అది రైంమెడమొక రెండుమూడుసొట్టలున్నవి. That horse has two or three *dents* in his neck.

సొట్టు sub. సొట్టు|సొట్టు. A *dent.* ఆర పేలాకునిండాసొట్టున్నది. That brass pot is full of *dents.* సొట్టుపడదం. To get *dented.*

సొనాయీ sub. సొనాయీ|సొనాయీలు. The musical instrument of the Hindoos; used at their religious ceremonies and at marriages, bearing some resemblance to the clarinet.

సొంబి sub. సొంబి. (No Plural.) The name given to ginger prepared with chunam, and left to dry; in which state it is used in medicine.

సొమ్ము sub. సొమ్ము|సొమ్ములు. Money; property; including jewels. అతని కన్నర చాలాసొమ్మున్నది. That man possesses a good deal of *money.*

సొంపు sub. సొంపు|సొంపులు. Excellency; propriety. *సొంపులియిన.* *Proper*; good; choice. *సొంపులియినమాటలు.* *Choice words.*

సొర sub. సొర|సొరలు. A shark. *సొర చాప.* Item.

సొరుకు sub. సొరుకు|సొరుకులు. The drawer of a table or box.

సొకడం ర.న. సొకుమా|సొకే. To contract; imbibe; or acquire.

సొక్తం sub. సొక్త|సొక్తాలు. Praise; applause. *సొక్తంచెయ్యడం.* To *praise*; to *applaud.* అతణ్ణిమహాసొక్తంచేసినాడు. He *praised* him abundantly.

సోదె *sub.* సోదెహోదెలు. Prophecy; foretelling; or rather, fortune-telling. సోదెగారు. A male prophecy or fortune-teller. సోదెగారు. A woman of the same description. సోదెచెప్పడం. To fore-tell; to prophecy; to tell your fortune.

సోఫు *sub.* సోఫు. (No Plural.) Caraway seeds; which the Natives use in their Carries.

సోమవారం *sub.* సోమవారపు|సోమవారాలు. The day of the week called, *monday*.

సోరంగి *sub.* సోరంగి|సోరంగులు. The name of the fish which we call, the *whiting*. సోరంగిదాచ. Item.

సోల *sub.* సోల|సోలు. A measurement, equal to half a sear.

సోలడం *v. a.* సోలుకూ|సోలి. To reel; to stagger; to swagger. *vide* సోక్రడం.

సోదాగరి *sub.* సోదాగరి|సోదాగరలు. Merchandize; Commodity. సోదాగరి చెయ్యడం. To trade; to send articles.

సోదాగరు *sub.* సోదాగరు|సోదాగల్లు. A merchant; or trader.

పాఠశాల sub. పాఠశాల/పాఠశాలలు. A representation; a narrative. నా పాఠశాల.

పాఠశాల sub. పాఠశాల/పాఠశాలలు. They did not attend to my representation.

హజారు sub. హజారు/హజారులు. This is a Revenue term, signifying the place where the business of the district or any particular branch of the Revenue is conducted. It is usually termed *presence* or *Hazoor*. నీవు రూపాయలు పట్టుకుని హజారుకురా. Take the Rupees and come with them to the *Hazoor*. హజారుకరేరి. The head outcherry.

హద్దు sub. హద్దు/హద్దులు. A boundary to a district or place. సరి హద్దు. Item.

హర్తారా sub. హర్తారా/హర్తారాలు. A messenger; well known by the name of *Hercarrak*.

హవాలా sub. హవాలా/హవాలాలు. Charge; custody; keeping. ఆనకు కునా హవాలా చేసినాడు. He placed those articles under my charge. ఆమనిపినినా హవాలాను అప్పగించలేదు. He did not place that person under my custody.

హాజరు sub. హాజరు. (No Plural.) Present, not absent; in readiness; in attendance. నేనువచ్చినప్పుడు మీరు హాజరు లేరు. When I came, you were not present. వూరికి వెళ్లడానకు ధోయిలు వస్తారాలు అంతా హాజరు వ్వారు. My palankeen boys, &c. are all in attendance, for me to go into the country. హాజరుజామీను. A personal surety.

హారం sub. హారపు/హారాలు. Garland, or necklace of any kind.

హాలుసాలు sub. హాలుసాలు. (No Plural.) A Revenue term, signifying the current year.

హాస్తిలు sub. హాస్తిలు/హాస్తిలు. Duty; custom; imposition.

హాస్యం *sub.* హాస్యపు హాస్యాలు. A jest; a jeering. అతడు మాటలు తిన్న నా చెప్ప లేక హాస్యం చేస్తాడు. He won't speak properly and affects to joke. హాస్య నాడు. A man who *jest*s and *jeers*. హాస్య నాడు is also applied to the people, who *mimick* trades and professions; in the manner of *lecturers* upon heads in Europe.

మరుకుం *sub.* మరుకుం|మరుకుములు. An order; an injunction; command.

మరుందా *sub.* మరుందా|మరుందాలు. A division of land; an estate; an applicable to Revenue.

మరుందావణి *sub.* మరుందావణి|మరుందావణిలు. Discount; frequently taken by people on paying a Bill drawn on them from a distant part, at the rate of 1 or 2 per cent.

మరుందీ *sub.* మరుందీ|మరుందీలు. A Bill of exchange. వాడు మా డ్రైవేలవర హాటకుచున్న పట్నం మీదికి మరుందీయిచ్చి వాడు. He gave me a Bill on Madras for fifty thousand Pagodas.

హేచ్ఛరిక *sub.* హేచ్ఛరిక|హేచ్ఛరికలు. Gladness; satisfaction; pleasure. This word, in its original meaning, signifies *carefulness*.

హేచ్ఛ *sub.* హేచ్ఛ. (No Plural.) An increase; accession. హేచ్ఛత గ్గులు. *more or less, vide* యెక్కువ.

హేతువు *sub.* హేతువు|హేతువులు. Purpose; design; cause. యేమి హేతువుచేతయీచేసినావు. For what purpose, did you do this thing?

This word is commonly pronounced హేతువు but not correctly so.

హోర *sub.* హోర|హోరలు. Sense; intelligence. హోరకల. Intelligent. హోరకలమనిమి. A man of *fine perception*.

హాదా *sub.* హాదా|హాదాలు. The name of the seat, in which you ride on an Elephant. It generally means a seat without a top.

తమం *sub.* తమపుత్రుల. A measure of time, so minute, that it may be rendered into our word *moment*.

తమిళుడు *sub.* తమిళుడు. A man of Ratsa caste. vide రాజు.

తమ *sub.* తమ/తమలు. Excuse; pardon. తమచెయ్యడం. To excuse; to forgive. యీతప్పునున్నతమచెయ్యవలెను. You must forgive me this fault!

తమరకుడు *sub.* తమరకుని/తమరకులు. A Barber.

తమరం *sub.* తమరపు/తమరములు. A shaving. తమరంచెయ్యడం. To shave. యీజేతనాతమరంచేయించుకున్నాను. I have had my head shaved today. This word is properly written తమరం.

తామం *sub.* తామపు/తామలు. Famine. vide తరపు.

తమిళు *sub.* తమిళు. (No Plural.) Hunger, Appetite. vide తమిళు.

తమతం *sub.* తమతపు/తమతాలు. Place. vide తలం. meant for తలం

తమమం *sub.* తమమపు. (No Plural.) Welfare.

